INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM
EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ
MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Projekt Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Hranice byl spolufinancován z prostředků Evropské unie, Evropského fondu pro regionální rozvoj

---

ekotoxa

CENTRUM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HODNOCENÍ KRAJINY

ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ pro správní obvod ORP Hranice

ZADAVATEL: **MĚSTO HRANICE**
ZPRACOVAL: **EKOTOXA s.r.o.**
AUTORSKÝ KOLEKTIV: **Ing. Jiří Hon a kolektiv Ekotoxa s.r.o.**
Masarykova univerzita Brno
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

PROSINEC 2008
VERZE 02

© EKOTOXA s.r.o.
Kosmákova 28, 615 00 Brno Židenice
tel. 558 900 010, fax 558 900 011, e-mail: emc@ekotoxa.cz

AUTORSKÝ KOLEKTIV

Firma Ekotoxa s.r.o.

Ing. Jiří Hon – koordinace projektu

Mgr. Radek Kadlubiec – podkladová data ÚAP

Ing. Kamil Plaček – podkladová data ÚAP

Mgr. Miroslava Polášková – stručná charakteristika řešeného území, grafická úprava textu, vyhodnocení RURÚ, řešení, koordinace a vypořádání připomínek

Mgr. Zdeněk Frélich – horninové prostředí a geologie, hygiena životního prostředí (odpady)

Ing. Jana Fichnová – vodní režim (kvalita podzemních a povrchových vod)

Ing. Petr Kovář – vodní režim (vodní režim v krajině)

Bc. Petr Chroust – vodní režim, hygiena životního prostředí (ovzduší)

Ing. Eva Brhelová – ochrana přírody a krajiny

Ing. Kamila Lisalová – zemědělský půdní fond

Ing. Eva Birgusová – pozemky určené k plnění funkce lesa

Garbriela Hřivnáčová – servisní práce na environmentálním pilíři

Bc. Tomáš Mühr – GIS, střety, problémový výkres

Ing. Arch. Petr Malý – územní plánování

Ostravská univerzita v Ostravě

Prof. PaedDr. Jaroslav Vencálek, CSc. – Hranicko: genius regionis

Masarykova univerzita Brno – Centrum pro regionální rozvoj

Bc. Andrea Nogová – sociodemografické podmínky

Mgr. Lucie Hanáková – sociodemografické podmínky

Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc – hospodářské podmínky

Mgr. Ondřej Konečný – hospodářské podmínky

Bc. Ondřej Šerý – bydlení

Mgr. Michal Janota – bydlení

Mgr. Vladan Hruška – rekreace

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Mgr. Ivo Dostál – veřejná dopravní a technická infrastruktura

Ing. Jiří Jedlička – veřejná dopravní a technická infrastruktura

OBSAH

1 ÚVOD 12
1.1 Základní informace 12
1.2 Podklady pro RURÚ – údaje o území 13
1.3 Požadavky na zabezpečení vyvážených podmínek udržitelného rozvoje v SO ORP Hranice 13
2 HRANICKO: GENIUS REGIONIS 14
3 ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – TÉMATICKÉ ROZBORY 15
3.1 Horninové prostředí a geologie 18
3.1.1 Geologický a geomorfologický profil území 18
3.1.2 Těžba nerostných surovin 20
3.1.3 Sesuvná a poddolovaná území 22
3.1.4 Indikátory 24
3.1.5 SWOT analýza 25
3.1.6 Problémy k řešení 25
3.2 Vodní režim 26
3.2.1 Vodní režim v krajině 29
3.2.2 Stav povrchových a podzemních vod 31
3.2.3 Indikátory 38
3.2.4 SWOT analýza 41
3.2.5 Problémy k řešení 41
3.3 Hygiena životního prostředí 42
3.3.1 Ovzduší 42
3.3.2 Nakládání s odpadem 46
3.3.3 Další hygienické závady území 52
3.3.4 Indikátory 53
3.3.5 SWOT analýza 59
3.3.6 Problémy k řešení 60
3.4 Ochrana přírody a krajiny 61
3.4.1 Chráněná území 61
3.4.2 Koeficient ekologické stability krajiny 63
3.4.3 Územní systém ekologické stability 64
3.4.4 Indikátory 65
3.4.5 SWOT analýza 67
3.4.6 Problémy k řešení 67
3.5 Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa 68
3.5.1 Zemědělský půdní fond 68
3.5.2 Pozemky určené k plnění funkcí lesa 72
3.5.3 Indikátory 77
3.5.4 SWOT analýza 79
3.5.5 Problémy k řešení 79
3.6 Veřejná dopravní a technická infrastruktura 81
3.6.1 Dopravní infrastruktura 81
3.6.2 Technická infrastruktura 88
3.6.3 Indikátory 92
3.6.4 SWOT analýza 96
3.6.5 Problémy k řešení 97
3.7 Sociodemografické podmínky 98
3.7.1 Populační vývoj 99
3.7.2 Struktura obyvatelstva 105
3.7.3 Sociální klima 110
3.7.4 Indikátory 112
3.7.5 SWOT analýza 116
3.7.6 Problémy k řešení 116

3.8 Bydlení 117
3.8.1 Kvalita bydlení 117
3.8.2 Bytová výstavba 119
3.8.3 Indikátory 122
3.8.4 SWOT analýza 125
3.8.5 Problémy k řešení 125
3.9 Rekreace 126
3.9.1 Turistická atraktivita 126
3.9.2 Ubytovací infrastruktura 131
3.9.3 Individuální rekreace 133
3.9.4 Indikátory 134
3.9.5 SWOT analýza 136
3.9.6 Problémy k řešení 137
3.10 Hospodářské podmínky 138
3.10.1 Trh práce 138
3.10.2 Pracovní význam obcí 143
3.10.3 Podnikatelská aktivita 147
3.10.4 Hospodaření obcí 148
3.10.5 Indikátory 151
3.10.6 SWOT analýza 154
3.10.7 Problémy k řešení 155

4 VYHODNOCENÍ ROZBORU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ 156

4.1 Vyhodnocení vyváženosti pilířů 156
4.2 Vyhodnocení horizontálních vazeb mezi pilíři 165

5 ZÁVĚR 168

5.1 Souhrn z témat 168
5.2 Dopravní a hygienické závady v území, ohrožení v území 174
5.2.1 Urbanistické, dopravní a hygienické závady v území 174
5.2.2 Dopravní závady v území 177
5.2.3 Ohrožení v území 178
5.2.4 Omezení pro rozvoj území a ohrožení v území 178
5.3 Porovnání rozboru udržitelného rozvoje území s publikací Hranicko atlas rozvoje mikroregionu 180

6 POUŽITÁ LITERATURA A JINÉ ZDROJE 182

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Kompletní seznam výroků ze SWOT analýz pro všechny tři pilíře
Příloha č. 2 Seznam nejdůležitějších výroků ze SWOT analýz pro všechny tři pilíře
Příloha č. 3 Přehled zpracovaných karet jevů (procesů)
Příloha č. 4 Přehled použitých vrstev ÚAP
Grafická příloha Problémový výkres (v měřítku 1:20 000)
Samostatná příloha Karty jevů (procesů)

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1.1.1: Schéma ÚAP - RURÚ 12
Obrázek č. 3.1.1: Geologická struktura území SO ORP Hranice 19
Obrázek č. 3.1.2: Těžba nerostných surovin v SO ORP Hranice 22
Obrázek č. 3.2.1: Základní přehled území SO ORP Hranice 28
Obrázek č. 3.2.2: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska ekologického stavu 33
Obrázek č. 3.2.3: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska chemického stavu 34
Obrázek č. 3.2.4: Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska chemického stavu 36
Obrázek č. 3.2.5: Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního stavu 37
Obrázek č. 3.2.6: Hodnocení obcí dle množství sklonité orné půdy 40
Obrázek č. 3.3.1: Vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k limitům pro ochranu zdraví (PM_{10}) podle dat k roku 2006 44
Obrázek č. 3.3.2: Přehled evidovaných SEZ na území SO ORP Hranice (k roku 2008) 51
Obrázek č. 3.3.3: Produkce KO na území SO ORP Hranice v roce 2007 57
Obrázek č. 3.3.4: Míra separace na území SO ORP Hranice v roce 2007 58
Obrázek č. 3.4.1: Chráněná území přírody SO ORP Hranice 63
Obrázek č. 3.4.2: Nadregionální a regionální ÚSES SO ORP Hranice 65
Obrázek č. 3.5.1: Půdy 1. a 2. třídy ochrany 71
Obrázek č. 3.5.2: Přírodní lesní oblasti 73
Obrázek č. 3.5.3: Kategorie lesa 76
Obrázek č. 3.6.1: Intenzita dopravy na silniční síti SO ORP Hranice 82
Obrázek č. 3.6.2: Silniční síť SO ORP Hranice 83
Obrázek č. 3.6.3: Železniční doprava na území SO ORP Hranice 86
Obrázek č. 3.6.4: Zóny IDSOK na území SO ORP Hranice a systém linek veřejné dopravy 88
Obrázek č. 3.6.5: Podíl obyvatelstva napojeného na veřejnou kanalizaci v obcích SO ORP Hranice 90
Obrázek č. 3.6.6: Podíl obyvatelstva napojeného na plynovou přípojku v obcích SO ORP Hranice 91
Obrázek č. 3.7.1: Hodnocení vývoje počtu obyvatel v SO ORP Hranice v letech 1950–2001 dle bazického indexu 1950 100
Obrázek č. 3.7.2: Bilance přirozeného pohybu obyvatelstva SO ORP Hranice mezi roky 2001–2007 ... 102
Obrázek č. 3.7.3: Bilance mechanického pohybu obyvatelstva SO ORP Hranice mezi roky 2001–2007 102
Obrázek č. 3.8.1: Bytová výstavba ve SO ORP Hranice v letech 2001-2007 120
Obrázek č. 3.9.1: Chráněná území přírody v SO ORP Hranice 127
Obrázek č. 3.10.1: Vývoj nezaměstnanosti v SO ORP Hranice v letech 2004–2008 138
Obrázek č. 3.10.2: Nezaměstnanost v obcích SO ORP Hranice k 31. 12. 2007 142
Obrázek č. 4.1.1: Vyhodnocení vyváženosti pilířů – environmentální pilíř 158
Obrázek č. 4.1.2: Vyhodnocení vyváženosti pilířů – sociodemografický pilíř 159
Obrázek č. 4.1.3: Vyhodnocení vyváženosti pilířů – ekonomický pilíř 160
Obrázek č. 4.1.4: Počet negativně hodnocených pilířů v obcích 162

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1.3.1: Základní údaje SO ORP Hranice 17
Tabulka č. 3.1.1: Ložiska nerostných surovin v SO ORP Hranice 20
Tabulka č. 3.1.2: Prognózní zdroj nerostných surovin v SO ORP Hranice 21
Tabulka č. 3.1.3: Dobývací prostory v SO ORP Hranice 21
Tabulka č. 3.1.4: Poddolovaná území v SO ORP Hranice 22
Tabulka č. 3.1.5: Sesuvná území v obcích SO ORP Hranice 23
Tabulka č. 3.1.6: Podíl poddolovaných a sesuvných území v jednotlivých obcích SO ORP Hranice 24
Tabulka č. 3.2.1: Množství sklonitých orných pozemků na území jednotlivých obcí 29
Tabulka č. 3.2.2: Plocha záplavových území Q_{100} na území jednotlivých obcí 30
Tabulka č. 3.2.3: Hodnocení rizikovosti útvarů povrchových vod 31
Tabulka č. 3.2.4: Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního a chemického stavu 35
Tabulka č. 3.2.5: Souhrnné hodnocení tématu na základě navržených indikátorů 39
Tabulka č. 3.3.1: Překročení imisního limitu a cílového imis. limitu pro ochranu zdraví, rok 2006 43
Tabulka č. 3.3.2: Překročení imisního limitu a cílového imisního limitu pro ochranu ekosystémů a vegetace, % plochy obcí, rok 2006 45
Tabulka č. 3.3.3: Produkce odpadu v hlavních skupinách dle katalogu odpadů v SO ORP Hranice v roce 2006 46
Tabulka č. 3.3.4: Produkce hlavních složek komunálního odpadu v SO ORP Hranice v roce 2007 (t/rok) 47
Tabulka č. 3.3.5: Stávající zařízení pro nakládání s odpadem v SO ORP Hranice (k roku 2008) 48
Tabulka č. 3.3.6: Přehled stávajících SEZ evidovaných na území SO ORP Hranice (k roku 2008) 49
Tabulka č. 3.3.7: Souhrnné hodnocení kvality ovzduší ve smyslu navržených indikátorů na území SO ORP v roce 2006 54
Tabulka č. 3.3.8: Průměrná produkce a míra separace KO na území SO ORP Hranice v roce 2007 56
Tabulka č. 3.4.1: Rozloha chráněných území v SO ORP Hranice a jejich % podíl na celkové ploše území 62
Tabulka č. 3.4.2: Hodnocení podílu plochy chráněných území a hodnocení ekologické stability krajiny 66
Tabulka č. 3.5.1: Výměra zemědělské půdy (ha) k 31. 12. 2007 68
Tabulka č. 3.5.2: Půdy v 1. a 2. třídě ochrany 70
Tabulka č. 3.5.3: Lesnatost dle obcí 74
Tabulka č. 3.5.4: Kategorie lesa 75
Tabulka č. 3.5.5: Nastavení indikátoru pro ZPF 77
Tabulka č. 3.5.6: Nastavení indikátoru pro PUPFL 77
Tabulka č. 3.5.7: Indikátor změna výměry zemědělské půdy mezi lety 2001 a 2007 a indikátor lesnatost 78
Tabulka č. 3.6.1: Dopravny na síti drah SŽDC, s. o. v obvodu ORP Hranice 85
Tabulka č. 3.6.2: Dopravní dostupnost jednotlivých obcí v SO ORP Hranice (počet spojů / den) 93
Tabulka č. 3.6.3: Nastavení indikátoru dopravní obslužnost území veřejnou dopravou 93
Tabulka č. 3.6.4: Hodnocení dopravní obslužnosti obcí 94
Tabulka č. 3.6.5: Vybavenost technickou infrastrukturou v SO ORP Hranice 95
Tabulka č. 3.7.1: Základní charakteristiky správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice 98
Tabulka č. 3.7.2: Vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Hranice v letech 1950–2001 (absolutní údaje) 99
Tabulka č. 3.7.3: Vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Hranice v letech 1950–2001 (relativní údaje) 100
Tabulka č. 3.7.4: Pohyb obyvatelstva v letech 2001–2007 v obcích správního obvodu ORP Hranice 103
Tabulka č. 3.7.5: Průměrné roční míry demografických jevů v období 1. 1. 2001–31. 12. 2007 (promile) a index změny počtu obyvatel (%) v obcích SO ORP Hranice 104
Tabulka č. 3.7.6: Věkové složení obyvatel obcí SO ORP Hranice podle základních věkových skupin k 31. 12. 2006 105
Tabulka č. 3.7.7: Základní charakteristiky věkového složení obyvatel obcí SO ORP Hranice k 31.12.2006 106
Tabulka č. 3.7.8: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání obcí SO ORP Hranice k 1. 3. 2001 – absolutní údaje 108

Tabulka č. 3.7.9: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání obcí ORP Hranice k 1.3.2001 – relativní údaje (%) 109
Tabulka č. 3.7.10: Zařízení zdravotnické péče na Hranicku 110
Tabulka č. 3.7.11: Vybrané ukazatelé za SO ORP Olomouckého kraje v průměru za roky 2001–2005.. 111
Tabulka č. 3.7.12: Hodnocení vývoje obyvatelstva v letech 1950–2001 a 2001–2007 113
Tabulka č. 3.7.13: Hodnocení věkové struktury obyvatelstva (31. 12. 2006) a úrovně vzdělanosti (1. 3. 2001) 115
Tabulka č. 3.8.1: Kvalita bydlení v obcích SO ORP Hranice v roce 2001 118
Tabulka č. 3.8.2: Bytová výstavba v obcích SO ORP Hranice v letech 2001-2007 119
Tabulka č. 3.8.3: Průměrný roční počet postavených bytů v obcích SO ORP Hranice v letech 2001-2007 121
Tabulka č. 3.8.4: Podíl trvale obydlených bytů vybavených ústředním nebo etážovým topením v roce 2001 a podíl bytů postavených do roku 1919 123
Tabulka č. 3.8.5: Průměrná velikost obytné plochy bytů na obyvatele v roce 2001 a bytová výstavba v letech 2001-2007 124
Tabulka č. 3.9.1: Bodování jednotlivých ukazatelů pro vyhodnocení turistické atraktivity 128
Tabulka č. 3.9.2: Průběžné hodnocení turistické atraktivity jednotlivých obcí SO ORP Hranice 128
Tabulka č. 3.9.3: Turisticko-rekreační zatížení obcí v SO ORP Hranice 131
Tabulka č. 3.9.4: Počet objektů individuální rekreace (OIR) ve SO ORP Hranice 133
Tabulka č. 3.9.5: Hodnocení indikátorů turistické atraktivity, podílu potenciálních rekreačních ploch a turisticko-rekreačních zatížení obcí. 135
Tabulka č. 3.10.1: Základní charakteristika trhu práce v obcích SO ORP Hranice v roce 2007 (31.12.) 139
Tabulka č. 3.10.2: Základní ukazatele trhu práce v obcích SO ORP Hranice v letech 2006–2007 141
Tabulka č. 3.10.3: Pracovní význam obcí SO ORP Hranice k 1. 3. 2001 144
Tabulka č. 3.10.4: Struktura obsazených pracovních míst v obcích SO ORP Hranice podle hlavních národohospodářských sektorů (1. 3. 2001) 145
Tabulka č. 3.10.5: Subjekty s více než 100 zaměstnanci na území SO ORP Hranice (31. 12. 2006) 146
Tabulka č. 3.10.6: Počet RES v obcích SO ORP Hranice na konci roku 2007 147
Tabulka č. 3.10.7: Průměrné příjmy a výdaje obecních rozpočtů na obyvatele v roce 2005 za správní obvody ORP okresu Přerov (v Kč) 148
Tabulka č. 3.10.8: Daňové příjmy a daňová výtěžnost na 1 obyvatele v letech 2006 a 2007 (v tis. Kč). 149
Tabulka č. 3.10.9: Hodnocení plnění rozpočtů v obcích SO ORP Hranice v letech 2006 a 2007 (v %).. 150
Tabulka č. 3.10.10: Hodnocení míry nezaměstnanosti a pracovního významu obcí v SO ORP Hranice. 152
Tabulka č. 3.10.11: Hodnocení podnikatelské aktivity a daňové výtěžnosti v obcích SO ORP Hranice . 153
Tabulka č. 4.1.1: Přehled získaných bodů v jednotlivých obcích a SO ORP Hranice 157
Tabulka č. 4.1.2: Přehled indikátorů použitých pro vyhodnocení vyváženosti pilířů 163
Tabulka č. 4.2.1: Vyhodnocení horizontálních vazeb mezi pilíři 165
Tabulka č. 5.3.1: Srovnání indikátorů v publikaci HRANICKO atlas rozvoje mikroregionu a Rozboru udržitelného rozvoje území pro SO ORP Hranice 181

SEZNAM ZKRATEK

AOT40	Expoziční index AOT40 pro ozon. Je definován jako součet rozdílů mezi hodinovými koncentracemi vyššími než prahová koncentrace 80 µg·m-3 (40 ppb) a hodnotou 80 µg·m-3, v období 8-20 hod. SEČ. vypočten z 1h hodnot v období květen-červenec, průměr za 5 let.
BD	Bytové domy
BPEJ	Bonitovaná půdně-ekologická jednotka
BRKO	Biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	Biologicky rozložitelný odpad
CLRTAP	Konvence o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států
CR	Cestovní ruch
ČD	České dráhy
ČGS	Česká geologická služba
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřičský a katastrální
DN	Daň z nemovitostí
D-O-L	Dunaj-Odra-Labe
DP	Dobývací prostor
DP FO	Daň z příjmů fyzických osob
DP PO	Daň z příjmů právnických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPS	Dům s pečovatelskou službou
DV	Daňová výtěžnost
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIA	Environmental Impact Assesment (posuzování vlivu na životní prostředí)
EKN	Ekonomický pilíř
ENV	Environmentální pilíř
EO	Ekvivalentní obyvatel
EU	Evropská unie
EVL	Evropsky významná lokalita
FKNB	Severní dráha císaře Ferdinanda
GIS	Geografický informační systém
HEIS VÚV T.G.M.	Hydroekologický informační systém Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M.
HMCP	Hrubá míra celkového přírůstku
HMMS	Hrubá míra migračního salda
HMPP	Hrubá míra přirozeného přírůstku
HMR	Hrubá míra rozvodovosti
HP1, HP2	Hlavní parametr 1, 2
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHLÚ	Chráněné ložiskové území
CHOPAV	Chráněná oblast podzemní akumulace vod
CHÚ	Chráněné území
IAD	Individuální automobilová doprava
IDS	Integrovaný dopravní systém
IDSOK	Integrovaný dopravní systém Olomouckého kraje
ISKO	Informační systém kvality ovzduší
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
IZS	Integrovaný záchranný systém
k.ú.	Katastrální území

KES	Koeficient ekologické stability krajiny
KJŘ	Knižní jízdní řád
KO	Komunální odpad
KPÚ	Komplexní pozemkové úpravy
LBC/LBK	Lokální biocentrum / lokální biokoridor
LHP	Lesní hospodářský plán
LO	Lesy ochranné
LZU	Lesy zvláštního určení
MD	Ministerstvo dopravy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
mn	Míra nezaměstnanosti
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZCHÚ	Maloplošně zvláště chráněná území
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATURA 2000	Soustava chráněných území a stanovišť evropského významu
NLP	Národní lesnický plán
NO	Nebezpečný odpad (zde v textu)
NP	Národní park
NR	Nadregionální
NBC/NBK	Nadregionální biocentrum / nadregionální biokoridor
OIR	Objekty individuální rekreace
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OL kraj	Olomoucký kraj
OOV	Ostravský oblastní vodovod
OPM	Obsazená pracovní místa
OPRL	Oblastní plány rozvoje lesa
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZKO	Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší
PHO	Pásmo hygienické ochrany
PLO	Přírodní lesní oblast
PO	Ptačí oblast
POH ČR	Plán odpadového hospodářství České republiky
POU	Obec s pověřeným obecním úřadem
PP/NPP	Přírodní památka / národní přírodní památka
PR/NPR	Přírodní rezervace / národní přírodní rezervace
PRP	Potenciální rekreační plochy
PRVKOK	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje
PUPFL	Pozemky určené k plnění funkcí lesa
PÚR	Politika územního rozvoje
PV	Pracovní význam
Q	Vydatnost zdroje (vodního)
Q_{100}	Průtok při stoleté vodě
R	Regionální
RBC/RBK	Regionální biocentrum / regionální biokoridor
RD	Rodinné domy
RES	Registrované ekonomické subjekty
RKC	Rekreačně-krajinný celek
RO	Rozvojová oblast
RURÚ	Rozbor udržitelného rozvoje území
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
SEZ	Stará ekologická zátěž
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SKO	Směsný komunální odpad

SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SMÚ	Standardizovaná míra úmrtnosti
SO	Správní obvod
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SOC	Sociodemografický pilíř
SUR ČR	Strategie udržitelného rozvoje České republiky
SV	Skupinový vodovod
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (Silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení)
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
TOB	Trvale obydlený byt
TRF	Turisticko rekreační funkce
TTP	Trvalé travní porosty
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesa
ÚP	Územní plán/územní plánování
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚP VÚC OlA	Územní plán VÚC Olomoucké aglomerace
ÚSC	Územně správní celek
ÚSES	Územní systém ekologické stability krajiny
ÚTP	Územně technický podklad
ÚV	Úpravna vody
VCHÚ	Velkoplošné chráněné území
VKP	Významný krajinný prvek
VLD	Veřejná linková doprava
VPM	Volná pracovní místa
VRT	Vysokorychlostní trať
VTL	Vysokotlak (označení tlakové úrovně do 4 MPa)
VÚC	Velký územní celek
ZABAGED	Základní báze geografických dat pro státní správu
ZCHÚ	Zvláště chráněné území
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZPS	Obyvatelé se změněnou pracovní schopností
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ŽP	Životní prostředí
žst.	Železniční stanice

JEDNOTKY

GJ	gigajoule
GWh	gigawatthodiny
h	hodina
ha	hektar
kg	kilogram
kV	kilovolt
kW	kilowatt
l	litr
m	metr
m^2	metr čtvereční
m^3	metr krychlový
MW	megawatt
km	kilometr
km^2	kilometr čtvereční
m n. m.	metrů nad mořem
s	sekunda
t	tuna
°C	stupeň Celsia

ZNAČKY CHEMICKÝCH PRVKŮ, CHEMICKÉ VZORCE, UZANČNÍ NÁZVY ANALÝZ

As	arsen
B(a)P	benzo(a)pyren
BSK	biologická spotřeba kyslíku
BZN	benzen
Cd	kadmium
CHSK	chemická spotřeba kyslíku
N	dusík
NO	oxid dusnatý
NO_2	oxid dusičitý
NO_3^-	dusičnany
NO_x	oxidy dusíku (oxid dusnatý a dusičitý)
NH_3	amoniak
NH_4^+	amonné ionty
O_3	přízemní (troposférický) ozon
P	fosfor
PAH	polycyklické aromatické uhlovodíky (též PAHs)
PM	pevné prachové částice suspendované v ovzduší
PM_{10}, $PM_{2,5}$	pevné prachové částice suspendované v ovzduší o velikosti do 10µm nebo 2,5µm
SO_2	oxid siřičitý
VOC	Volatile Organic Compounds (těkavé organické látky)

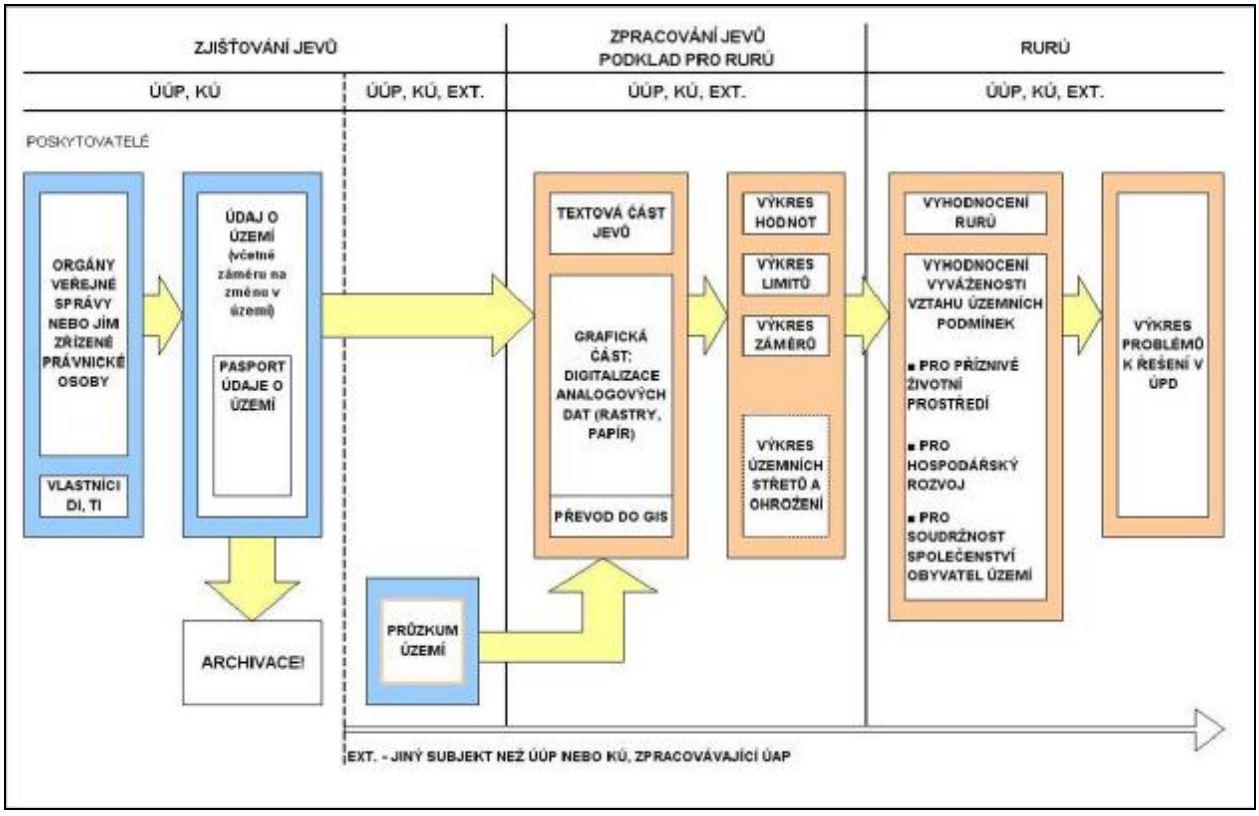
1 ÚVOD

1.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE

Tato práce byla provedena na základě smlouvy uzavřené mezi firmou EKOTOXA s.r.o. a Městem Hranice a podepsané dne 1.10.2007 (Ekotoxa) a 19.9.2007 (město Hranice. Konečným zákazníkem projektu je město Hranice. Jedná se o verzi 01, převzatou ORP Hranice bez připomínek

Úkolem předkládané práce je zpracování rozboru udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Hranice postupem, který vyplývá ze zákona č. 183/2006 Sb. (stavební zákon) a jeho prováděcích předpisů. Problematika udržitelného rozvoje je členěna do 10-ti tématických oblastí, které jsou vymezené vyhláškou č. 500/2006 Sb. a které reprezentují tři základní pilíře udržitelného rozvoje, tj. environmentální (přírodní), ekonomický (hospodářský) a sociodemografický (soudržnost společenství obyvatel).
Rozbor udržitelného rozvoje je nedílnou součástí územně analytických podkladů, které jsou novým nástrojem územního plánování. Provázanost obou složek ÚAP je zřejmá z následujícího schématu.

Obrázek č. 1.1.1: Schéma ÚAP - RURÚ

Z výše uvedeného schématu je patrné, že předkládaný materiál se zabývá pouze třetí částí celé práce, umístěné vpravo.

Nedílnou součástí této zprávy jsou i přílohy, které mají za úkol podat v dané problematice komplexnější informaci. Konkrétně se jedná o tyto přílohy:

Příloha č. 1	Kompletní seznam výroků ze SWOT analýz pro všechny tři pilíře
Příloha č. 2	Seznam nejdůležitějších výroků ze SWOT analýz pro všechny tři pilíře
Příloha č. 3	Přehled zpracovaných karet jevů (procesů)
Příloha č. 4	Přehled použitých vrstev ÚAP
Grafická příloha	Problémový výkres (v měřítku 1:20 000)
Samostatná příloha	Karty jevů (procesů)

1.2 PODKLADY PRO RURÚ – ÚDAJE O ÚZEMÍ

Základním podkladem pro zpracování „Rozboru udržitelného rozvoje území“ jsou údaje o území, jejichž seznam je dán vyhláškou **č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti – viz. příloha č. 1. – část „A“ a část „B“.**

- Část A – Územně analytické podklady obcí – podklad pro rozbor udržitelného rozvoje území (119 jevů)
- Část B – Územně analytické podklady kraje – podklad pro rozbor udržitelného rozvoje území (37 jevů)

Přičemž v 119. jevu z ÚAP obcí a 37. jevu ÚAP kraje mohou být obsaženy další informace mimo konkrétně stanovené jevy ÚAP ve vrstvách 1-118 pro obce a ve vrstvách 1-36 pro kraj.

Při zpracování se dále vycházelo zejména ze strategických koncepcí a plánů vypracovaných pro území Olomouckého kraje (Územní plán VÚC Olomoucké aglomerace, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje, Program rozvoje města Hranic pro období 2004-2010, Strategie rozvoje regionu Hranicko apod.).
Dále byly využity podklady, které byly převzaty od zadavatele projektu, kterým je Město Hranice (tj. data - územně analytické podklady) a další informační zdroje uvedené v seznamu literatury podle jednotlivých témat udržitelného rozvoje stanovených vyhláškou č. 500/2006 Sb.

1.3 POŽADAVKY NA ZABEZPEČENÍ VYVÁŽENÝCH PODMÍNEK UDRŽITELNÉHO ROZVOJE V SO ORP HRANICE

Tento dokument má být jedním z podkladů pro zadání nových územních plánů obcí nebo jejich změn.
Měl by přejímat informace z územně plánovacích dokumentací a územně plánovacích podkladů vyšších územně správních celků (kraj, případně stát). Rovněž by měl reagovat na problémy a potřeby jednotlivých obcí v rámci územně správního obvodu obce s rozšířenou působností.
Rozhodujícím právním předpisem pro tvorbu dokumentu je zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcí vyhláška č. 500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti. Oba citované právní předpisy nabyly účinnosti dne 1. 1. 2007.

Účel územního plánování

Priority územního plánování kraje jsou stanoveny k dosažení vyváženého vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území. Formulují požadavky na udržitelný rozvoj území vyjádřené v Politice územního rozvoje České republiky v souladu s charakterem území kraje a místními podmínkami (struktura osídlení, přírodní a hospodářské podmínky) tak, aby byly uspokojeny potřeby současné generace, a přitom nebyly ohroženy podmínky života generací budoucích.

Nadřazeným a závazným dokumentem pro tvorbu územních plánů obcí byly ÚZEMNÍ PLÁNY VELKÝCH ÚZEMNÍCH CELKŮ, od 1. 1. 2007 potom schválené ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE, zpracované vždy pro území kraje, v tomto případ kraje Olomouckého.

2 HRANICKO: GENIUS REGIONIS

Genius regionis Hranicka je pevně vepsán již do samotného názvu území. Jeho hraniční poloha je zřetelná, a to hned z několika hledisek. Tím nejmarkantnějším je hydrografická poloha. Ploché rozvodí Odry a Moravy dosahuje mezi Hranicemi a Bělotínem pouhých 320 m n.m. Toto nejnižší moravské místo hlavního evropského rozvodí (mezi Baltským a Černým mořem) připomíná při silnici E-462 betonový obelisk (v současnosti výstavba dálnice D-47). Místo je předělem Bečevské a Oderské brány – 65 km dlouhé sníženiny Moravské brány – součásti Západních Vněkarpatských snížen táhnoucích se od jižního okraje Ostravské pánve až k Přerovu v Hornomoravském úvalu.

Bečevská brána, v níž se na mírné vyvýšenině mezi potoky Veličkou, Ludinou a řekou Bečvou rozprostírá historické jádro Hranic, je na západě omezena příkrými svahy Oderských vrchů, na východě zalesněným hřebenem Maleníku. Tato sníženina sloužila pravděpodobně jako komunikační trasa již v prehistorických dobách. V dobách Římské říše po ní byla dopravována z Pobaltí cenná zkamenělá pryskyřice (jantar). Významnou komunikační úlohu měla i při pozdějších migracích keltských, germánských a slovanských kmenů. Její dopravní význam se dostal do popředí pozornosti i v 17. století, kdy se poprvé zrodila myšlenka vybudování vodní cesty propojující Odru s Dunajem. V roce 1787 byla dokončena státní (císařská) silnice vedoucí z Olomouce do Hranic a dále do slezského Těšína. V roce 1847, tedy dva roky poté, co byla uvedena do provozu železnice z Olomouce do Prahy, byla vybudována Severní dráha Ferdinandova propojující Vídeň s Krakovem. I současný druhý železniční koridor z Petrovic u Karviné do Břeclavi je veden po historickém kamenném hranickém viaduktu (druhý se nachází v Jezernici u Lipníka nad Bečvou) – technickou památkou z let 1844–1847. Viadukty pro druhou kolej vznikly až v 70. letech 19. století, výstavba třetí koleje byla realizována italskými zajatci až v průběhu 1. světové války. Dopravní aspekt genia loci souvisí i s další ojedinělou stavbou – 6 m vysokým (dnes již nefunkčním) tunelem ve Slavíči, o němž se traduje, že byl postaven na přání císaře Ferdinanda V. Vzhledem ke sklonovým poměrům krajiny nemohl být tunel prokopán, ale ve 250 m výkopu byla postavena klenba tunelového díla, které bylo do výše 1,5 zasypáno zeminou.

Říčky Velička a Jezernice vytvořily v prvohorních usazeninách Oderských vrchů (břidlice a droby mořského původu) hluboká říční údolí. Při silnici vedoucí údolím Veličky lze u Boňkova spatřit pozůstatky po těžbě břidlic. Štoly a četné haldy po někdejším dobývání pokrývačských břidlic se nacházejí v širokém okolí Olšovce.

Zatímco velkolom v Hrabůvce těžící zdejší droby pro stavební účely je zdaleka viditelný, romantická zřícenina hrádku Kunzova z let 1907–1908 je hluboko zasunuta do údolí Uhřínovského potoka, podobně jako do minulosti zapadla výroba čerpadel, založená v Hranicích na přelomu 19. a 20. století Antonínem Kunzem (pozdější Sigma). Až 10 m mocné usazeniny mladotřetihorních jílů jsou těženy a využívány jako cihlářská surovina (Tondach Hranice – výrobce pálené střešní krytiny).

Devonské vápence tvořící součást kry Maleníku (v mladších třetihorách odtržené od masivu Nízkého Jeseníku) strmě vystupují nad východní okraj Bečevské brány. V minulosti byly zpracovávány na pálené vápno (technická památka kruhové vápenky v blízkosti teplického železničního nádraží), dnes slouží především k výrobě cementu. Vápence s vysokým stupněm krasovění vytváří v okolí hlubokého údolí řeky Bečvy tzv. Hranický kras. K nejvýznamnějším povrchovým krasovým útvarům náleží Hranická propast, na jejímž dně se v hloubce 69,5 m nachází jezírko naplněné minerální vodou s průměrnou roční teplotou 16°C. Celková dosud dosažená hloubka propasti je 289,5 m (r. 2006). V podzemí Hranického krasu se vyvinuly ojedinělé aragonitové jeskyně. Zdejší teplicové krasovění vedlo k tomu, že vedle kalcitových krápníků vznikly i krystaly aragonitu. Unikátem jsou kdysi přirozeně fungující gejzírové krápníky.

Minerální voda je jímána třemi prameny Kropáčův, Gallašův, Jurikův. Za zakladatele lázní v Teplicích nad Bečvou je považován Jan Kropáč z Nevědomí – od roku 1553 majitel hranického panství – který dal svést několik vydatných pramenů přírodní, slabě mineralizované kyselky hydrogen uhličitano-vápenatého typu o teplotě 22° C (obsahující 261 mg oxidu uhličitého v jednom litru) do vývěru stojícího nedaleko řeky Bečvy v současném centru lázeňských objektů. V Hranicích pak nechal přestavět své sídlo v duchu italské renesance v trojkřídlý dvoupatrový zámek jehož nádvoří zdobené arkádami dnes uzavírá prosklené zastřešení dotvářející stylové společenské atrium Městského úřadu.

Jaroslav Vencálek

3 ROZBOR UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – TÉMATICKÉ ROZBORY

V této kapitole jsou uvedena všechna povinná témata (celkem 10) daných vyhláškou č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti. Součástí každého tématu je hodnocení indikátorů, SWOT analýza a problémy k řešení.

Zpracovaná témata

- Horninové prostředí a geologie,
- Vodní režim,
- Hygiena životního prostředí,
- Ochrana přírody a krajiny,
- Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa,
- Veřejná dopravní a technická infrastruktura,
- Sociodemografické podmínky,
- Bydlení,
- Rekreace,
- Hospodářské podmínky.

V rámci zpracování vlastních témat byly zpracovány **karty jevů (procesů)** – viz příloha č. 3.

Všechna data důležitá pro zpracování Rozboru udržitelného rozvoje území SO ORP Hranice jsou zpracována na úroveň jednotlivých obcí, resp. katastrů. Pro hodnocení regionálních rozdílů na úrovni správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) i nižších jednotek uvnitř SO ORP jsou v Rozboru udržitelného rozvoje území používány následující **prostorové úrovně**:

- Olomoucký kraj a ČR jako nejvyšší srovnávací jednotky pro SO ORP Hranice.
- ostatní SO ORP Olomouckého kraje pro srovnání jednotlivých SO ORP,
- okres Přerov – okresy jsou základní prostorovou jednotkou umožňující v širším kontextu stanovení regionálních disparit.

Stručná charakteristika správního obvodu ORP Hranice

Správní obvod obce s rozšířenou působností Hranice představuje jeden ze 13 správních obvodů Olomouckého kraje. Řešené území se rozprostírá v nejvýchodnější části kraje a spolu se správními obvody ORP Přerov a Lipník nad Bečvou patří do bývalého okresu Přerov. Na severovýchodě a východě sousedí se správními obvody Odry a Nový Jičín (Moravskoslezský kraj), na jihovýchodě a jihu s SO ORP Valašské Meziříčí a Bystřice pod Hostýnem (Zlínský kraj), na západě a severozápadě s SO ORP Lipník nad Bečvou a Olomouc (Olomoucký kraj).
Z hlediska geomorfologického členění zemského povrchu České Republiky leží oblast na rozhraní mezi Moravskou bránou a Podbeskydskou pahorkatinou a v podhůří Oderských vrchů. Hlavním tokem na území je řeka Bečva se svými přítoky. Bečva je největší levostranný přítok Moravy a jejím největším přítokem je Juhyně. Severovýchodní část území odvodňuje řeka Luha se svými přítoky, která se vlévá do Odry u Jeseníku nad Odrou.

SO ORP Hranice se rozkládá na území o rozloze 325,41 km^2 s hustotou 107 obyvatel/km^2. V 31 obcích správního obvodu žije necelých 35 tisíc obyvatel. Dominantní postavení v tomto směru má město Hranice s necelými 20 tisíci obyvateli. Pouhé tři další obce mají nad tisíc obyvatel (Hustopeče nad Bečvou – 1805, Bělotín – 1680 a Potštát – 1187). Dvacetjedna obcí má počet obyvatel do pěti set.

Celé území se nachází v mírně teplé podnebné oblasti s průměrnou roční teplotou kolem 8 °C a průměrný roční úhrn srážek se pohybuje mezi 700–800 mm. Nadmořská výška území se pohybuje v rozmezí od 250 metrů nad mořem v Hranicích po 502 metrů nad mořem na Potštátsku. Územím regionu prochází od severovýchodu k jihovýchodu výrazný geologický zlom, ve kterém se u Hranic a Teplic nad Bečvou vyskytují minerální prameny. Z hlediska využití ploch lze území charakterizovat jako zemědělskou krajinu. V oblasti je vymezena celá řada maloplošných chráněných přírodních rezervací a památek.

Správní obvod Hranice zaujme návštěvníky příjemnou přírodou jako stvořenou pro pěší i cykloturistiku. V oblasti je celá řada přírodních zajímavostí – národní přírodní rezervace Hůrka u Hranic; Zbrašovské aragonitové jeskyně, které jsou od roku 2003 Národní přírodní památkou; Hranická propast „Macůška“ s dosud zjištěnou hloubkou 289,5 m (včetně suché oblasti, nejhlubší v ČR k 28.6.2006); přírodní rezervace Doubek, Bukoveček a další. Ještě širší spektrum nabízejí místní historické, kulturní a technické památky – městská památková zóna v Hranicích, větrný mlýn ve Skaličce či Partutovicích, lázně v Teplicích nad Bečvou či lovecký letohrádek Kunzov. V obcích se dosud uchovávají tradiční venkovské zvyky této oblasti jako vodění medvěda, stavění máje. Nedílnou součástí života obcí je i fungování místních spolků, které se mimo jiné podílejí na kulturním životě obce.

Tabulka č. 1.3.1: Základní údaje SO ORP Hranice

Obec	**Počet obyvatel**	**Rozloha** (km^2)	**Hustota** (počet obyvatel/km^2)
Bělotín	1680	33,40	50
Býškovice	388	6,00	65
Černotín	760	8,32	91
Dolní Těšice	46	2,54	18
Horní Těšice	152	3,22	47
Horní Újezd	437	6,90	63
Hrabůvka	319	3,04	105
Hranice	19 415	49,75	390
Hustopeče nad Bečvou	1805	23,91	75
Jindřichov	471	16,47	29
Klokočí	238	3,70	64
Malhotice	339	7,65	44
Milenov	387	6,21	62
Milotice nad Bečvou	260	4,55	57
Olšovec	460	8,31	55
Opatovice	789	8,00	99
Paršovice	384	13,58	28
Partutovice	494	10,02	49
Polom	285	8,24	35
Potštát	1187	34,11	35
Provodovice	147	3,27	45
Radíkov	142	7,04	20
Rakov	399	4,98	80
Rouské	237	5,32	45
Skalička	550	4,14	133
Střítež nad Ludinou	849	14,81	57
Špičky	287	7,03	41
Teplice nad Bečvou	329	3,79	87
Ústí	538	3,31	162
Všechovice	877	5,78	152
Zámrsky	209	8,01	26
Celkem	**34860**	**325,41**	**107**

Zdroj: počet obyvatel: http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_hranice, údaje k 31. 12. 2007, rozloha: vrstvy ÚAP, 2008

3.1 HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ A GEOLOGIE

3.1.1 Geologický a geomorfologický profil území

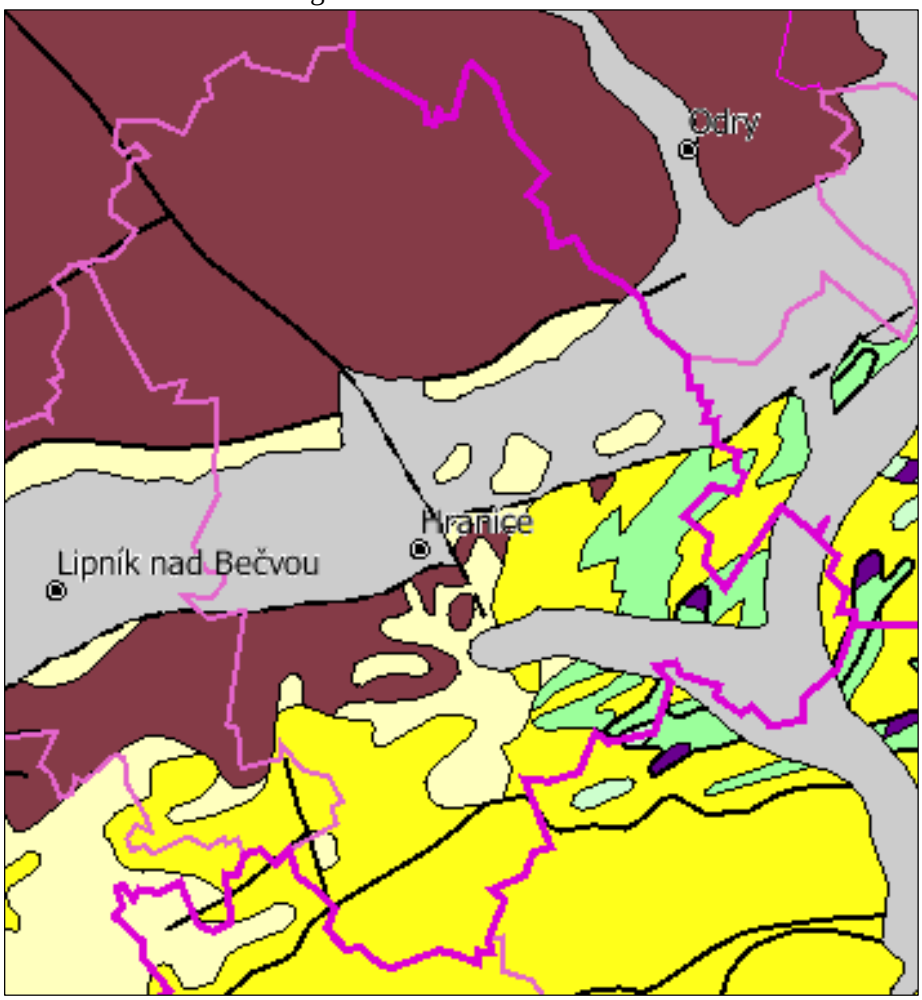
Území SO ORP Hranice leží ve východní části Olomouckého kraje při jeho hranici s krajem Moravskoslezským a Zlínským v úvalu Moravské brány. Ze západu zasahuje do spádového území výběžek Nízkého Jeseníku (Vítkovská vrchovina a Oderské vrchy), z východu výběžky Západních Karpat (Podbeskydská pahorkatina – kra Maleníku, Příborská pahorkatina a Kelčská pahorkatina). Oblast Hercynská a Karpatská je oddělena Moravskou branou (Bečevská a Oderská brána).

Nízký Jeseník je jedním z nejstarších geologických celků střední Evropy. Navazuje na východní část Hrubého Jeseníku, rozprostírá se mezi severní Slezskou nížinou a jižním Hornomoravským úvalem. Na východě přechází v Moravskou bránu a Ostravskou pánev. Je plochou vrchovinou s pozůstatky sopečné činnosti. Je tvořen především prvohorními, kulmskými sedimentovanými horninami, spočívající na předchozích sedimentech a vulkanitech, vzniklých intenzívní sopečnou činností na dně devonského moře. Jeho nadmořská výška se pohybuje pouze mezi 400 až 600 metry. Nejvyšší část Nízkého Jeseníku na západě dosahuje až 800 metrů. Směrem k východu jeho výška klesá až na 350 metrů n. m. Oblast Nízkého Jeseníku byla vždy známa těžbou barevných a drahých kovů.
Oderské vrchy se nacházejí severovýchodně od Olomouce a jsou součástí geomorfologického celku Nízký Jeseník. Jméno jim dala řeka Odra, která pramení nedaleko Fidlova kopce (680 m n.m.), jejich nejvyššího vrcholu.
Vítkovská vrchovina je plochá vrchovina ve východní části Nízkého Jeseníku. Podloží tvoří spodnokarbonské břidlice a droby s četnými denudačními zbytky bádenských sedimentů v údolích a denudačními zbytky sedimentů pleistocenního kontinentálního zalednění v okrajové severní a východní části území. Jedná se o kernou, k východu ukloněnou, vrchovinu s rozsáhlými zbytky zarovnaných povrchů a hlubokými údolími. Příznačné pro území jsou průlomové úseky údolí řeky Odry, Kamenného potoka a řeky Opavy, pravoúhlý ohyb Moravice, dále pak Oderská a Fulnecká kotlina. Nejvýchodnějším bodem dané oblasti je vrch Strážná (641 m n.m.) v Potštátské vrchovině.

Moravská brána představuje samostatný geomorfologický celek, začleněný do soustavy Vněkarpatských sníženin, podsoustavy Západní, tvořený JZ-SV směrem protaženým pruhem plochého nížinového a pahorkatinného reliéfu na málo odolných neogenních horninách. Na JZ přechází Moravská brána u Přerova plynule do Hornomoravského úvalu, na SV rovněž plynule do Ostravské pánve. Severozápadní hranice je dána zlomovým svahem Nízkého Jeseníku, na JV hraničí s Kelečskou a Příborskou pahorkatinou. Za teplickým kaňonem z devonských a kulmských hornin vtéká Bečva ve svém dolním toku do bečevské části Moravské brány, která přechází v soutokové oblasti s Moravou do Hornoslezského úvalu. Nejvyšším bodem je Lučická Stráž - 339 m n. m. Tvoří ji plochá pahorkatina vyplněná neogenními sedimenty s pokryvem uloženin pevninského ledovce a s rozsáhlými sprašovými pokryvy. Protisměrně jí protékají řeky Bečva a Odra - prochází tudy hranice jejich povodí.
Jedná se o výraznou sníženinou kerného původu. Také její mírně zvlněný nížinný georeliéf kontrastuje s příkrými zlomovými svahy okolních kerných struktur Nízkého Jeseníku. Zlomový svah oddělující právě tyto dva geomorfologické útvary ostře prořezávají pravostranné přítoky Bečvy. Jihovýchodní omezení Moravské brány tvoří kerná struktura Maleník. Jeho nejvyšší partie mezi Lipníkem nad Bečvou a Hranicemi tvoří plochý hřbet, na kterém nalezneme krajinnou dominantu – zříceninu Helfštýna. Součástí Maleníku je také Hranický kras, jehož největší turistickou atrakcí jsou Zbrašovské aragonitové jeskyně s mnoha neobvyklými krasovými jevy a Hranická propast, která je nejhlubší propastí v České republice.
Novodobý antropogenní reliéf souvisí zejména s těžbou nerostných surovin – zbytky štol, důlních jam a odvalů, stopy po sobě zanechala těžba štěrkopísků a cihlářských surovin (umělá jezera), stavebního kamene, vápence a stavebních písků.
Podél toku řeky Bečvy se rozkládají nivní usazeniny třetihorního původu, které na severozápadě přecházejí do teras, tvořených štěrkovitými písky. Jihovýchodní část území je tvořena prvohorními devonskými vápenci.
Součástí Moravské brány je **Bečevská brána -** plochá pahorkatina vyplněná neogenními mořskými a pleistocenními říčními sedimenty (nejvyšší vrch Stráže, 331 m n.m.) – a **Oderská brána –** plochá pahorkatina s nejvyšším bodem Lučická Stráž, 339 m n.m.

Podbeskydská pahorkatina zaujímá největší část Západních Beskyd. Nejvyšší její část tvoří východní okraj Štramberské vrchoviny s horou Skalka (964 m n. m.). Do SO ORP Hranice zasahuje podcelkem **Příborská pahorkatina,** která představuje členitou pahorkatinu s nejvyšším bodem Starojický kopec, 496 m n. m.

Obrázek č. 3.1.1: Geologická struktura území SO ORP Hranice

Legenda

- *paleozoické horniny zvrásněné, nemetamorfované (břidlice,droby,křemence,vápence)*
- *terciérní horniny (písky, jíly)*
- *terciérní horniny alpinsky zvrásněné (pískovce, břidlice)*
- *vulkanické horniny terciérní (čediče, fonolity, tufy)*
- *mezozoické horniny (pískovce, jílovce)*
- *kvarter (hlíny, spraše, písky, štěrky)*

3.1.2 Těžba nerostných surovin

Na území SO ORP Hranice a v blízkém okolí je evidována řada ložisek nerostných surovin, zejména se jedná o štěrkopísky, stavební kámen, cihlářskou surovinu, vápenec apod. Do obce Hustopeče nad Bečvou zasahuje těžené ložisko zemního plynu. Na většině z těchto lokalit těžba v současné době probíhá. Polovina ložisek nerostných surovin má pro svou ochranu vymezeno chráněné ložiskové území. Část těchto ložisek přesahuje i mimo samotný správní obvod ORP Hranice, hodnoty o rozloze se vztahují pouze na plochy uvnitř správního území. Těžba vápence v Hranicích představuje významný plošný zdroj prachového znečištění.

Tabulka č. 3.1.1: Ložiska nerostných surovin v SO ORP Hranice

Obec	Název ložiska	Ev. číslo	Těžba	Nerost	Surovina	Plocha (ha)	CHLÚ
Milotice nad Bečvou, Zámrsky, Hustopeče nad Bečvou	Hustopeče-Zámrsky	3008900	6 - dosud netěženo	psamity, štěrk	Štěrkopísky	125,0	Ano
Milotice nad Bečvou, Hustopeče nad Bečvou	Hustopeče n.Bečvou-Milotice	3009000	4 - současná z vody	štěrkopísek, štěrk	Štěrkopísky	128,3	Ne
Hrabůvka, Hranice	Hrabůvka u Hranic	3033100	3 - současná povrchová	droba, konglomerát	Stavební kámen	24,5	Ne
Střítež nad Ludinou, Bělotín	Nejdek u Hranic	3033400	3 - současná povrchová	droba, jílovitá břidlice, konglomerát	Stavební kámen	14,6	Ne
Jindřichov, Bělotín	Nejdek u Hranic 1	3033401	6 - dosud netěženo	břidlice, droba	Stavební kámen	33,4	Ano
Polom	Polom	3133400	3 - současná povrchová	sprašová hlína	Cihlářská surovina	21,4	Ano
Černotín, Hranice	Hranice-Černotín	3133500	3 - současná povrchová	hlína, jíl, vápenec	Cementářské korekční sialitické suroviny, Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu, Vápenec	263,8	Ano
Hranice	Hranice	3133600	3 - současná povrchová	jíl, sprašová hlína	Cihlářská surovina	23,1	Ne
Střítež nad Ludinou	Střítež nad Ludinou-Okrouhlík	3209200	6 - dosud netěženo	droba, konglomerát, prachovec	Stavební kámen	45,9	Ano
Hustopeče nad Bečvou	Choryně	3224400	5 - současná z vrtu		Zemní plyn	13,5	Ne

Zdroj: Data ÚAP - Geofond, 2008

Kromě ložisek nerostů je zde vymezen i jeden prognózní zdroj nerostných surovin – viz tabulka:

Tabulka č. 3.1.2: Prognózní zdroj nerostných surovin v SO ORP Hranice

Obec	Název ložiska	Ev. Číslo	Těžba	Nerost	Surovina	Plocha (ha)
Olšovec, Partutovice	Olšovec-Kuča	9085200	6 - dosud netěženo	droba	Stavební kámen	29,41

Zdroj: Data ÚAP - Geofond, 2008

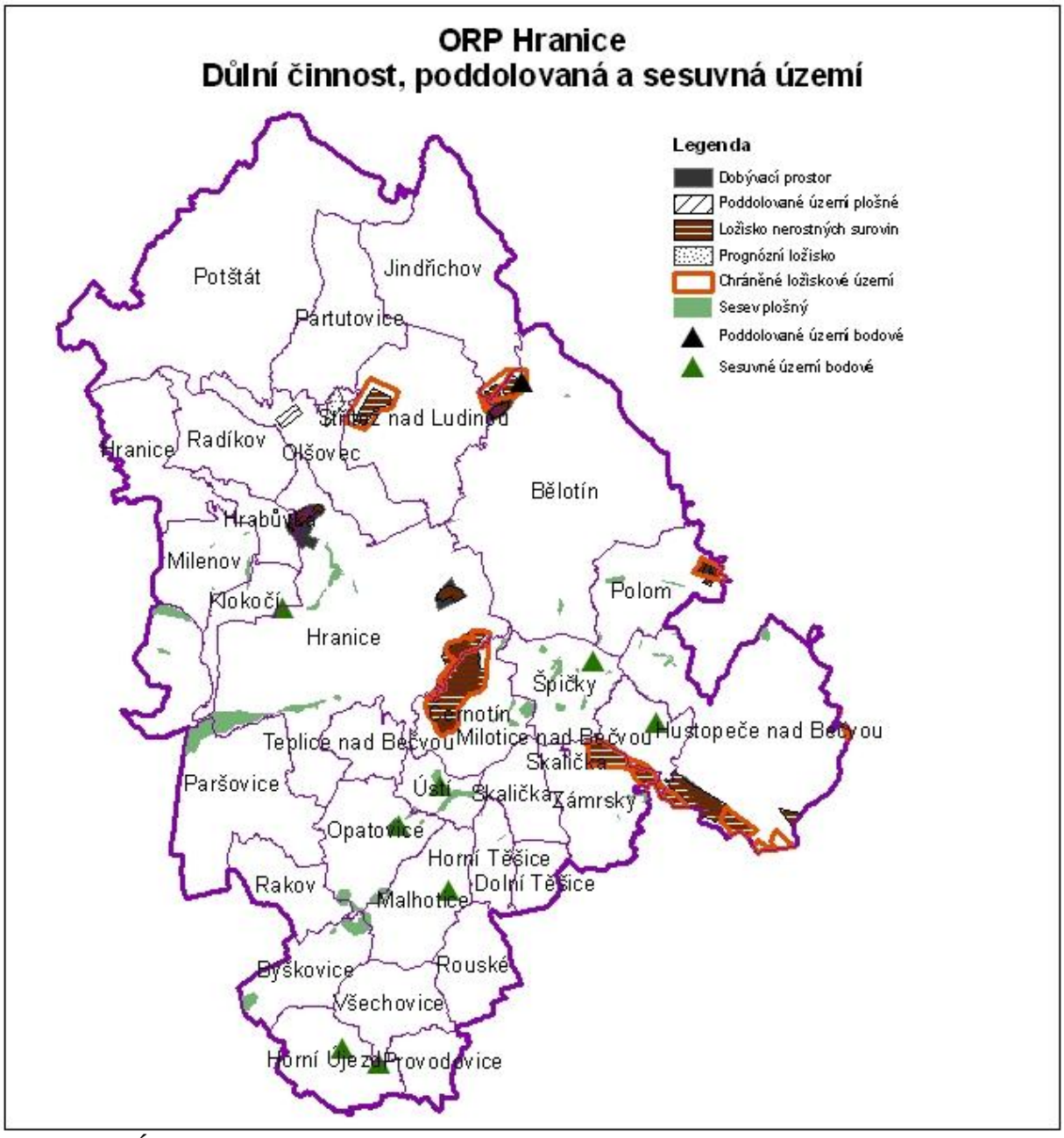
Dále jsou na území SO ORP Hranice stanoveny tyto dobývací prostory:

Tabulka č. 3.1.3: Dobývací prostory v SO ORP Hranice

Obec	Název DP	Nerost	Surovina	Organizace	Stav	Plocha (ha)
Bělotín, Střítež nad Ludinou	Nejdek	kámen - droba	Stavební kámen	KAMENOLOMY ČR s.r.o., Ostrava - Svinov	těžené	32,39
Černotín	Černotín	vápenec k techn. zpracování	Cementářské korekční sialitické suroviny - Vápenec	Cement Hranice, a.s.	těžené	17,2
Hrabůvka, Hranice	Hrabůvka	kámen - droba	Stavební kámen	Českomoravské štěrkovny, a.s., Brno	těžené	76,6
Hranice	Hranice na Moravě I	cihlářské suroviny	Cihlářská surovina	TONDACH Česká republika s.r.o., Hranice	těžené	39,78
Hranice, Černotín	Hranice	cementářská surovina	Cementářské korekční sialitické suroviny - Vápenec	Cement Hranice, a.s.	těžené	111,89
Hustopeče nad Bečvou	Hustopeče nad Bečvou	štěrkopísek	Šterkopísky	Českomoravské štěrkovny, a.s., Brno	těžené	51,68
Hustopeče nad Bečvou	Hustopeče nad Bečvou I	štěrkopísek	Šterkopísky	Českomoravské štěrkovny, a.s., Brno	těžené	5,06
Opatovice	Opatovice u Hranic	droba - stavební kámen		Zemědělské družstvo, Brusné		6,35
Polom	Polom	cihlářské suroviny	Cihlářská surovina	Cihelna Polom, s.r.o., Polom	těžené	25,12

Zdroj: Data ÚAP - Geofond, 2008

Obrázek č. 3.1.2: Těžba nerostných surovin v SO ORP Hranice

Zdroj: Data ÚAP - Geofond, 2008

3.1.3 Sesuvná a poddolovaná území

Poddolované území může představovat omezení pro rozvoj obcí, například výstavby. Na území SO ORP Hranice se nachází pouze několik území, která jsou evidována jako poddolované. Nacházejí se v obcích Bělotín, Hrabůvka a Hranice a Olšovec.

Tabulka č. 3.1.4: Poddolovaná území v SO ORP Hranice

Obec	Název	Surovina	Plocha (ha)
Bělotín	Nejdek u Hranic	Rudy	Bodové
Hrabůvka, Hranice	Hrabůvka u Hranic	Rudy	10,05
Olšovec	Olšovec	Nerudy	22,6

Zdroj: Data ÚAP - Geofond, 2008

Mnohem více se zde vyskytuje sesuvných území. Ta také představují omezení pro rozvoj obcí, zejména stavební činnosti. Přehled o současném stavu udává následující tabulka. Sesuvná území se nacházejí zejména v jižní části území a to především v obcích Černotín, Hranice, Býškovice, Hustopeče nad Bečvou, Malhotice, Opatovice, Paršovice, Polom, Špičky a Ústí.

Tabulka č. 3.1.5: Sesuvná území v obcích SO ORP Hranice

Obec	Aktivní	Potenciální	Bodové	Plocha celkem (ha)
Bělotín	2	3	0	8,1
Býškovice	1	2	0	47,3
Černotín	0	5	0	31,7
Dolní Těšice	0	0	0	0,0
Horní Těšice	0	5	0	3,8
Horní Újezd	0	0	2	0,0
Hrabůvka	0	0	0	0,0
Hranice	2	8	1	145,2
Hustopeče nad Bečvou	1	8	0	24,8
Jindřichov	0	0	0	0,0
Klokočí	0	1	0	2,0
Malhotice	2	5	1	16,4
Milenov	0	5	0	9,2
Milotice nad Bečvou	0	2	1	0,5
Olšovec	0	0	0	0,0
Opatovice	4	0	1	31,2
Paršovice	1	0	0	45,6
Partutovice	0	0	0	0,0
Polom	3	5	0	18,7
Potštát	0	0	0	0,0
Provodovice	0	0	0	0,0
Radíkov	0	0	0	0,0
Rakov	2	0	0	5,3
Rouské	0	0	0	0,0
Skalička	0	0	0	0,0
Střítež nad Ludinou	1	0	0	0,0
Špičky	1	12	1	36,8
Teplice nad Bečvou	0	0	0	0,0
Ústí	0	7	1	39,0
Všechovice	0	0	0	0,0
Zámrsky	0	3	0	9,5
Celkem	**20**	**71**	**8**	**475,1**

Zdroj: Data ÚAP - Geofond, 2008

3.1.4 Indikátory

Jako indikátor, který charakterizuje území z hlediska horninového prostředí, byl zvolen indikátor „podíl plochy poddolovaného nebo sesuvného území k ploše jednotlivých obcí“. Výskyt poddolovaných a sesuvných území představuje omezení pro rozvoj obcí, zejména je limitem pro výstavbu. Stav indikátoru v jednotlivých obcích je znázorněn v následující tabulce. Plocha těchto území je v některých částech správního obvodu velmi významná, zejména se jedná o obce Býškovice, Černotín, Hranice, Opatovice, Paršovice, Špičky a Ústí. Plocha sesuvných území v obci Ústí přesahuje 11 % plochy obce.

Hodnocení indikátoru:
-2 nad 5 % plochy obce
-1 3–5 % plochy obce
0 1–2,99 % plochy obce, bodová poddolovaná nebo sesuvná území
1 0–0,99 % plochy obce
2 bez plošných poddolovaných nebo sesuvných území

Tabulka č. 3.1.6: Podíl poddolovaných a sesuvných území v jednotlivých obcích SO ORP Hranice

Obec	Výměra obce (ha)	Plocha poddolovaného území (ha)	Plocha sesuvného území (ha)	Podíl plochy obce (%)	Indikátor
Bělotín	3340,1	0,0	8,1	0,2	**1**
Býškovice	599,9	0,0	47,3	7,9	**-2**
Černotín	831,8	0,0	31,7	3,8	**-1**
Dolní Těšice	254,4	0,0	0,0	0,0	**2**
Horní Těšice	322,3	0,0	3,8	1,2	**0**
Horní Újezd	689,7	0,0	0,0	0,0	**2**
Hrabůvka	304,0	5,8	0,0	1,9	**0**
Hranice	4975,2	4,3	145,2	3,0	**-1**
Hustopeče nad Bečvou	2391,0	0,0	24,8	1,0	**0**
Jindřichov	1647,5	0,0	0,0	0,0	**2**
Klokočí	370,3	0,0	2,0	0,6	**1**
Malhotice	764,8	0,0	16,4	2,1	**0**
Milenov	620,8	0,0	9,2	1,5	**0**
Milotice nad Bečvou	454,9	0,0	0,5	0,1	**1**
Olšovec	830,8	22,6	0,0	2,7	**0**
Opatovice	799,9	0,0	31,2	3,9	**-1**
Paršovice	1358,1	0,0	45,6	3,4	**-1**
Partutovice	1002,4	0,0	0,0	0,0	**2**
Polom	824,3	0,0	18,7	2,3	**0**
Potštát	3411,4	0,0	0,0	0,0	**2**
Provodovice	327,2	0,0	0,0	0,0	**2**
Radíkov	704,4	0,0	0,0	0,0	**2**
Rakov	497,7	0,0	5,3	1,1	**0**
Rouské	531,5	0,0	0,0	0,0	**2**
Skalička	414,1	0,0	0,0	0,0	**2**
Střítež nad Ludinou	1480,7	0,0	0,0	0,0	**2**
Špičky	703,3	0,0	36,8	5,2	**-2**
Teplice nad Bečvou	378,5	0,0	0,0	0,0	**2**
Ústí	331,4	0,0	39,0	11,8	**-2**
Všechovice	577,6	0,0	0,0	0,0	**2**
Zámrsky	800,8	0,0	9,5	1,2	**0**
Celkem	**32540,8**	**32,6**	**475,1**	**1,6**	**0**

Zdroj: Data ÚAP, Geofond, 2008, ČSÚ

3.1.5 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Výskyt ložisek nerostných surovin – štěrkopísků (Milotice nad Bečvou, Zámrsky, Hustopeče nad Bečvou), stavebního kamene (Hrabůvka, Hranice, Střítež nad Ludinou, Bělotín, Jindřichov), vápence (Černotín, Hranice) – využití místních zdrojů nerostných surovin.	**Vysoký výskyt sesuvných území v obcích Býškovice, Černotín, Hranice, Opatovice, Paršovice, Špičky a Ústí.**
Malý výskyt poddolovaných území (nacházejí se v obcích Bělotín, Hrabůvka a Hranice a Olšovec).	**Cementárna Hranice je významným zdrojem prašného znečištění.**
Hranický kras – Zbrašovské aragonitové jeskyně a Hranická propast jsou významnými lokalitami z hlediska cestovního ruchu.	
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Zajištění poptávky po nerostných surovinách z místních zdrojů.	**Výstavba na lokalitách nevhodných z hlediska nestability horninového prostředí.**
Využití ploch po těžbě nerostných surovin – rekreační plochy, zalesnění, prvky zeleně...	
Vhodné využití ploch na sesuvných lokalitách.	

3.1.6 Problémy k řešení

- Přesná lokalizace sesuvných a poddolovaných území a zjištění míry omezení využití území
- Určení vhodného využití území nevhodného pro zástavbu
- Zajištění ochrany ložisek nerostných surovin
- Určení vhodného způsobu využití ploch po ukončení těžby nerostných surovin.

3.2 VODNÍ REŽIM

Vodní zdroje v území SO ORP Hranice zasahují převážně do povodí Moravy, severovýchodní část území spadá do povodí Odry. Hlavním tokem na území je řeka Bečva (délka 61,57 km; rozloha povodí 1613,29 km^2) se svými přítoky. Bečva je největší levostranný přítok Moravy a jejím největším přítokem je Juhyně (33,93 km). Severovýchodní část území odvodňuje řeka Luha se svými přítoky, která se vlévá do Odry u Jeseníku nad Odrou.
Významnější vodní plochy se nacházejí na východním okraji území SO ORP. Jedná se především o vodní plochy v okolí Milotic nad Bečvou, Hustopečí nad Bečvou (Záviš a Křivoš), Polomi (Horní a Dolní Polom) a Bělotína (Horní a Dolní Bělotín), menší vodní plochy se pak nacházejí také u Potštátu, Hranic a Býškovic.
Na území SO ORP není vyhlášena žádná chráněná oblast přirozené akumulace vod.
Území povodí Moravy zasahuje z hlediska regionální geologie do obou základních geologických jednotek České republiky – Českého masivu i Západních Karpat. Východní část povodí je zařazena mezi oblasti s relativně zvýšenými hodnotami efektivního špičkového zrychlení z hlediska seismických zón ČR. Podél toku řeky Bečvy se rozkládají nivní usazeniny třetihorního původu, které na severozápadě přecházejí do teras, tvořených štěrkovitými písky. Jihovýchodní část území je tvořena prvohorními devonskými vápenci. Území lesního masivu Maleník je tvořeno prvohorními břidlicemi a zčásti slepenci. Na obou březích řeky Bečvy se rozprostírá krasový útvar Hranický kras. U jeho vzniku v devonském vápenci stály především tektonické poruchy, atmosférické srážky a termální vody, nasycené oxidem uhličitým.
Na území povodí Moravy lze rozlišit několik hydrogeologicky odlišných oblastí podmíněných geologickou stavbou. Jsou to západní, jesenická a beskydsko-karpatská oblast. Území SO ORP leží na rozhraní jesenické a beskydsko-karpatské oblasti. Oblast jesenická vyplňuje pramennou část povodí Moravy a povodí levostranných přítoků až po Bečvu. Horniny této oblasti nepředstavují vhodné prostředí pro akumulace podzemních vod. Roční úhrny srážek překračují 650 mm a na svazích Hrubého Jeseníku dosahují hodnot nad 1 000 mm. V dobře zalesněné oblasti Jeseníků přesahují specifické odtoky i 10 $l.s^{-1}.km^{-2}$ a směrem k Hornomoravskému úvalu klesají pod 5 $l.s^{-1}.km^{-2}$. Beskydsko-karpatská oblast vyplňuje východní část povodí Moravy počínaje Bečvou a podloží tvoří převážně flyšové horniny Vnějších Karpat. Roční úhrny srážek zde překračují 600 mm a v Beskydech i 1 000 mm. V souladu s rozložením srážek a morfologickými poměry klesá specifický odtok z extrémních hodnot nad 20 $l.s^{-1}.km^{-2}$ až pod 3 $l.s^{-1}.km^{-2}$ v Dolnomoravském úvalu. Zalesnění nestačí upravovat nepravidelné odtoky, které jsou pro flyš charakteristické, protože jeho horniny mají propustnost omezenu flyšovým charakterem souvrství - soustavným výskytem pelitických vložek.

V přehledu problémů v povodí Moravy a v povodí Odry z roku 2007 jsou pro území SO ORP identifikovány tyto problémy:

- Staré ekologické zátěže (průmyslové podniky, skládky, drobné černé skládky u toků, skládky v zavezených meandrech apod.), které mohou mít negativní vliv na kvalitu podzemních a povrchových vod.
- Dešťové vody z rozrůstajících se zpevněných ploch v sídlech svážděné do jednotné kanalizace, které za přívalových srážek způsobují odlehčování značného množství splaškových vod přímo do toků.
- Dosažení požadovaných imisních standardů organického znečištění ve vodních tocích a vodních nádržích – překročení limity jakosti pro NO_3^-, NH_4, celkový fosfor, volný amoniak, saprobní index, rozpuštěný kyslík, chlorofyl. Zatížení organickým znečištěním má původ ve vypouštění z bodových zdrojů znečištění (ČOV, zaústění kanalizace do recipientu), plošných zdrojů znečištění (roztroušená zástavba bez čištění odpadních vod, zemědělské hospodaření) a atmosférické depozici.
- Nadměrná vodní eroze v krajině – odnos orných vrstev půd a dalších materiálů má za následek znehodnocování zemědělské půdy a také zanášení vodních toků a vodních nádrží. Kritériem pro určení vodních útvarů nejvíce zatížených ztrátou půdy erozí byl odnos větší než 1 kg/ha/rok.
- Riziko nakládání a vypouštění prioritních a nebezpečných látek.
- Rizikovost podzemních vod z hlediska kvantitativního stavu z důvodu nepříznivého poměru odběru a základního odtoku.

- Rizikovost podzemních vod z hlediska chemického stavu z důvodu přímého stanovení nebezpečných látek z bodových zdrojů a z důvodu prokázání dusíku.
- Příčné překážky ve vodních tocích, jejichž negativním projevem pro ekosystémy vodních toků je nepropustnost pro vodní organismy, změna hydrologického režimu toku a potamalizace (zavzdutí dlouhých úseků vodních toků). Příčné překážky jsou na celém území povodí Moravy. Řešením je budování rybích přechodů, minimalizování výšky objektů.
- Nelegální špičkování vodních elektráren, zadržování vody a minimální vypouštění vody v období sucha (odvádění vody náhony).
- Ohrožení zdrojů podzemních vod těžbou štěrkopísků – otevření hladiny podzemních vod s následným ohrožením rekreačním tlakem (výstavba chat, koupání, plavba, automobilizmus).
- Problémy obcí a subjektů bez ČOV – mnoho obcí s počtem obyvatel pod 2000, které nemají vyřešené čištění odpadních vod, kde je časté přímé vypouštění odpadních vod do toků (přímo nebo přes septiky, nevyvážené žumpy atd.).
- Problémy obcí a subjektů vybavených ČOV:
    - Srážková voda a řešení jejich odvodu a případně čištění.
    - Neplnění limitů pro vypouštění odpadních vod.
    - U malých obcí a průmyslových podniků často neprofesionálně zabezpečený provoz ČOV.
    - Nevyhovující technologie u některých ČOV.
    - Větší využití jiných druhů čištění.
    - Chybějící kontrola stavu povoleného nakládání s odpadními vodami u fyzických osob, rekreačních objektů, provozoven i menších podniků (koželužny, výrobny uzenin, drůbežárny).

Obrázek č. 3.2.1: Základní přehled území SO ORP Hranice

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2008

3.2.1 Vodní režim v krajině

Neporušená krajina má schopnost akumulovat a zpomalit odtok velkého množství vody. Tuto schopnost krajiny výrazně snižujeme především díky velkovýrobnímu způsobu hospodaření v krajině, jako je vysoké zornění půdy, velké půdní bloky s nízkým obsahem organického podílu v půdě, nevhodnou skladbou dřevin v lese (smrková kultura na nevhodných místech). Tyto negativní projevy přináší nižší stabilitu krajiny a v konečném důsledku zvyšující se riziko povodní.
Nejhorší kombinací pro přirozený vodní režim v krajině je intenzivní zemědělská činnost na svažitém území. Tomu v ČR odpovídá definice orné půdy na sklonitých pozemcích. Dle metodik je považován z hlediska zrychleného odtoku pro ornou půdu kritický sklon nad 7°. Z těchto důvodů je tento typ kultury a sklonitosti předpokladem ke zhoršování přirozeného vodního režimu v krajině. Důsledkem je zvýšené riziko vzniku lokálních povodní nebo vysychání a degradace půdy.

Tabulka č. 3.2.1: Množství sklonitých orných pozemků na území jednotlivých obcí

Obec	Plocha sklonité orné půdy (ha)	Plocha orné půdy (ha)	Procento sklonité orné půdy z orné celkově (%)
Bělotín	3,53	2088,86	0,17
Býškovice	0,04	430,12	0,01
Černotín	7,37	535,44	1,38
Dolní Těšice	0,79	129,34	0,61
Horní Těšice	7,84	125,40	6,25
Horní Újezd	7,70	445,30	1,73
Hrabůvka	0,00	80,65	0,00
Hranice	4,13	2083,57	0,20
Hustopeče nad Bečvou	3,91	1282,43	0,31
Jindřichov	9,09	745,89	1,22
Klokočí	0,00	275,18	0,00
Malhotice	0,00	474,07	0,00
Milenov	0,00	381,06	0,00
Milotice nad Bečvou	32,18	153,22	21,00
Olšovec	0,88	323,61	0,27
Opatovice	1,58	402,16	0,39
Paršovice	1,21	214,45	0,56
Partutovice	35,60	532,11	6,69
Polom	7,32	496,22	1,48
Potštát	13,30	1108,44	1,20
Provodovice	0,00	136,28	0,00
Radíkov	6,67	179,22	3,72
Rakov	0,00	398,06	0,00
Rouské	0,00	345,04	0,00
Skalička	0,00	261,80	0,00
Střítež nad Ludinou	13,65	551,34	2,48
Špičky	2,14	332,63	0,64
Teplice nad Bečvou	2,36	57,46	4,10
Ústí	3,42	171,64	1,99
Všechovice	0,07	403,00	0,02
Zámrsky	31,61	518,97	6,09

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2008

Absolutně největší množství ploch se svažitou ornou půdou se nachází na území obce Partutovice a to téměř 36 ha. Toto množství činí 6,7 % z veškeré orné půdy na území obce. Obdobně nepříznivá situace je na území obce Milotice nad Bečvou (32,2 ha) a Zámrsky (31,6 ha). V těchto obcích by mělo být prioritou identifikovat tyto pozemky a navrhnout potřebná opatření (možno využít KPÚ) a zabránit tím nebezpečí vzniku zrychleného odtoku vody při přívalové srážce a omezit tím nebezpečí vzniku lokální povodně.
Vodní režim v krajině úzce souvisí se vznikem povodňových stavů. Podle výskytu povodňových stavů jsou stanovována záplavová území. Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány hlavních povodí a s plány oblastí povodí. V současně zastavěných územích obcí, v územích určených k zástavbě podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků.
Na území SO ORP Hranice zasahuje záplavové území Q_{100} řeky Bečvy. Záplavové území zasahuje do území obcí Černotín, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí, Milotice nad Bečvou, Paršovice, Skalička, Špičky, Teplice nad Bečvou, Ústí a Zámrsky.

Tabulka č. 3.2.2: Plocha záplavových území Q_{100} na území jednotlivých obcí

Obec	**vodní tok (Q_{100})**	**zaplavená plocha při Q_{100} (ha)**
Bělotín	-	-
Býškovice	-	-
Černotín	Bečva	194,24
Dolní Těšice	-	-
Horní Těšice	-	-
Horní Újezd	-	-
Hrabůvka	-	-
Hranice	Bečva	675,24
Hustopeče nad Bečvou	Bečva	194,85
Jindřichov	-	-
Klokočí	Bečva	20,54
Malhotice	-	-
Milenov	-	-
Milotice nad Bečvou	Bečva	146,04
Olšovec	-	-
Opatovice	-	-
Paršovice	Bečva	0,36
Partutovice	-	-
Polom	-	-
Potštát	-	-
Provodovice	-	-
Radíkov	-	-
Rakov	-	-
Rouské	-	-
Skalička	Bečva	144,15
Střítež nad Ludinou	-	-
Špičky	Bečva	101,33
Teplice nad Bečvou	Bečva	3,64
Ústí	Bečva	65,49
Všechovice	-	-
Zámrsky	Bečva	270,79

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 9/2006

3.2.2 Stav povrchových a podzemních vod

Znečištění vod je jedním z největších environmentálních problémů současného světa. Voda transportuje živiny, ale zúčastňuje se rovněž na zprostředkování pohybu škodlivin v rámci různých ekosystémů. Důsledkem je, že může dojít ke kumulaci - nahromadění škodliviny v některé ze součástí životního prostředí. Znečištění vod je způsobováno chemickými látkami anorganického charakteru, hlavně těžkými kovy, nebo látkami organickými. Hlavním typem znečištění vod v našich podmínkách je eutrofizace – znečištění vod nadměrným obsahem živin. Odpadní vody splaškové mohou být znečištěny mikrobiálně. Významnou měrou se na znečištění vod podílí také zemědělská výroba. Problémem vody je rovněž její dosažitelnost a distribuce. Přibližně třetina toků ČR zůstává i přes výrazné zlepšení za posledních 15 let stále nadměrně znečištěna. Situace na území SO ORP Hranice není výjimkou, stav povrchových a podzemních vod není uspokojivý.

3.2.2.1 Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska splnění environmentálních cílů

Stav povrchových vod byl hodnocen pomocí indikátoru:

- Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska splnění environmentálních cílů.

Základní jednotkou pro hodnocení stavu povrchových vod jsou jednotlivé útvary povrchových vod tekoucích (řeky). Hodnocené útvary jsou zařazeny do tříd rizikovosti podle výsledků hodnocení HEIS VÚV T.G.M. Třídy rizikovosti (rizikový, nejistý, nerizikový) identifikují tzv.: rizikové vodní útvary, tj. útvary vod, které pravděpodobně nedosáhnou v roce 2015 dobrého stavu, pokud nebudou přijata příslušná opatření. Útvary povrchových vod tekoucích a jejich klasifikace do tříd rizikovosti z hlediska ekologického a chemického stavu na území SO ORP jsou zachyceny v následující tabulce a obrázcích.

Tabulka č. 3.2.3: Hodnocení rizikovosti útvarů povrchových vod

Obec	Ekologický stav		Chemický stav	
	"nejistý"	"rizikový"	"nejistý"	"rizikový"
Bělotín	8	92	8	92
Býškovice	100	0	100	0
Černotín	100	0	21	79
Dolní Těšice	100	0	38	62
Horní Těšice	100	0	100	0
Horní Újezd	100	0	78	0
Hrabůvka	100	0	100	0
Hranice	100	0	100	0
Hustopeče nad Bečvou	93	7	0	100
Jindřichov	22	78	22	78
Klokočí	100	0	100	0
Malhotice	100	0	100	0
Milenov	100	0	100	0
Milotice nad Bečvou	100	0	0	100
Olšovec	100	0	100	0
Opatovice	100	0	100	0
Paršovice	100	0	29	71
Partutovice	100	0	100	0
Polom	0	100	0	100
Potštát	77	23	77	23
Provodovice	100	0	24	0
Radíkov	100	0	100	0
Rakov	100	0	52	48

Obec	Ekologický stav		Chemický stav	
	"nejistý"	"rizikový"	"nejistý"	"rizikový"
Rouské	100	0	99	0
Skalička	100	0	15	85
Střítež nad Ludinou	82	18	82	18
Špičky	97	3	6	94
Teplice nad Bečvou	100	0	100	0
Ústí	100	0	92	8
Všechovice	100	0	51	0
Zámrsky	100	0	0	100
SO ORP Hranice	**81**	**19**	**54**	**44**

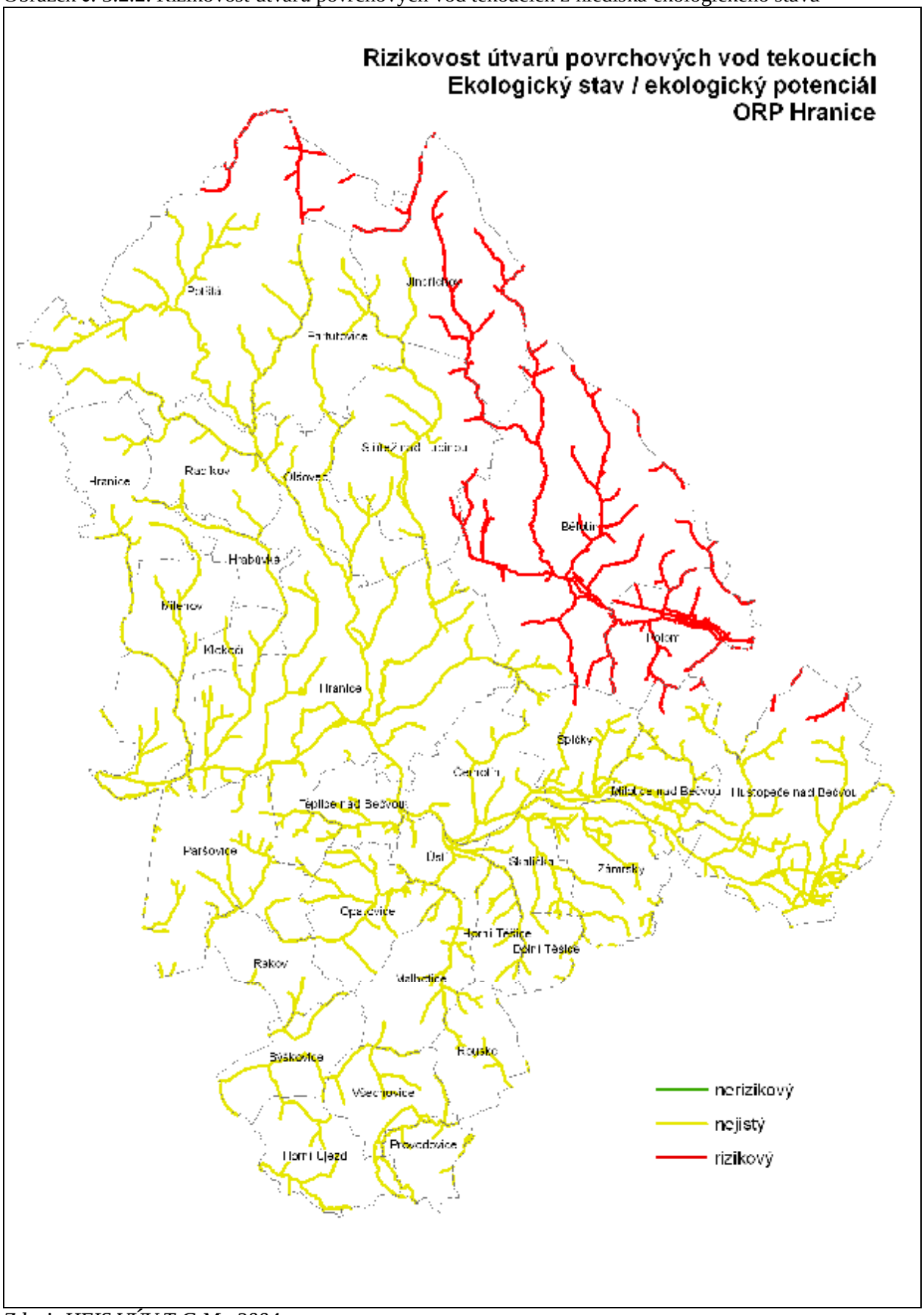
Zdroj dat: HEIS VÚV T.G.M., 2004

Pozn.: Hodnocení rizikovosti útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska splnění environmentálních cílů (ekologický stav/ekologický potenciál a chemický stav) na území jednotlivých obcí je vyjádřené jako procento délky útvarů povrchových vod tekoucích s hodnocením „rizikový“ a „nejistý“.

Největší procento útvarů povrchových vod tekoucích s klasifikací „rizikový“ z hlediska ekologického stavu/ ekologického potenciálu je klasifikováno na území obce Polom, Bělotín a Jindřichov, z hlediska chemického stavu na území obcí Hustopeče nad Bečvou, Milotice nad Bečvou, Polom a Zámrsky.
Na území SO ORP je 19 % délky útvarů povrchových vod tekoucích klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu a 44 % délky útvarů povrchových vod tekoucích je klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska chemického stavu. Z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu na území SO ORP není žádný útvar povrchových vod tekoucích klasifikován jako „nerizikový“, ostatní útvary povrchových vod tekoucích jsou z tohoto hlediska klasifikovány jako „nejisté“. Z hlediska chemického stavu na území SO ORP jsou 2 % délky útvarů povrchových vod tekoucích klasifikována jako „nerizikový“ (Horní újezd 22 %, Provodovice 76 %, Rouské 1 % a Všechovice 49 %), ostatní útvary povrchových vod tekoucích jsou z tohoto hlediska klasifikovány jako „nejisté“.

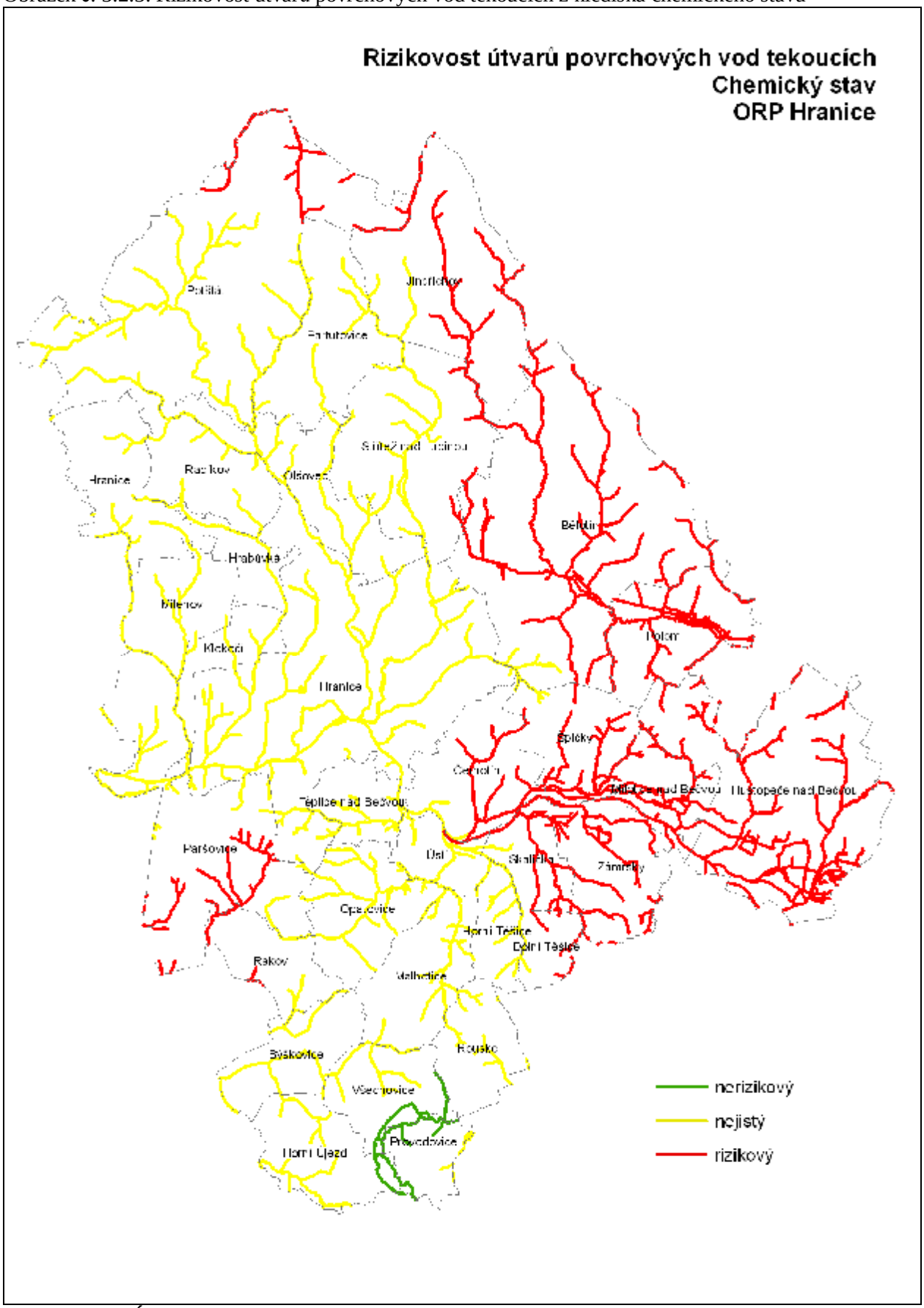
Nejistoty hodnocení:
Nedostatek dat plynoucí z omezeného počtu monitorovaných lokalit v rámci státní sítě sledování jakosti vody v tocích způsobuje nejistoty zejména v oblasti hodnocení rizika nedosažení environmentálních cílů. Na menším území tudíž může být sledovaný datový soubor statisticky méně spolehlivý z hlediska reprezentativnosti pro charakterizaci dostatečného podílu vodních útvarů v jednotlivých oblastech povodí.

Obrázek č. 3.2.2: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska ekologického stavu

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2004

Obrázek č. 3.2.3: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska chemického stavu

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2004

3.2.2.2 Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska splnění environmentálních cílů

Stav podzemních vod byl hodnocen pomocí indikátoru:

- Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska splnění environmentálních cílů.

Základní jednotkou pro hodnocení stavu podzemních vod jsou útvary podzemních vod, které jsou zjednodušeně vyjádřeny plochami ve třech vertikálních vrstvách (svrchní útvary kvartérních sedimentů a coniaku, útvary základní vrstvy, útvary bazálního křídového kolektoru). Vertikální průmět těchto vrstev s vyznačením rizikovosti útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního a chemického stavu je uveden na následujících obrázcích. Hodnocené útvary jsou zařazeny do tříd rizikovosti podle výsledků hodnocení HEIS VÚV T.G.M. Třídy rizikovosti (rizikový a nerizikový) identifikují tzv.: rizikové vodní útvary, tj. útvary vod, které pravděpodobně nedosáhnou v roce 2015 dobrého stavu, pokud nebudou přijata příslušná opatření.

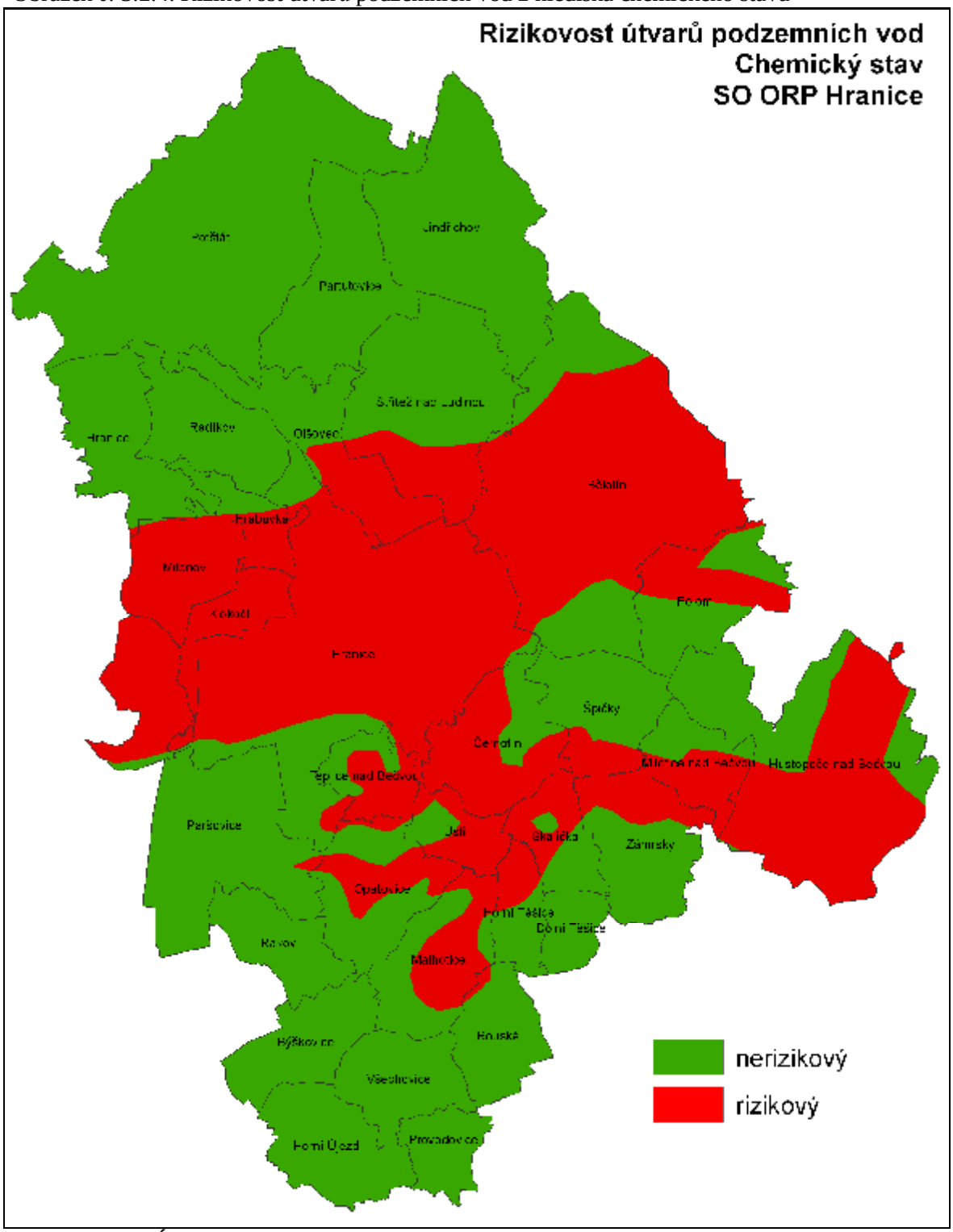
Tabulka č. 3.2.4: Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního a chemického stavu

Obec	% plochy útvarů podzemních vod s hodnocením "rizikový"	
	kvantitativní stav	chemický stav
Bělotín	7	79
Býškovice	0	0
Černotín	25	77
Dolní Těšice	0	0
Horní Těšice	0	37
Horní Újezd	0	0
Hrabůvka	0	59
Hranice	18	76
Hustopeče nad Bečvou	39	39
Jindřichov	0	0
Klokočí	12	100
Malhotice	0	47
Milenov	0	97
Milotice nad Bečvou	37	37
Olšovec	0	46
Opatovice	0	38
Paršovice	0	1
Partutovice	0	0
Polom	24	33
Potštát	0	0
Provodovice	0	0
Radíkov	0	0
Rakov	0	0
Rouské	0	3
Skalička	22	58
Střítež nad Ludinou	0	25
Špičky	16	27
Teplice nad Bečvou	8	63
Ústí	19	79
Všechovice	0	0
Zámrsky	24	30
SO ORP Hranice	**12**	**40**

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2004

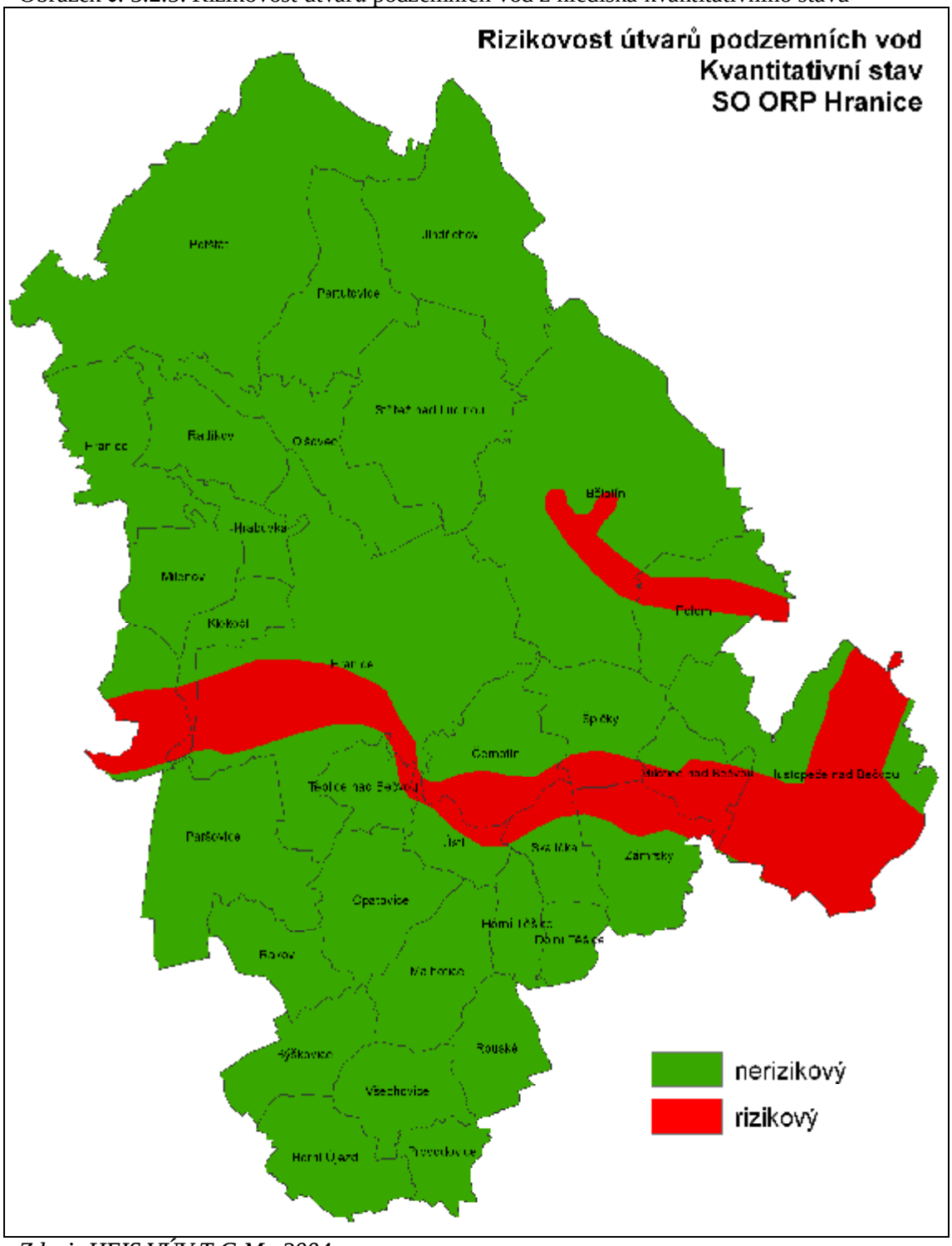
Největší plochy útvarů podzemních vod s klasifikací „rizikový“ z hlediska kvantitativního stavu se nacházejí na území obcí Hustopeče nad Bečvou a Milovice nad Bečvou. Z hlediska chemického stavu jsou největší plochy útvarů podzemních vod s klasifikací „rizikový“ na území obcí Klokočí a Milenov. Na celém území SO ORP je 12 % plochy útvarů podzemních vod klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska kvantitativního stavu a 40 % plochy útvarů podzemních vod klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska chemického stavu.

Obrázek č. 3.2.4: Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska chemického stavu

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2004

Obrázek č. 3.2.5: Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního stavu

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2004

3.2.3 Indikátory

Vodní režim v krajině

Celkem se v SO ORP Hranice nachází 196 ha nadměrně sklonitých pozemků s ornou půdou. Z celkové výměry orné půdy v SO ORP Hranice (15 663 ha) tyto „nevhodné“ pozemky činí 1,25 %. Nulové nebo tak nepatrné množství sklonitých pozemků s ornou půdou, že lze tyto území označit za cílový stav, se vyskytuje ve 14 obcích. Z hlediska využití zemědělské půdy na svažitých pozemcích je tímto dosaženo ideálního stavu a přiblížení se přirozenému vodnímu režimu v krajině a tím snížení rizika výskytu extrémních odtokových jevů na těchto územích.
Opačná situace panuje v obcích Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky, kde se vyskytuje větší množství těchto „rizikových pozemků“ a je potřeba tuto situace řešit návrhem a realizací vhodných opatření.

Hodnocení indikátoru „vodní režim“:
-2 na území obce se nachází více než 40 ha sklonité orné půdy
-1 na území obce se nachází 15 – 40 ha sklonité orné půdy
0 na území obce se nachází 7 – 14,99 ha sklonité orné půdy
1 na území obce se nachází 2 – 6,99 ha sklonité orné půdy
2 na území obce se nachází méně než 2 ha sklonité orné půdy

Stav povrchových a podzemních vod

Na území SO ORP je přes nedostatek primárních dat zaznamenán výskyt útvarů povrchových vod tekoucích s klasifikací rizikový a ve smyslu hodnocených indikátorů nejsou plněny cíle environmentální kvality povrchových vod z hlediska chemického nebo ekologického stavu/ekologického potenciálu. Na území SO ORP jsou identifikovány 2 % délky útvarů povrchových vod tekoucích s klasifikací „nerizikový“ z hlediska chemického stavu. Na sledovaném území nejsou rovněž plněny cíle environmentální kvality podzemních vod z hlediska kvantitativního nebo chemického stavu podobně jako na většině území České republiky. Na území SO ORP je identifikováno 88 % plochy útvarů podzemních vod s klasifikací „nerizikový“ z hlediska kvantitativního stavu a 60 % plochy útvarů podzemních vod s klasifikací „nerizikový“ z hlediska chemického stavu.

Hodnocení území jednotlivých obcí v rámci SO ORP (subjektivně):
-2 na území obce se nachází útvary povrchových i podzemních vod s klasifikací rizikový
-1 na území obce se nachází útvary povrchových nebo podzemních vod s klasifikací rizikový
0 na území obce se většinově nachází útvary povrchových nebo podzemních vod s klasifikací nejistý
1 na území obce převažují útvary povrchových nebo podzemních vod s klasifikací nerizikový
2 na území obce převažují útvary povrchových a podzemních vod s klasifikací nerizikový

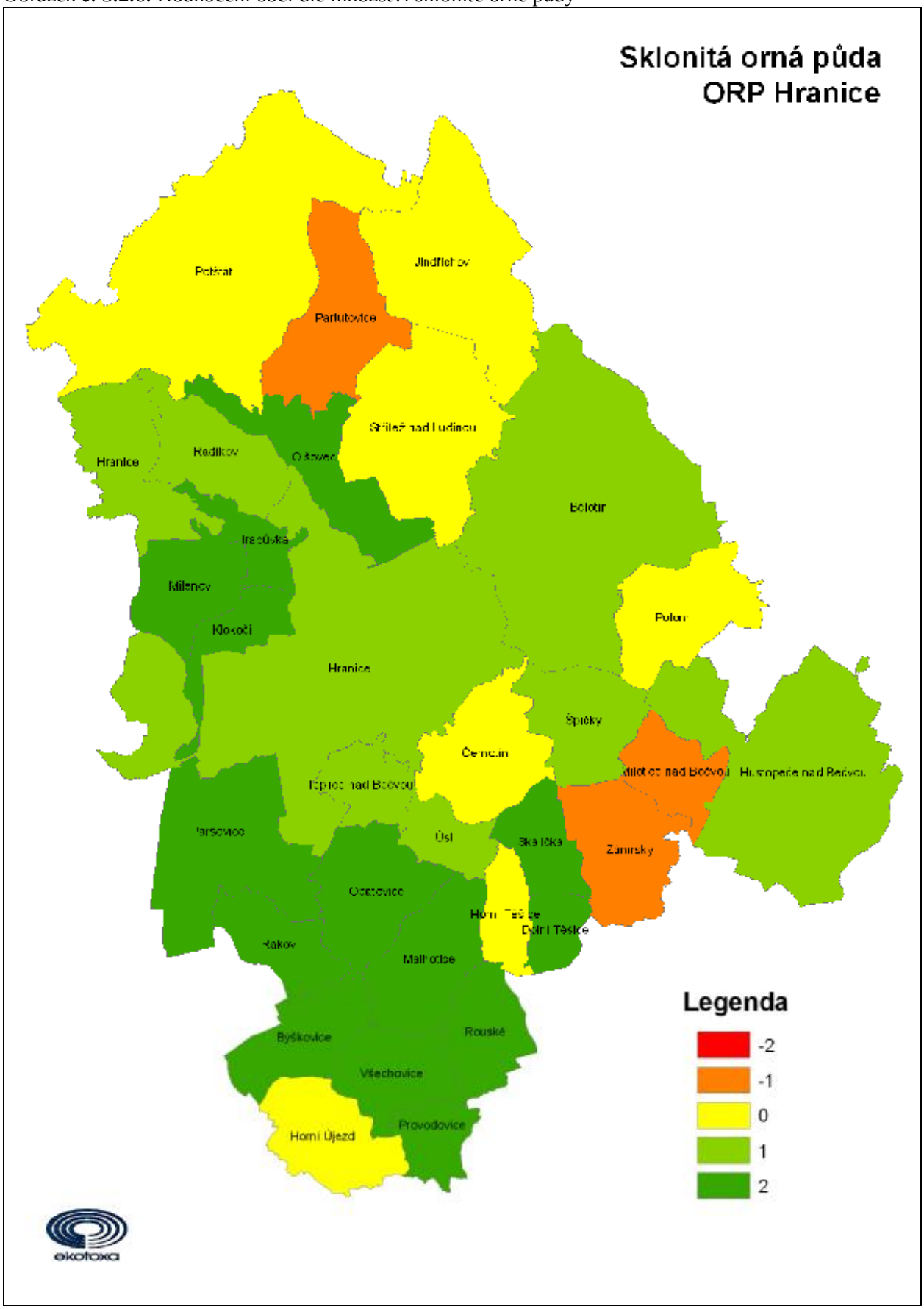
Stav povrchových a podzemních vod, hodnocený s využitím navržených indikátorů, je přijatelný na území obcí Provodovice a Všechovice, částečně přijatelný na území obcí Býškovice, Horní Újezd, Partutovice a Radíkov. Naopak nepřijatelný stav je na území obcí Bělotín, Černotín, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Jindřichov, Milotice nad Bečvou, Polom, Potštát, Skalička, Střítež nad Ludinou, Špičky, Ústí a Zámrsky.

Tabulka č. 3.2.5: Souhrnné hodnocení tématu na základě navržených indikátorů

Obec	Vodní režim v krajině		Hodnocení stavu povrchových a podzemních vod
	plocha sklonité orné půdy (ha)	hodnocení indikátoru	
Bělotín	3,53	**1**	**-2**
Býškovice	0,04	**2**	**1**
Černotín	7,37	**0**	**-2**
Dolní Těšice	0,79	**2**	**0**
Horní Těšice	7,84	**0**	**0**
Horní Újezd	7,70	**0**	**1**
Hrabůvka	0,00	**2**	**0**
Hranice	4,13	**1**	**-1**
Hustopeče nad Bečvou	3,91	**1**	**-2**
Jindřichov	9,09	**0**	**-1**
Klokočí	0,00	**2**	**0**
Malhotice	0,00	**2**	**0**
Milenov	0,00	**2**	**0**
Milotice nad Bečvou	32,18	**-1**	**-2**
Olšovec	0,88	**2**	**0**
Opatovice	1,58	**2**	**0**
Paršovice	1,21	**2**	**0**
Partutovice	35,60	**-1**	**1**
Polom	7,32	**0**	**-2**
Potštát	13,30	**0**	**-1**
Provodovice	0,00	**2**	**2**
Radíkov	6,67	**1**	**1**
Rakov	0,00	**2**	**0**
Rouské	0,00	**2**	**0**
Skalička	0,00	**2**	**-2**
Střítež nad Ludinou	13,65	**0**	**-2**
Špičky	2,14	**1**	**-2**
Teplice nad Bečvou	2,36	**1**	**0**
Ústí	3,42	**1**	**-1**
Všechovice	0,07	**2**	**2**
Zámrsky	31,61	**-1**	**-2**

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2008

Obrázek č. 3.2.6: Hodnocení obcí dle množství sklonité orné půdy

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2008

3.2.4 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Nerizikový kvantitativní stav 88 % plochy útvarů podzemních vod a nerizikový chemický stav 60 % plochy útvarů podzemních vod.	**Nejsou plněny cíle environmentální kvality povrchových vod z hlediska chemického a ekologického stavu/ekologického potenciálu a nejsou plněny cíle environmentální kvality podzemních vod z hlediska chemického a kvantitativního stavu.**
Minimalizace zrychleného odtoku a snížení půdní eroze na minimum v územích s nulovým výskytem sklonité orné půdy v 8 obcích.	**Zhoršení přirozeného vodního režimu v krajině v důsledku nevhodného hospodaření na sklonitých pozemcích => velké množství orné půdy na sklonitých pozemcích především na území obcí Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky.**
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Podpora modernizace a rekonstrukce stávající kanalizační sítě a rozvoje napojení obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou v ČOV.	Masivní rozšiřování vrtů pro geotermální vytápění objektů, kterým se zpřístupňují podzemní vody možnému znečištění.
Realizace komplexního systému protipovodňových opatření, jak v krajině, tak i na tocích k ochraně zastavěného území obcí.	**Nárůst návalového množství dešťových vod v často poddimenzovaných kanalizačních soustavách v důsledku rozrůstajících se zpevněných ploch v sídelních oblastech.**
Finanční zdroje ze státního rozpočtu a fondů EU pro zajištění čištění odpadních vod a zásobování pitnou vodou, na realizaci projektů protipovodňové ochrany v krajině.	**Staré ekologické zátěže (skládky), které mohou ovlivnit kvalitu povrchových a podzemních vod.**
Dodržování zásad správné zemědělské praxe pro snížení obsahu dusičnanů a dalších znečišťujících látek v podzemních a povrchových vodách.	**Ohrožení zdrojů podzemních vod těžbou štěrkopísků.**
Nastartování procesu KPÚ v oblastech se zvýšenou erozní ohrožeností (vysoký podíl sklonité orné půdy).	Špičkování vodních elektráren a příčné překážky ve vodních tocích.
	Rizika lokálních povodní doprovázené zvýšenou erozí půdy v územích s velkým podílem sklonité orné půdy – především na území obce Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky.

3.2.5 Problémy k řešení

- V oblastech s vyšším výskytem sklonité orné půdy je potřeba identifikovat tyto pozemky a navrhnout opatření vedoucí k eliminaci negativních vlivů (změna hospodaření, zatravnění, protierozní opatření, retenční nádrž, ...).
- V obcích, kde hladina Q_{100} zasahuje do zastavěného území, navrhnout opatření na ochranu majetku státu, obcí a obyvatel a nerozšiřovat zastavitelné území do těchto ploch, což by vedlo k dalším nákladům na nové nákladné protipovodňové opatření (často pouze lokálního charakteru, kdy se problém přenese níže po toku).
- Podporovat posilování retenční schopnosti území, dbát na nenarušení povrchových a podzemních zdrojů vody a pramenišť minerálních a léčivých vod a podporovat jejich hospodárné využívání.
- Vybudování a modernizace infrastruktury pro čištění odpadních vod, modernizace stávajících ČOV a dokončení výstavby čistíren odpadních vod, realizace místních kanalizací a ČOV v menších sídlech.
- Přispívat k prevenci a snižování znečišťování povrchových a podzemních vod v důsledku zemědělské a průmyslové činnosti.

3.3 HYGIENA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

3.3.1 Ovzduší

Znečištění ovzduší je stále vážný environmentální problém nejen v ČR, ale i v Evropě a po celém světě. Důsledky znečišťování jsou velmi široké. Jsou prokázány přímé negativní účinky látek znečišťujících ovzduší na zdraví obyvatel, zvířat, rostlin, půdu a materiály. Respirace zvýšených koncentrací látek znečišťujících ovzduší má přímé následky na zdravotní stav obyvatel. Zdraví obyvatel může být zasaženo také nepřímo, ukládáním těchto látek v dalších složkách životního prostředí (půda, voda, biota), vstupem chemikálií do potravního řetězce s následkem další expozice lidí. Navíc tyto účinky mohou ovlivnit strukturu a funkci ekosystémů, včetně jejich schopnosti samoregulace. Tyto účinky se mohou projevovat okamžitě, ale současně také s určitým časovým zpožděním (např. degradace lesních ekosystémů).
Znečištění venkovního ovzduší je nejčastěji vyvoláno směsí znečišťujících látek emitovaných z celé řady zdrojů: významné stacionární (bodové) zdroje, doprava, plošné zdroje (souhrn malých zdrojů např. lokálních topenišť). Ke znečištění ovzduší na místní úrovni přispívají rovněž znečišťující látky přenášené ze středních a velkých vzdáleností (desítky až stovky kilometrů).
Při hodnocení kvality ovzduší se setkáváme s nerovnoměrnostmi prostorové distribuce emisních a imisních charakteristik. Účinky látek znečišťujících ovzduší emitovaných v určité oblasti se mohou negativně projevovat v oblastech více či méně vzdálených (desítky až stovky kilometrů). Řadu problémů tedy nelze řešit izolovaně v rámci sledovaného území (SO ORP, obec, katastr), ale nutná je spolupráce na větších územních celcích (kraje, ČR, mezinárodně - přeshraniční vlivy). Opatření provedené na území v působnosti pověřeného stavebního úřadu se mohou, ale také nemusí projevit na témže území (zvláště v případě stacionárních velkých a zvláště velkých emisních zdrojů).

3.3.1.1 Plocha území, na které došlo v daném roce k překročení imisních limitů a cílových imisních limitů pro ochranu zdraví lidí

Látky znečišťující ovzduší, pro které je sledováno překročení imisních limitů: SO_2, PM_{10}, NO_2, benzen a překročení cílových imisních limitů: As, Cd, benzo(a)pyren, O_3.

Na 75 % území SO ORP došlo v roce 2006 k překročení hodnot 24h imisního limitu pro suspendované částice velikostní frakce PM_{10}. Plošně významné překročení imisního limitu pro PM_{10} bylo zaznamenáno na území obcí Bělotín, Býškovice, Černotín, Dolní Těšice, Horní Těšice, Horní Újezd, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí, Jindřichov, Malhotice, Milotice nad Bečvou, Opatovice, Polom, Provodovice, Rakov, Rouské, Skalička, Střítež nad Ludinou, Špičky, Ústí, Všechovice a Zámrsky. Roční imisní limit pro PM_{10} byl překročen na 3 % území SO ORP (31 % území obce Polom, okrajově Hranice, Bělotín a Hustopeče nad Bečvou). V roce 2006 nebyly překročeny hodnoty 24h imisního limitu pro SO_2, ročního imisního limitu pro NO_2, ani imisní limit pro benzen.

Na 12 % území SO ORP došlo k překročení cílových imisních limitů pro ochranu zdraví pro polycyklické aromatické uhlovodíky vyjádřené jako benzo(a)pyren (BaP). Nejvyšší překročení imisního limitu pro BaP bylo zaznamenáno na území obce Hranice (55 % území obce), Teplice nad Bečvou (47 %) a na území obcí Černotín, Klokočí, Opatovice, Ústí, Všechovice, v menší míře také na území obcí Bělotín, Hustopeče nad Bečvou, Olšovec a Provodovice. Na celém území SO ORP došlo v roce 2006 k překročení hodnoty cílového imisního limitu pro ochranu zdraví lidí pro troposférický ozon. Nebyly překročeny cílové imisní limity pro arsen a kadmium.

Pro srovnání, celkově na území kraje došlo k překročení imisního limitu pro PM_{10} na 48 % území, cílového imisního limitu pro BaP na 8 % území a cílového imisního limitu pro ozon na 95 % území kraje.

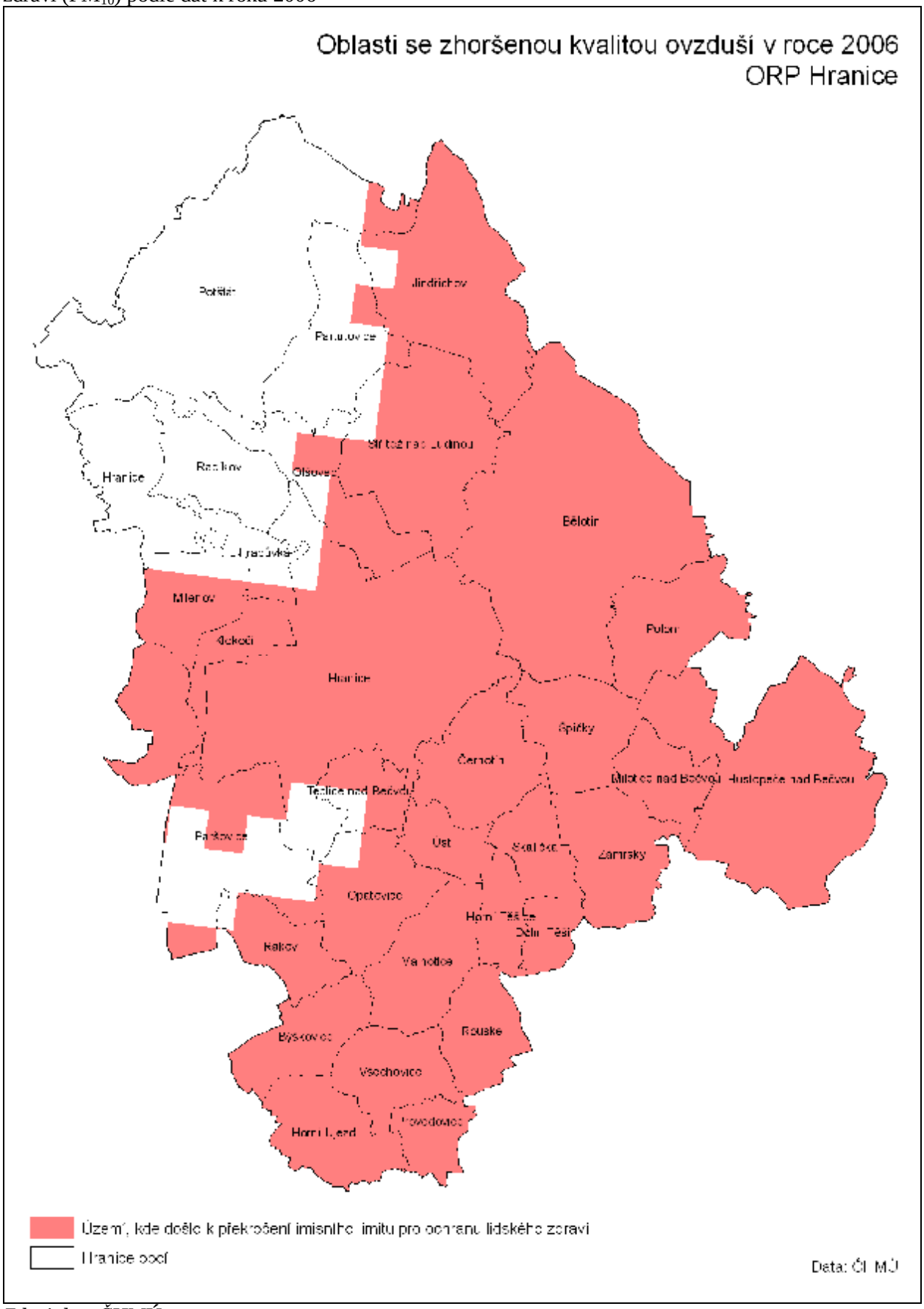
Tabulka č. 3.3.1: Překročení imisního limitu a cílového imis. limitu pro ochranu zdraví, rok 2006

SO ORP HRANICE % území obce s překročením imisních limitů pro ochranu zdraví					
Obec	**Imisní limit**	**Cílový imisní limit**		**Souhrnně OZKO**	
	PM_{10}_24h	**B(a)P**	**O_3_8h**	**Imisní limit**	**Cílový imisní limit bez O_3**
Bělotín	100	3	100	100	3
Býškovice	100	0	100	100	0
Černotín	100	26	100	100	26
Dolní Těšice	100	0	100	100	0
Horní Těšice	100	0	100	100	0
Horní Újezd	100	0	100	100	0
Hrabůvka	16	0	100	16	0
Hranice	75	55	100	75	55
Hustopeče nad Bečvou	100	4	100	100	4
Jindřichov	95	0	100	95	0
Klokočí	100	19	100	100	19
Malhotice	100	0	100	100	0
Milenov	74	0	100	74	0
Milotice nad Bečvou	100	0	100	100	0
Olšovec	56	4	100	56	4
Opatovice	91	26	100	91	26
Paršovice	42	0	100	42	0
Partutovice	11	0	100	11	0
Polom	100	0	100	100	0
Potštát	4	0	100	4	0
Provodovice	100	8	100	100	8
Radíkov	0	0	100	0	0
Rakov	92	0	100	92	0
Rouské	100	0	100	100	0
Skalička	100	0	100	100	0
Střítež nad Ludinou	93	0	100	93	0
Špičky	100	0	100	100	0
Teplice nad Bečvou	76	47	100	76	47
Ústí	100	27	100	100	27
Všechovice	100	13	100	100	13
Zámrsky	100	0	100	100	0
SO ORP Hranice	**75**	**12**	**100**	**75**	**12**

Zdroj dat: ČHMÚ, 2006

Pozn.: V tabulce jsou uvedena % plochy obcí, na kterých došlo k překročení imisního limitu a cílového imisního limitu pro ochranu zdraví v roce 2006 (uvedeny jsou jen látky znečišťující ovzduší, u kterých bylo v příslušném roce zaznamenáno překročení imisních limitů).

Obrázek č. 3.3.1: Vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k limitům pro ochranu zdraví (PM_{10}) podle dat k roku 2006

Zdroj dat: ČHMÚ

3.3.1.2 Plocha území, na které došlo v daném roce k překročení imisních limitů pro ochranu ekosystémů a vegetace

Tabulka č. 3.3.2: Překročení imisního limitu a cílového imisního limitu pro ochranu ekosystémů a vegetace, % plochy obcí, rok 2006

SO ORP HRANICE **% území obce s překročením imisních limitů pro ochranu ekosystémů a vegetace**			
Obec	**Imisní limit pro NO_x** ($> 30\ \mu g.m^{-3}$)	**Cílový imisní limit pro ozon** (AOT 40)	**Souhrnně OZKO** (SO_2, NO_x, ozon)
Bělotín	16	100	100
Býškovice	0	100	100
Černotín	0	100	100
Dolní Těšice	0	100	100
Horní Těšice	0	100	100
Horní Újezd	0	100	100
Hrabůvka	0	100	100
Hranice	20	100	100
Hustopeče nad Bečvou	6	100	100
Jindřichov	0	100	100
Klokočí	11	100	100
Malhotice	0	100	100
Milenov	0	100	100
Milotice nad Bečvou	0	100	100
Olšovec	0	100	100
Opatovice	0	100	100
Paršovice	0	100	100
Partutovice	0	100	100
Polom	31	100	100
Potštát	0	100	100
Provodovice	0	100	100
Radíkov	0	100	100
Rakov	0	100	100
Rouské	0	100	100
Skalička	0	100	100
Střítež nad Ludinou	0	100	100
Špičky	0	100	100
Teplice nad Bečvou	0	100	100
Ústí	0	100	100
Všechovice	0	100	100
Zámrsky	0	100	100
Celkem	**6**	**100**	**100**

Zdroj dat: ČHMÚ, 2006

Na území všech obcí, tj. na 100 % území SO ORP došlo v roce 2006 k překročení hodnot cílového imisního limitu pro ozon pro ochranu ekosystémů a vegetace (expoziční index AOT40). Na 6 % území SO ORP byl překročen imisní limit pro NO_x (obce Bělotín, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí a Polom). Imisní limit pro SO_2 nebyl v roce 2006 překročen.

3.3.2 Nakládání s odpadem

3.3.2.1 Produkce odpadu na území celého SO ORP

Dle údajů Informačního systému pro nakládání s odpady, který je provozován v rámci Centra pro nakládání s odpady (http://ceho.vuv.cz/) bylo v roce 2006 v rámci SO ORP Hranice vyprodukováno následné množství odpadu v rámci jednotlivých hlavních skupin z Katalogu odpadů – viz tabulka.

Tabulka č. 3.3.3: Produkce odpadu v hlavních skupinách dle katalogu odpadů v SO ORP Hranice v roce 2006

Katalogové číslo odpadu	Druh odpadu	Množství (t/rok)
1	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,0
2	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	225,5
3	Odpady ze zprac. dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	693,5
4	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	150,7
5	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zprac. uhlí	0,3
6	Odpady z anorganických chemických procesů	71,4
7	Odpady z organických chemických procesů	93,1
8	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	74,0
9	Odpady z fotografického průmyslu	3,8
10	Odpady z tepelných procesů	14064,1
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	17,2
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	1124,1
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	269,4
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	2,9
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	3400,9
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1406,8
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	46594,9
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a/nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	116,3
19	Odpady ze zařízení na zpracováni (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	691,2
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	10727,3
Celkem		**79727,6**

Zdroj: Informační systém odpadového hospodářství - ISOH,2006 – www.isoh.vuv.cz

Největší množství odpadu (cca 58 %) pochází ze stavební a demoliční činnosti – jedná se z převážné části o zeminu a kamení. Významnou složkou je také odpad z tepelných procesů, který tvoří 17 % celkového množství vyprodukovaného odpadu. Významnou část produkce představuje také komunální odpad (13,5 %), přičemž 76 % z tohoto množství tvoří směsný komunální odpad.

3.3.2.2 Produkce komunálního odpadu

Produkce komunálního odpadu v jednotlivých obcích SO ORP Hranice je zachycena v následující tabulce. V tabulce jsou zahrnuty hlavní složky KO, jako směsný komunální odpad a složky separovaného sběru. Není zde zahrnut např. velkoobjemový odpad a další (např. léčiva), jejichž množství je však mnohem menší.

Tabulka č. 3.3.4: Produkce hlavních složek komunálního odpadu v SO ORP Hranice v roce 2007 (t/rok)

Obec evidenta	Papír a lepenka	Plastové obaly	Skleněné obaly	Kovový odpad	Obaly obsah. nebezp. látky	Pneumatiky	Dřevo	Jiný biol. nerozl. odpad	SKO a uliční smetky	Objemný odpad	Celkový součet
Bělotín	1,7	17,9	6,5	10,0	0,8	1,7			330,5		369,0
Býškovice	1,6	1,1	2,0		0,3	0,2			90,5	3,4	99,1
Černotín		5,7	3,1		0,3			2,4	171,9		183,3
Dolní Těšice		0,2	0,3		0,1	0,2			13,8		14,6
Horní Těšice		0,6	0,2			0,1		2,4	39,8		43,1
Horní Újezd		1,7	1,4			0,5			80,9	12,5	96,9
Hrabůvka	2,4	2,1	2,0		0,3	0,4			68,2		75,5
Hranice	363,2	157,0	187,5		24,7	6,4	89,3	676,6	4998,6	465,8	6969,0
Hustopeče n/B		11,5	13,2		1,8	1,4		17,7	172,5	21,0	238,9
Jindřichov		3,2	2,7		0,1	0,5			70,3		76,8
Klokočí	0,2	2,5	0,5		0,2	0,7			96,5	1,5	102,0
Malhotice	1,0	2,0	5,0			0,3			94,0		102,3
Milenov	6,2	2,3	4,1		0,2	0,4			82,0	0,1	95,2
Milotice n/B	2,1	0,2	6,1	6,7	0,2	0,2			70,0	4,0	89,4
Olšovec		5,4	1,4		1,2	3,1			144,1		155,2
Opatovice	19,0	3,4	4,9	6,8	0,4	0,7			156,7	5,5	197,4
Paršovice	1,1	2,2	2,6		0,3	1,2			71,6	1,0	80,1
Partutovice		2,7	1,7			0,5			66,9		71,8
Polom	0,2	1,0	2,4			0,4			68,6		72,6
Potštát	0,7	13,1	9,7	0,4		0,9			305,0	15,2	345,0
Provodovice		0,1	0,3		0,3				38,0	5,6	44,3
Radíkov		2,6	3,1		0,2	0,3			30,0		36,2
Rakov	1,5	2,2	1,8		0,2	1,3			76,6		83,7
Rouské		1,9	0,9						60,6		63,4
Skalička	1,9	3,2	2,1		0,5	0,9			108,6	0,1	117,4
Střítež n/L	2,5	5,4	8,1	7,7	0,6	0,6			158,2	14,6	197,7
Špičky		1,9	2,5		0,2				66,2	3,9	74,7
Teplice n/B	10,2	6,2	2,6						82,6		101,7
Ústí	2,1	2,7	3,2		0,5	0,3			138,1		146,8
Všechovice	12,4	5,0	9,2		0,3	0,1			187,1	19,3	233,4
Zámrsky									43,7		43,7
Celkem	420,8	267,0	285,5	31,2	33,8	23,1	89,3	699,0	7576,8	573,4	10000,0

Zdroj: Městský úřad Hranice, data z evidence k roku 2007

Směsný komunální odpad, jiný biologicky nerozložitelný odpad a objemný odpad tvoří jednoznačně nejvýznamnější množství z komunálního odpadu. Významný podíl představují také separované složky odpadů (papír, plasty a sklo). Většina odpadů končí na skládkách.

3.3.2.3 Zařízení pro nakládání s odpadem

Na území SO ORP Hranice se nacházejí níže uvedené zařízení pro nakládání s odpadem.

Tabulka č. 3.3.5: Stávající zařízení pro nakládání s odpadem v SO ORP Hranice (k roku 2008)

Oprávněná osoba	Provozovna	Obec	Kódy zařízení	Povolené odpady
"KNOPCENTRUM s.r.o."	areál železniční stanice v Hranicích	Hranice	Sběrové místo	Kovový odpad
ATERRAKOV s.r.o.	ul. J. V. Choráze	Hustopeče nad Bečvou	Sběrové místo	Kovový odpad
EKOLTES Hranice, a.s.	Jelení kopec	Bělotín	Skládka, kompostování, předúprava odpadů	BRO, široké spektrum odpadů
EKOLTES Hranice, a.s.	Zborovská 606, 753 01 Hranice	Hranice	Sběrný dvůr	Široké spektrum odpadů
Jaroslav Němec - KOVOEKOPLAST	okraj obce Bělotín parc.č. 678, Bělotín 59, 753 64	Bělotín	Sběrové místo	Kovy, plast, papír, SKO, velkoobjemový odpad apod.
Marius Pedersen a.s.	areál spol. CEMENT HRANICE a.s. Bělotínské 288	Hranice	Recyklace, předúprava odpadů	Pneumatiky, plasty a kaučuk
Metalšrot Tlumačov a.s.	pozemek parc. č 902/14 Hranice	Hranice	Sběrové místo	Papír, plasty, dřevo, textil, pneumatiky, autovraky…
Moravia - metal spol. s r.o.	U Viaduktu 10,75301 Hranice	Hranice	Sběrové místo	
OMZ Hranice s.r.o.	Tovární 458, Hranice	Hranice	Sběr a zpracování elektroodpadů	Elektroodpady
Radovan Chromek	Dlouhá 313, Hustopeče nad Bečvou	Hustopeče nad Bečvou	Sběrové místo	Kovový odpad
Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.	ČOV Hranice	Hranice	Úprava odpadů, biologická dekontaminace	Odpady z odpadních vod
Zdenka Dzvinčuková - ABAT	Potštátská 653, 753 01 Hranice 1	Hranice	Sběrové místo	Olověné akumulátory
Obec Opatovice	Opatovice – Osilná, 753 56	Opatovice	skládka	Stavební odpady, odpady z ČOV, z těžby a další
Miloslav Kunat	Polom u Hranic č. 14	Polom u Hranic	Sběrové místo na autovraky	autovraky
SITA Moravia a.s.	Areál provozovny E-TECHNIK a.s., Milotice n/B	Milotice nad Bečvou	sběrna	Kovový odpad a další
MODIT, spol. s r.o.	Areál firmy AB MAX – Lisovna, Kovářov s.r.o., parc. č. 148/7 v k.ú.	Kovářov u Potštátu	sběrna	Kovový odpad a další

Zdroj: Databáze zařízení pro nakládání s odpadem - Krajský úřad Olomouckého kraje; http://www.olomouc.eu/magistrat/odbory/ziv_prostr/2007/seznam_zarizeni/sberny_sberne_dvory_a_sklady.rtf

3.3.2.4 Území ekologických rizik – staré zátěže a kontaminované plochy

V rámci dat ÚAP ohledně území ekologických rizik (staré ekologické zátěže a kontaminované plochy), které shromažďuje Ministerstvo životního prostředí, jsou na území SO ORP Hranice evidovány tyto lokality:

Tabulka č. 3.3.6: Přehled stávajících SEZ evidovaných na území SO ORP Hranice (k roku 2008)

Obec	Název lokality	Zdroj dat	Obec	Název lokality	Zdroj dat
Bělotín	Jelení kopec I.	databáze SEKM, úkol OODp	Jindřichov	skládka Jindrichov	databáze SEKM-skládky ČGS
Bělotín	skládka Belotin	databáze SEKM-skládky ČGS	Klokočí	skládka Drahotuse	databáze SEKM-skládky ČGS
Bělotín	skládka Belotin	databáze SEKM-skládky ČGS	Milotice nad Bečvou	p.č. 636, k.ú. Milotice n. B.	databáze SEKM, úkol OODp
Bělotín	skládka Dolni Belotin	databáze SEKM-skládky ČGS	Milotice nad Bečvou	U nadjezdu	databáze SEKM, úkol OODp
Bělotín	skládka Kuncice	databáze SEKM-skládky ČGS	Partutovice	Janíčkův důl	databáze SEKM, úkol OODp
Býškovice	p.č. 412	databáze SEKM, úkol OODp	Partutovice	skládka Partutovice	databáze SEKM-skládky ČGS
Černotín	Skalka	databáze SEKM, úkol OODp	Polom	skládka Polom	databáze SEKM-skládky ČGS
Horní Těšice	skládka Horni Tesice	databáze SEKM-skládky ČGS	Potštát	skládka Kyzlirov– U farmy ZD	databáze SEKM-skládky ČGS
Horní Újezd	Draha	databáze SEKM, úkol OODp	Potštát	skládka Lipna,Za humny	databáze SEKM-skládky ČGS
Horní Újezd	Háj	databáze SEKM, úkol OODp	Radíkov	Dolec	databáze SEKM, úkol OODp
Hranice	skládka Hranice	databáze SEKM-skládky ČGS	Rouské	Hejnice	databáze SEKM, úkol OODp
Hranice	ČD, a.s. - Traťové úseky,Hranice – V.Meziříčí	Ministerstvo dopravy	Střítež nad Ludinou	Mikulíkovy důlky	databáze SEKM, úkol OODp
Hranice	Sigmont spol. s.r.o. Hranice	databáze SEKM, úkol ČIŽP	Střítež nad Ludinou	skládka Stritez	databáze SEKM-skládky ČGS
Hranice	skládka Hranice	databáze SEKM-skládky ČGS	Střítež nad Ludinou	skládka Stritez	databáze SEKM-skládky ČGS
Hranice	skládka Hranice	databáze SEKM-skládky ČGS	Špičky	skládka Spicky,Pod strazi	databáze SEKM-skládky ČGS

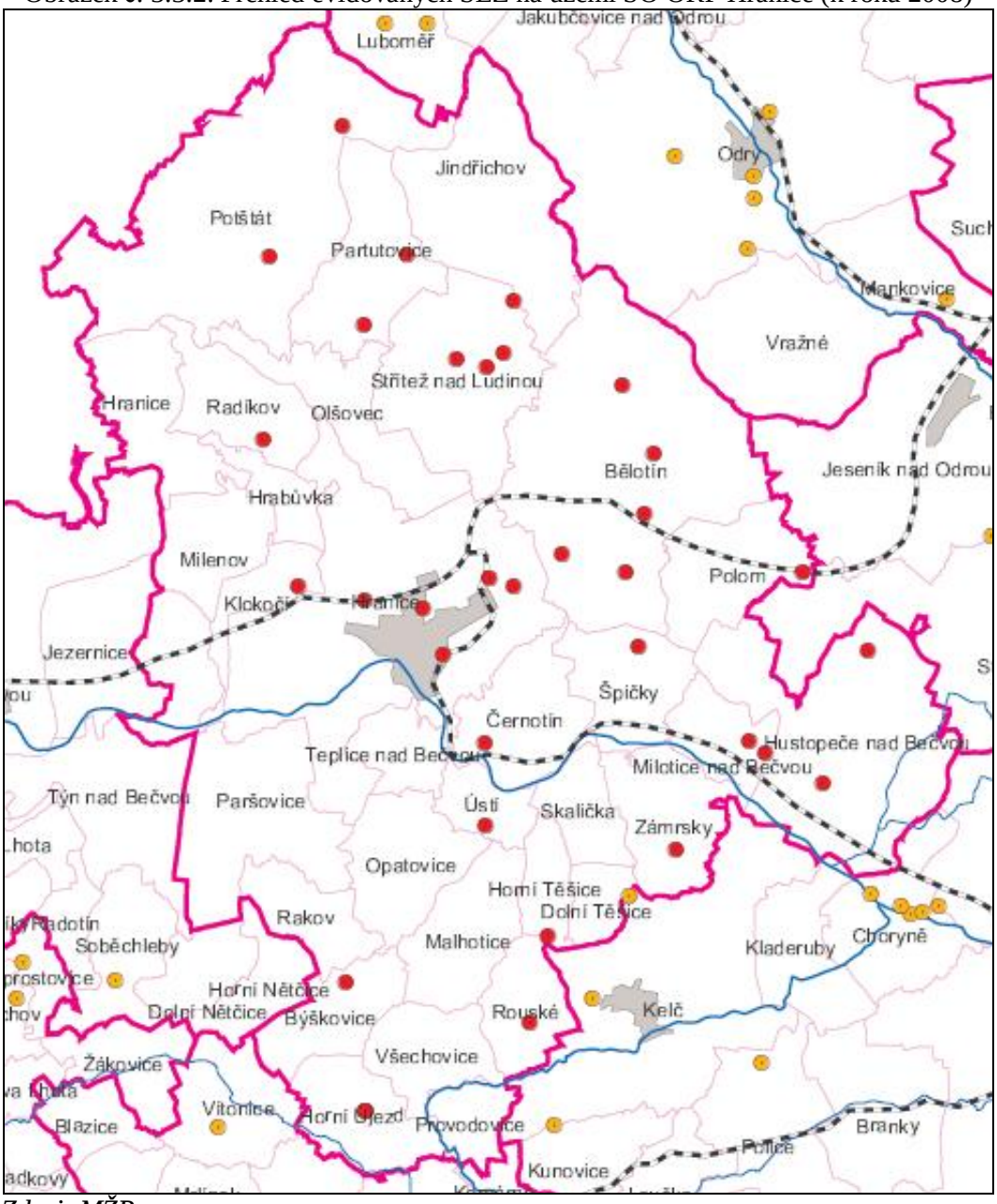
Obec	Název lokality	Zdroj dat	Obec	Název lokality	Zdroj dat
Hranice	skládka Hranice	databáze SEKM-skládky ČGS	Ústí	Amerika	databáze SEKM, úkol OODp
Hustopeče nad Bečvou	skládka Hustopece n.Becvou	databáze SEKM-skládky ČGS	Zámrsky	Zámrsky	databáze SEKM, úkol OODp
Hustopeče nad Bečvou	skládka Vysoka	databáze SEKM-skládky ČGS			

Zdroj: Data ÚAP – vrstva 64 – staré zátěže a kontaminované plochy, zdroj MŽP

Pozn.: Dle sdělení odboru ŽP MÚ Hranice (POH Hranice, jež je v souladu s POH Olomouckého kraje) nejsou na území města Hranice evidovány žádné staré ekologické zátěže! Rovněž dle schváleného POH města Hranic, který je v souladu s Krajským POH Olomouckého kraje, není v Hranicích evidována žádná stará ekologická zátěž. Rovněž dle zprávy, uvedené na webu Cenie, tzn. stavu ŽP Olomouckého kraje 2006, kap. 9, nejsou uvedeny pro ORP Hranice žádné staré ekologické zátěže.
Data ÚAP o starých ekologických zátěžích byla zaslána MŽP, odborem ekologických škod a jsou dle pasportu uváděna ke dni 25.9.2007.

Tento nesoulad mezi poskytnutými daty ÚAP a výše uvedenými dokumenty je třeba prověřit.

Obrázek č. 3.3.2: Přehled evidovaných SEZ na území SO ORP Hranice (k roku 2008)

Zdroj: MŽP

Pozn.: Dle sdělení odboru ŽP MÚ Hranice (POH Hranice, jež je v souladu s POH Olomouckého kraje) nejsou na území města Hranice evidovány žádné staré ekologické zátěže.

3.3.3 Další hygienické závady území

- **Území v dosahu liniových zdrojů emisí a hluku (dálnice, rychlostní silnice, silnice 1. třídy)**
  (viz téma: Dopravní a technická infrastruktura)

Území v dosahu významných liniových zdrojů (dálnice, rychlostní komunikace a silnice I. třídy) mohou být ovlivněna zvýšenými hodnotami emisí látek znečišťujících ovzduší a zvýšenou hladinou hluku. Míra ovlivnění území je závislá na intenzitě dopravy a složení dopravního proudu (podíl těžké nákladní dopravy). V dosahu existujících významných komunikací (silnice č. 47, 48 a R48) s vyšší pravděpodobností působení emisí a hluku na obyvatelstvo, se nachází obce Hranice, Bělotín a Polom a také části obcí v blízkosti silnice č. 35 Teplice nad Bečvou, Černotín, Milotice nad Bečvou a Hustopeče nad Bečvou. Dokončení dálnice D47 může znamenat odlehčení tranzitní dopravy v Hranicích a Bělotíně. Strategická hluková mapa silnic a železnic je k dispozici na Portálu veřejné správy České republiky, na adrese: http://geoportal.cenia.cz/.

- **Radonové riziko (zastavěné území s vysokým rizikem výskytu radonu) (podle dat ČGS –** mapa radonového indexu z geologického podloží)

Radon může pronikat do objektů jednak z hornin a zemin, které vycházejí na povrch v jejich základech, jednak z pitné vody, dodávané do objektů a ze stavebních materiálů, jejichž základem jsou obvykle přírodní materiály. Stavební materiály jsou však v současnosti sledovány z hlediska radioaktivity, případy jejich použití z minulosti jsou známy a proto je pravděpodobnost přítomnosti radonu z nich podstatně menší než z geologického podloží. Rovněž v podzemních zdrojích pitné vody jsou v současnosti prováděna měření koncentrace radonu a následné odradonování a proto je malá pravděpodobnost, že by radon unikající z vody dodávané do objektů mohl výraznějším způsobem ovlivnit objemovou aktivitu radonu v objektu. Hlavním zdrojem radonu tedy zůstává geologické podloží. Migrace radonu z místa jeho vzniku (horninové prostředí) k povrchu je závislá na řadě klimatických a pedologických faktorů (www.cgu.cz).
Většina území v centrální části SO ORP (Hranice, Bělotín) spadá do přechodné kategorie radonového indexu z geologického podloží. Území obcí v severní části území SO ORP (Potštát, Partultovice, Jindřichov) náleží do střední kategorie radonového indexu. Vysoký radonový index z geologického podloží je možno místně lokalizovat na části území většiny obcí (Milenov, Hrabůvka, Hranice, Radíkov, Střítež nad Ludinou, Bělotín, Milotice nad Bečvou, Hustopeče nad Bečvou, Opatovice, Skalička, Zámrsky a další). Podrobná mapa radonového indexu je k dispozici na http://nts2.cgu.cz/aps/CD_RADON50/index/aplikace.htm. Určení kategorie radonového indexu v lokálním měřítku (stavební pozemky) však není možné provádět odečtením z mapy jakéhokoliv měřítka, ale pouze měřením radonu v podloží na konkrétním místě tak, aby byly zohledněny lokální, mnohdy velmi proměnlivé geologické podmínky.

- **Ochranná pásma leteckých staveb**

Na území SO ORP Hranice není podle územně analytických podkladů vyhlášeno ochranné pásmo leteckých staveb. Nejbližší letiště se nachází jihozápadně od města Hranice, místní část Drahotuše (vnitrostátní letiště veřejné s travnatým povrchem). Provoz letiště může být v případě intenzivního využití místně významnou hygienickou závadou v území především z hlediska hluku. Významný negativní vliv uvedeného letiště s přihlédnutím k jeho využití není předpokládán.

- **Podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci**
  (viz téma: Dopravní a technická infrastruktura)

- **Podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z veřejného vodovodu**
  (viz téma: Dopravní a technická infrastruktura)

3.3.4 Indikátory

3.3.4.1 Indikátory stavu kvality ovzduší

Výběr parametrů pro hodnocení kvality ovzduší byl veden snahou o zjednodušení složité problematiky za účelem podání rychlé a srozumitelné informace o stavu ovzduší ve smyslu platné legislativy. Hlavní indikátory:

- HP1: Plocha území, na které došlo v daném roce k překročení imisních limitů a cílových imisních limitů pro ochranu zdraví lidí,
- HP2: Plocha území, na které došlo v daném roce k překročení imisních limitů pro ochranu ekosystémů a vegetace

byly navrženy na základě požadavků platné legislativy (zahrnují současné problémy ochrany ovzduší). Indikace problémů ve vývoji imisních koncentrací látek znečišťujících ovzduší byla stanovena na základě vyhodnocení překročení platných imisních limitů pro ochranu zdraví lidí a limitů pro ochranu ekosystémů a vegetace.

Indexace hodnocení: -2 / -1 / 0 / 1 / 2 (-2 nejhorší, 0 neutrální, 2 nejlepší)

-2 na území obce jsou překročeny dva nebo více imisních limitů nebo cílových imisních limitů pro ochranu zdraví a pro ochranu ekosystémů a vegetace (bez zahrnutí ozonu) – není plněn cílový stav indikátoru.

-1 na území obce je překročen imisní limit nebo cílový imisní limit pro ochranu zdraví nebo pro ochranu ekosystémů a vegetace (bez zahrnutí ozonu) – není plněn cílový stav indikátoru.

0 neutrální stav, hodnota 0 není vzhledem ke konstrukci indikátoru přiřazena.

1 na území obce nejsou překročeny imisní limity ani cílové imisní limity pro ochranu zdraví a pro ochranu ekosystémů a vegetace s výjimkou přízemního ozonu – cílový stav indikátoru není plněn, ale situace se dá vzhledem k plošnému překročení imisních limitů pro ozon hodnotit spíše pozitivně.

2 na území obce nejsou překročeny imisní limity ani cílové imisní limity pro ochranu zdraví a pro ochranu ekosystémů a vegetace – je naplněn cílový stav indikátoru.

Tabulka č. 3.3.7: Souhrnné hodnocení kvality ovzduší ve smyslu navržených indikátorů na území SO ORP v roce 2006

SO ORP Hranice			
Obec	**Počet látek s překročením imisních limitů nebo cílových imisních limitů pro ochranu zdraví a ochranu ekosystémů a vegetace se zahrnutím ozonu**		**Výsledné hodnocení** -2 / -1 / 0 / 1 /2 (-2 nejhorší, 2 nejlepší)
	HP1 (zdraví)	**HP2 (ekosystémy)**	
Bělotín	4	2	**-2**
Býškovice	2	1	**-1**
Černotín	3	1	**-2**
Dolní Těšice	2	1	**-1**
Horní Těšice	2	1	**-1**
Horní Újezd	2	1	**-1**
Hrabůvka	2	1	**-1**
Hranice	4	2	**-2**
Hustopeče nad Bečvou	4	2	**-2**
Jindřichov	2	1	**-1**
Klokočí	3	2	**-2**
Malhotice	2	1	**-1**
Milenov	2	1	**-1**
Milotice nad Bečvou	2	1	**-1**
Olšovec	3	1	**-2**
Opatovice	3	1	**-2**
Paršovice	2	1	**-1**
Partutovice	2	1	**-1**
Polom	3	2	**-2**
Potštát	2	1	**-1**
Provodovice	3	1	**-2**
Radíkov	1	1	**1**
Rakov	2	1	**-1**
Rouské	2	1	**-1**
Skalička	2	1	**-1**
Střítež nad Ludinou	2	1	**-1**
Špičky	2	1	**-1**
Teplice nad Bečvou	3	1	**-2**
Ústí	3	1	**-2**
Všechovice	3	1	**-2**
Zámrsky	2	1	**-1**

Zdroj dat: ČHMÚ, 2006

3.3.4.2 Indikátory stavu odpadového hospodářství

Indikátory pro odpadové hospodářství byly zvoleny následující:

- Průměrná produkce komunálního odpadu – kg/osoba za rok
- Míra separace komunálního odpadu – %
- Podíl množství BRKO ukládaného na skládky v daném roce oproti množství ukládanému na skládky v roce 1995 - dosažení zákonem požadované hodnoty podílu BRKO v daném roce oproti roku 1995 – % (jedná se pouze o orientační indikátor pro celý SO ORP)

Hodnocení indikátorů je provedeno na základě cílů uvedených ve Strategii udržitelného rozvoje ČR a POH ČR. Dle POH ČR je cílem produkce odpadu 340 kg/os. za rok. Vzhledem k tomu, že byly zahrnuty pouze vybrané hlavní složky KO, jsou zjištěné hodnoty pravděpodobně mírně nižší.

Hodnocení indikátoru „průměrná produkce komunálního odpadu“:
-2 nad 430 kg/os. rok
-1 370 - 430 kg/os. rok
0 310 - 369,9 kg/os. rok
1 250 - 309,9 kg/os. rok
2 pod 250 kg/os. rok

Požadovaná míra recyklace (která má k separaci přímý vztah) KO je dle SUR ČR 50 %. Jako indikátor byla tedy použita míra separace.

Hodnocení indikátoru „míra separace“:
-2 0 - 4,9 %
-1 5 - 9,9 %
0 10 - 24,9 %
1 25 - 50 %
2 nad 50 %

Současný stav vyjádřený pomocí prvních dvou indikátorů je zachycen v následující tabulce.

Tabulka č. 3.3.8: Průměrná produkce a míra separace KO na území SO ORP Hranice v roce 2007

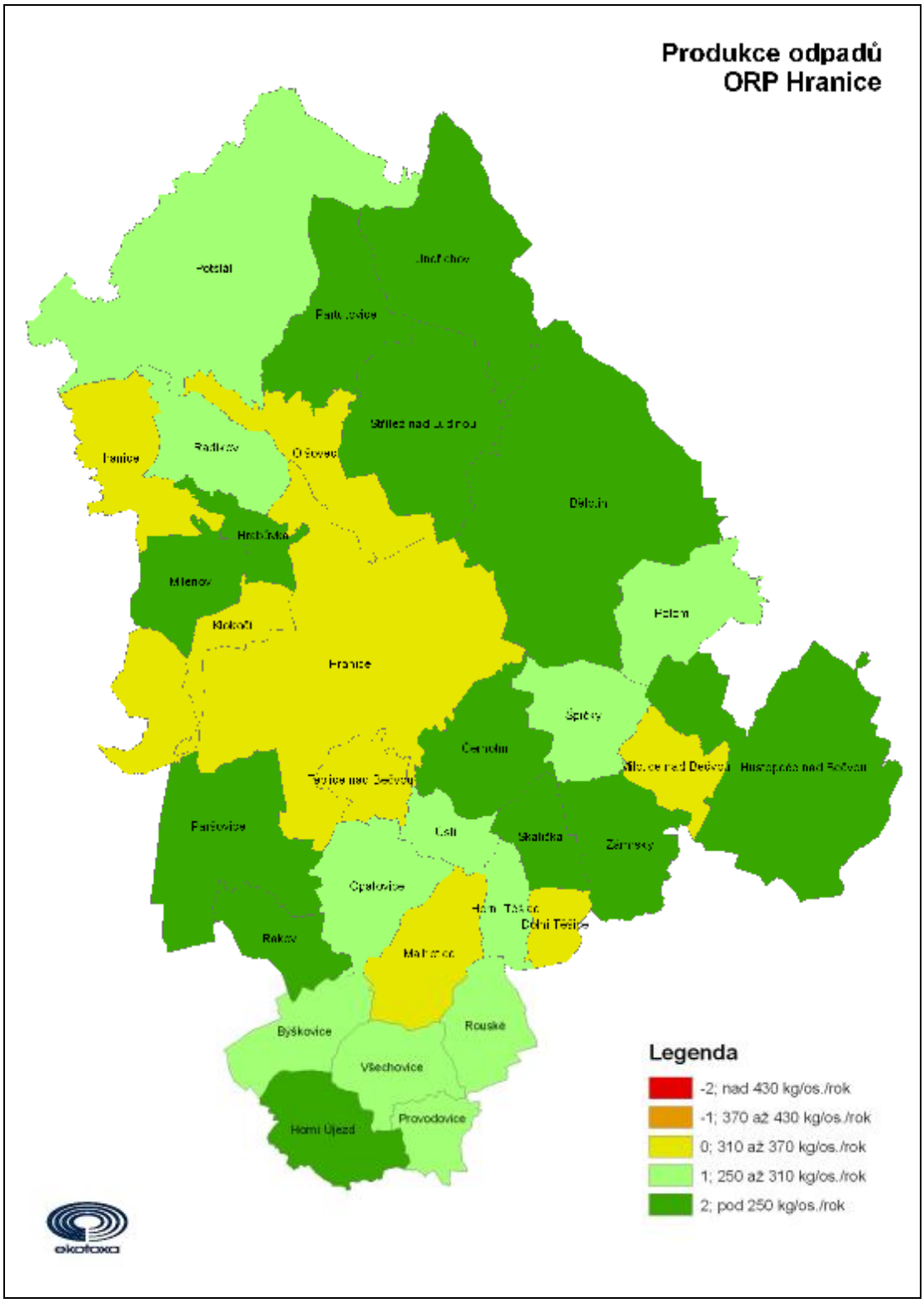
Obec	Množství KO (t)	Počet obyvatel (2007)	Kg/os. rok	Hodnocení indikátoru	Míra separace (%)	Hodnocení indikátoru
Bělotín	369,0	1680	219,7	**2**	10,4	**0**
Býškovice	99,1	388	255,3	**1**	5,3	**-1**
Černotín	183,3	760	241,2	**2**	6,2	**-1**
Dolní Těšice	14,6	46	318,1	**0**	5,6	**-1**
Horní Těšice	43,1	152	283,8	**1**	7,7	**-1**
Horní Újezd	96,9	437	221,8	**2**	3,6	**-1**
Hrabůvka	75,5	319	236,5	**2**	9,6	**-1**
Hranice	6969,0	19415	359,0	**0**	21,6	**0**
Hustopeče nad Bečvou	238,9	1805	132,4	**2**	19,0	**0**
Jindřichov	76,8	471	163,1	**2**	8,4	**-1**
Klokočí	102,0	238	428,6	**0**	3,9	**-2**
Malhotice	102,3	339	301,7	**0**	8,1	**-1**
Milenov	95,2	387	246,0	**2**	13,8	**0**
Milotice nad Bečvou	89,4	260	343,7	**0**	17,2	**0**
Olšovec	155,2	460	337,5	**0**	7,2	**-1**
Opatovice	197,4	789	250,2	**1**	17,9	**0**
Paršovice	80,1	384	208,7	**2**	9,3	**-1**
Partutovice	71,8	494	145,3	**2**	6,8	**-1**
Polom	72,6	285	254,7	**1**	5,4	**-1**
Potštát	345,0	1187	290,7	**1**	7,2	**-1**
Provodovice	44,3	147	301,3	**1**	1,6	**-2**
Radíkov	36,2	142	254,9	**1**	17,0	**0**
Rakov	83,7	399	209,7	**2**	8,5	**-1**
Rouské	63,4	237	267,6	**1**	4,4	**-2**
Skalička	117,4	550	213,5	**2**	7,4	**-1**
Střítež nad Ludinou	197,7	849	232,9	**2**	12,6	**0**
Špičky	74,7	287	260,2	**1**	6,1	**-1**
Teplice nad Bečvou	101,7	329	309,0	**0**	18,7	**0**
Ústí	146,8	538	272,9	**1**	6,0	**-1**
Všechovice	233,4	877	266,1	**1**	11,5	**0**
Zámrsky	43,7	209	209,3	**2**	0,0	**-2**
Celkem	**10000,0**	**34860**	**286,9**	**1**	**18,5**	**0**

Zdroj: Zdroj dat o produkci odpadů - Městský úřad Hranice, 2007, počet obyvatel – ČSU

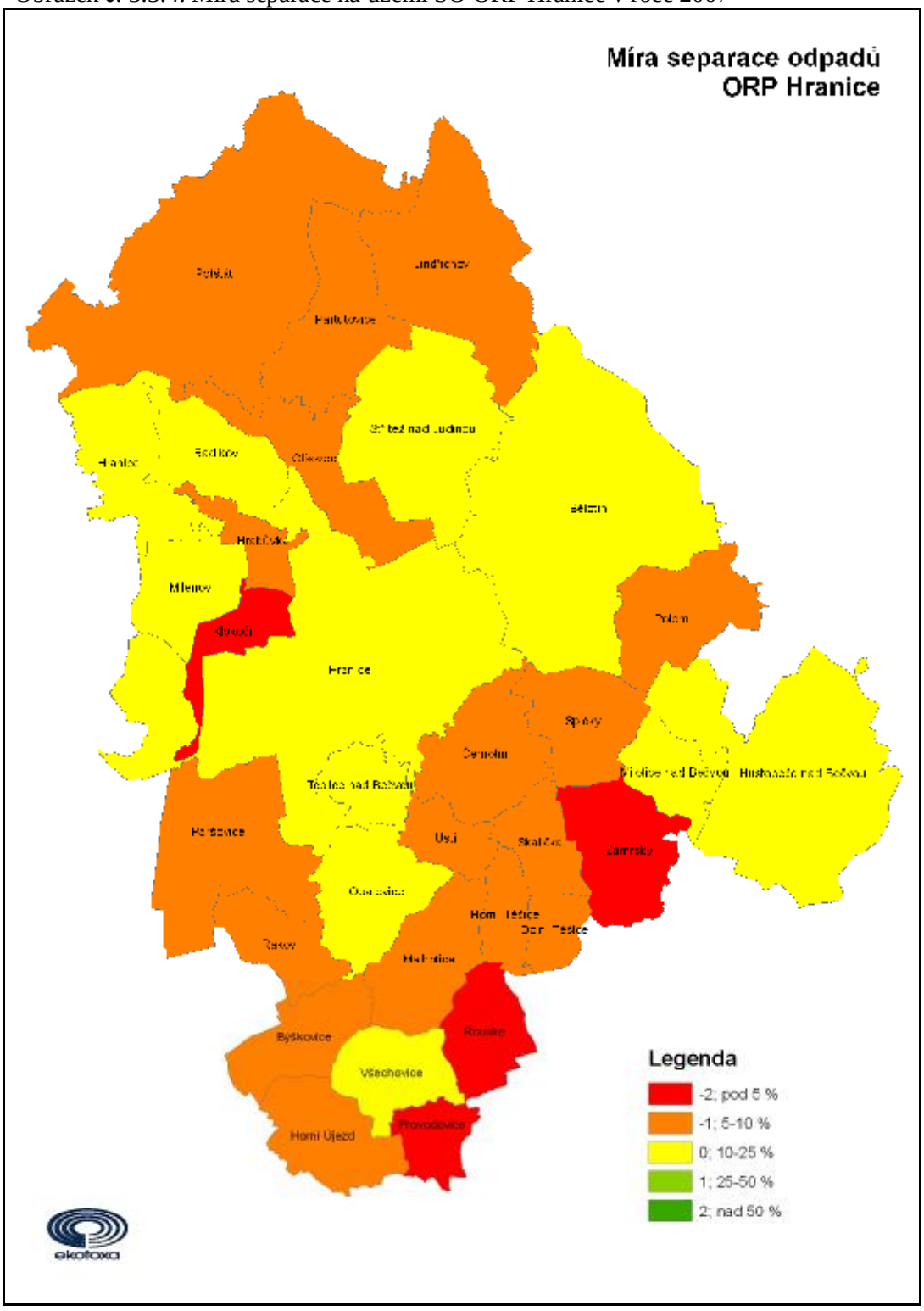
Zjištěná hodnota průměrná produkce komunálního odpadu v SO ORP Hranice byla v roce 2007 286,9 kg/os. za rok. Avšak nebyly zde zahrnuty všechny složky KO, jako je např. zemina nebo složky nebezpečného odpadu, čímž došlo ke snížení výsledné hodnoty, které však není příliš významné. Je možno říci, že produkce komunálního odpadu v SO ORP Hranice je nižší, než je průměr ČR v roce 2006, který činí 379 kg/os. za rok. Zároveň je pravděpodobné, že úroveň produkce komunálního odpadu ve většině případů naplňuje cílový požadavek 340 kg/os. za rok, který je uveden v Národním plánu odpadového hospodářství ČR.

Míra separace komunálního odpadu je v rámci celého SO ORP přibližně 18,5 %, je tedy vyšší než na většině území ČR (11 %), ale přesto je podstatně nižší než je požadavek vycházející ze Strategie udržitelného rozvoje ČR, kde je jako cíl udávána míra separace komunálního odpadu (respektive materiálového využití odpadu, které jsou na sobě přímo závislé) 50 %. V žádné z obcí není dosaženo 50% míry recyklace. Produkce odpadu a míra separace se liší v rámci jednotlivých obcí (viz tabulka). Pozitivem je, že systém sběru je zajištěn ve všech obcích.

Obrázek č. 3.3.3: Produkce KO na území SO ORP Hranice v roce 2007

Obrázek č. 3.3.4: Míra separace na území SO ORP Hranice v roce 2007

Ze zákona o odpadech č. 185/2001 Sb. vyplývá také požadavek na snížení míry biologicky rozložitelného odpadu ukládaného na skládky. V roce 2010 by požadovaná úroveň biologicky rozložitelného odpadu ukládaného na skládky měla dosáhnout 112 kg/os. za rok. Z tohoto důvodu byl proveden pouze orientační odhad současné produkce bioodpadu – byla použita metodika Kotoulová: Metodika výpočtu postupného snižování množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO). Z tohoto hrubého odhadu vyplývá, že přibližné množství bioodpadu ukládaného v SO ORP Hranice na skládky bylo v roce 2006 cca o 12 % vyšší, než udává požadavek zákona. (Odhad množství je nutno chápat pouze orientačně). Ve městě Hranice se předpokládá výstavba kompostárny do konce roku 2008 (začátku 2009).

3.3.5 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
V roce 2006 nebyly překročeny hodnoty 24h imisního limitu pro SO_2, ročního imisního limitu pro NO_2, ani imisní limit pro benzen, stanovené na ochranu lidského zdraví.	**Na území SO ORP byly vyhlášeny oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší pro ochranu lidského zdraví vzhledem k překročeným imisním limitům pro PM_{10} (75 % území), ozonu (100% území) a BaP (12 % území).**
V obcích jsou zavedeny systémy separovaného sběru pro základní druhy odpadů.	**Na celém území byl v roce 2006 překročen cílový imisní limit pro ochranu ekosystémů a vegetace pro přízemní ozon (AOT40) a na 6 % území imisní limit pro NO_x.**
Produkce komunálního odpadu ve většině obcí je oproti republikovému průměru nízká (zejména v obcích Hustopeče nad Bečvou, Partutovice a Jindřichov).	**Míra separace a následného využití komunálního odpadu je nízká (avšak vyšší než v ČR). Chybějící kapacity pro likvidaci stavebního odpadu.**
Na území SO ORP se nachází zařízení pro likvidaci BRO (kompostování v Bělotíně).	Je využíváno pouze malé množství biologicky rozložitelného odpadu a velké množství je ukládáno na skládky (platí pro celý SO ORP).
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Využívání nejlepších dostupných technologií v průmyslu, při vytápění domácností, důsledné uplatňování zásad správné zemědělské praxe v zemědělství a využívání obnovitelných zdrojů energie.	**Zvyšování intenzity dopravy může vést ke zvýšení emisní a hlukové zátěže ve městech, obcích a v blízkosti významných dopravních komunikací, negativní vlivy dopravy je možno očekávat na území obcí Hranice, Bělotín nebo Polom.**
Dostavba dálnice D47 může znamenat odlehčení tranzitní dopravy v Hranicích a Bělotíně.	**Soustředění průmyslu na výrobu stavebních hmot, nárůst emisí z plošných zdrojů (vytápění domácností) v důsledku používání nešetrných technologií spalování a spoluspalování komunálního odpadu.**
Zvýšení míry separace komunálního odpadu. Výstavba kompostáren a ve vhodných lokalitách i bioplynových stanic. Spolupráce se zemědělskými podniky.	**Neochota občanů spolupracovat při separaci komunálního odpadu – zvyšování produkce odpadu a vznik černých skládek.**
Výsadba ochranné zeleně okolo průmyslových areálů pro zachytávání prašného znečištění.	

3.3.6 Problémy k řešení

- V oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší obzvláště citlivě vyhodnocovat vznik nových průmyslových zón a zvážit, zda povolit výstavbu nebo rozšíření kapacity stávajících velkých a zvláště velkých zdrojů znečišťování.
- Podporovat územní potřeby výstavby obchvatů obcí a měst za účelem snížení imisní zátěže obyvatel především tranzitní nákladní dopravou. Minimalizovat negativní vlivy (emise, hluk) vyplývající z výstavby a provozu dopravní infrastruktury.
- Zajistit plochy a koridory technické infrastruktury (plynofikace), především pro obce v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší nebo s trvale nepříznivými rozptylovými podmínkami.
- Zajistit dostatečné plochy pro zvýšení lesnatosti a výsadbu účelové zeleně (např. zeleně podél komunikací a na návětrných stranách obcí) za účelem zachycení a snížení prašnosti.
- V rámci stávajících a nově navrhovaných průmyslových areálů vymezit také plochy pro výsadbu ochranné zeleně – zelené pásy – s cílem omezit prašnost z provozu těchto areálů.
- Vymezovat plochy pro bydlení pokud možno v místech s nízkým radonovým indexem z geologického podloží. Pokud jsou plochy pro bydlení vymezeny v místech s vysokým indexem, věnovat zvýšenou pozornost ochraně objektů pro bydlení před pronikáním radonu z podloží na základě detailní znalosti hodnot objemové aktivity radonu zjištěné přímým měřením na stavebních pozemcích.
- Prověřit údaje MŽP o starých ekologických zátěžích v území.
- Zajištění skládkovacích kapacit, kapacit pro sběr, třídění a recyklaci odpadu.
- V rámci územních plánů obcí vytipovat a vymezit vhodné plochy pro umístění zařízení pro kompostování biomasy a bioplynových stanic s ohledem na hygienické požadavky.

3.4 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

3.4.1 Chráněná území

Ztráta a poškozování ekosystémů je jednou z hlavních příčin snižování početnosti volně žijících druhů rostlin a živočichů, které může vést až k jejich vyhynutí. Divoká fauna a flora představují cenné přírodní dědictví, které je nutné zachovat pro další generace.
Podle současné české legislativy je obecně chráněná veškerá volná krajina (zákon č. 114/1992 Sb., v platném znění). Do tzv. obecné ochrany přírody spadají např. prvky ÚSES (jev č. 21), VKP (jevy č. 22, 23) nebo přírodní parky (jev č. 30).
Dále jsou rozeznávána tzv. **zvláště chráněná území**. Mezi velkoplošná zvláště chráněná území patří národní parky a chráněné krajinné oblasti. Po vstupu České republiky do EU přibyla také NATURA 2000 – soustava chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní ptačí oblasti a evropsky významné lokality.
Mezi maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ) se řadí národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky.
Ze zákona je účelem zakládání zvláště chráněných území ochrana přírodovědecky či esteticky velmi významných nebo jedinečných území. Za takováto území můžeme v podmínkách střední Evropy považovat především ta se zvláště chráněnými druhy, ale i taxony řazenými např. do červených seznamů či spadajících pod NATURA 2000. Kromě nich se zde nalézá často řada „obecných" druhů, které zde však vytvářejí velmi silné populace. Z hlediska ochrany by měly zvláště chráněná území zajistit trvalý výskyt jejich populací a to nejen na vlastní lokalitě, ale v celé krajině. Z tohoto důvodu je nezbytné aby se jednotlivé chráněné biotopy neocitly příliš daleko od sebe či nebyla jejich rozloha zmenšena pod kritickou mez.

Chráněná území v SO ORP Hranice
Na území se nevyskytují kategorie chráněných území typu Národní park, Chráněná krajinná oblast ani NATURA 2000 – ptačí oblast. Nachází se zde Evropsky významné lokality a řada maloplošných chráněných území - přírodní rezervace a přírodní památky:

NPR Hůrka u Hranic - malé, ale významné krasové území s nejhlubší propastí v ČR. Rozloha 37,45 ha, katastrální území Hranice.
PR Bukoveček - zbytek přirozené bučiny s lípou a habrem. Rozloha 34,61 ha, katastrální území Paršovice.
PR Dvorčák - přirozený smíšený les s bohatou květenou. Rozloha 16,74 ha, katastrální území Paršovice.
PR Velká Kobylanka - habrodubový porost s bohatou květenou. Rozloha 4,19 ha, katastrální území Hranice.
PR Malá Kobylanka - zalesněný vápencový chloumek s výskytem árónu plamatého. Rozloha 0,86 ha, katastrální území Hranice.
PR Doubek - smíšený listnatý les s bohatě vyvinutým keřovým a bylinným patrem. Rozloha 26,32 ha, katastrální území Zámrsky.
PR Choryňský mokřad - regionálně významný mokřadní ekosystém s přítomností zvláštně chráněných druhů fauny a flóry. Rozloha 20,98 ha, katastrální území Choryně. Leží v EVL Choryňský mokřad.
NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně - krasové území s komplexem Zbrašovských aragonitových jeskyní se všemi podzemními a povrchovými krasovými jevy, včetně výplně jeskyní, přírodních společenstev v jeskyních a přirozené hlubinné vývěry oxidu uhličitého. Rozloha 7,75 ha, katastrální území Teplice nad Bečvou.
PP V oboře - dubohabrový porost s velmi významnou květenou. Rozloha 2,0 ha, katastrální území Hranice.
PP Nad kostelíčkem - krasové území s nepůvodními smrkovými a akátovými porosty. Rozloha 10,0 ha, katastrální území Hranice.
PP Těšice - bažinatá louka s vlhkomilnou květenou. Rozloha 15,54 ha, katastrální území Dolní Těšice, Horní Těšice.
EVL Hranická propast - jeskyně nepřístupné veřejnosti, lokalita netopýra velkého. Rozloha 0,4 ha, katastrální území Hranice. Leží v NPR Hůrka u Hranic.
EVL Soudkova štola - lokalita vrápence malého. Rozloha 0,07 ha, katastrální území Olšovec.

EVL Týn nad Bečvou - lokalita svinutce tenkého. Rozloha 2,67 ha, katastrální území Slavíč, Týn nad Bečvou.
EVL Bečva – Žebračka - smíšené lužní lesy s dubem letním, jilmem vazem, jilmem habrolistým, jasanem ztepilým nebo jasanem úzkolistým podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie, lokalita kuňky ohnivé, hrouzka Kesslerova, velevruba tupého. Celková rozloha 288,67 ha (prochází SO ORP Hranice, Lipník nad Bečvou a Přerov), katastrální území v SO ORP Hranice - Drahotuše, Hranice a Slavíč.
EVL Nad kostelíčkem - lokalita přástevníka kostivalového. Rozloha 3,26 ha, katastrální území Hranice.
EVL Hustopeče – Štěrkáč - lokalita lesáka rumělkového. Rozloha celkem 59,85 ha, většina 49,08 ha leží v SO ORP Hranice, katastrální území Hustopeče nad Bečvou, Milotice nad Bečvou, Zámrsky.
EVL Choryňský mokřad - smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy, přirozené eutrofní vodní nádrže, bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách, dubohabřiny asociace Galio-Carpinetum. Rozloha celkem 217,75 ha, větší polovina 117,68 ha leží v SO ORP Hranice, katastrální území Hustopeče nad Bečvou, Poruba nad Bečvou.

Tabulka č. 3.4.1: Rozloha chráněných území v SO ORP Hranice a jejich % podíl na celkové ploše území

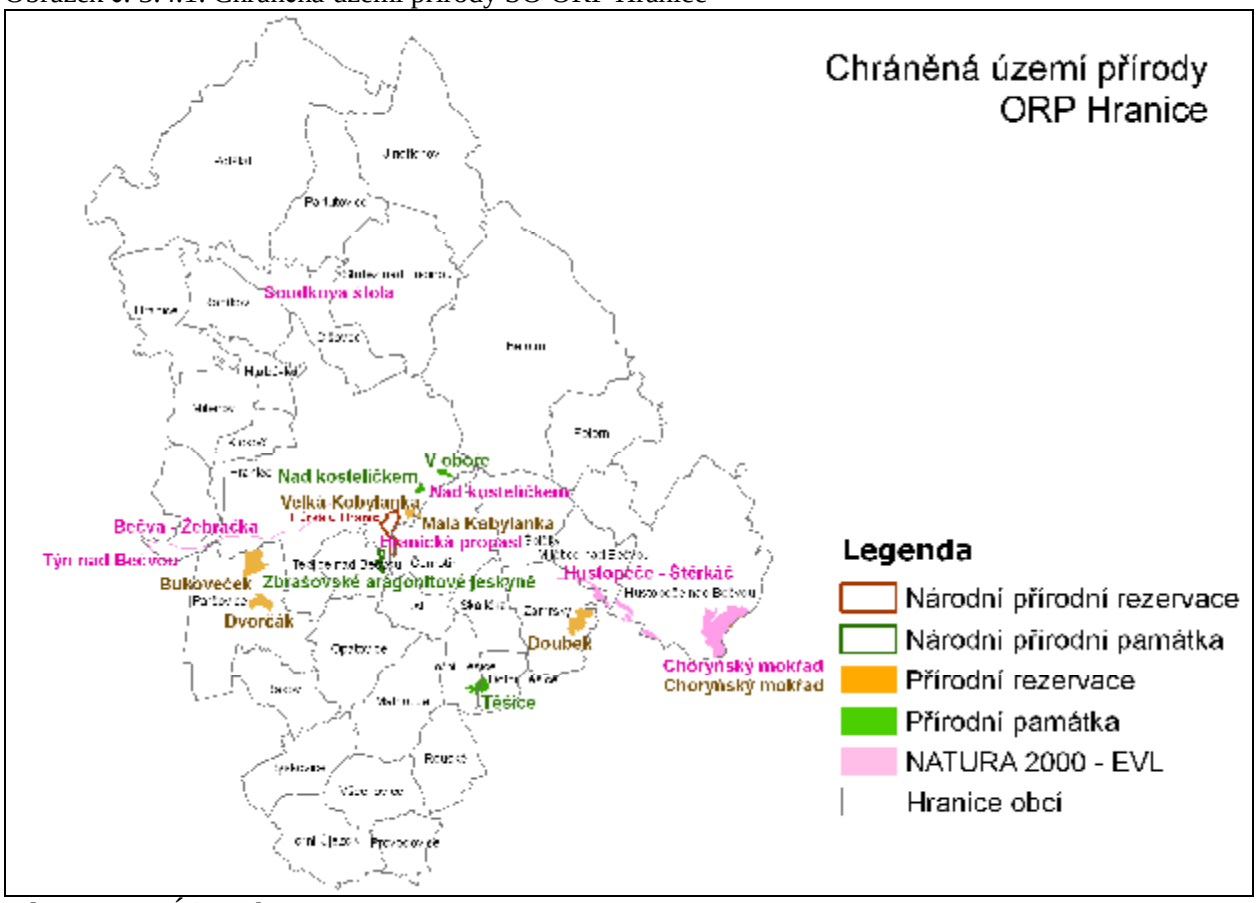
Obce	Evropsky významné lokality (ha)	Maloplošná ZCHÚ (vně EVL) (ha)	Chráněná území celkem (ha)	Rozloha obce (ha)	Podíl plochy chráněných území (%)
Bělotín			0,0	3340,12	0,0
Býškovice			0,0	599,89	0,0
Černotín		0,01	0,0	831,83	0,0
Dolní Těšice		8,05	8,1	254,35	3,2
Horní Těšice		3,98	4,0	322,32	1,2
Horní Újezd			0,0	689,69	0,0
Hrabůvka			0,0	303,99	0,0
Hranice	26,7	44,94	71,6	4975,16	1,4
Hustopeče nad Bečvou	142,5		142,5	2390,99	6,0
Jindřichov			0,0	1647,48	0,0
Klokočí			0,0	370,26	0,0
Malhotice			0,0	764,84	0,0
Milenov			0,0	620,78	0,0
Milotice nad Bečvou	9,6		9,6	454,90	2,1
Olšovec	0,07		0,1	830,84	0,0
Opatovice			0,0	799,92	0,0
Paršovice		51,24	51,2	1358,08	3,8
Partutovice			0,0	1002,44	0,0
Polom			0,0	824,29	0,0
Potštát			0,0	3411,43	0,0
Provodovice			0,0	327,19	0,0
Radíkov			0,0	704,44	0,0
Rakov			0,0	497,70	0,0
Rouské			0,0	531,52	0,0
Skalička			0,0	414,10	0,0
Střítež nad Ludinou			0,0	1480,73	0,0
Špičky			0,0	703,29	0,0
Teplice nad Bečvou		7,75	7,8	378,50	2,0
Ústí			0,0	331,35	0,0
Všechovice			0,0	577,58	0,0
Zámrsky	14,38	27,14	41,52	800,79	5,2
SO ORP Hranice	**193,25**	**143,1**	**324,3**	**32540,8**	**1,0**

Zdroj: EKOTOXA, s.r.o., 2008

Pozn: Výměry překrývajících se území se nedublují. Znamená to, že pokud ve větším CHÚ leží ještě další menší, plocha toho menšího (menších) se už nezapočítává. Do chráněných území zde zařazujeme plochy ZCHÚ a území NATURA 2000.

Z hlediska plošného zastoupení CHÚ se SO ORP Hranice jeví jako území s nízkým zastoupením chráněných území. Je to způsobeno mimo jiné absencí všech velkoplošných chráněných území.
Valná většina chráněných území se nachází v oblasti jižně od řeky Bečvy, nejvýznamnější z nich v obcích Hranice, Paršovice, Zámrsky a Hustopeče nad Bečvou. Plošně největší je EVL Choryňský mokřad (v něm leží i přírodní rezervace téhož jména) v katastru obce Hustopeče nad Bečvou. V obci Hranice se nachází významná národní přírodní rezervace Hůrka u Hranic, zahrnující v sobě i EVL Hranická propast.
Z celkem 31 obcí SO ORP Hranice se ve 22 obcích nenachází žádné zvláště chráněné území přírody.

Obrázek č. 3.4.1: Chráněná území přírody SO ORP Hranice

Zdroj: vrstvy ÚAP, Ekotoxa s.r.o., 2008

3.4.2 Koeficient ekologické stability krajiny

Pro zjištění stavu krajiny z hlediska její vyváženosti a rovnováhy se krajina oceňuje koeficientem ekologické stability. Pro účely tohoto hodnocení byla zvolena obecně uznávaná klasifikace vytvořená Ing. Igorem Míchalem.
Ekologická stabilita představuje schopnost krajiny samovolnými vnitřními mechanismy vyrovnávat rušivé vlivy vnějších faktorů bez trvalého narušení přírodních mechanismů, tzn. že se systém brání změnám během působení cizího činitele zvenčí nebo se vrací po skončeném působení cizího činitele k normálu. Protože potenciálními nositeli ekologické stability krajiny jsou přirozené ekosystémy, racionální využívání krajiny nejen nevylučuje, ale nutně zahrnuje jejich trvalou existenci.
Výsledné určení hodnoty ekologické stability konkrétního území, resp. administrativní jednotky, je vyjádřeno koeficientem ekologické stability (KES). Tento ukazatel umožňuje získat základní informaci o stavu krajiny daného území a míře problémů, které se v ní vyskytují.

Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinotvorných prvků ve zkoumaném území.

$$KES = \frac{\text{plocha ekologicky stabilních ploch}}{\text{plocha ekologicky nestabilních ploch}}$$

Ekologicky stabilní plochy: lesy, louky, pastviny, zahrady, vinice, ovocné sady, rybníky, ostatní vodní plochy, doprovodná a rozptýlená zeleň, přírodní plochy.
Ekologicky nestabilní plochy: orná půda, chmelnice, zastavěné plochy, ostatní plochy

Klasifikace území na základě hodnoty KES (dle Ing. Igora Míchala):

Krajinný typ A - krajina zcela přeměněná člověkem
KES do 0,3: území nestabilní - nadprůměrně využívaná území s jasným porušením přírodních struktur
KES 0,4 – 0,8: území málo stabilní - intenzivně využívaná kulturní krajina s výrazným uplatněním agroindustriálních prvků

Krajinný typ B - krajina intermediální
KES 0,9 – 2,9: území mírně stabilní - běžná kulturní krajina, v níž jsou technické objekty v relativním souladu s charakterem relativně přírodních prvků

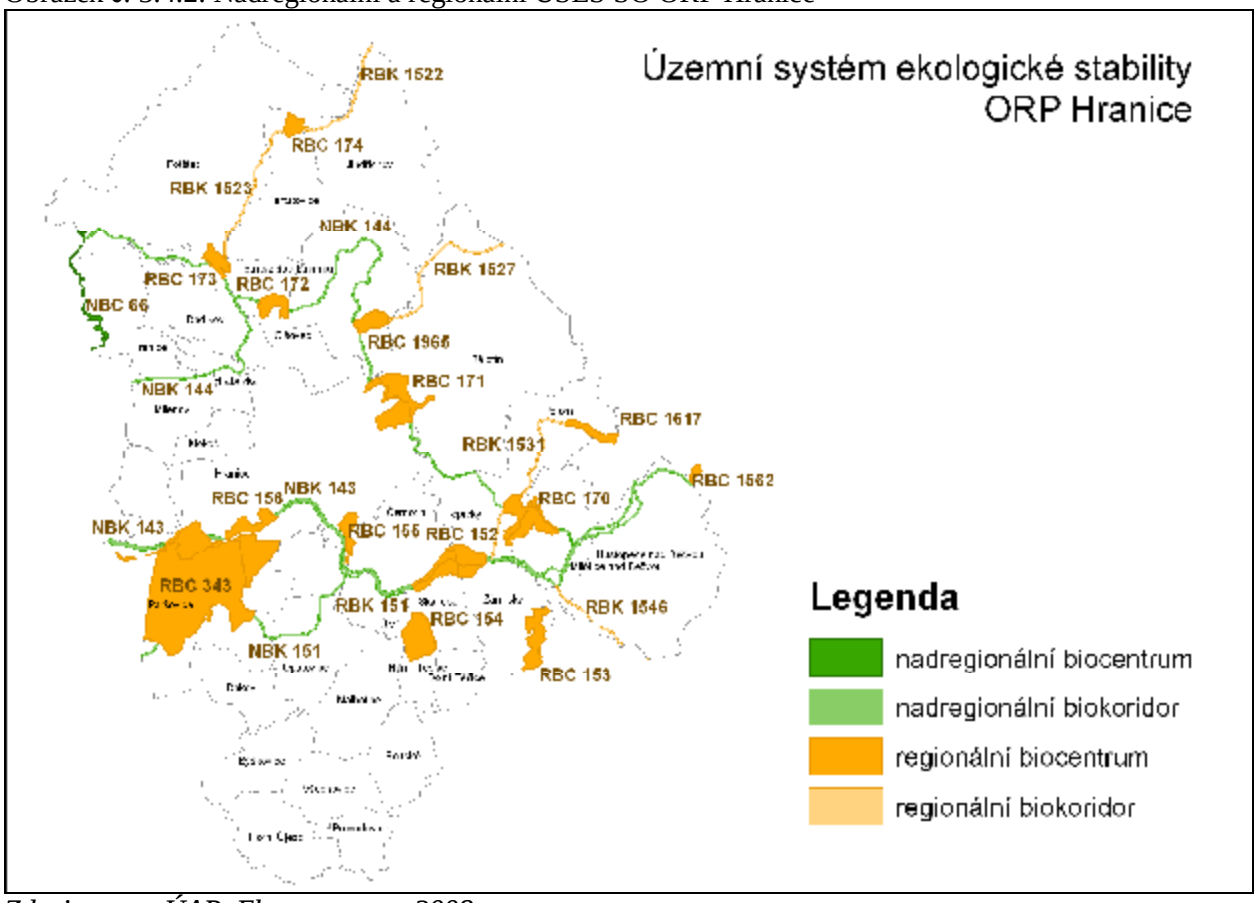
Krajinný typ C - krajina relativně přírodní
KES 3,0 – 6,2: území stabilní - technické objekty jsou roztroušeny na malých plochách při převaze relativně přírodních prvků
KES nad 6,2: území relativně přírodní

Konkrétní hodnoty KES pro jednotlivé obce a správní obvod včetně jejich rozboru postihuje indikátor Koeficient ekologické stability (kapitola 3.4.4.)

3.4.3 Územní systém ekologické stability

Cílem územního systému ekologické stability je přispět k vytvoření ekologicky vyvážené krajiny, v níž je trvale zajištěna možnost využívání vyžadovaných produkčních a mimoprodukčních funkcí - "trvale udržitelný život".
Územní systém ekologické stability je legislativně zakotven v zákoně č. 114/1992 Sb. ČNR ze dne 26. 2. 1992 (s účinností od 1. 6. 1992), v prováděcí vyhlášce č. 395/1992 Sb. a dalších oborových předpisech.
Pro formulování celkové koncepce funkčního využití území je aplikován nadregionální a regionální stupeň ÚSES, který tvoří základní rámec ekologické stability, od něhož se odvíjejí detailní ÚSES místní úrovně a na ně navazující projekty komplexních pozemkových úprav, revitalizací říčních systémů, lesní hospodářské plány, apod.
V roce 2006 byl proto zpracován digitální mapový výstup Generel nadregionálního a regionálního ÚSES Olomouckého kraje (AGERIS Brno, 2006), který provedl revizi a harmonizaci všech dílčích dokumentací ÚSES s ÚTP NR a R ÚSES a specifikoval všechny nezbytné změny, které vyplývají ze zapracování ÚTP i z naplnění metodických parametrů ÚSES. Tento dokument by měl být základním zdrojem pro plánování ÚSES na úrovni ZÚR kraje i ÚP obcí.
Na území SO ORP Hranice zasahuje na západní hranici část nadregionálního biocentra NBC 66 Jezernice. V hodnoceném území se dále nachází 14 regionálních biocenter. Na NBC Jezernice přímo navazuje RBC 173 a severně nad ním leží RBC 174. Směrem diagonálně k jihu SO ORP jsou umístěna RBC 172, RBC 1965, RBC 171, RBC 170, RBC 1617 a RBC 1562. Jižní linie ÚSES vychází z RBC 343, následuje RBC 156, RBC 155, RBC 154, RBC 153 a RBC 152.

Obrázek č. 3.4.2: Nadregionální a regionální ÚSES SO ORP Hranice

Zdroj: vrstvy ÚAP, Ekotoxa s.r.o., 2008

3.4.4 Indikátory

Jako první indikátor byl zvolen podíl plochy chráněných území na celkové ploše území. Vycházíme z environmentálních ukazatelů Státní politiky životního prostředí ČR pro roky 2004-2010.Jako indikátor je zde uveden podíl plochy zvláště chráněných území v ČR, který tvoří 16 % rozlohy státu.Do našeho indikátoru na úrovni obcí byly započítány i plochy území NATURA 2000.Přírodní parky se nezapočítávají.

Hodnocení indikátoru „podíl plochy chráněných území na celkové ploše území“:

-2……pod 8 %	*nízký – území neudržitelné*
-1……8 – 13,9 %	*podprůměrný –území neudržitelné*
0……14 – 17,9 %	*průměrný*
1……18 – 22 %	*nadprůměrný*
2……nad 22 %	*vysoký*

Jako druhý indikátor byl zvolen koeficient ekologické stability (bližší informace - viz kapitola Koeficient ekologické stability krajiny). Hodnocení indikátoru je provedeno vlastní škálou.

Hodnocení indikátoru „koeficient ekologické stability“:

-2……KES pod 0,4	*území nestabilní – neudržitelné*
-1……KES 0,4 – 0,89	*území málo stabilní – neudržitelné*
0……KES 0,9 – 2,99	*území mírně stabilní*
1……KES 3,0 – 6,2	*území stabilní*

Tabulka č. 3.4.2: Hodnocení podílu plochy chráněných území a hodnocení ekologické stability krajiny

Obce	Podíl plochy CHÚ na celk. ploše území (%)	Hodnocení indikátoru CHÚ	KES	Hodnocení indikátoru KES
Bělotín	0,0	**-2**	0,31	**-2**
Býškovice	0,0	**-2**	0,20	**-2**
Černotín	0,0	**-2**	0,34	**-2**
Dolní Těšice	3,2	**-2**	0,72	**-1**
Horní Těšice	1,2	**-2**	1,51	**0**
Horní Újezd	0,0	**-2**	0,11	**-2**
Hrabůvka	0,0	**-2**	1,46	**0**
Hranice	1,4	**-2**	0,53	**-1**
Hustopeče nad Bečvou	6,0	**-2**	0,53	**-1**
Jindřichov	0,0	**-2**	1,13	**0**
Klokočí	0,0	**-2**	0,14	**-2**
Malhotice	0,0	**-2**	0,36	**-2**
Milenov	0,0	**-2**	0,43	**-1**
Milotice nad Bečvou	2,1	**-2**	1,08	**0**
Olšovec	0,0	**-2**	1,12	**0**
Opatovice	0,0	**-2**	0,67	**-1**
Paršovice	3,8	**-2**	4,31	**1**
Partutovice	0,0	**-2**	0,75	**-1**
Polom	0,0	**-2**	0,22	**-2**
Potštát	0,0	**-2**	1,01	**0**
Provodovice	0,0	**-2**	0,58	**-1**
Radíkov	0,0	**-2**	3,27	**1**
Rakov	0,0	**-2**	0,16	**-2**
Rouské	0,0	**-2**	0,37	**-2**
Skalička	0,0	**-2**	0,51	**-1**
Střítěž nad Ludinou	0,0	**-2**	0,95	**0**
Špičky	0,0	**-2**	0,75	**-1**
Teplice nad Bečvou	2,0	**-2**	2,87	**0**
Ústí	0,0	**-2**	0,40	**-1**
Všechovice	0,0	**-2**	0,17	**-2**
Zámrsky	5,2	**-2**	0,66	**-1**
SO ORP Hranice	**1,0**	**-2**	**0,64**	**-1**

Zdroj: CHÚ: EKOTOXA, s.r.o., 2008; KES: Veřejná databáze ČSÚ, údaje k 31. 12. 2007
Poznámka: Do chráněných území zde zařazujeme plochy ZCHÚ a území NATURA 2000.

Z hlediska plošného zastoupení CHÚ se SO ORP Hranice jeví jako území s nízkým zastoupením chráněných území. Chráněné plochy zaujímají pouze 1% jeho rozlohy.Všechny obce řešeného správního území mají tedy hodnocení indikátoru -2. Nejvíce chráněných ploch se nachází v obcích Hustopeče nad Bečvou, Zámrsky, Paršovice a Dolní Těšice.Z celkem 31 obcí SO ORP Hranice se ve 22 obcích nenachází žádné zvláště chráněné území přírody.
Z hlediska ekologické stability území správní obvod jeko celek spadá do území ekologicky málo stabilního (KES=0,64). Z hlediska ekologické stability lze považovat rozvoj území za neudržitelný.
Mezi obce s výrazně nízkým koeficientem (hodnota indikátoru -2 a -1) patří Bělotín, Býškovice, Černotín, Horní Újezd, Klokočí, Malhotice, Polom, Rakov, Rouské, Všechovice, Dolní Těšice, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Milenov, Opatovice, Partutovice, Provodovice, Skalička, Špičky, Ústí a Zámrsky.
Mezi území mírně stabilní (hodnota indikátoru 0) patří obce Horní Těšice, Hrabůvka, Jindřichov, Milotice nad Bečvou, Olšovec, Potštát, Střítež nad Ludinou a Teplice nad Bečvou.
V rámci SO ORP mají nejvyšší stupeň ekologické stability obce Radíkov a Paršovice. V Radíkově je malý podíl orné půdy (42,3 % na zemědělské půdě) a vcelku velký podíl lesů (49,2 %), v Paršovicích je to pak hlavně velký podíl lesů (78 %).

3.4.5 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Dobré pokrytí SO ORP prvky ÚSES.	**Nízké zastoupení chráněných ploch (z celkem 31 obcí SO ORP Hranice se v 22 obcích nenachází žádné zvláště chráněné území přírody).**
Vysoký stupeň ekologické stability mají obce Radíkov a Paršovice.	**Většina obcí spadá do území ekologicky málo stabilního. Celkově lze z hlediska ekologické stability považovat rozvoj území za neudržitelný.**
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Kvalitní péče o chráněná území - kvalitní evidence, nájemní smlouvy o péči, systém monitoringu a databáze ochrany přírody.	**Urbanizace volné krajiny, fragmentace krajiny především liniovými dopravními stavbami.**
Možnosti čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie z MŽP, MZe, MMR a SFŽP pro realizaci krajinotvorných programů a ÚSES.	**Nevhodně nastavená dotační politika, zejména v oblasti zemědělství.**
Využití územního plánování a komplexních pozemkových úprav k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot území.	**Nedostatek pozemků ve vlastnictví státu, kraje nebo obcí pro směnu za pozemky nezbytné pro realizaci prvků ÚSES a dalších krajinotvorných opatření.**

3.4.6 Problémy k řešení

Přírodní a krajinné hodnoty mohou být ohroženy zejména v následujících oblastech:

- expanze zástavby do volné krajiny
- fragmentace území liniovými stavbami
- živelný rozvoj rekreace a turistiky
- těžba surovin
- tržní přístupy v zemědělské a lesní výrobě

Z hlediska krajinného rázu představuje významné ohrožení propojování sídel a expanze staveb do volné krajiny. Potenciální nebezpečí pro zájmy ochrany přírody a krajiny představuje realizace liniových staveb a související fragmentace území.
U některých záměrů se nedá vyloučit jejich možný negativní dopad (zejména koridory pro silnice zasahujících do chráněných územích, elektrické vedení z hlediska krajinného rázu, střety s ÚSES, fragmentace krajiny apod.). Míra těchto střetů většinou není vysoká a uvedené negativní vlivy je možno při konkretizaci jednotlivých záměrů kompenzovat technickými a organizačními opatřeními a účinně eliminovat. Obecně u všech záměrů, které zasahují do MZCHÚ, VCHÚ nebo biocentra provést v rámci hodnocení EIA biologické hodnocení.
V případě liniových staveb je takřka nemožné vyhnout se střetům s jednotlivými částmi ÚSES (nadregionální a regionální), zejména biokoridory. Střety s biokoridory je možno řešit ve většině případů technicky – např. přemostěním, vedením stavby co nejvíce kolmo na biokoridor apod.
Těžba nerostných surovin se vždy projeví velkoplošným vlivem v krajině, který po dobu těžby se projevuje negativně, v celkovém efektu však může být pozitivní.
Při hospodářské činnosti v krajině je nutno vytvářet podmínky pro zachování a rozšiřování rozptýlené zeleně v krajině, pro vytváření protierozních opatření.
V úzké spolupráci s orgány ochrany přírody je třeba řešit již přípravu projektu. V zájmu ochrany přírody a krajiny je nezbytné zlepšení meziresortní spolupráce s cílem dosáhnout zkvalitnění plánovacích a koncepčních procesů. Konkrétní střety se zájmy ochrany přírody je možno řešit a negativní vlivy zmírňovat např. v procesu EIA.

3.5 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

3.5.1 Zemědělský půdní fond

Zemědělství má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, využívání půdy a tvorbu krajiny. Pro vypracování rozboru udržitelného rozvoje území je proto nezbytné provést analýzu současného stavu zemědělství a možných trendů vývoje v budoucnosti a posoudit kvalitu půd na daném území.
SO ORP Hranice leží v oblasti příznivých půdních podmínek Olomouckého kraje. Zemědělství zde obhospodařuje dle údajů ČSÚ k 31. 12. 2007 plochu 21 329 ha zemědělské půdy. To představuje 65,6 % z celkové rozlohy území SO ORP. Z kultur je na zemědělské půdě nejvíce zastoupena orná půda s 16 355 ha (76,7 %), což je mírně vyšší než republikový průměr. Druhou nejvýznamnější složkou zemědělské půdy jsou trvalé travní porosty, které zaujímají 3781 ha (17,7 %).

Tabulka č. 3.5.1: Výměra zemědělské půdy (ha) k 31. 12. 2007

Název obce	Celková výměra obce	Orná půda	Zahrady	Ovocné sady	TTP	Zeměd. půda	Podíl zem. půdy k celk. výměře (%)
Bělotín	3337	2042	79	22	103	2246	67,3
Býškovice	599	415	20	3	42	479	80,0
Černotín	832	492	24	2	101	619	74,4
Dolní Těšice	256	135	12	37	16	200	78,1
Horní Těšice	322	111	15	34	11	171	53,1
Horní Újezd	687	576	19	4	27	626	91,1
Hrabůvka	306	85	14		8	108	35,3
Hranice	4979	2169	324	30	556	3080	61,9
Hustopeče nad Bečvou	2391	1340	69	3	292	1705	71,3
Jindřichov	1645	688	28		385	1102	67,0
Klokočí	366	289	19	1	20	329	89,9
Malhotice	768	511	20	4	65	600	78,1
Milenov	622	402	23	10	66	501	80,5
Milotice nad Bečvou	455	168	19	1	31	218	47,9
Olšovec	831	345	21		35	402	48,4
Opatovice	797	433	21	1	50	505	63,4
Paršovice	1357	223	14		36	273	20,1
Partutovice	1005	523	16		168	707	70,3
Polom	824	523	22		44	589	71,5
Potštát	3411	1448	33		786	2267	66,5
Provodovice	327	182	10		55	247	75,5
Radíkov	705	137	9		178	324	46,0
Rakov	497	366	18	3	26	412	82,9
Rouské	531	360	15	8	21	403	75,9
Skalička	414	230	15	3	51	298	72,0
Střítež nad Ludinou	1481	680	41	2	214	936	63,2
Špičky	703	354	16	2	153	525	74,7
Teplice nad Bečvou	376	72	14	1	40	127	33,8
Ústí	331	194	19	1	43	257	77,6
Všechovice	580	434	21	6	20	481	82,9
Zámrsky	801	428	22	4	138	592	73,9
Celkem	**32536**	**16355**	**1012**	**182**	**3781**	**21329**	**65,6**

Zdroj: ČSÚ, 2007

Ochrana zemědělského půdního fondu

Plošná ochrana půdy je definována ustanoveními zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů a ustanoveními zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění pozdějších předpisů.
Zábor půd, především pro stavební účely je většinou nevratným procesem, který podstatně omezuje nebo úplně odstraňuje plnění funkcí půdy.
Zábory půd patří podle závěrů dokumentu „Politika ochrany půdy EU“ mezi nejzávažnější procesy poškozující půdní fond jako celek.
Pro nezemědělské účely je nutno co nejméně používat zemědělskou půdu, navržené odnětí ZPF v nezbytných případech je třeba zdůvodňovat, přitom je nutno co nejméně narušovat organizaci ZPF, hydrologické poměry v území a zemědělskou cestní síť. Dále je třeba co nejméně ztěžovat obhospodařování ZPF a po ukončení stavby nebo jiné nezemědělské činnosti rychle provést úpravu či rekultivaci dotčené půdy.

Hodnocení z hlediska kvality půd probíhá na základě vymezení 5 tříd ochrany, které vycházejí z kódů mapy BPEJ (bonitovaných půdně-ekologických jednotek). Třídy ochrany uvádí Metodický pokyn OOLP/1067/1996 MŽP k odnímání půdy ze ZPF. Zemědělskou půdu je nutno odnímat pro nezemědělské účely přednostně z tříd 5, 4 a 3.
Do 1. třídy ochrany jsou zařazeny bonitně nejcennější půdy v jednotlivých klimatických regionech, které je možno odejmout ze ZPF pouze výjimečně, a to převážně na záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro liniové stavby zásadního významu.
Do 2. třídy ochrany jsou situovány zemědělské půdy, které mají v rámci jednotlivých klimatických regionů nadprůměrnou produkční schopnost. Ve vztahu k ochraně ZPF jde o půdy vysoce chráněné, jen podmíněně odnímatelné a s ohledem na územní plánování také jen podmíněně zastavitelné.

Následující tabulka uvádí půdy zařazené do 1. a 2. třídy ochrany. Nejvíce půdy v I. a II. třídě ochrany se nachází na území obcí Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Jindřichov a Černotín.
Výměry půd v jednotlivých třídách vycházejí z dat ÚAP a zahrnují nejen zemědělskou půdu, ale často i další plochy, např. komunikace, zastavěné plochy (některé intravilány obcí), atd. Také z toho důvodu neodpovídá v řadě případů součet zemědělské půdy v jednotlivých třídách výše uvedené ploše zemědělské půdy podle údajů ČSÚ. Ten používá rozdílnou kategorizaci jednotlivých půd podle využití (zemědělská, nezemědělská – lesní, vodní, zastavěné a ostatní plochy) a pěstované kultury na zemědělské půdě (orná půda, trvalý travní porost, vinice a chmelnice, ovocné sady, zahrady).

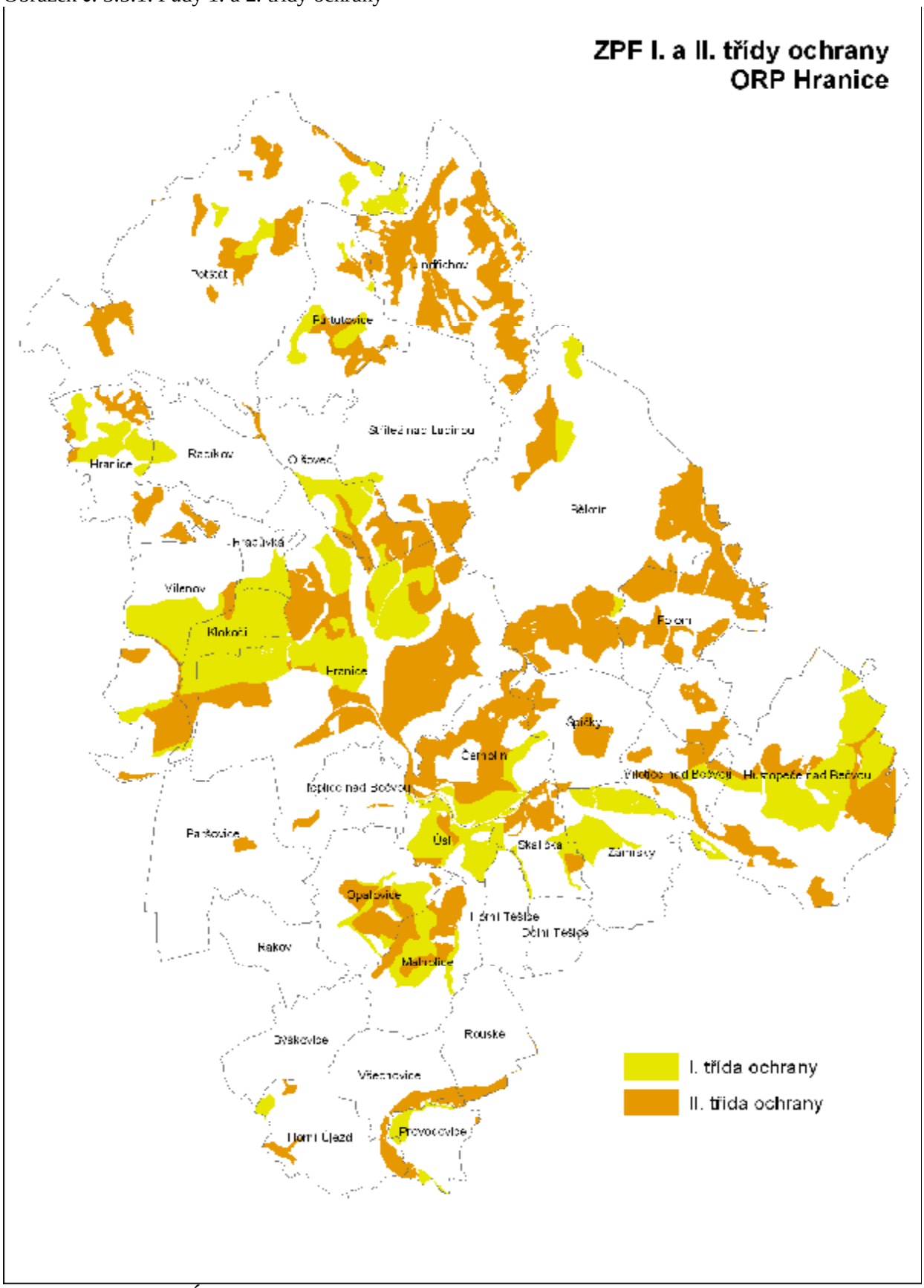
Tabulka č. 3.5.2: Půdy v 1. a 2. třídě ochrany

Název obce	**Půdy v l. třídě ochrany** (ha)	**Půdy v 2. třídě ochrany** (ha)	**Půdy v l. a 2. třídě ochrany** (ha)	**Zeměd. půda** (ha)	**Podíl půdy v 1. a 2. třídě ochrany na celk. zem. půdě** (%)
Bělotín	Chybí zdrojová data z podkladů pro ÚAP				
Býškovice	Chybí zdrojová data z podkladů pro ÚAP				
Černotín	135,4	352,0	487,4	747,1	65,2
Dolní Těšice	0,06	0,00	0,06	211,2	0,03
Horní Těšice	2,5	0	2,5	189,3	1,3
Horní Újezd	20,0	60,0	80,0	674,8	11,9
Hrabůvka	62,7	0,2	62,9	119,7	52,5
Hranice	895,8	1276,7	2172,5	4099,3	53,0
Hustopeče n. Bečvou	526,9	421,4	948,4	1914,8	49,5
Jindřichov	2,2	651,9	654,1	1196,5	54,7
Klokočí	318,5	31,7	350,3	369,2	94,9
Malhotice	136,5	160,1	296,6	655,9	45,2
Milenov	199,3	22,8	222,2	535,0	41,5
Milotice nad Bečvou	40,0	106,3	146,3	305,5	47,9
Olšovec	132,6	152,2	284,7	463,7	61,4
Opatovice	94,2	143,0	237,2	548,7	43,2
Paršovice	0	14,6	14,6	294,5	5,0
Partutovice	91,9	112,3	204,2	705,5	28,9
Polom	0,2	395,8	396,0	738,4	53,6
Potštát	129,6	283,5	413,1	2470,3	16,7
Provodovice	43,3	13,0	56,3	250,7	22,5
Radíkov	23,8	0,6	24,4	302,3	8,1
Rakov	Chybí zdrojová data z podkladů pro ÚAP				
Rouské		35,0	35,0	437,5	8,0
Skalička	58,2	101,3	159,5	345,2	46,2
Střítež nad Ludinou	14,6	104,9	119,5	963,0	12,4
Špičky	4,3	124,6	128,9	572,3	22,5
Teplice nad Bečvou	1,3	3,0	4,3	155,3	2,8
Ústí	190,7	30,5	221,1	298,7	74,0
Všechovice	1,3	62,2	63,5	540,5	11,7
Zámrsky	201,7	1,5	203,2	666,3	30,5
Celkem	**3408,2**	**5319,3**	**8727,4**	**21862,4**	**39,9**

Zdroj: podklady pro ÚAP, 2007

Z těchto dat vychází i následující obrázek, který znázorňuje rozmístění půd 1. a 2. třídě ochrany v rámci SO ORP.

Obrázek č. 3.5.1: Půdy 1. a 2. třídy ochrany

Zdroj: podklady pro ÚAP, 2007

3.5.2 Pozemky určené k plnění funkcí lesa

3.5.2.1 Přírodní lesní oblast

Lesy na území SO ORP Hranice jsou zařazeny dle Oblastních plánů rozvoje lesa (lesní zákon č. 289/1995 Sb. §23 a Vyhlášk MZe č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů - zpracovatelem je ÚHÚL Brandýs nad Labem) do čtyř přírodních lesních oblastí:

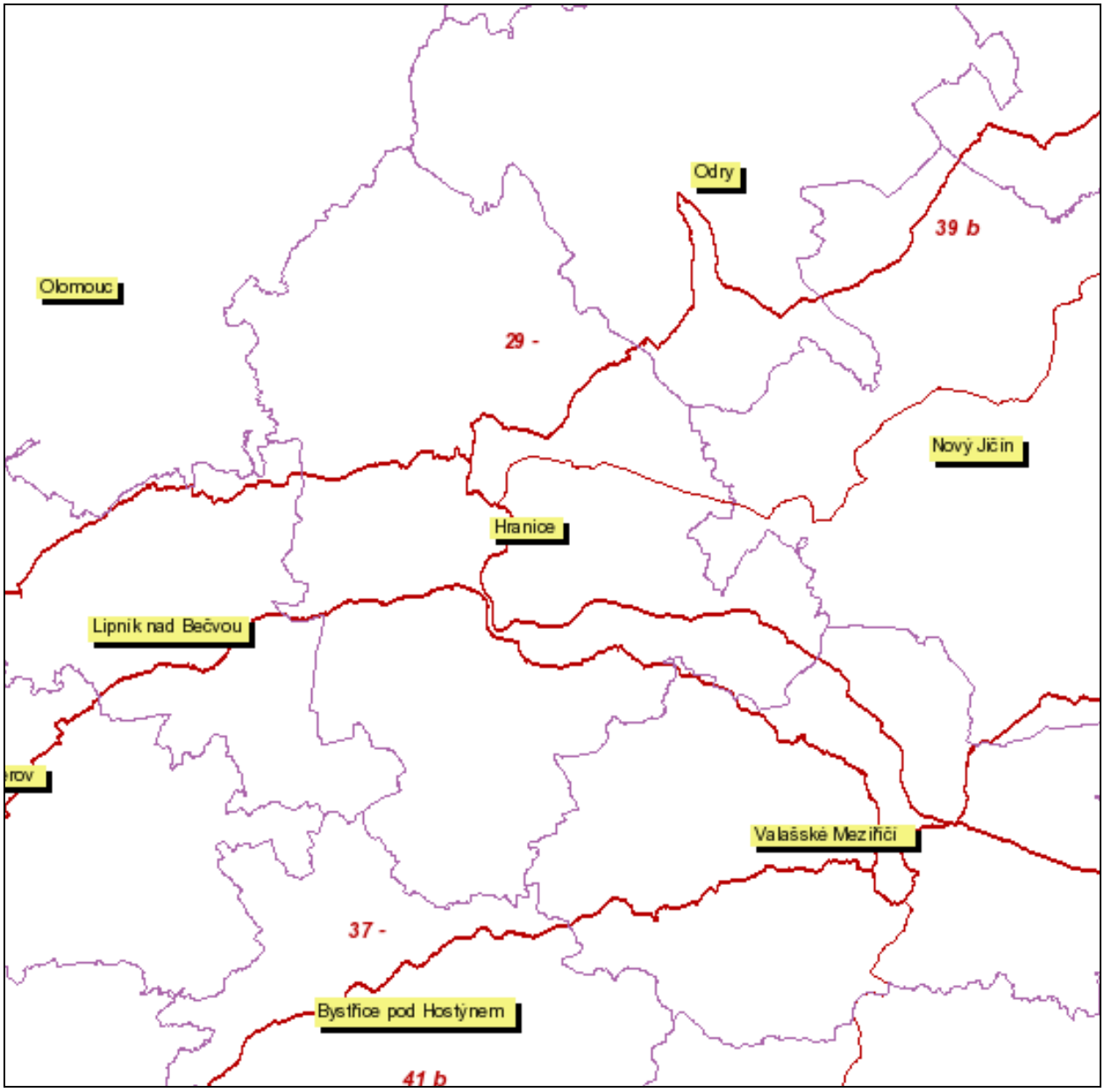
PLO 29 – Nízký Jeseník
Do této PLO patří obce na severu území zejména Potštát, Jindřichov, Partutovice, Střítež nad Ludinou, západní část Hranice, Hrabůvka, Radlíkov, Olšovec.
Smrkové porosty nacházející se ve 3. – 5. vegetačním stupni jsou v této PLO ohroženy větrem, hnilobami václavkou a podkorním hmyzem. Od 90. let je viditelné zvyšování podílů listnáčů a jedle, jedná se o relativně vysoký produkční potenciál stanovišť.

PLO 39 – Podbeskydská pahorkatina
Do této PLO patří východní část území, například obce Bělotín, východní část Hranic, Polom, Špičky, severní část Hustopeče nad Bečvou, severní část Černotína.
Tato PLO se vyznačuje vysokými škodami na lesích způsobenými blízkostí ostravské aglomerace, což platí v tomto případě pro severovýchodní okraj SO ORP. Je zde vyšší podíl lesů zvláštního určení.

PLO 34 – Hornomoravský úval
Do této PLO patří jižní část Hustopeče nad Bečvou, Milotice nad Bečvou, Zámrsky, Skalička, jižní část Černotína.
Vyskytují se zde především lužní lesy podél vodních toků, patří k oblastem s nejlepší dřevinnou skladbou, je žádoucí tento stav udržovat a zvyšovat.

PLO 37 – Kelčská pahorkatina
Do této PLO patří zejména obce Horní Těšetice, Dolní Těšetice, Ústí, Teplice nad Bečvou, Opatovice, Malholtice, Rouské, Všechovice, Provodovice, Horní Újezd, Býškovice, Rakov, Paršovice, západní část Hranic, Klokočí, Milenov.
Vyznačuje se pestrou dřevinnou skladbou, komplexy smrku jsou zpestřeny modřínem, dubem a bukem, Ze společenského hlediska je žádoucí zvýšit podíl listnatých dřevin. Významná je hydrická a rekreační funkce lesa, dochází zde ke střetům zájmů lesního hospodářství a myslivosti.

Obrázek č. 3.5.2: Přírodní lesní oblasti

Zdroj: www.uhul.cz

3.5.2.2 Lesnatost

Tabulka č. 3.5.3: Lesnatost dle obcí

Obce SO ORP Hranice	Celková rozloha obce (ha)	Celková výměra lesa (ha)	Lesnatost (%)
Klokočí	370,0	1,1	0,3
Horní Újezd	687,0	5,3	0,8
Rakov	496,0	9,3	1,9
Býškovice	600	23,3	3,9
Polom	824,0	39,4	4,8
Všechovice	580,0	33,1	5,7
Černotín	832	60,5	7,3
Ústí	333,0	24,7	7,4
Hranice	5251,0	693,9	13,2
Malhotice	766,0	102,7	13,4
Milenov	623,0	86,8	13,9
Skalička	413,0	59,8	14,5
Bělotín	3349	516,3	15,4
Dolní Těšice	255,0	39,6	15,5
Provodovice	325,0	50,7	15,6
Zámrsky	801,0	132,5	16,5
Hustopeče nad Bečvou	2394,0	396,5	16,6
Špičky	703,0	120,6	17,2
Potštát	4860,0	852,3	17,5
Rouské	530,0	96,3	18,2
Partutovice	1006,0	243,8	24,2
Jindřichov	1645,0	450,6	27,4
Milotice nad Bečvou	455,0	126,7	27,9
Opatovice	797,0	242,6	30,4
Střítež nad Ludinou	1482,0	454,6	30,7
Horní Těšice	321,0	126,3	39,3
Olšovec	830,0	374,5	45,1
Radíkov	705,0	346,9	49,2
Hrabůvka	306,0	156,3	**51,1**
Teplice nad Bečvou	375,0	220,7	**58,8**
Paršovice	1356,0	1057,9	**78,0**
Celkem	**34270,0**	**7145,3**	**20,8**

Zdroj: podklady pro ÚAP

Rozložení lesnatosti na severu a jihu je poměrně rovnoměrné, střed území je však velmi málo lesnatý. Nejvyšší lesnatost mají obce Paršovice (78,0 %), Teplice nad Bečvou (58,8 %) a Hrabůvka (51,1 %). Nejméně lesnatá je obec Klokočí (0,3 %) nacházející se ve středu SO ORP, Horní Újezd (0,8 %) a Rakov (1,9 %) – nacházející se na jihozápadě SO ORP. Lesnatost celého SO ORP je 20,8 %, což je o dost méně ve srovnání s lesnatostí olomouckého kraje (34,8 %) a lesnatostí ČR (33,6 %).

3.5.2.3 Kategorie lesa

Dle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích ve znění pozdějších předpisů, § 6 se lesy rozdělují do tří kategorií:

- Lesy hospodářské
- Lesy ochranné
- Lesy zvláštního určení

Lesy ochranné a lesy zvláštního určení se podle plnění hlavní funkce rozdělují dále do subkategorií.

V okrese Přerov, do kterého spadá SO ORP Hranice se nacházejí následující subkategorie:
V lesích ochranných:

- Lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích

V lesích zvláštního určení:

- Lesy v pásmu ochranných vod I. stupně
- Lesy v ochranných pásmech zdrojů léčivých a minerálních vod
- Lesy na území národních parků a národních přírodních rezervací
- Lesy v I. zóně CHKO, přírodní rezervace, přírodní památka
- Lesy významné pro uchování biodiverzity
- Lesy sloužící lesnickému výzkumu a výuce
- Lesy v uznaných oborách a bažantnicích
- Lesy v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření.

Zdroj: ÚHÚL, údaje pro okres Přerov, 2000

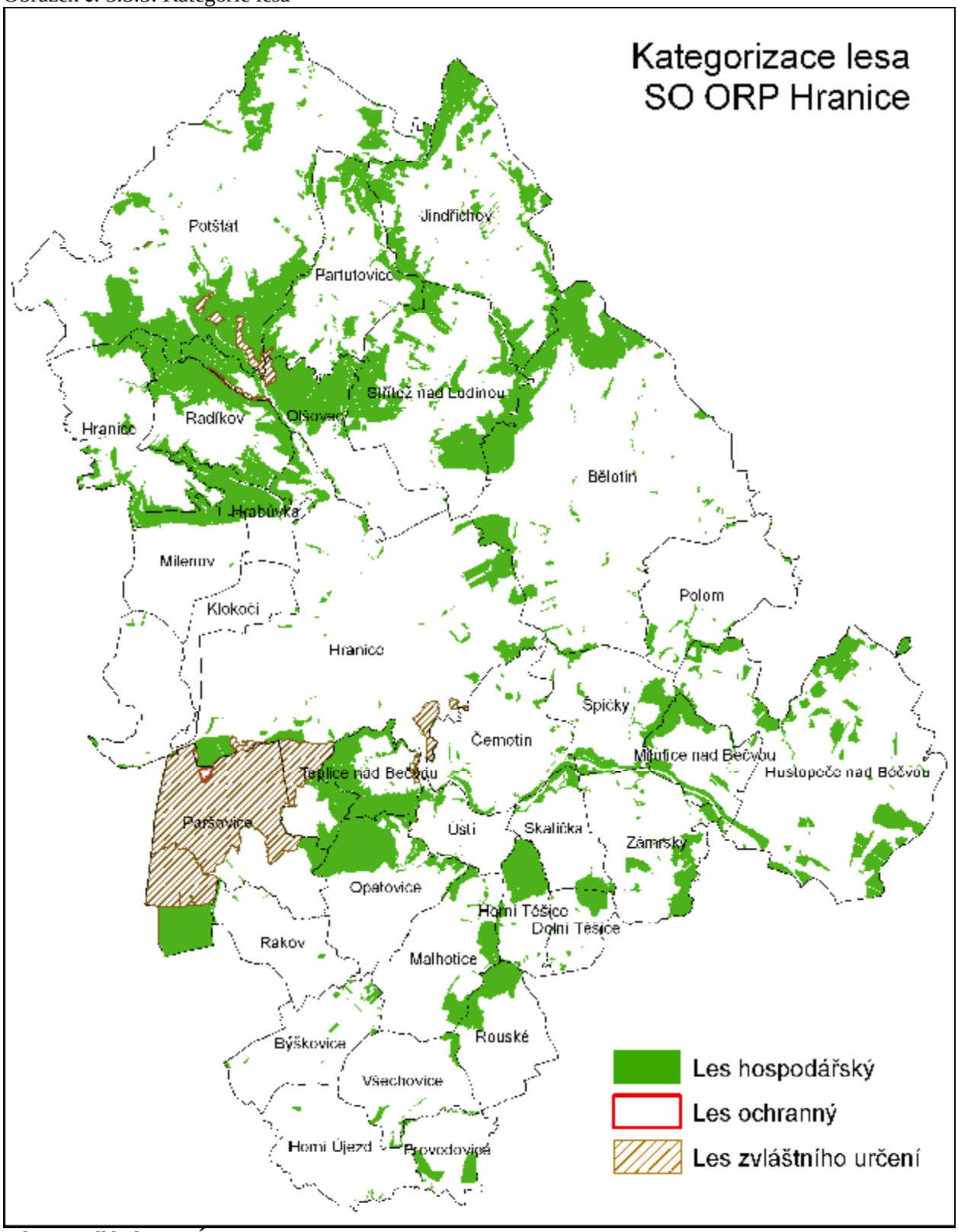
Přesné rozdělení lesů do jednotlivých subkategorií pro daný SO ORP není k dispozici, nelze tedy udělat podrobnější analýzu.

Tabulka č. 3.5.4: Kategorie lesa

Obce SO ORP Hranice	Lesy hospodářské (%)	Lesy ochranné (%)	Lesy zvláštního určení (%)
Bělotín	100,0	0,0	0,0
Býškovice	100,0	0,0	0,0
Černotín	100,0	0,0	0,0
Dolní Těšice	100,0	0,0	0,0
Horní Těšice	100,0	0,0	0,0
Horní Újezd	100,0	0,0	0,0
Hrabůvka	100,0	0,0	0,0
Hranice	76,7	0,0	23,3
Hustopeče nad Bečvou	100,0	0,0	0,0
Jindřichov	100,0	0,0	0,0
Klokočí	100,0	0,0	0,0
Malhotice	100,0	0,0	0,0
Milenov	100,0	0,0	0,0
Milotice nad Bečvou	100,0	0,0	0,0
Olšovec	94,1	0,0	5,9
Opatovice	100,0	0,0	0,0
Paršovice	16,4	0,7	82,9
Partutovice	99,1	0,0	0,9
Polom	100,0	0,0	0,0
Potštát	95,3	0,0	4,7
Provodovice	100,0	0,0	0,0
Radíkov	99,3	0,0	0,7
Rakov	99,9	0,0	0,1
Rouské	100,0	0,0	0,0
Skalička	100,0	0,0	0,0
Střítež nad Ludinou	100,0	0,0	0,0
Špičky	100,0	0,0	0,0
Teplice nad Bečvou	97,0	0,0	3,0
Ústí	100,0	0,0	0,0
Všechovice	100,0	0,0	0,0
Zámrsky	100,0	0,0	0,0
Celkový součet	**84,3**	**0,1**	**15,6**

Zdroj: podklady pro ÚAP – jev č. 37,38,39

Obrázek č. 3.5.3: Kategorie lesa

Zdroj: podklady pro ÚAP – jev č. 37,38,39

3.5.3 Indikátory

Změna výměry zemědělské půdy v čase (2001–2007)

Jako indikátor pro sledování ZPF byla zvolena *změna výměry zemědělské půdy v jednotlivých obcích v čase*. Konkrétně je porovnána výměra mezi lety 2001 a 2007. Změna výměry ve sledovaném období v obcích je vyjádřena v % a porovnána se stejným ukazatelem za celou Českou republiku.

Tabulka č. 3.5.5: Nastavení indikátoru pro ZPF

	Rozloha zeměd. půdy (ha) k 31. 12. 2001	**Rozloha zeměd. půdy (ha) k 31. 12. 2007**	**Úbytek zeměd. půdy (%)**
ČR[2]	4 277 435	4 249 177	-0,7
SO ORP Hranice	22 181,7	21 329	-3,8
Nastavení indikátoru pro SO ORP Hranice			
Úbytek půdy nad 2 %		-2	
Úbytek půdy 1,1 – 2 %		-1	
Úbytek půdy 0,4 – 1 %		0	
Úbytek půdy 0 – 0,3 %		1	
Nárůst výměry půdy		2	

Zdroj: ČSÚ, ČÚZK, 2001, 2007

Lesnatost

Pro pozemky určené k plnění funkcí lesa byla jako indikátor zvolena *lesnatost* území, respektive jednotlivých obcí. Lesnatost představuje podíl plochy lesa (PUPFL) v obci k celkové výměře dané obce. Lesnatost obcí byla porovnávána s lesnatostí SO ORP Hranice, celého olomouckého kraje a lesnatostí ČR.

Tabulka č. 3.5.6: Nastavení indikátoru pro PUPFL

	Celková rozloha (ha)	**Celková výměra lesa (ha)**	**Lesnatost (%)**
ČR	7886700	2651206	33,6
Olomoucký kraj	526700	183217	34,8
SO ORP Hranice	34270	7145,3	20,8
Nastavení indikátoru pro SO ORP Hranice			
pod 5 %		-2	
5 – 14,9 %		-1	
15 – 24,9 %		0	
25 – 40 %		1	
nad 40 %		2	

Zdroj: ČSÚ 2008, podklady ÚAP

[2] Je provedeno pouze porovnání s ukazatelem za celou ČR, neboť ukazatele za kraj jsou ovlivněny změnou hranic Olomouckého kraje z 1. 1. 2005.

Tabulka č. 3.5.7: Indikátor změna výměry zemědělské půdy mezi lety 2001 a 2007 a indikátor lesnatost

Obce SO ORP Hranice	Zemědělský půdní fond			Pozemky určené k plnění funkcí lesa			
	Změna výměry zeměd. půdy (ha)	Změna výměry zeměd. půdy (%)	Hodnocení indikátoru	Celková rozloha obce (ha)	Celková výměra lesa (ha)	Lesnatost (%)	Hodnocení indikátoru
Bělotín	-135,4	-5,7	**-2**	3349	516,3	15,4	**0**
Býškovice	-42,5	-8,2	**-2**	600	23,3	3,9	**-2**
Černotín	-8,7	-1,4	**-1**	832	60,5	7,3	**-1**
Dolní Těšice	0,1	0,04	**2**	255,0	39,6	15,5	**0**
Horní Těšice	0,3	0,2	**2**	321,0	126,3	39,3	**1**
Horní Újezd	-7,9	-1,2	**-1**	687,0	5,3	0,8	**-2**
Hrabůvka	0,4	0,4	**2**	306,0	156,3	**51,1**	**2**
Hranice	-34,2	-1,1	**-1**	5251,0	693,9	13,2	**-1**
Hustopeče nad Bečvou	-1	-0,1	**1**	2394,0	396,5	16,6	**0**
Jindřichov	-4,9	-0,4	**0**	1645,0	450,6	27,4	**1**
Klokočí	-3	-0,9	**0**	370,0	1,1	0,3	**-2**
Malhotice	-1,6	-0,3	**1**	766,0	102,7	13,4	**-1**
Milenov	0	0	**1**	623,0	86,8	13,9	**-1**
Milotice nad Bečvou	-1,5	-0,7	**0**	455,0	126,7	27,9	**1**
Olšovec	-0,2	-0,04	**1**	830,0	374,5	45,1	**2**
Opatovice	1	0,2	**2**	797,0	242,6	30,4	**1**
Paršovice	-1,2	-0,4	**0**	1356,0	1057,9	**78,0**	**2**
Partutovice	-0,7	-0,1	**1**	1006,0	243,8	24,2	**0**
Polom	-0,3	-0,04	**1**	824,0	39,4	4,8	**-2**
Potštát	-567,7	-20	**-2**	4860,0	852,3	17,5	**0**
Provodovice	-0,1	-0,02	**1**	325,0	50,7	15,6	**0**
Radíkov	-0,8	-0,2	**1**	705,0	346,9	49,2	**2**
Rakov	-39,9	-8,8	**-2**	496,0	9,3	1,9	**-2**
Rouské	-0,4	-0,1	**1**	530,0	96,3	18,2	**0**
Skalička	-0,4	-0,1	**1**	413,0	59,8	14,5	**-1**
Střítež nad Ludinou	0,5	0,1	**2**	1482,0	454,6	30,7	**1**
Špičky	0,8	0,1	**2**	703,0	120,6	17,2	**0**
Teplice nad Bečvou	-2,1	-1,6	**-1**	375,0	220,7	**58,8**	**2**
Ústí	-1,9	-0,7	**0**	333,0	24,7	7,4	**-1**
Všechovice	0,5	0,1	**2**	580,0	33,1	5,7	**-1**
Zámrsky	-0,1	-0,02	**1**	801,0	132,5	16,5	**0**
Celkem	**-852,7**	**-3,8**		**34270,0**	**7145,3**	**20,8**	

Zdroj: podklady pro ÚAP, ČSÚ 2008

Z tabulek je zřejmé, že ve sledovaném období došlo k úbytku zemědělské půdy v rámci ČR i SO ORP Hranice. To může být způsobeno jak záborem půdy pro zástavbu, technickou infrastrukturu, tak např. zalesňováním, především některých méně úrodných a svažitých pozemků. V SO ORP Hranice je úbytek ZPF výrazně vyšší než průměr České republiky.
Kromě střední části území je pokrytí lesa v celém území poměrně rovnoměrné, celková lesnatost SO ORP v porovnání s republikovým průměrem je nižší.

3.5.4 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Příznivé půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.	**Významný úbytek zemědělské půdy v rámci SO ORP (zejména v obcích Potštát, Rakov, Býškovice a Bělotín).**
Pestrá dřevinná skladba.	**Tlak na půdu v 1. a 2. třídě ochrany zejména kolem velkých měst (Hranice).**
Vysoký podíl LZU.	**Nízká lesnatost celého SO ORP, v některých obcích nedosahuje ani 1 % (Klokočí, Horní Újezd).**
	Nelze rozlišit do kterých subkategorií LZU jsou lesy zařazeny.
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Rekultivace půdy a navrácení do ZPF.	**Znehodnocování půdy zvyšováním intenzity hospodaření, erozí a chemickými látkami.**
Zvyšovat podíl listnatých dřevin.	**Pokračující zábor zemědělské půdy.**
Zvyšovat podíl lesa v obcích s nízkou lesnatostí v souladu s ÚSES a využitím krajinného plánování.	**Ohrožení biotickými činiteli zejména v severní části území.**

3.5.5 Problémy k řešení

- Půda je jednou ze základních složek životního prostředí ovlivňující celý ekosystém a ochrana půdního fondu patří k základním prvkům strategie udržitelného rozvoje. Při tvorbě územně plánovací dokumentace je potřeba minimalizovat zábory zemědělské půdy a zejména zemědělské půdy s vysokým stupněm ochrany nebo vysokou bonitou.
- Je vhodné využívat především stávající plochy, které jsou již vyjmuty ze zemědělského půdního fondu, a rovněž navracet půdu po rekultivacích zpět do ZPF.

Výše uvedené zásady respektovat u záměrů (dle ZÚR Olomouckého kraje):

- Rozvojová oblast RO3 – Lipník nad Bečvou – Hranice, č. záměru A.2.6.2.2.., zábor se týká ploch pro podnikání.
- Záměr A.2.8.3.4. - Rozvojová osa OR3 - na území Olomouckého kraje prochází rozvojová osa OR3 (mimo rozvojové oblasti) obcemi Černotín, Hustopeče nad Bečvou, Milotice nad Bečvou, Špičky a Teplice nad Bečvou.
- Specifická oblast A.3. SO ORP Hranice – významná část území spadá do zemědělského půdního fondu jak 1. tak 2. třídy ochrany.
- Záměr A.4.1.1.21.3.. – zahrnuje Hranice na ose Katovice – Ostrava – Zlín – Vídeň.
- Záměr 29.3. - zahrnuje modernizaci železniční tratě Přerov – Hranice – Ostrava.
- Záměr 29.4. - záměr předpokládá hájení územní rezervy železniční sítě pro výstavbu vysokorychlostní tratě. Týká se obcí Klokočí, Hranice a Bělotín.
- Záměr 50.2. - Plochy vhodné pro akumulaci povrchových vod. Záměrem budou dotčeny obce Špičky, Milotice nad Bečvou, Hustopeče nad Bečvou, Skalička a Zámrsky. Má dojít k záboru zemědělské půdy 2. třídy ochrany.
- Při tvorbě územně plánovací dokumentace je potřeba minimalizovat zábory PUPFL , zejména LO a některých subkategorií LZU.

Výše uvedenou zásadu respektovat u záměrů (dle ZÚR Olomouckého kraje):

- V rámci záměru A3 - specifická oblast SO ORP Hranice dojde k záboru PUPFL, plochy záboru je nutné minimalizovat
- Záměr č. 48 - Plochy vhodné pro akumulaci povrchových vod – lokalita Podlesný Mlýn, v SO ORP Hranice se týká obcí Podštát, Olšovec, Radíkov – dojde k záboru PUPFL, bude to mít negativní vliv na stabilitu lesa a sníží se lesnatost obcí.
- Záměr č. 50.2. - Plochy vhodné pro akumulaci povrchových vod – lokalita Teplice, týká se obcí Špičky, Milotice nad Bečvou, Hustopeče nad Bečvou, Skalička, Zámrsky – dojde k menšímu záboru PUPFL, sníží se lesnatost dotčených obcí a tím ekologická stabilita, zvláště u obcí s nízkou lesnatostí.

3.6 VEŘEJNÁ DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Ke zpracování kapitoly byly použity strategické materiály Olomouckého kraje zejména Územní plán VÚC Olomoucké aglomerace (ÚP VÚC OA) a Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje (PRVKOK) a také „Program rozvoje města Hranic pro období 2004-2010“. Od doby zpracování těchto dokumentů již uplynula určitá doba a ne všechny okolnosti v nich uvedené jsou i nadále v platnosti. Navíc, v některých místech tyto dokumenty nereflektují změnu výchozích podmínek, která nastala před jejich zpracováním (např. PRVKOK neuvádí napojení Hranic na Ostravský oblastní vodovod (OOV) vystavěné v r. 2003 za dokončené ani ve své aktualizaci z r. 2006).

3.6.1 Dopravní infrastruktura

Správní území ORP Hranice se nachází v ústí Moravské brány, dopravně exponované lokalitě, propojující údolí Bečvy s povodím Odry, kterou jíž odpradávna procházela významná obchodní trasa vedoucí ze severu Evropy na jih. I současné dopravní sítě tuto trasu kopírují a proto byla tato oblast zařazena také do prioritní evropské sítě panevropských multimodálních koridorů jako jedna z větví VI. koridoru (Gdaňsk – Katowice – Žilina / Wien / Bratislava).
Bouřlivý rozvoj dopravních sítí také ale znamená, že do poměrně úzkého údolí Moravské brány bude soustředěno hned několik významných liniových staveb. Ty se negativně projeví na možnosti volně žijících živočichů migrovat přes tyto bariéry. Přitom právě úsek mezi Lipníkem nad Bečvou a Bělotínem patří z hlediska migračního významu k nejdůležitějším úsekům v ČR. Tudy vede koridor pro migrace (nejen) velkých savců mezi přírodními komplexy Moravskoslezských Beskyd a Oderských vrchů (a odtud dále na Nízký a Hrubý Jeseník). Při plánování a výstavbě dopravní infrastruktury je nezbytné aplikovat celý soubor opatření k zachování průchodnosti komunikace i pro velké savce a posoudit průchodnost již existujících komunikací. Jako návod může sloužit např. „Evropská příručka fragmentace lokalit dopravní infrastrukturou“ (Iuell,B. et al., 2003). Nedílnou součástí posouzení regionálních dokumentů ÚPD by v tomto regionu měla být migrační studie, která analyzuje všechny existující a plánované stavby jako jeden celek z hlediska jejich bariérového efektu pro volně žijící živočichy.

3.6.1.1 Silniční doprava

V současnosti platná legislativa (Zákon o pozemních komunikacích č. 13/1997 Sb.) dělí pozemní komunikace na dálnice, silnice, místní a účelové komunikace. Silnice se dále člení na silnice I., II. a III. třídy, místní komunikace jsou na základě svého významu, určení a stavebně-technického vybavení zařazovány do tříd I. až IV. Zvláštním případem silnic I. třídy jsou rychlostní silnice. Vlastníkem dálnic a silnic I. třídy je stát (správce komunikací je Ředitelství silnic a dálnic), silnice II. a III. třídy patří kraji, a vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí. Vlastníkem účelových komunikací je právnická nebo fyzická osoba.
Díky zprovoznění nového šestipruhého úseku dálnice D1 mezi Lipníkem nad Bečvou a Bělotínem bude správní území ORP Hranice napojeno na dálniční síť ČR. V budoucnosti se toto území stane jednou z nejvýznamnějších dálničních křižovatek poté, co bude dokončena výstavba dálnice D1 na Ostravu a rychlostní silnice R48 směrem na Frýdek-Místek a Český Těšín. Zatímco dálnice D1 je plánována jako novostavba ve směru stávající silnice I/47, rychlostní silnice R48 bude budována ve stopě stávající silnice I/48, která ač čtyřpruhá, nesplňuje již požadované parametry. Zejména jde o nedostatečnou šířku vozovky (pouze 16 m), díky čemuž není vybudován střední dělící pruh a dostatečné odstavné pruhy, na křižovatkách chybí připojovací a odbočovací pruhy a nedostatečnou vzdálenost mezi jednotlivými křižovatkami. Nahrazena bude plnohodnotnou stavbou kategorie R25,5/120. Na silnici R48 výhledově naváže u Palačova novostavba silnice I/35 směrem k Valašskému Meziříčí, která bude provedena formou čtyřpruhu v kategorii S24,5/120. Všechny zmíněné stavby by měly být dokončeny do roku 2015.

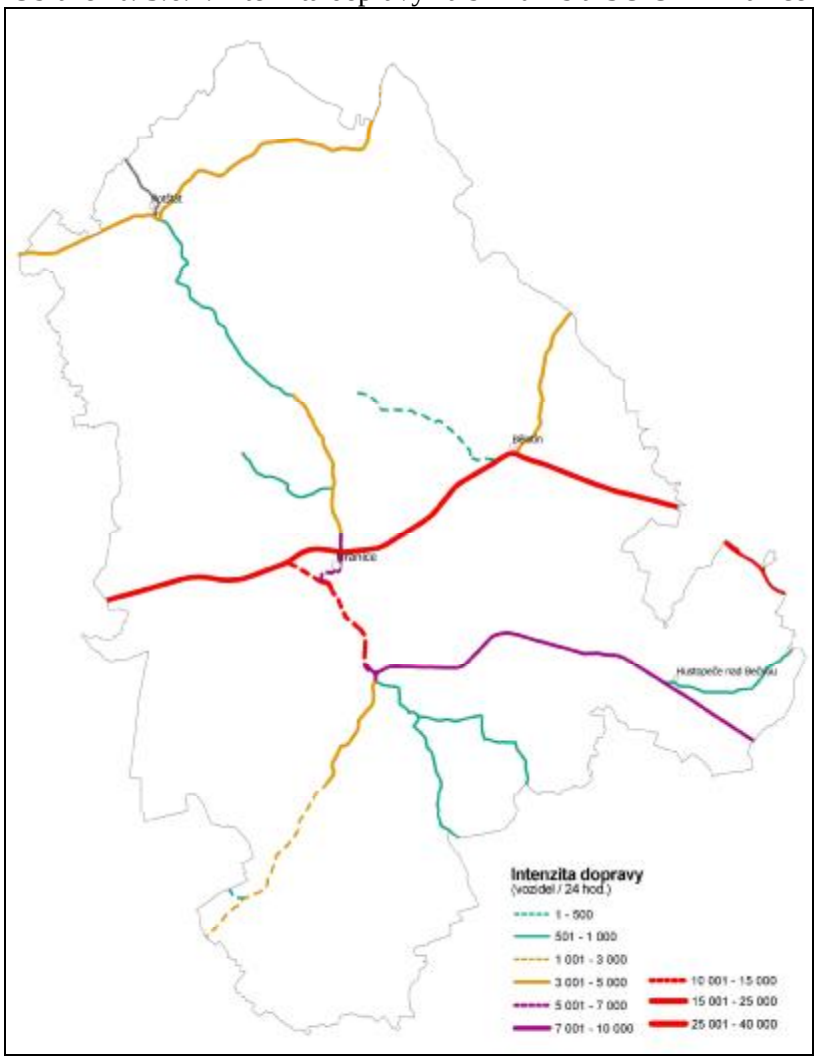
Doprava v rámci vlastního území SO ORP je zajišťována po síti silnic I. a II. třídy, které dostatečně pokrývají celý správní obvod:
I/35 Hranice – Hustopeče n/B (– Valašské Meziříčí)
I/47 (Lipník n/B –) Slavíč – Hranice – Bělotín (– Odry – Ostrava)
I/48 Bělotín – Polom (– N. Jičín)

II/438 Teplice n/B – Býškovice (– Bystřice p/H)
II/439 Teplice n/B – Horní Těšice (– Kelč)
II/440 Hranice – Potštát (– Rýmařov)
II/441 (Odry –) Lipná – Potštát – Boškov (– Velký Újezd)

Díky neexistenci obchvatu trpí město Hranice a jeho místní část Slavíč v současnosti nadměrnou tranzitní dopravou po silnici I/47, kde denní intenzita provozu dosahuje 30 000 vozidel. To bude odstraněno zprovozněním úseku Lipník nad Bečvou – Bělotín dálnice D1. Obdobnou zátěž Bělotína odstranilo zprovoznění části rychlostní silnice R48 (úsek Bělotín-obchvat) v roce 2007. Dalším problematický úsek je na silnici I/35 z Hranic jižním směrem podél Bečvy na Hustopeče n/B a Valašské Meziříčí. Ten by měla v budoucnu nahradit východněji položená nově budovaná silnice I/35 Palačov – Lešná navazující na budovanou rychlostní silnici R48 v úseku Bělotín – Rybí.
Další rozvoj sítě regionálních silnic bude ovlivněn zejména změnami v intenzitách dopravy, neboť v současnosti další úpravy směrového vedení nejsou zdůvodnitelné vzhledem k poměrně nízké intenzitě provozu na dalších komunikacích (do 4 000 vozidel / 24 hod.) Spíše je potřebné se zaměřit na zlepšení zanedbané údržby a opravy úseků s nevhodným šířkovým uspořádáním a zvýšení bezpečnosti silničního provozu zejména vůči více zranitelným účastníkům jako jsou chodci nebo cyklisté.

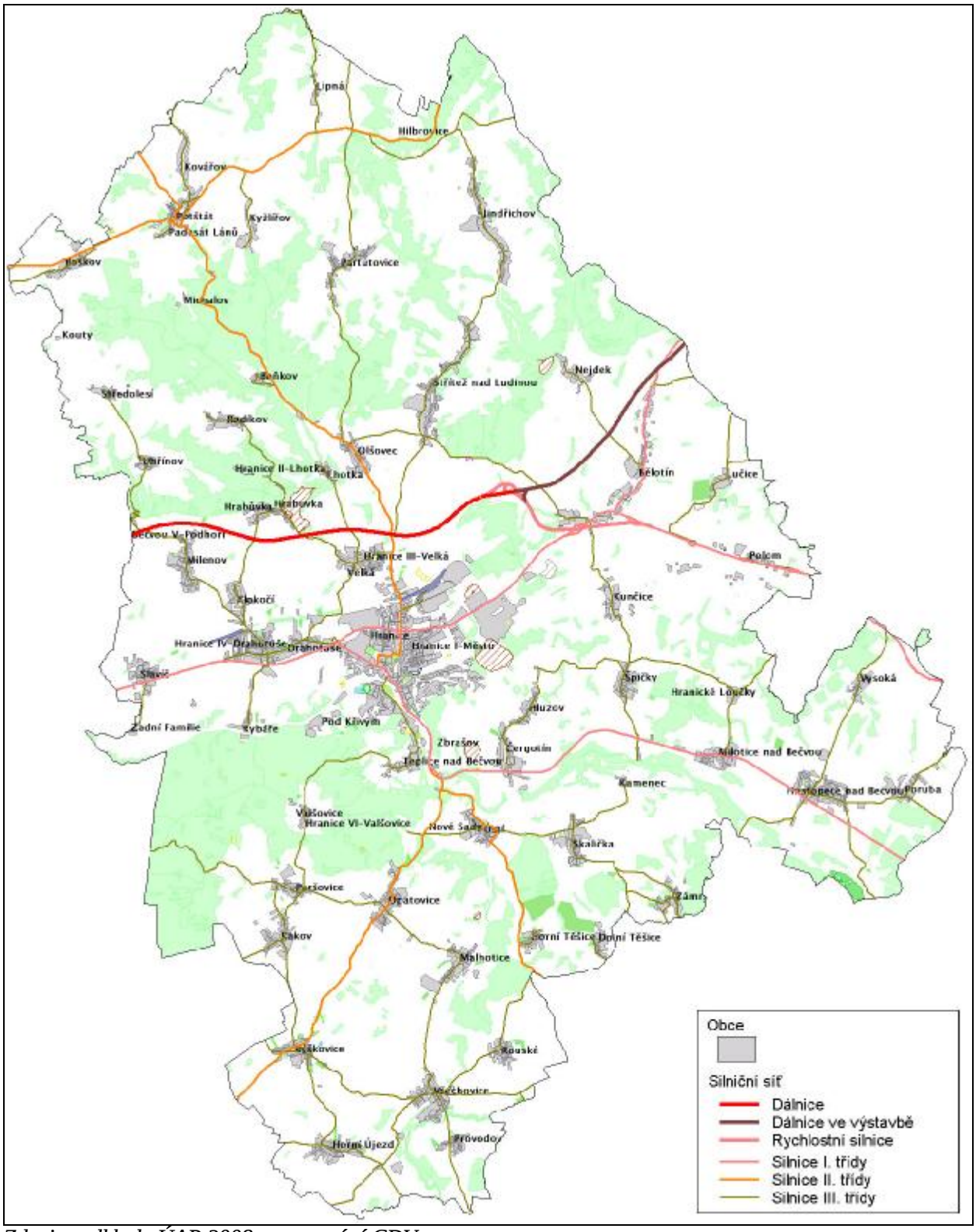
Dopravní obslužnost v autobusové dopravě je organizována v rámci IDSOK. Majoritním dopravcem je Veolia Transport (bývalý Connex Střední Morava). V rámci města Hranice je provozována MHD dopravcem OVD, který ukončí svoji činnost z důvodu špatného vozového parku a bude nahrazena ČSAD Frýdek-Místek. I přes vysoký počet spojů v pracovní dny je velmi malá nabídka spojů v sobotu a v neděli.

Obrázek č. 3.6.1: Intenzita dopravy na silniční síti SO ORP Hranice

Zdroj: Sčítání dopravy 2005

Obrázek č. 3.6.2: Silniční síť SO ORP Hranice

Zdroj: podklady ÚAP 2008, zpracování CDV

3.6.1.2 Doprava v klidu

Narůstající počet automobilů vytváří problém nejen z hlediska zvyšující se intenzity na silnicích, ale také v místech jejich parkování, zejména v oblastech s vysokou koncentrací obyvatelstva. V případě turisticky zajímavých lokalit to může vést také k omezení jejich atraktivity. Zároveň systém parkování při vhodném nastavení může sloužit jako regulační opatření proti vjezdu osobních automobilů do vybraných oblastí – např. centra města. Centrum města Hranice by pro zvýšení atraktivity z hlediska turistického ruchu mělo zůstat úplně automobilové dopravy ušetřeno, nejlépe formou zřízením pěší zóny (s přístupem cyklistů), avšak s vybudováním dostatečných záchytných parkovišť na okraji pěší zóny (při zachování krátkých docházkových vzdáleností) s mírně nastavenými sazbami parkovného. Další lokalitou, ve které je žádoucí uplatňovat restrikce na automobilovou dopravu, je lázeňské město Teplice nad Bečvou. Nedostatek parkovacích ploch se projevuje také v oblastech husté rezidenční zástavby (sídliště). Také při návrhu všech nových projektů je třeba dbát na dostatek parkovacích ploch.

3.6.1.3 Cyklistická doprava

Vzhledem k prostorovému rozložení Hranic do mnoha místních částí je vhodné podporovat cyklistiku jako silný nástroj pro omezení využívání individuální automobilové dopravy na krátké cesty (cca do 5 km). Nepříliš členitý terén Moravské brány a trasa údolím podél Bečvy dávají v některých směrech příhodné podmínky pro rozvoj sítě cyklostezek. V návaznosti na trasy mezi okolními obcemi by měla být vybudována souvislá síť také v intravilánu Hranic, aby pokryla nejpoužívanější trasy spojující oblasti zdrojů a cílů dopravy (nejčastěji tedy z oblastí určených pro bydlení do míst zaměstnání a volnočasových aktivit). Cyklostezkou se rozumí samostatná komunikace určená pro cyklisty (event. i pro pěší) aniž by na ni byl povolen vjezd motorových vozidel – nejde tedy jen o prosté „osazení“ stávajících méně frekventovaných silnic navíc směrovkami se symbolem bicyklu, ale o vybudování nové plnohodnotné komunikace. Na silnicích s nízkou intenzitou dopravy (do 3000 - 4000 vozidel / 24 hod) lze využít k vedení cyklostezky stávající silnici nižší třídy, v intravilánu obcí nejlépe s doplněním vhodného vodorovného dopravního značení. Dalším nezbytným předpokladem pro rozvoj cyklistiky je zajistit v místech cílů cest možnost bezpečného uložení jízdního kola. Vedle úprav již stávajících objektů je třeba počítat s možností uložení jízdních kol také u všech připravovaných projektů ať už průmyslových tak zejména také v případě výstavby nových komerčních objektů (např. supermarkety a podobná obchodní a zábavní centra).
Nadregionální význam má v případě Hranic „Cyklostezka Bečva“ vedoucí po levém břehu Bečvy z Teplic nad Bečvou k osadě Rybáře, chybí však její pokračování směrem k Týnu nad Bečvou (v současnosti pouze polní cesta, ve vlhčích obdobích obtížně sjízdná) a na druhém konci vybudování úplně nové cyklostezky proti toku Bečvy směrem na Černotín, Milotice n/B, Hustopeče a dále k Valašskému Meziříčí. Na tuto páteřní trasu by pak měla navázat síť infrastruktury v Hranicích a na kterou by pak dále vyústily cyklostezky na pokračování do okolních sídel, která mají vhodnou konfiguraci terénu – Drahotuše, Klokočí, Milenov, Slavíč, Hrabůvka, Olšovec, Střítež nad Ludinou. Uvažovat lze i o cyklostezce vedené do Bělotína, Polomi a dále na Nový Jičín, která by sloužila také k rozvoji cykloturistiky. Po rozšíření IDSOK také na železniční dopravu, by bylo vhodné navázat cyklistiku na železniční dopravu formou úschoven Bike and Ride (lze uvažovat zejména v místech, kde jsou dopravny obsazeny komerčními pracovníky a leží v excentrické poloze vůči obsluhovanému sídlu – Hranice na Moravě, Hranice na Moravě město, Černotín, Hustopeče nad Bečvou, Polom).

3.6.1.4 Železniční doprava

Dnešní trať č. 270, dřívější Severní dráha císaře Ferdinanda (KFNB), byla přes Hranice vystavěna v roce 1847, kdy došlo ke zprovoznění úseku Lipník n/B – Bohumín. Trať je v současnosti dvojkolejná, od roku 1960 elektrizována stejnosměrnou soustavou 3kV a patří mezi nejvytíženější úseky české železniční sítě. Na hlavní trať KFNB se v roce 1884 připojila z jihu lokálka údolím Bečvy směr Valašské Meziříčí, v roce 1938 přebudována jako další hlavní dvojkolejný tah směrem na Slovensko. Také ta je dvojkolejná a od roku 1960 elektrizována, avšak narozdíl od trati 270 nebyla doposud modernizována. Ačkoliv nezařazena mezi tranzitní železniční koridory, její význam podtrhuje zařazení mezi železnice, které jsou součástí

evropské sítě TINA. Pro snadnější jízdu vlaků mezi tratí 270, jež má z historických důvodů levostranný provoz, a tratí 280 byla v úseku Drahotuše – Hranice v roce 1939 zprovozněna třetí kolej, tzv. Drahotušská spojka. Ze strategických důvodů byla za minulého režimu vystavěna i tzv. Bělotínská spojka, která měla umožňovat bezúvraťové jízdy ve směru Valašské Meziříčí – Ostrava. Nikdy však nebyla v provozu, ani přímo zapojena do provozovaných tratí. V současnosti pro ni není využití a její fyzická likvidace neproběhla pouze z důvodu neuvolnění finančních prostředků pro tuto akci.

Obě zmiňované trati jsou zařazeny do sítě celostátních tratí evropského významu a patří tedy mezi nejdůležitější tahy v ČR. Trať 270 byla v letech 1999–2004 jako stavba druhého tranzitního koridoru kompletně zmodernizována a to včetně žst. Hranice na Moravě. Trať 270 patří k nejvytíženějším u nás, jezdí po ní osobní i nákladní vlaky všech kategorií vč. spojů SC, EC a IC. S výjimkou vlaků SC všechny vlaky osobní přepravy v Hranicích zastavují. Město tak má výborné spojení do všech směrů vč. Prahy a dokonce i do zahraničí, zejména na Slovensko. Na trati 280 jsou provozovány 3 páry mezinárodních rychlíků kategorie Ex Praha – Žilina (nebo Košice), 4 páry běžných rychlíků linky Praha – Vsetín a celkem 17 párů osobních vlaků (v nepracovní dny o 3 méně) do Vsetína, Horní Lidče nebo až slovenského Púchova. Vedle osobní dopravy je velmi intenzívní také nákladní doprava, kdy vedle mnoha tranzitujících vlaků probíhá stále aktivní nakládka a vykládka na vlečce fy Cement Hranice, která je zapojena do trati 280 na odbočce Skalka.
Železniční stanice Hranice na Moravě je z centra Hranic vzdálená skoro 2 kilometry, ale je možné využít zejména v pracovní dny spojů MHD. O něco blíže je žst. Hranice na Moravě město, avšak ta je vzhledem k dopravním spojením vhodná pouze pro cestující ve směru do Valašského Meziříčí. Z ostatních stanic a zastávek mají výhodnou polohu zejména Milotice n/B, Černotín, Bělotín a pro část sídla i Drahotuše. Naopak, z hlediska pěší dostupnosti naprosto nevhodnou polohu má zastávka Špičky (k intravilánu je vzdálenost vyšší než 1 km a se značným výškovým převýšením) a proto ani nebyla započítána do hodnocení dopravní obslužnosti obce.

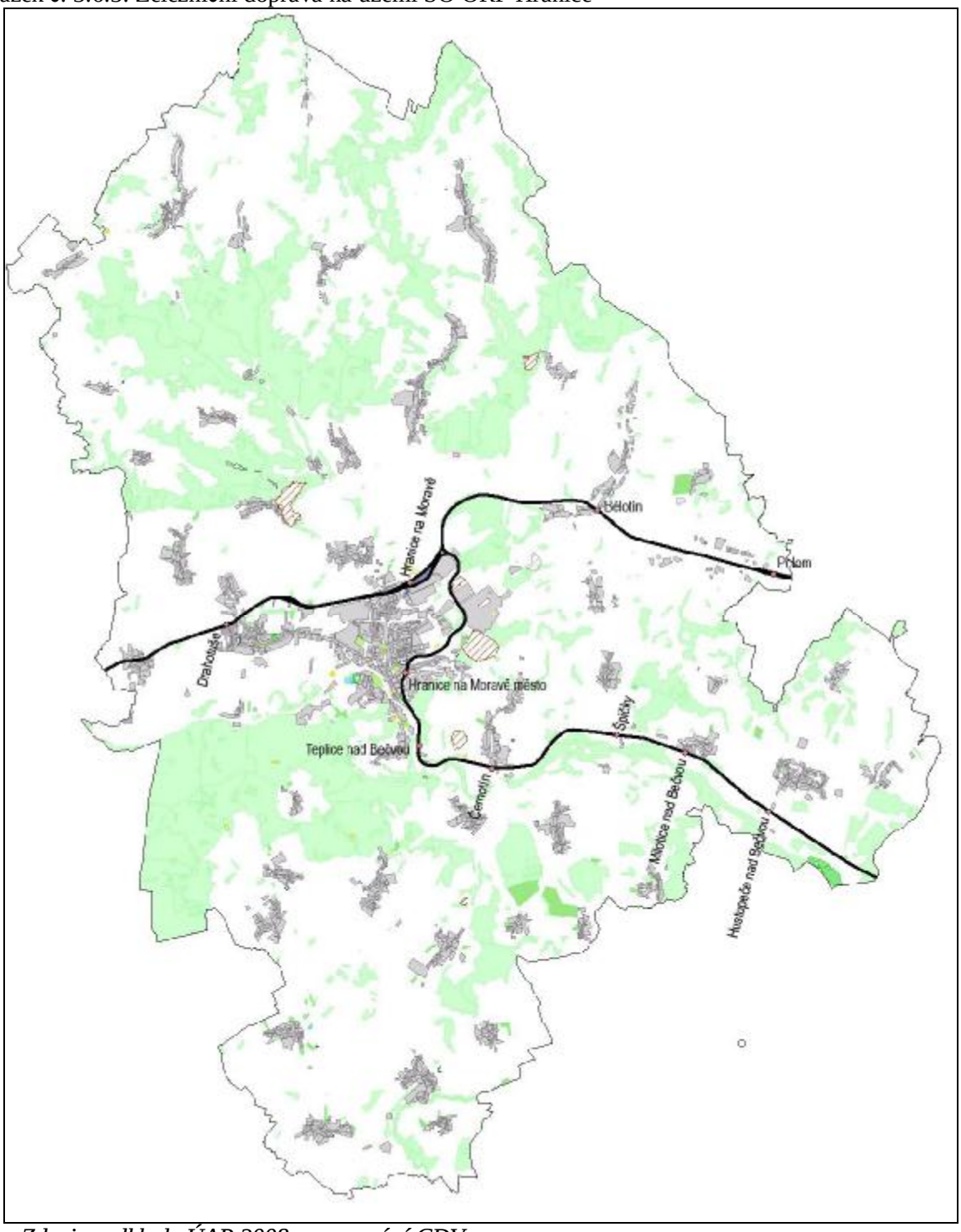
Tabulka č. 3.6.1: Dopravny na síti drah SŽDC, s. o. v obvodu ORP Hranice

Trať	Název	Druh	Pěší vzdálenost do středu obce (km)	Pěší vzdálenost k okraji zástavby (km)
270	Drahotuše[#]	žst	1,1	0,0
270, 280	Hranice na Moravě	žst	1,8	0,0
270	Bělotín	z	0,4	0,0
270	Polom	žst	1,4	0,7
280	Skalka	odb.	*	*
280	Hranice na Moravě město	žst	0,9	0,0
280	Teplice nad Bečvou	z	1,3	0,6
280	Černotín	z, AHr.	0,6	0,1
280	Špičky	z, AHr.	1,7	1,1
280	Milotice nad Bečvou	z	0,4	0,0
280	Hustopeče nad Bečvou	žst	1,0	0,7

Zdroj: KJŘ ČD 2007/8, mapové podklady
Pozn.: žst = železniční stanice, z = zastávka , AHr = automatické hradlo, odb = odbočka
[#]... místní část města Hranice, * ... neslouží pro osobní dopravu (nehodnoceno)

V budoucnosti se s úsekem přes Moravskou bránu uvažuje také pro vedení vysokorychlostní trati (VRT). Její trasa je zanesena pouze v ÚP VÚC OA jako územní rezerva s tím, že realizace proběhne až v dlouhodobém horizontu. Nicméně je potřebné s VRT uvažovat v určeném koridoru, tedy paralelně se stávající železniční tratí č. 270 až k Bělotínu, kde se trasa odkloní k severu rovnoběžně s budovanou dálnicí D1. Nejbližší zastávka VRT je plánována v oblasti mezi Přerovem a Olomoucí. V současnosti, vzhledem k poklesu poptávky po železniční dopravě na konci minulého století, není výstavba VRT až tolik aktuální. Je však nutné ochránit potenciální trasy VRT v územně plánovací dokumentaci pro případné vytvoření celoevropského systému VRT v budoucnosti.

Obrázek č. 3.6.3: Železniční doprava na území SO ORP Hranice

Zdroj: podklady ÚAP 2008, zpracování CDV

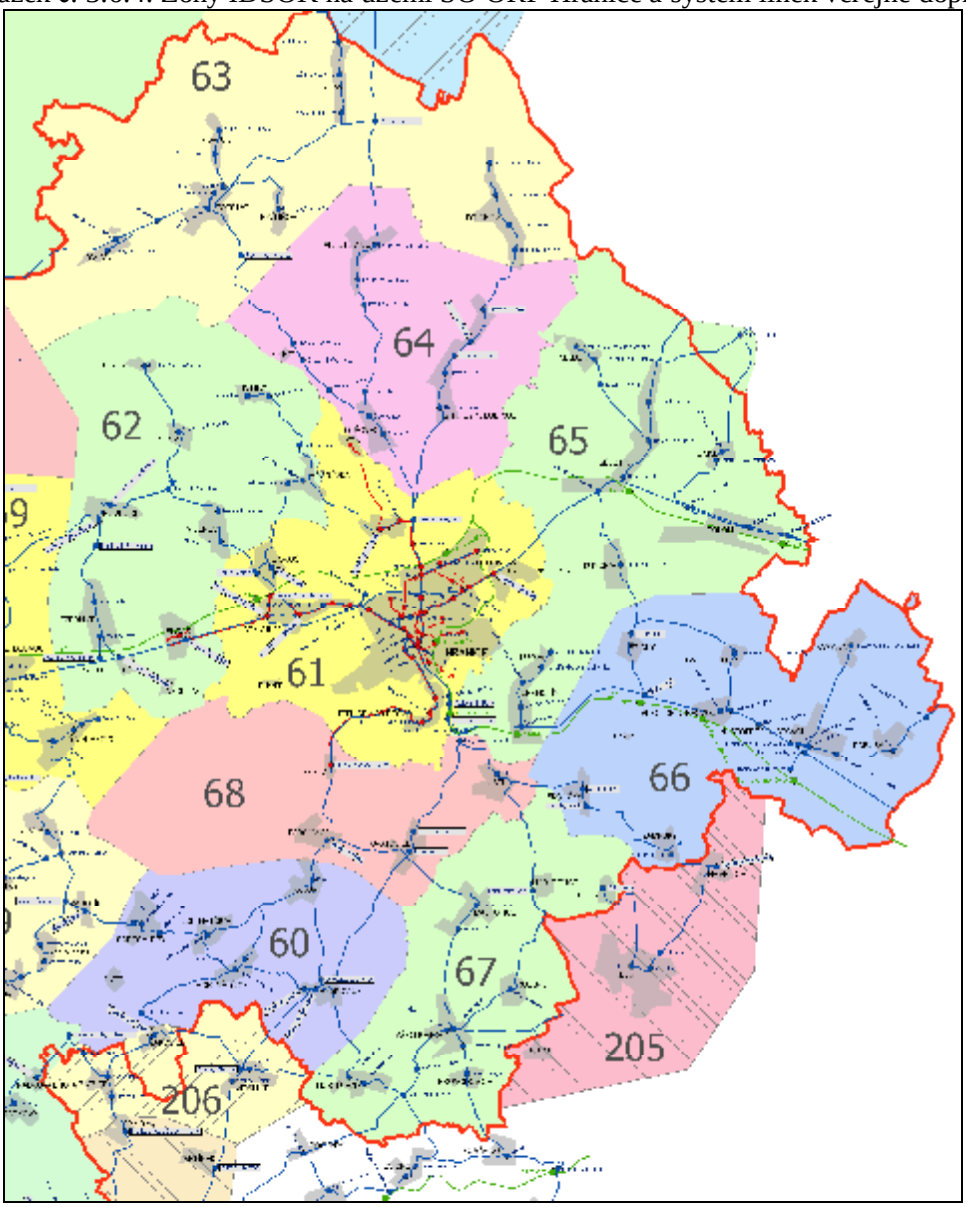
3.6.1.5 Letecká a vodní doprava

U Hranic se v místní části Drahotuše nachází sportovní letiště ve správě Aeroklubu Hranice. Toto letiště je zařazeno do sítě vnitrostátních veřejných letišť a je schopno přijímat jak malá sportovní letadla a větroně, tak i aerotaxi, případně malá dopravní letadla. Z letišť s pravidelnou osobní dopravou jsou nejlépe dostupné Ostrava a Brno. Pravidelná vodní doprava provozována nikde není, v rozvojových plánech však i nadále figuruje „Kanál Dunaj-Odra-Labe“ (D-O-L), jehož výstavbu nelze očekávat než po roce 2020. Prozatím však vláda nerozhodla o zrušení územní ochrany koridoru pro tento kanál a tak je nezbytné i nadále s ním uvažovat, i když se to negativně projevuje zablokováním přístupu obcí k území, které tak není možné využívat pro rozvojové aktivity.

3.6.1.6 Integrovaná doprava

Celé území SO ORP je v současnosti integrováno do IDSOK. Integrace se však v současnosti dotýká pouze autobusové linkové dopravy provozované Veolia Transport a spojů MHD Hranice. Nezahrnuje vlakové spoje na tratích 270 a 280. Tím je znehodnocen jeden ze základních funkčních významů celého IDS – multimodalita, neboť tak není zajištěna spolupráce mezi autobusovými a drážními dopravci. Počty spojů integrovaných autobusových linek jsou poměrně vysoké v pracovní dny, o víkendech a ve večerních hodinách je dopravní obslužnost nízká a autobusy nejsou dobře navázány v Hranicích na rychlíky ČD. Chybí vzájemná provázanost jednotlivých linek v přestupních bodech, taktový jízdní řád a místy i zjednodušení linkového vedení. V rámci zavádění IDSOK do drážní dopravy pak je nanejvýš vhodné navázat napájecí autobusové linky přímo na železniční stanice a zajistit sladění jízdních řádů i za cenu zvýšení přestupů, které však budou mezi jednotlivými spoji garantovány. Centrální poloha Hranic a hvězdicovitě uspořádaná silniční síť vybízí k řešení dopravní obslužnosti formou radiálních linek, které se v pravidelných intervalech obslouží celé území. Ačkoliv se v Hranicích autobusové nádraží nachází v docházkové vzdálenosti (300 metrů) od železniční stanice, z pohledu seniorů a osob s omezenou schopností pohybu a orientace by bylo vhodné, alespoň spoje MHD Hranice ukončit namísto autobusového nádraží až před výpravní budovou ČD. Podrobné hodnocení dopravní dostupnosti jednotlivých obcí je uvedeno v podkapitole indikátorů.

Obrázek č. 3.6.4: Zóny IDSOK na území SO ORP Hranice a systém linek veřejné dopravy

Zdroj: www.kr-olomoucky.cz/OlomouckyKraj/Doprava/IDSOK, září 2008

3.6.2 Technická infrastruktura

Zajištění kvalitních podmínek pro bydlení je základní podmínkou udržitelného rozvoje venkova. Bez dostupnosti základní technické infrastruktury bude i nadále docházet k postupnému vylidňování zejména u mladší generace, která požaduje vyšší standardy bydlení než mnohé obce v současnosti nabízejí.

3.6.2.1 Vodovody

Vzhledem k deficitu ve spotřebě vody je významným prvkem v rámci okresu Přerov již existující integrace významných skupinových vodovodů (SV), která má význam také pro převod vody mezi vodárenskou soustavou Pomoraví a vodárenskou soustavou Severní Morava. Navíc řada zdrojů okresu je dlouhodobě ohrožována kontaminací, na Hranicku se jedná se zejména o zdroje Nový odbyt, Kamenská a Hromůvka pro SV Hranice (celkem více než 70 l/s). Proto byl v roce 2003 dokončen přivaděč pitné vody z OOV (který je dostatečně zásoben vodárenskými nádržemi Kružberk a Slezská Harta) Fulnek–Hranice–Přerov s napojením do vodojemu Moravská Brána ve Stříteži nad Ludinou, který slouží jak k zásobování

obyvatelstva, tak zejména kryje potřebu pitné vody pro průmyslovou zónu Hranice. Souběžně s tímto přivaděčem byl vybudován gravitační zásobní řad z vodojemu Moravská Brána do Hranic. Po jeho dobudování bylo možno odstavit některé již nevyhovující zdroje a současně zajistit krytí potřeby kvalitní pitné vody v případě živelní pohromy.
Integrace vodárenské soustavy s okolními regiony bude mít význam pouze pokud bude současně zabezpečena ochrana zdrojů mělkých podzemních vod v povodí řeky Bečvy.

Převážná část zásobování vodou probíhá pomocí skupinových vodovodů:

- Skupinový vodovod Hranice – původně disponoval třemi základními zdroji: prameniště Nový odbyt s čerpací stanicí a kapacitou 40 l/s, úpravna vody (ÚV) Kamenská, kapacita 35 l/s a úpravna vody Lhotka, kapacita 16 l/s. Již dříve existovalo propojení se SV Lipník n/B, které ovšem nebylo využito. Od roku 2003 je tento SV napojen na Ostravský oblastní vodovod.
- Jihozápadní část SO ORP Hranice je zásobována vodou ze SV Záhoří se zdrojem prameniště Ústí – jde o obce Opatovice, Ústí, Skalička, Malhotice, Parčšovice , Rakov a Býškovice. Skupinový vodovod Černotín je napájen z vrtů v Černotíně s ÚV a zásobuje sídla Hluzov, Špičky, Kunčice, Bělotín, Lučice, Nejdek a Polom. Výhledově se očekává napojení na přivaděč OOV Fulnek – Hranice. Jižní část správního území je zásobována ze SV Kelčsko. Ten z okresu Přerov zásobí obce Dotní Těšice, Horní Těšice, Rouské a Zámrsky. SV Porubská Brána zásobuje Hustopeče nad Bečvou a okolní místní části. Výhledově bude připojena také obec Milotice nad Bečvou. Zdrojem vody je ÚV Poruba.
- Město Potštát včetně některých místních částí je zásobeno skupinovým vodovodem Potštát, který má jako zdroj vody nádrž Harta - Potštát, odkud je voda čerpána do ÚV Potštát. Tento zdroj bude v budoucnosti odstaven a do stávajícího vodovodního systému přivedena voda ze SV Hranice. Samostatný vodovod má vybudován Jindřichov a také Milotice nad Bečvou, kde však pro velký obsah dusičnanů v místním zdroji dojde k napojení na SV Porubská Brána.

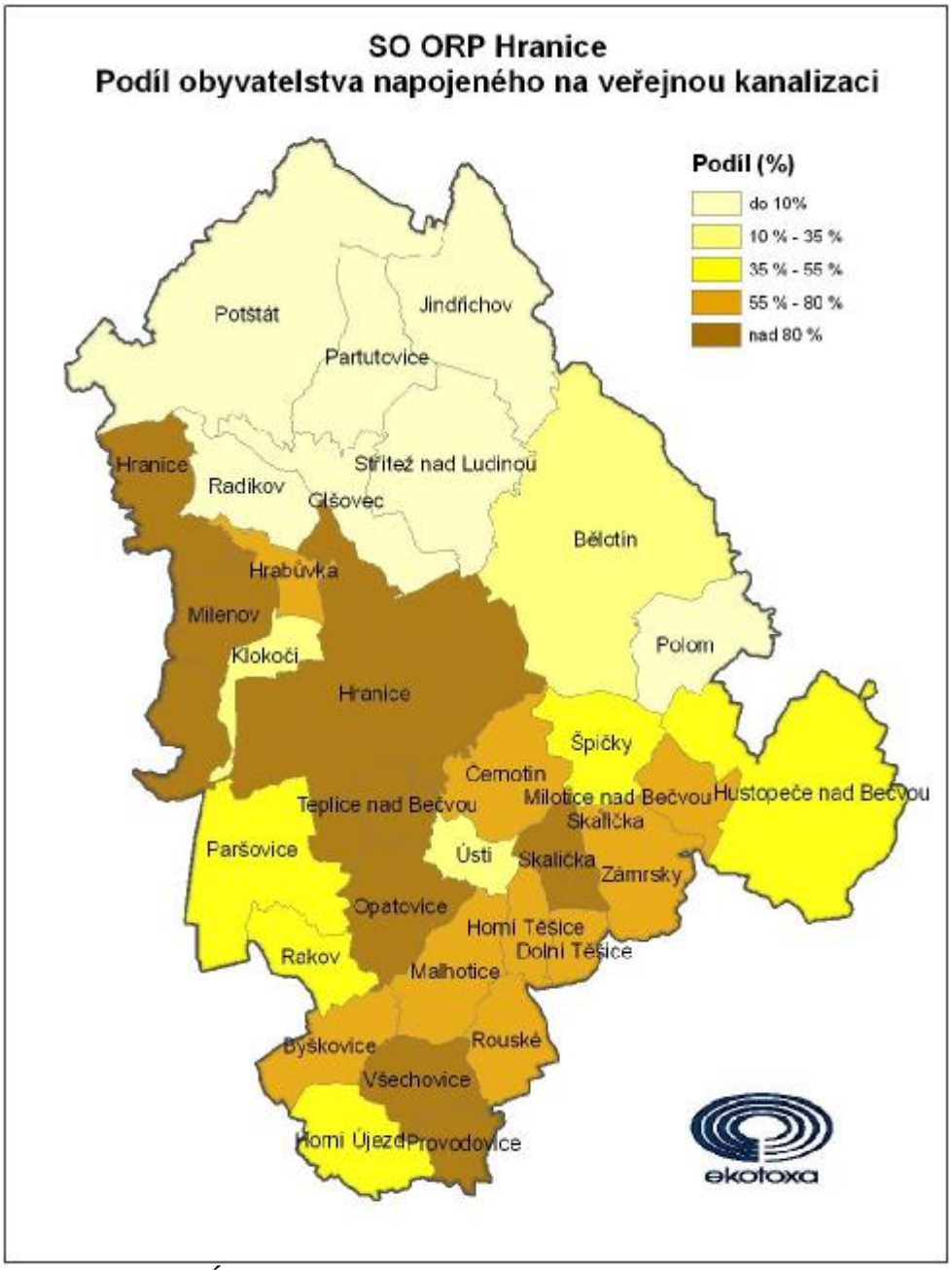
Vzhledem k pokrytí prakticky celého území vodovodními sítěmi, lze další rozšiřování vodovodů očekávat pouze v závislosti na postupu nové výstavby a zejména v Hranicích také rozvoji podnikatelských aktivit. V Hranicích také bude nutná rekonstrukce nejstarších částí vodovodu z důvodu jejich vysokého stáří.

3.6.2.2 Kanalizace

Z hlediska kanalizací a čistíren odpadních vod (ČOV) je v současnosti zejména potřeba naplnit požadavky Směrnice č. 91/271 EHS, o čištění městských odpadních vod, ve které je stanovena povinnost obcí nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (EO) mít odpovídající kanalizační systém zakončený ČOV, aglomerace nad 10000 EO navíc musí mít přítomen také terciární stupeň čištění. Obce s produkcí znečištění pod úroveň 2 000 EO musí zajistit přiměřené čištění produkovaných odpadních vod.
První uvedený požadavek se týká pouze města Hranice, které jej po rekonstrukci ČOV v roce 2002 plní, avšak není vybudována kanalizace napojená na ČOV v některých místních částech.
Skupinová ČOV Hranice pokrývá potřebu města a jsou na ni také napojeny Drahotuše, Velká a obec Teplice nad Bečvou, výhledově i Klokočí. Dále jsou ČOV vybaveny Opatovice na které budou v budoucnosti napojeny obce Rakov a Paršovice. V současnosti není plně využita kapacita ČOV ve Všechovicích, která by měla zajistit čištění odpadních vod z obce Provodovice a z obcí Babice a Lhota u Kelče (obě okres Vsetín). Malé ČOV mechanicko-biologické, kořenové s kapacitou pokrývající potřeby jedné konkrétní obce jsou vybudovány v Černotíně, Skaličce, Malhoticích a Býškovicích. Do biologického rybníku je kanalizace vyústěna v Zámrskách.
V ostatních obcích převažuje pouze (částečná) existence dešťové kanalizace, do které bývají napojeny také splaškové odpadní vody od části obyvatel obce po předchozím předčištění v septicích. Zbytek obyvatel má jímky na vyvážení. Tento stav neodpovídá legislativním požadavkům a bude nutné vybudovat řádnou ČOV, většinou také s rekonstrukcí či výstavbou kanalizační sítě. Čištění odpadních vod z velmi malých obcí do 200 obyvatel nebude povětšinou v nejbližším období z ekonomických důvodů řešeno, v období po roce 2015 lze však s jeho realizací uvažovat. Jako vhodná forma se ve většině takových lokalit jeví biologické čištění v rybnících. Podrobný návrh harmonogramu a technických řešení pro každé sídlo uvádí PRVKOK.

Přednostně je třeba řešit čištění odpadních vod produkovaných obcí, jež se nacházejí v některém z pásem hygienické ochrany – zejména jde o obec Ústí (III. stupeň PHO lázeňských zdrojů - Teplice nad Bečvou).

Obrázek č. 3.6.5: Podíl obyvatelstva napojeného na veřejnou kanalizaci v obcích SO ORP Hranice

Zdroj: podklady ÚAP 2008, zpracování CDV

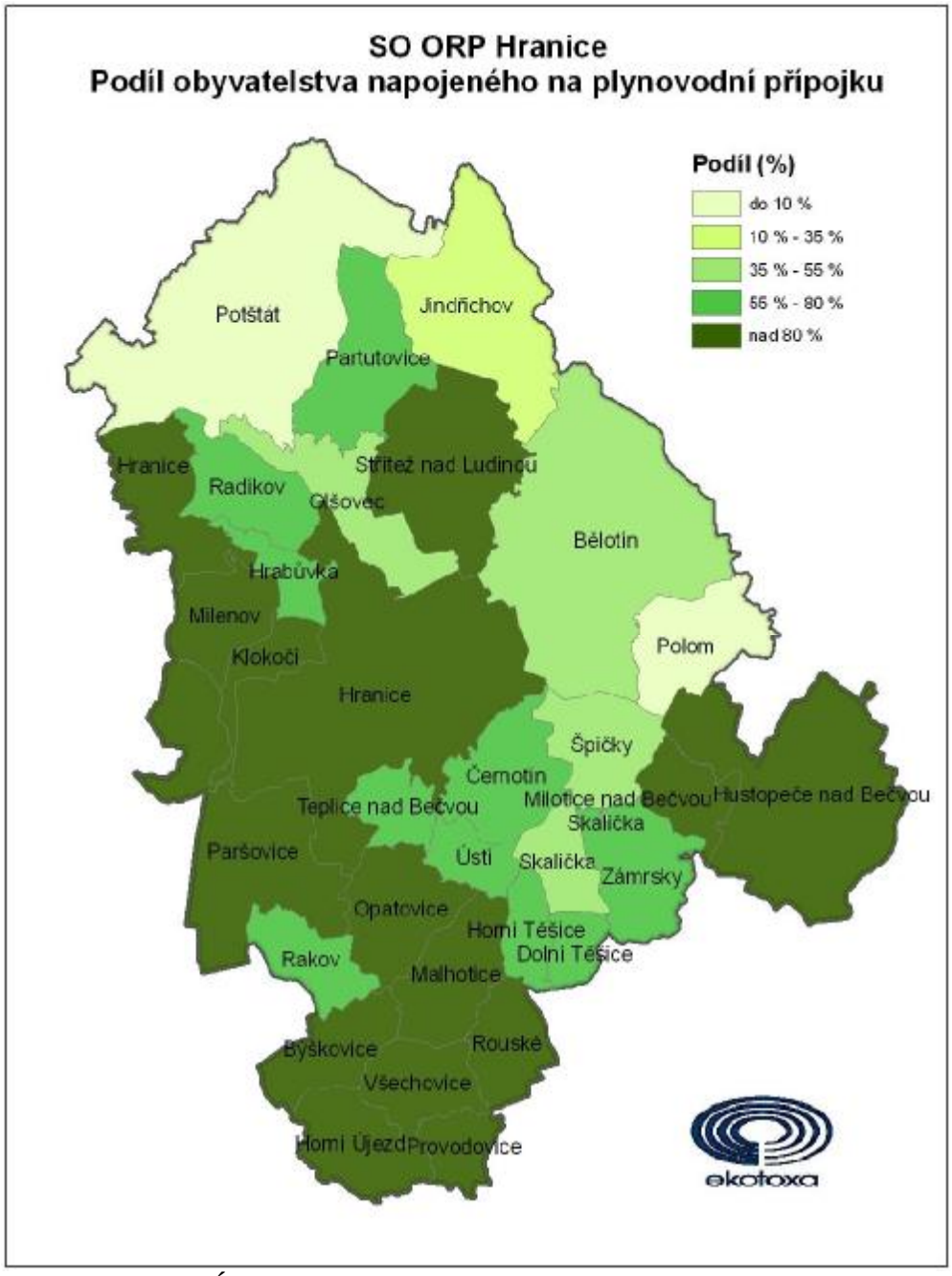
3.6.2.3 Plyn a elektřina

Zásobování plynem je třetí důležitou položkou v oblasti technické infrastruktury. Stav zásobování jednotlivých obcí plynem je na území SO ORP Hranice výborný. Velká většina obcí má již plyn zavedený, bez plynofikace zůstává pouze město Potštát včetně svých místní částí Kovářov, Lipná, Kyžlířov a Boškov. Dále není plyn zaveden do některých místních částí Hranic (Rybáře, Uhřínov, Středolesí, Valšovice), Olšovce (Boňkov), Bělotína (Nejdek, Lučice) a Hustopečí n/B (Hranické Loučky). V současnosti největším zdrojem elektrické energie na správním území ORP Hranice je malá vodní elektrárna fy UNIPOL na Bečvě u Hranic s instalovaným výkonem 0,63 MWe a s roční netto výrobou

elektrické energie 2,09 GWh v roce 2007. Ostatní zdroje mají instalovaný výkon menší než 0,5 MWe – jde o dvojici větrných elektráren u Potštátu s celkovým výkonem 0,3 MW a několik fotovoltaických systémů na rodinných domech – např. v Uhřínově (místní část. Hranic), Hustopečích nad Bečvou a Stříteži nad Ludinou. V roce 2008 se připravuje ke spuštění nová větrná elektrárna u obce Lipná s instalovaným výkonem 2 MW.

Prozatím neujasněným problémem je výstavba jaderné elektrárny u obce Blahutovice (okr. Nový Jičín), který by s územím SO ORP Hranice bezprostředně souvisela. Její výstavba by si pravděpodobně vyžádala také stavbu velké přehrady Teplice na řece Bečvě. Její realizace by však znamenala závažný zásah do území s negativním ovlivněním sídelní struktury, dopravní infrastruktury i přírodních poměrů v údolí Bečvy. Vzhledem k nutnosti zahrnutí tohoto projektu do územního plánování by mělo být co nejdříve vydáno stanovisko, zda-li tato stavba bude, či nebude, v budoucnosti realizována, aby nebylo zbytečně území dotčených obcí blokováno.

Obrázek č. 3.6.6: Podíl obyvatelstva napojeného na plynovodní přípojku v obcích SO ORP Hranice

Zdroj: podklady ÚAP 2008, zpracování CDV

Z hlediska rozvoje dalšího využívání alternativních zdrojů energie lze konstatovat, že území není příliš vhodné k rozvoji větrné energie – jde o území, jenž není vhodné pro výstavbu větrných parků a velkých farem větrných elektráren. Vyhledávací studie na vhodná území v rámci Olk doporučila vybudování nejvíce po jedné větrné elektrárně na území obcí Střítež nad Ludinou a Potštát (místní část Kyžlířov). Tepelný tok na základě vodivosti hornin je na většině území relativně nízký, mírně nadprůměrných hodnot dosahuje pouze v okolí Teplic nad Bečvou. Tedy území nemá ani velký potenciál pro využití geotermální energie. Je však možné využívat biomasu.

3.6.2.4 Telekomunikace

V oblasti telekomunikací je důležité zajistit ochranu radioreléových spojů, pro jejichž provoz je nezbytná přímá viditelnost spolupracujících stanic. Proto jsou tyto stanice umisťovány zejména na terénní dominanty (nejvyšší kóty v terénu). Ochrana těchto spojů je prováděna vyhlašováním ochranných pásem procházejících paprsků a kruhových ochranných pásem kolem spojových objektů v poloměru 500 m, které mají za úkol zabránit jejich stínění a rušení. Prakticky celá severní a střední část SO ORP Hranice, vč. samotného města Hranice, leží v pásmu ochranných pásem spojů vedoucích k vysílači na Veselském kopci u Oder (okr. Nový Jičín).

Signál telefonů GSM je poměrně dobrý v celém území. Nedostupný signál je v oblasti údolí Veličky (podél silnice II/440 mezi Olšovcem a Potštátem), v údolí Bradelného a Uhřínovského potoka. U operátora O_2 není také kvalitně pokryta část Černotína vč. místní části Hluzov a obec Špičky. Nedostatečný signál tohoto operátora v obydlené oblasti je závažným nedostatkem, neboť tento zajišťuje provoz krizových telefonů IZS. V oblasti Moravské brány je k dispozici vysokorychlostní datové připojení 4G (T-mobile) a také Internet ADSL (T-mobile). Na většině území je také dostupné datové připojení EDGE (T-mobile, Vodafone).

3.6.3 Indikátory

Dopravní infrastruktura

Zajištění kvalitní dopravní obslužnosti je jedním z klíčových požadavků na udržitelný rozvoj venkovských regionů. Pokrývají se tím požadavky na mobilitu osob, které nemohou nebo nechtějí vlastnit soukromý osobní automobil, zároveň se tím dává možnost alternativní dopravy vůči environmentálně nejškodlivější individuální automobilové dopravě. Nebude-li nabídka veřejné dopravy (bez ohledu na to zda jde o vlak či autobus) dostatečně široká po celé období včetně dnů pracovního volna a klidu, bude nuceně narůstat počet automobilů, intenzita dopravy a všechny negativní jevy s tím spojené.
Navržený indikátor hodnotí počet spojů, které jsou z jednotlivých obcí k dispozici v typický pracovní den (označeny X) a v sobotu či neděli (označeno +) na trase do sídla správního obvodu ORP (Hranice) a krajského města (Olomouc). Na trase z obce do krajského města je uvažováno s možností přestupů, přičemž maximální čekací doba mezi dvěma návaznými spoji byla stanovena na 20 minut včetně event. nuceného pěšího přesunu mezi autobusovým a vlakovým nádražím. Podrobnější specifikace indikátoru je uvedena v kartě jevu „Veřejná doprava“.

Tabulka č. 3.6.2: Dopravní dostupnost jednotlivých obcí v SO ORP Hranice (počet spojů / den)

Spojení z obce	**Spojení do**			
	sídla SO ORP (Hranice)		**krajského města** (Olomouc)	
	X	+	**X**	+
Bělotín	19	12	13	10
Býškovice	13	7	16	6
Černotín	23	15	20	13
Dolní Těšice	7	3	4	1
Horní Těšice	7	1	7	0
Horní Újezd	7	4	12	4
Hrabůvka	8	1	6	0
Hranice	-	-	30	27
Hustopeče n/B	21	15	17	13
Jindřichov	9	3	5	2
Klokočí	19	5	8	1
Malhotice	9	4	7	2
Milenov	17	5	6	1
Milotice nad Bečvou	23	15	17	13
Olšovec	13	4	10	2
Opatovice	13	6	10	4
Paršovice	15	5	15	3
Partutovice	10	4	5	1
Polom	12	10	17	16
Potštát	12	4	8	2
Provodovice	1	0	4	0
Radíkov	8	1	5	0
Rakov	17	5	14	3
Rouské	7	1	7	0
Skalička	10	3	6	1
Střítež nad Ludinou	9	3	6	1
Špičky	9	2	4	0
Teplice nad Bečvou	35	23	21	16
Ústí	10	3	9	1
Všechovice	10	4	15	3
Zámrsky	9	3	4	1

Zdroj: platné jízdní řády ČD a autobusových dopravců, září 2008

Pozn.: X ... běžný pracovní den

+ ... nepracovní dny (nižší z hodnot pro sobotu či neděli)

- ... nehodnoceno

Tabulka č. 3.6.3: Nastavení indikátoru dopravní obslužnost území veřejnou dopravou

z	do	den	-2	-1	0	1	2
obec	sídlo SO ORP	X	méně než 4	4, 5	6, 7	8, 9	10 a více
		+	méně než 2	2	3	4	5 a více
	krajské město	X	méně než 2	2, 3	4, 5	6, 7	8 a více
		+	méně než 1	1	2	3	4 a více
sídlo SO ORP	krajské město	X	méně než 8	8 - 11	12 - 15	16 - 19	20 a více
		+	méně než 4	4, 5	6, 7	8, 9	10 a více

Celkové hodnocení indikátoru na základě průměrné známky:
-2 -1,5 a méně
-1 -1,49 až -0,5
0 -0,49 až 0,49
1 0,5 až 1,49
2 1,5 a více

Tabulka č. 3.6.4: Hodnocení dopravní obslužnosti obcí

Spojení z obce	**Spojení do**				**nejhorší známka**	**prům. známka**	**celková známka**
	ORP (Hranice)		**kraj. města** (Olomouc)				
	X	+	**X**	+			
Bělotín	2	2	2	2	2	2,00	**2**
Býškovice	2	2	2	2	2	2,00	**2**
Černotín	2	2	2	2	2	2,00	**2**
Dolní Těšice	0	0	0	-1	-1	-0,25	**0**
Horní Těšice	0	-2	1	-2	-2	-0,75	**-1**
Horní Újezd	0	1	2	2	0	1,25	**1**
Hrabůvka	1	-2	1	-2	-2	-0,50	**-1**
Hranice	-	-	2	2	2	2,00	**2**
Hustopeče n/B	2	2	2	2	2	2,00	**2**
Jindřichov	1	0	0	0	0	0,25	**0**
Klokočí	2	2	2	-1	-1	1,25	**1**
Malhotice	1	1	1	0	0	0,75	**1**
Milenov	2	2	1	-1	-1	1,00	**1**
Milotice nad Bečvou	2	2	2	2	2	2,00	**2**
Olšovec	2	1	2	0	0	1,25	**1**
Opatovice	2	2	2	2	2	2,00	**2**
Paršovice	2	2	2	1	1	1,75	**2**
Partutovice	2	1	0	-1	-1	0,50	**1**
Polom	2	2	2	2	2	2,00	**2**
Potštát	2	1	2	0	0	1,25	**1**
Provodovice	-2	-2	0	-2	-2	-1,50	**-2**
Radíkov	1	-2	0	-2	-2	-0,75	**-1**
Rakov	2	2	2	1	1	1,75	**2**
Rouské	0	-2	1	-2	-2	-0,75	**-1**
Skalička	2	0	1	-1	-1	0,50	**1**
Střítež nad Ludinou	1	0	1	-1	-1	0,25	**0**
Špičky	1	-1	0	-2	-2	-0,50	**-1**
Teplice nad Bečvou	2	2	2	2	2	2,00	**2**
Ústí	2	0	2	-1	-1	0,75	**1**
Všechovice	2	1	2	1	1	1,50	**2**
Zámrsky	1	0	0	-1	-1	0,00	**0**

Technická infrastruktura

Kvalitní technická infrastruktura je jednou ze základních podmínek kvalitního bydlení. V rámci územně-analytických podkladů publikuje ČSÚ za každou obec počet obyvatel žijících v trvale obydlených bytech (TOB) napojených na veřejný vodovod, plyn a kanalizaci. Z tabulky jsou zřejmé některé nepřesnosti ve statistickém zjišťování (např. vybavení plynem u obce Potštát), kdy u některých neplynofikovaných obcí bylo vykázalo nějaké nízké procento osob vybavení bytu plynovou přípojkou. Lze se domnívat, že toto bylo způsobeno např. využíváním plynových bomb k vaření. Nevýhodou uváděných údajů z ÚAP je aktuálnost k datu SLDB 2001.

Hodnocení indikátoru:

-2	*do 10 %*	*neexistence systému, statistická chyba u malých obcí*
-1	*10 – 34,99 %*	*systém obsluhuje malou část obce*
0	*35 – 54,99 %*	*částečná existence systému*
1	*55 – 80 %*	*větší část obce vybavena systémem*
2	*nad 80 %*	*výborná vybavenost*

Tabulka č. 3.6.5: Vybavenost technickou infrastrukturou v SO ORP Hranice

Obec	počet obyvatel v TOB	počet obyvatel v TOB s plynem	% obyvatel v TOB s plynem	Hodnocení indikátoru	počet obyvatel v TOB s kanalizaci	% obyvatel v TOB s kanalizaci	Hodnocení indikátoru
Bělotín	1629	790	48,50	**0**	171	10,50	**-1**
Býškovice	364	312	85,71	**2**	212	58,24	**1**
Černotín	749	574	76,64	**1**	589	78,64	**1**
Dolní Těšice	40	24	60,00	**1**	32	80,00	**1**
Horní Těšice	165	114	69,09	**1**	110	66,67	**1**
Horní Újezd	441	379	85,94	**2**	224	50,79	**0**
Hrabůvka	317	189	59,62	**1**	187	58,99	**1**
Hranice	19301	17563	91,00	**2**	16960	87,87	**2**
Hustopeče nad Bečvou	1749	1442	82,45	**2**	901	51,52	**0**
Jindřichov	468	153	32,69	**-1**	0	0,00	**-2**
Klokočí	246	228	92,68	**2**	68	27,64	**-1**
Malhotice	334	284	85,03	**2**	184	55,09	**1**
Milenov	373	308	82,57	**2**	335	89,81	**2**
Milotice nad Bečvou	225	207	92,00	**2**	168	74,67	**1**
Olšovec	449	201	44,77	**0**	38	8,46	**-2**
Opatovice	754	692	91,78	**2**	726	96,29	**2**
Paršovice	374	327	87,43	**2**	160	42,78	**0**
Partutovice	486	291	59,88	**1**	0	0,00	**-2**
Polom	288	0	0,00	**-2**	0	0,00	**-2**
Potštát	1234	14	1,13	**-2**	95	7,70	**-2**
Provodovice	125	114	91,20	**2**	114	91,20	**2**
Radíkov	136	98	72,06	**1**	0	0,00	**-2**
Rakov	365	289	79,18	**1**	166	45,48	**0**
Rouské	244	221	90,57	**2**	155	63,52	**1**
Skalička	450	184	40,89	**0**	383	85,11	**2**
Střítež nad Ludinou	842	701	83,25	**2**	0	0,00	**-2**
Špičky	305	125	40,98	**0**	165	54,10	**0**
Teplice nad Bečvou	307	186	60,59	**1**	254	82,74	**2**
Ústí	559	423	75,67	**1**	189	33,81	**-1**
Všechovice	880	712	80,91	**2**	723	82,16	**2**
Zámrsky	198	145	73,23	**1**	141	71,21	**1**
SO ORP Hranice	**34397**	**27290**	**79,34**	**1**	**23450**	**68,17**	**1**

Zdroj: ÚAP platné k srpnu 2008 (aktuální hodnoty vycházejí ze SLDB 2001)

3.6.4 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Poloha v dopravně významné lokalitě – Moravská brána na spojení Ostravska a Střední Moravy a při údolí Bečvy na Valašsko.	Konfigurace terénu způsobující zaplnění úzkého údolí Bečvy souborem liniových staveb v těsné blízkosti mezi sebou.
Vysoký počet spojů veřejné dopravy v pracovní dny ze všech obcí správního obvodu do sídla SO ORP – Hranice a do krajského města – Olomouc (výjimka Provodovice).	**Železniční doprava není integrována do IDSOK. Špatná návaznost mezi autobusovou a železniční osobní dopravou.**
Integrace autobusové linkové dopravy a MHD Hranice do IDSOK.	Nízký počet spojů MHD Hranice v nepracovních dnech.
Přímé napojení na nově budovanou dálniční síť ČR – D1, R48.	**Silnice I/35 a její průtah centrem Hranic.**
Významný železniční uzel ležící na II. tranzitním železničním koridoru.	Přístup individuální automobilové dopravy do centra Hranic.
Vysoké procento vybavení domácností plynem (celý správní obvod skoro 80 %; nad 90 % u obcí Hranice, Klokočí, Milotice nad Bečvou, Opatovice, Provodovice, Rouské).	Chybí cyklistická infrastruktura ve městě Hranicích a propojení cyklostezkami s okolními sídly (výjimka Rybáře).
Již 7 obcí dosáhlo v rámci budování kanalizačních systémů pokrytí více než 80 % obyvatelstva (Hranice, Milenov, Opatovice, Provodovice, Skalička, Teplice nad Bečvou, Všechovice).	Území není příliš vhodné pro využívání větrné a geotermální energie.
Systém zásobování vodou umožňující napojení rozhodující části obyvatel jak na vodárenskou soustavu Pomoraví, tak i na OOV.	**V mnoha obcích chybí čištění odpadních vod v ČOV (mimo Hranice, Teplice n/B, Opatovice, Všechovice, Černotín, Skaličku, Malhotice, Býškovice, Zámrsky).**
Příhodné podmínky pro cyklistiku v Hranicích a jejím bezprostředním okolí.	
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Rozvoj silniční sítě – R48 Bělotín – Rybí a silnice I/35 Palačov – Lešná u Val. Meziříčí.	**Snižování počtu spojů veřejné dopravy z důvodu snižování dotací.**
Integrace železniční dopravy do IDSOK, zvýšení stupně organizace IDSOK.	Zanedbávání údržby silniční sítě.
Zvýšení provozu MHD Hranice v nepracovních dnech, zavedení taktových jízdních řádů na linkách.	**Územní ochrana koridorů pro velké liniové stavby jejíž realizace není v současnosti jistá (kanál D-O-L, VRT).**
Zvyšování propojení železniční a autobusové dopravy zřizováním multimodálních terminálů.	Nízké tempo výstavby a rekonstrukcí kanalizačních sítí a výstavby ČOV.
Dostavba celé „Cyklostezky Bečva“, vybudování návazné infrastruktury v Hranicích a dalších turisticky atraktivních lokalitách.	Neschopnost připravit kvalitní projekty, které by mohly být využity pro čerpání dotačních podpor z národních i evropských zdrojů.
Propojení Hranic a přilehlých místních částí sítí cyklostezek.	
Inteznívní investice do výstavby kanalizačních systémů a ČOV v obcích do 2000 EO.	
Zavádění alter. zdrojů energie, zejména biomasy.	
Realizace opatření pro zachování průchodnosti regionu pro volně žijící živočichy i přes výrazný nárůst liniových bariér.	

3.6.5 Problémy k řešení

3.6.5.1 Dopravní infrastruktura

- Po vybudování dálnice D1 Lipník n/B - Bělotín a očekávaném zprovoznění návazného úseku v roce 2009 zbývá dobudovat rychlostní silnici R48 Bělotín – Rybí a silnici I/35 Palačov – Lešná u Val. Meziříčí.
- Pro všechny navrhované objekty a aktivity je potřebné vyhradit dostatečného množství parkovacích stání a u již existujících objektů hledat další možnosti, jak řešit problém parkování a odstavování vozidel, zejména v místech která jsou zdroji nebo cíli individuální automobilové dopravy (sídliště, obchody, atd.)
- Systém vjezdu do centra města Hranic – zřízení pěší zóny s přístupem cyklistů v okolí náměstí, zpoplatnění vjezdu do ostatních částí centra a vybudování záchytných parkovišť s mírnou sazbou parkovného v docházkové vzdálenosti pěší zóny
- Dobudování „Cyklostezky Bečva“, a vybudování návazné sítě cyklostezek v intravilánu města Hranic a napojení okolních sídel. Návazný systém bude sloužit nejen pro zvýšení turistického ruchu, ale zejména pro každodenní využití v rámci pravidelné dojížďky za prací, do škol, apod.
- V místech významných cílů dopravy (střed velkých obcí, místa zaměstnání, obchodní aktivity) je nezbytné vyčlenit plochy pro zařízení, která umožní bezpečné odložení jízdních kol. V návaznosti na železnici je dobré zajistit také možnost systému Bike and Ride.
- Územím je ve vzdálené budoucnosti plánována výstavba VRT a kanálu D-O-L. Je požadována územní ochrana koridorů pro obě stavby, avšak zároveň je nutné minimalizovat negativní dopady na rozvoj celého území i jednotlivých obcí.
- Území je zahrnuto do IDSOK, chybí však integrace železniční dopravy. Ve vhodných lokalitách je vhodné navrhnou multimodální terminály, aby se zvýšila provázanost mezi autobusy a vlaky. Hlavní konečnou MHD Hranice přenést z autobusového nádraží k budově železniční stanice.

3.6.5.2 Technická infrastruktura

- Podíl obyvatel žijících v trvale obydlených bytech s přístupem k veřejnému vodovodu je vysoký. Systém je sice napojen na vodárenské soustavy Pomoraví a OOV, ale ze strategických důvodů je nutné chránit i existující místní zdroje před znečištěním.
- Je nutno dořešit vzájemné propojení izolovaných skupinových vodovodů, na existující SV Hranice, aby bylo možno zajistit vzájemné dodávky vody mezi nimi v případě potřeby.
- Dále je nezbytné uplatnit preventivní ochranu pro výhledové zdroje podzemní i povrchové vody a zabezpečit tak jejich pozdější bezproblémovou využitelnost, vč. zajištění jejich možnosti budoucího napojení na již existující vodovod. Ochrana budoucích zdrojů má také za úkol zajistit řešení lokálních problémů se zabezpečováním dostatečných zdrojů pitné vody v období sucha nebo v případě katastrof a krizových stavů.
- Oblast Potštátska není vybavena rozvody plynovodů.
- V mnoha menších obcích není dostatečné čištění odpadních vod, je proto potřebné zajistit jejich čištění pomocí ČOV, ať už výstavbou malých místních ČOV nebo formou napojení obce na stávající nebo plánovanou skupinovou ČOV.
- Stávající systémy odkanalizování nejsou ve většině lokalit v souladu s právním řádem – existují-li v obci vůbec, jsou tvořeny pouze dešťovou kanalizací, do které jsou zaústěny přepady se septiků jednotlivých obytných objektů.
- V odlehlých lokalitách je výhodnějším řešením zajištění individuálního odkanalizování objektů (domovní ČOV).

3.7 SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY

Správní obvod obce s rozšířenou působností Hranice tvoří celkem 31 obcí s celkovou rozlohou 325,36 km^2 a celkovým počtem 34 860 obyvatel (k 31. 12. 2007). Statut města mají dvě obce: Hranice a Potštát, statut městysu mají Hustopeče nad Bečvou. Ve městech žije 20 602 obyvatel, což představuje 59,0 % obyvatelstva SO ORP Hranice. V samotném jádře správního obvodu je soustředěno 55,7 % všech obyvatel. Čtyři obce obvodu mají do 199 obyvatel, sedmnáct obcí má populaci v intervalu od 200 do 499 obyvatel, šest obcí v rozmezí 500 až 999 obyvatel. Ve zbývajících čtyřech obcích žije více jak 1000 lidí, ale pouze jedna z těchto obcí přesahuje hranici 2000 obyvatel. Správní obvod je tedy tvořen především populačně malými obcemi (54,8 % jich spadá do kategorie 200-499 obyvatel) s jedním výrazným centrem. Tento fakt potvrzuje i hustota zalidnění, která vykazuje hodnoty výrazně nižší než je celorepublikový průměr s velkým rozdílem mezi jádrem a zázemím regionu (viz následující tabulka).

Tabulka č. 3.7.1: Základní charakteristiky správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice

Obce	Počet obyvatel k 31. 12. 2007	Rozloha (km^2)	Hustota zalidnění (obyv./km^2)
Bělotín	1 680	33,4	50,3
Býškovice	388	6,00	64,8
Černotín	760	8,3	91,3
Dolní Těšice	46	2,6	18,0
Horní Těšice	152	3,2	47,2
Horní Újezd	437	6,9	63,6
Hrabůvka	319	3,1	104,2
Hranice	19 415	49,8	389,9
Hustopeče nad Bečvou	1 805	23,9	75,5
Jindřichov	471	16,5	28,6
Klokočí	238	3,7	65,0
Malhotice	339	7,7	44,1
Milenov	387	6,2	62,2
Milotice nad Bečvou	260	4,6	57,1
Olšovec	460	8,3	55,4
Opatovice	789	8,0	99,0
Paršovice	384	13,6	28,3
Partutovice	494	10,1	49,2
Polom	285	8,2	34,6
Potštát	1 187	34,1	34,8
Provodovice	147	3,3	45,0
Radíkov	142	7,1	20,1
Rakov	399	5,0	80,3
Rouské	237	5,3	44,6
Skalička	550	4,1	132,9
Střítež nad Ludinou	849	14,8	57,3
Špičky	287	7,0	40,8
Teplice nad Bečvou	329	3,8	87,5
Ústí	538	3,3	162,5
Všechovice	877	5,8	151,2
Zámrsky	209	8,0	26,1
SO ORP Hranice	**34 860**	**325,4**	**107,1**
Jádro	19 415	49,8	389,9
Zázemí	15 445	275,6	56,0
ČR	**10 381 130**	**78 867,0**	**131,6**

Zdroj: Městská a obecní statistika 2007, Český statistický úřad, 2008; vlastní výpočty
Pozn.: Jádro = sídlo SO ORP (Hranice), zázemí = ostatní obce SO ORP

3.7.1 Populační vývoj

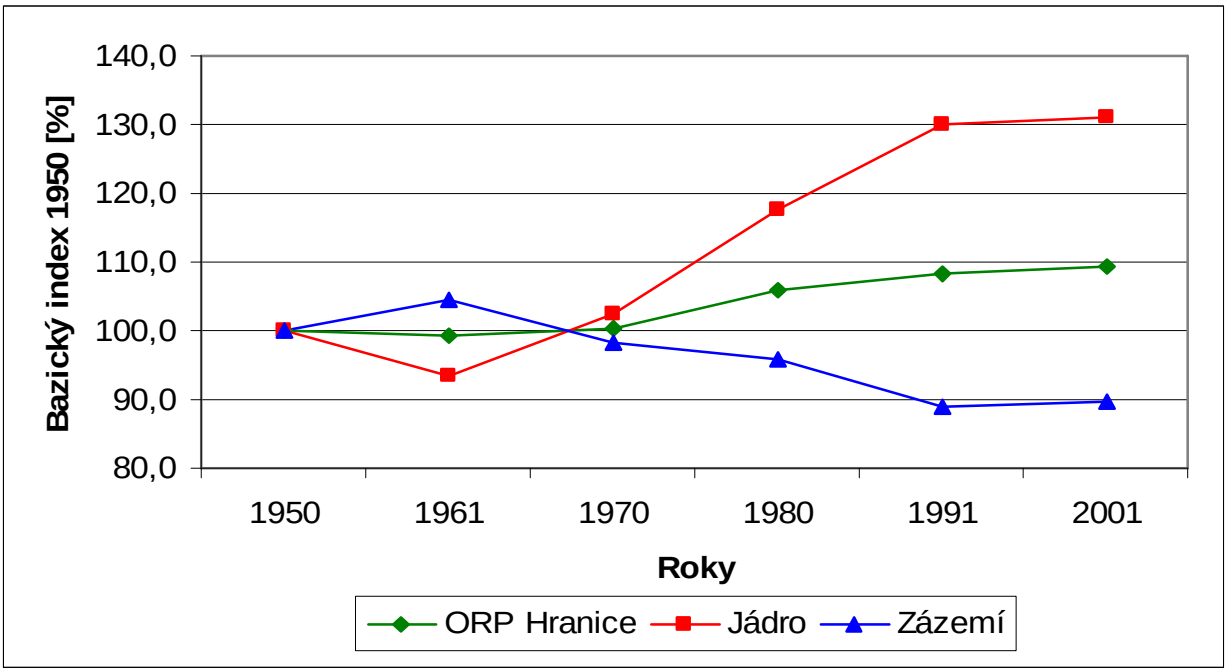
Dlouhodobý populační vývoj ukazuje následující tabulka. K absolutně největšímu nárůstu počtu obyvatel došlo mezi lety 1970 a 1991, kdy se populace SO ORP Hranice zvýšila o 2 571 obyvatel. Celkový populační růst oblasti ale proběhl ve dvou po sobě následujících vlnách. První z nich byla soustředěna do zázemí regionu a lze ji vysledovat v 50. letech. Jádro v té době obyvatelstvo ztrácelo a celý region tak populačně stagnoval. Druhou vlnu představuje vývoj v 70. a 80. letech, který zapříčinil velký nárůst počtu obyvatel v jádru a vedl k populačnímu růstu celé oblasti. V průběhu tohoto druhého období ztrácelo obyvatele zázemí. V poslední sledované dekádě (tedy mezi lety 1991 a 2001) se zpomalil růst centra oblasti a otočil se trend ve vývoji zázemí, které začalo pomalu získávat nové obyvatele. Vývoj populačních preferencí v první vymezené fázi byl určován trendy, které přetrvaly z období před rokem 1950. V druhé fázi vývoje došlo k zásahu ze strany státu formou koncentrace průmyslových aktivit do centra regionu a vzniku nových pracovních míst, za kterými se sem začalo stěhovat obyvatelstvo nejen ze zázemí SO ORP, ale i z jeho vzdálenějšího okolí. V poslední vyčleněné fázi se na populačním vývoji oblasti začala odrážet suburbanizace, v jejímž důsledku se lidé začali postupně stěhovat do menších obcí v zázemí větších center nebo oblastí, ze kterých jsou dobře dopravně dostupná. Typickými příklady z okolí Hranic mohou být obce Ústí nebo Skalička. Celý vývoj je přehledně znázorněn na následujícím obrázku.

Tabulka č. 3.7.2: Vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Hranice v letech 1950–2001 (absolutní údaje)

Obce	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Bělotín	2 013	2 004	1 843	1 792	1 535	1 641
Býškovice	437	450	404	422	371	365
Černotín	782	843	790	749	696	750
Dolní Těšice	94	81	68	50	40	40
Horní Těšice	130	157	157	156	159	166
Horní Újezd	562	587	590	557	469	441
Hrabůvka	354	402	360	357	294	327
Hranice	14 997	14 033	15 338	17 634	19 507	19 670
Hustopeče nad Bečvou	1 684	1 777	1 606	1 751	1 749	1 750
Jindřichov	528	515	491	509	498	469
Klokočí	236	246	244	261	250	246
Malhotice	420	438	430	406	349	334
Milenov	521	539	454	396	386	373
Milotice nad Bečvou	368	409	371	250	218	226
Olšovec	441	527	470	465	447	452
Opatovice	665	743	749	729	688	755
Paršovice	336	370	372	360	374	374
Partutovice	406	449	419	452	476	486
Polom	553	512	431	327	306	289
Potštát	1 389	1 614	1 626	1 526	1 294	1 239
Provodovice	225	231	217	189	148	125
Radíkov	175	179	151	151	132	142
Rakov	417	410	364	346	347	365
Rouské	329	306	282	265	254	249
Skalička	443	495	589	619	559	535
Střítež nad Ludinou	932	951	950	884	817	846
Špičky	328	369	356	327	300	305
Teplice nad Bečvou	543	346	316	368	325	307
Ústí	491	539	535	554	526	560
Všechovice	784	837	793	799	889	885
Zámrsky	394	389	271	239	205	198
SO ORP Hranice	**31 977**	**31 748**	**32 037**	**33 890**	**34 608**	**34 910**

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, ČSÚ, 2007

Obrázek č. 3.7.1: Hodnocení vývoje počtu obyvatel v SO ORP Hranice v letech 1950–2001 dle bazického indexu 1950

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, ČSÚ, 2007

Celkově populace SO ORP Hranice mezi roky 1950 a 2001 vzrostla o 2933 obyvatel (o 9,2 %), přičemž jádro vzrostlo o 4673 obyvatel (tj. 31,2 %) a zázemí ztratilo 1740 obyvatel, (tj. 14,5 %). K největšímu poklesu došlo u populačně menších obcí: Dolní Těšice, Zámrsky, Polom, Provodovice. Největší relativní nárůst počtu obyvatel byl zaznamenán v Hranicích. Ze srovnání s celorepublikovým průměrem vychází populační vývoj správního obvodu spíše negativně, musíme ale brát v potaz polohu regionu, která je spíše periferní a blízkost několika dalších regionálních center.

Tabulka č. 3.7.3: Vývoj počtu obyvatel v obcích SO ORP Hranice v letech 1950–2001 (relativní údaje)

Obce	1961/1950 (v %)	1970/1961 (v %)	1980/1970 (v %)	1991/1980 (v %)	2001/1991 (v %)	2001/1950 (v %)
Bělotín	99,6	92,0	97,2	85,7	106,9	**81,5**
Býškovice	103,0	89,8	104,5	87,9	98,4	**83,5**
Černotín	107,8	93,7	94,8	92,9	107,8	**95,9**
Dolní Těšice	86,2	84,0	73,5	80,0	100,0	**42,6**
Horní Těšice	120,8	100,0	99,4	101,9	104,4	**127,7**
Horní Újezd	104,4	100,5	94,4	84,2	94,0	**78,5**
Hrabůvka	113,6	89,6	99,2	82,4	111,2	**92,4**
Hranice	93,6	109,3	115,0	110,6	100,8	**131,2**
Hustopeče nad Bečvou	105,5	90,4	109,0	99,9	100,1	**103,9**
Jindřichov	97,5	95,3	103,7	97,8	94,2	**88,8**
Klokočí	104,2	99,2	107,0	95,8	98,4	**104,2**
Malhotice	104,3	98,2	94,4	86,0	95,7	**79,5**
Milenov	103,5	84,2	87,2	97,5	96,6	**71,6**
Milotice nad Bečvou	111,1	90,7	67,4	87,2	103,7	**61,4**
Olšovec	119,5	89,2	98,9	96,1	101,1	**102,5**
Opatovice	111,7	100,8	97,3	94,4	109,7	**113,5**
Paršovice	110,1	100,5	96,8	103,9	100,0	**111,3**
Partutovice	110,6	93,3	107,9	105,3	102,1	**119,7**

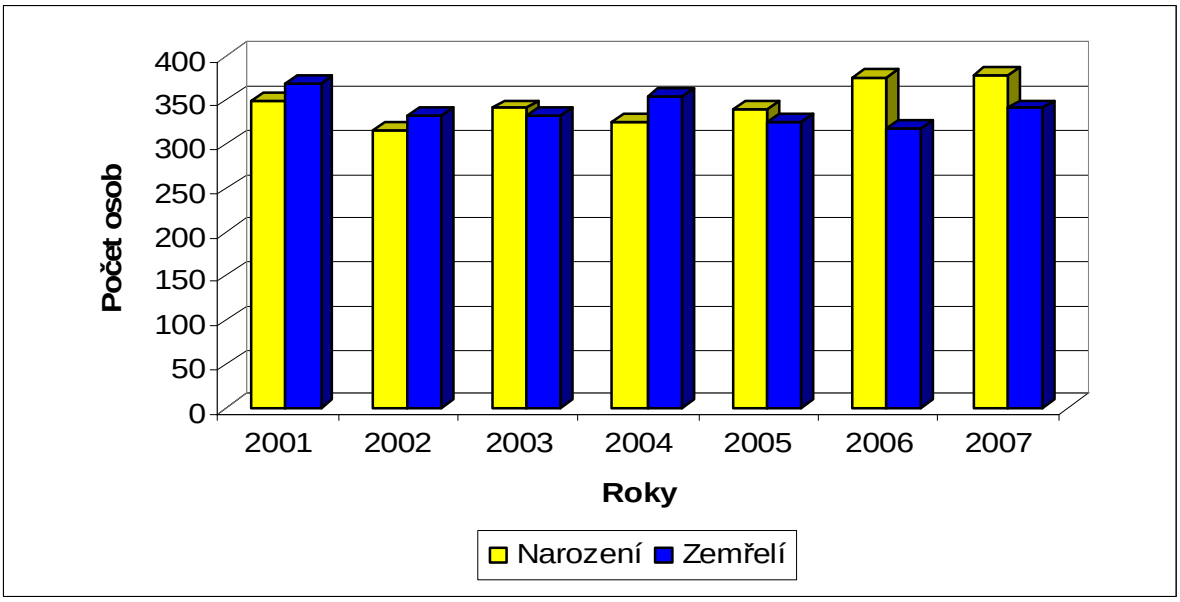
Obce	1961/1950 (v %)	1970/1961 (v %)	1980/1970 (v %)	1991/1980 (v %)	2001/1991 (v %)	2001/1950 (v %)
Polom	92,6	84,2	75,9	93,6	94,4	**52,3**
Potštát	116,2	100,7	93,8	84,8	95,7	**89,2**
Provodovice	102,7	93,9	87,1	78,3	84,5	**55,6**
Radíkov	102,3	84,4	100,0	87,4	107,6	**81,1**
Rakov	98,3	88,8	95,1	100,3	105,2	**87,5**
Rouské	93,0	92,2	94,0	95,8	98,0	**75,7**
Skalička	111,7	119,0	105,1	90,3	95,7	**120,8**
Střítež nad Ludinou	102,0	99,9	93,1	92,4	103,5	**90,8**
Špičky	112,5	96,5	91,9	91,7	101,7	**93,0**
Teplice nad Bečvou	63,7	91,3	116,5	88,3	94,5	**56,5**
Ústí	109,8	99,3	103,6	94,9	106,5	**114,1**
Všechovice	106,8	94,7	100,8	111,3	99,6	**112,9**
Zámrsky	98,7	69,7	88,2	85,8	96,6	**50,3**
SO ORP Hranice	**99,3**	**100,9**	**105,8**	**102,1**	**100,9**	**109,2**
Jádro	93,6	109,3	115,0	110,6	100,8	**131,2**
Zázemí	104,3	94,3	97,3	92,9	100,9	**89,8**
ČR	**107,6**	**102,5**	**104,9**	**100,1**	**99,2**	**114,9**

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, ČSÚ, 2007; vlastní výpočty

Na základě dat o pohybu obyvatelstva v letech 2001 až 2007 lze podrobněji analyzovat současný vývoj populace SO ORP Hranice. Celkový pohyb obyvatel je tvořen pohybem přirozeným (rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými), a jednak mechanickým (rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými). U přirozeného pohybu hovoříme o přirozené měně nebo o přirozeném přírůstku či úbytku obyvatel, u mechanického pohybu se studuje tzv. migrační saldo.

Během sedmi let bylo ve správním obvodě ORP Hranice zaznamenáno 346 živě narozených a 339 zemřelých, takže přirozená měna v absolutním vyjádření dosahovala kladnou hodnotu 7 lidí. Jak dokládá následující obrázek, od roku 2005 se do bilance přirozeného pohybu promítá trend se zvyšováním porodnosti. V roce 2007 se na území správního obvodu narodilo nejvíce dětí (379), přitom v tomto roce zemřelo 341 lidí, takže přirozený přírůstek obyvatel v tomto roce činil 38 osob. Během sledovaného období se narodilo nejméně dětí v roce 2002 (315), nejvíce osob zemřelo v roce 2001 (369). Ve sledovaném sedmiletém období zaznamenalo třináct obcí přírůstek obyvatelstva přirozenou měnou a dvanácti obcím obyvatelstvo ubylo, což vypovídá o vyrovnaném demografickém vývoji.

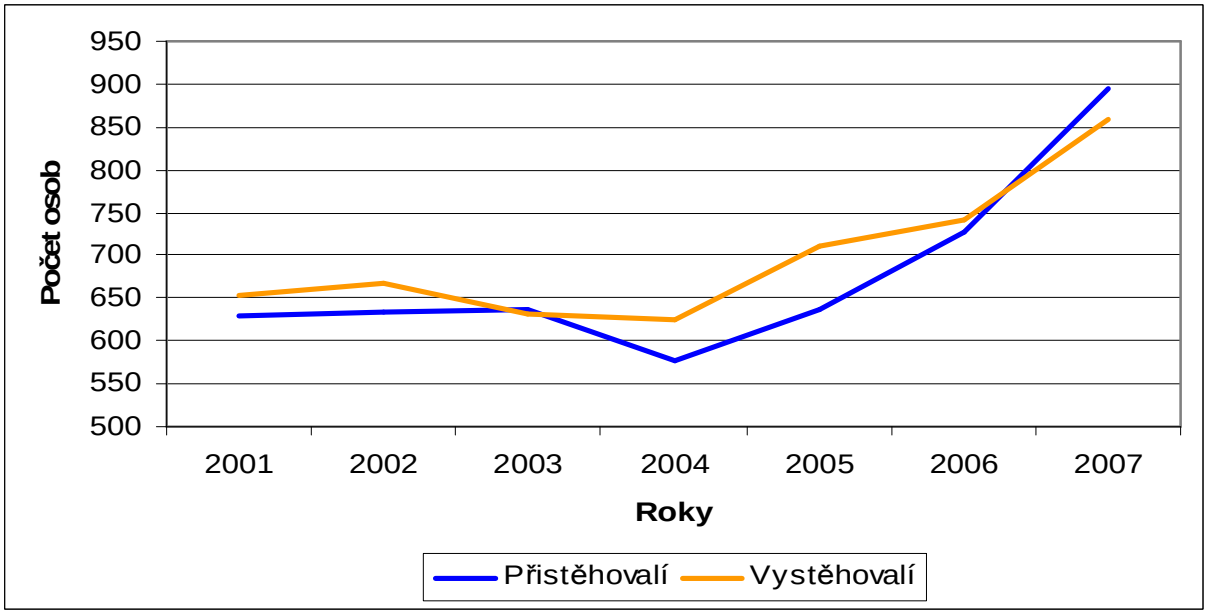
Obrázek č. 3.7.2: Bilance přirozeného pohybu obyvatelstva SO ORP Hranice mezi roky 2001–2007

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ, 2008

Následující obrázek znázorňuje migraci za stejné roky, jako tomu bylo v případě přirozené měny. Kladné migrační saldo bylo zjištěno pouze v roce 2003 a 2007. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že v posledním analyzovaném roce 2007 počet přistěhovalých na Hranicko dosahoval téměř 900 osob (zatímco v roce 2001 tomu bylo 629 osob). Nejvyšší záporné migrační saldo bylo v regionu v posledních letech zaznamenáno v roce 2005 (-75 osob).

Obrázek č. 3.7.3: Bilance mechanického pohybu obyvatelstva SO ORP Hranice mezi roky 2001–2007

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ, 2008

Následující tabulka nám ukazuje, že během sedmi let se snížil počet obyvatel v SO ORP Hranice o 15 osob. Kromě toho znázorňuje i rozdíly v souboru 31 obcí správního obvodu dle přirozené měny a migrace. U šestnácti obcí regionu došlo k celkovému nárůstu obyvatel, absolutně nejvíc jich přibylo v Hustopečích nad Bečvou (9); v Opatovicích, Miloticích nad Bečvou a Bělotíně, kde počet obyvatel shodně vzrostl o 5. Největší úbytek obyvatelstva byl zaznamenán v obou městech – Hranice ztratily 42 obyvatel a Potštát 8 obyvatel. Většina ziskových obcí se nachází v oblasti blízké nebo dobře dopravně dostupné k Hranicím, což v souvislosti s úbytkem městského obyvatelstva potvrzuje výše zmíněnou tezi o rozvoji suburbia. Stabilní růst počtu přistěhovalých v regionu naznačuje rozvoj dalšího suburbia ve vztahu k Olomouci, jejíž dostupnost je díky rychlostní komunikaci R35 velice dobrá.

Tabulka č. 3.7.4: Pohyb obyvatelstva v letech 2001–2007 v obcích správního obvodu ORP Hranice

Obce	Narození	Zemřelí	Přirozená měna	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo migrace
Bělotín	16	13	**3**	45	43	**2**
Býškovice	5	4	**1**	11	9	**2**
Černotín	5	6	**-1**	14	11	**2**
Dolní Těšice	0	1	**-1**	2	1	**1**
Horní Těšice	1	1	**0**	2	4	**-1**
Horní Újezd	4	4	**0**	7	7	**0**
Hrabůvka	2	3	**-1**	7	7	**0**
Hranice	198	194	**4**	335	381	**-46**
Hustopeče nad Bečvou	21	18	**4**	42	37	**5**
Jindřichov	4	4	**1**	7	8	**-1**
Klokočí	2	2	**1**	3	5	**-2**
Malhotice	2	5	**-2**	9	6	**2**
Milenov	4	5	**-1**	11	8	**3**
Milotice nad Bečvou	3	3	**0**	10	5	**5**
Olšovec	4	3	**1**	10	10	**1**
Opatovice	8	6	**2**	18	15	**3**
Paršovice	3	3	**-1**	8	6	**2**
Partutovice	4	4	**0**	7	6	**1**
Polom	5	3	**2**	7	10	**-3**
Potštát	13	14	**-1**	21	27	**-7**
Provodovice	2	1	**0**	5	3	**3**
Radíkov	1	2	**-2**	4	2	**2**
Rakov	4	3	**1**	11	8	**3**
Rouské	2	3	**-1**	6	8	**-1**
Skalička	6	5	**1**	12	11	**1**
Střítež nad Ludinou	7	8	**-1**	14	12	**2**
Špičky	3	4	**0**	5	7	**-2**
Teplice nad Bečvou	3	5	**-2**	17	11	**6**
Ústí	5	4	**1**	6	10	**-4**
Všechovice	7	7	**1**	15	18	**-3**
Zámrsky	2	3	**-1**	6	3	**3**
SO ORP Hranice	**346**	**339**	**7**	**677**	**699**	**-22**

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ, 2008; vlastní výpočty

Tabulka č. 3.7.5: Průměrné roční míry demografických jevů v období 1. 1. 2001–31. 12. 2007 (promile) a index změny počtu obyvatel (%) v obcích SO ORP Hranice

Obce	Hrubá míra porodnosti[1]	Hrubá míra úmrtnosti[2]	Hrubá míra migračního salda[3]	Index 2007/2001 (v %)
Bělotín	9,9	7,9	1,3	**102,3**
Býškovice	14,1	10,3	5,3	**106,6**
Černotín	6,1	7,6	3,2	**101,2**
Dolní Těšice	0,0	13,3	33,2	**115,0**
Horní Těšice	8,2	9,1	-7,3	**94,4**
Horní Újezd	8,1	8,8	-1,0	**98,9**
Hrabůvka	6,6	9,7	-0,4	**97,6**
Hranice	10,1	9,9	-2,3	**98,5**
Hustopeče nad Bečvou	12,1	10,1	2,7	**103,4**
Jindřichov	8,8	7,6	-1,5	**99,8**
Klokočí	10,0	7,6	-8,2	**96,0**
Malhotice	7,2	14,3	7,2	**100,0**
Milenov	9,8	12,4	7,9	**103,8**
Milotice nad Bečvou	10,6	11,2	20,6	**115,0**
Olšovec	8,1	6,9	1,3	**101,8**
Opatovice	10,0	7,6	3,5	**105,3**
Paršovice	6,8	8,7	5,3	**102,4**
Partutovice	8,5	8,7	2,6	**101,6**
Polom	18,8	10,9	-10,9	**97,9**
Potštát	10,3	11,5	-5,6	**95,3**
Provodovice	11,6	9,5	21,0	**117,6**
Radíkov	5,0	16,1	11,1	**100,0**
Rakov	10,4	7,4	7,4	**107,5**
Rouské	7,6	11,1	-5,3	**94,0**
Skalička	11,9	9,2	1,6	**103,0**
Střítež nad Ludinou	8,6	9,6	1,9	**100,6**
Špičky	11,6	13,0	-7,7	**93,8**
Teplice nad Bečvou	8,6	14,5	19,1	**109,7**
Ústí	8,6	7,0	-7,3	**96,1**
Všechovice	8,4	7,6	-3,2	**98,3**
Zámrsky	8,4	14,0	12,6	**105,0**
SO ORP Hranice	**9,9**	**9,7**	**-0,6**	**99,7**
Jádro	10,1	9,9	-2,3	**98,5**
Zázemí	9,6	9,5	1,5	**101,3**
ČR	**9,7**	**10,4**	**2,8**	**101,5**

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ, 2008; vlastní výpočty

Srovnávat výši porodnosti, úmrtnosti a migrace mezi územními jednotkami je daleko objektivnější za pomoci relativních ukazatelů, než tomu je v případě absolutních dat. V případě námi analyzovaných demografických jevů se počty narozených, zemřelých a stěhujících přepočítávají na 1 000 obyvatel středního stavu (polovina počátečního a konečného stavu obyvatel územní jednotky během sledovaného období). V tomto případě hovoříme o tzv. hrubých mírách, neboť nezohledňujeme rozdílnou věkovou strukturu obyvatel porovnávaných územních jednotek.

[1] počet živě narozených na 1000 obyvatel středního stavu
[2] počet zemřelých na 1000 obyvatel středního stavu
[3] saldo migrace na 1000 obyvatel středního stavu

Ze srovnání s průměrem pro Českou republiku vychází demografické charakteristiky oblasti velice příznivě – je zde vyšší hrubá míra porodnosti a nižší hrubá míra úmrtnosti, výsledkem je tedy přirozený přírůstek obyvatelstva. Hrubá míra migračního salda se prozatím pohybuje v záporných hodnotách, ale stabilní růst celkového počtu přistěhovalých obyvatel nasvědčuje k budoucí změně tohoto trendu. V rámci regionu panují rozdíly mezi jádrem a zázemím – obě sice přirozenou měnou získávají, ale hodnoty obou hrubých měr se různí (viz tabulka výše). Zajímavý je rozdíl v hrubé míře migračního salda, která je kladná v zázemí a záporná v jádře a znovu tak potvrzuje rozvíjející se suburbanizaci.

3.7.2 Struktura obyvatelstva

Struktura obyvatelstva podle věku představuje jednu ze základních charakteristik hodnotících retrospektivně demografický vývoj a naznačujících možné sociální problémy do budoucna.

Tabulka č. 3.7.6: Věkové složení obyvatel obcí SO ORP Hranice podle základních věkových skupin k 31. 12. 2006

Obce	Počet obyvatel ve věku			
	Celkem	**0-14**	**15-64**	**65+**
Bělotín	1 671	286	1 202	183
Býškovice	380	63	270	47
Černotín	754	145	520	89
Dolní Těšice	46	6	32	8
Horní Těšice	152	20	106	26
Horní Újezd	439	66	311	62
Hrabůvka	321	54	211	56
Hranice	19 482	2 984	13 879	2 619
Hustopeče nad Bečvou	1 747	303	1 227	217
Jindřichov	477	70	328	79
Klokočí	235	37	162	36
Malhotice	332	64	222	46
Milenov	384	50	281	53
Milotice nad Bečvou	244	36	169	39
Olšovec	449	65	329	55
Opatovice	793	142	543	108
Paršovice	370	56	267	47
Partutovice	491	85	356	50
Polom	278	64	187	27
Potštát	1 206	197	841	168
Provodovice	149	16	111	22
Radíkov	139	15	104	20
Rakov	391	64	280	47
Rouské	232	34	168	30
Skalička	555	99	396	60
Střítež nad Ludinou	849	134	583	132
Špičky	283	43	195	45
Teplice nad Bečvou	340	40	245	55
Ústí	537	83	386	68
Všechovice	859	130	612	117
Zámrsky	203	26	136	41
SO ORP Hranice	**34 788**	**5 477**	**24 659**	**4 652**

Zdroj: Statistický průvodce obcemi Olomouckého kraje 2007, ČSÚ, 2007

Analýza věkového složení obyvatelstva podle základních věkových skupin poskytuje dostatečný přehled o populaci regionu a možných hrozbách. Obyvatelstvo, které nedosahuje věku 15 let se nazývá předproduktivní, obyvatelstvo ve věku 15 až 64 let produktivní a obyvatelstvo ve věku 65 a více let poproduktivní. Jako syntetický ukazatel pro analýzu věkové struktury obyvatelstva byl zvolen index stáří, který vyjadřuje poměr poproduktivní složky obyvatelstva ke složce předproduktivní násobený hodnotou 100. Za doplňující ukazatele byly zvoleny index ekonomického zatížení (který je definován jako poměr osob v předproduktivním a poproduktivním věku k osobám ve věku produktivním násobený opět hodnotou 100) a průměrný věk obyvatel jednotlivých územních jednotek.

Tabulka č. 3.7.7: Základní charakteristiky věkového složení obyvatel obcí SO ORP Hranice k 31.12.2006

Obec	Podíl obyvatel ve věku (v %)		Průměrný věk	Index ekonomického zatížení[4]	Index stáří[5]
	0–14 let	65 a více let			
Bělotín	17,1	11,0	37,8	39,0	**64,0**
Býškovice	16,6	12,4	38,6	40,7	**74,6**
Černotín	19,2	11,8	38,3	45,0	**61,4**
Dolní Těšice	13,0	17,4	40,5	43,8	**133,3**
Horní Těšice	13,2	17,1	41,0	43,4	**130,0**
Horní Újezd	15,0	14,1	40,6	41,2	**93,9**
Hrabůvka	16,8	17,4	40,9	52,1	**103,7**
Hranice	15,3	13,4	39,2	40,4	**87,8**
Hustopeče nad Bečvou	17,3	12,4	38,2	42,4	**71,6**
Jindřichov	14,7	16,6	41,3	45,4	**112,9**
Klokočí	15,7	15,3	40,4	45,1	**97,3**
Malhotice	19,3	13,9	38,7	49,5	**71,9**
Milenov	13,0	13,8	39,4	36,7	**106,0**
Milotice nad Bečvou	14,8	16,0	40,5	44,4	**108,3**
Olšovec	14,5	12,2	38,7	36,5	**84,6**
Opatovice	17,9	13,6	38,4	46,0	**76,1**
Paršovice	15,1	12,7	38,4	38,6	**83,9**
Partutovice	17,3	10,2	37,8	37,9	**58,8**
Polom	23,0	9,7	35,7	48,7	**42,2**
Potštát	16,3	13,9	39,2	43,4	**85,3**
Provodovice	10,7	14,8	42,2	34,2	**137,5**
Radíkov	10,8	14,4	41,6	33,7	**133,3**
Rakov	16,4	12,0	38,2	39,6	**73,4**
Rouské	14,7	12,9	39,5	38,1	**88,2**
Skalička	17,8	10,8	37,1	40,2	**60,6**
Střítež nad Ludinou	15,8	15,5	39,8	45,6	**98,5**
Špičky	15,2	15,9	39,7	45,1	**104,7**
Teplice nad Bečvou	11,8	16,2	43,1	38,8	**137,5**
Ústí	15,5	12,7	39,1	39,1	**81,9**
Všechovice	15,1	13,6	38,6	40,4	**90,0**
Zámrsky	12,8	20,2	41,8	49,3	**157,7**
SO ORP Hranice	**15,7**	**13,4**	**39,1**	**41,1**	**84,9**
Jádro	15,3	13,4	39,2	40,4	**87,8**
Zázemí	16,3	13,3	39,0	42,0	**81,5**
ČR	**14,4**	**14,4**	**40,2**	**40,4**	**100,2**

Zdroj: Statistický průvodce obcemi Olomouckého kraje 2007, ČSÚ, 2007; vlastní výpočty

[4] index ekonomického zatížení vyjadřuje podíl osob ve věku 65 a více let a osob mladších 15 let na počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let.

[5] index stáří vyjadřuje podíl osob ve věku 65 a více let na počtu osob mladších 15 let.

Věkovou strukturu obyvatelstva správního obvodu lze v porovnání s celorepublikovým průměrem hodnotit pozitivně, v regionu je vyšší podíl dětské složky a nižší podíl poproduktivní složky. Tyto podíly příznivě ovlivňují hodnotu indexu stáří, která ještě na konci roku 2006 nedosahovala v obvodu hodnoty 100, jak tomu bylo v případě ČR (100,2) či Olomouckého kraje (100,3).
Průměrný věk i index stáří je nižší u populace zázemí než jádra, což může naznačovat na jeden z projevů suburbanizačního procesu a to, že nejčastěji odcházejí z města do jeho zázemí mladí lidé, populace jádra tak relativně ve vztahu k svému zázemí demograficky stárne. Zázemí má zhruba o jeden procentní bod vyšší zastoupení předproduktivní složky než jádro, celé Hranicko pak zhruba o 1,3 procentního bodu vyšší než průměr ČR. Z toho také vyplývá vyšší index ekonomického zatížení, který je determinován podílem předproduktivní a poproduktivní složky populace. Průměrné stáří populace města Hranice je ovlivněno i přítomností penzionu pro důchodce. Přesto byla populace správního obvodu v roce 2005 nejmladší v porovnání s ostatními obvody Olomouckého kraje.
Doplňující ukazatele o věkové struktuře obyvatel Hranicka a jeho jednotlivých obcí (průměrný věk a index ekonomického zatížení) jenom potvrzují již zjištěné závěry o pozitivní věkové struktuře správního obvodu. Průměrný věk obyvatel SO ORP Hranice dosahoval na konci roku 2006 39,1 let a pouze SO ORP Jeseník v Olomouckém kraji měl mladší obyvatelstvo.
Věková struktura SO ORP Hranice je jedna z nejlepších v Olomouckém kraji a nejlepší v okrese Přerov. Srovnání s krajskými hodnotami vyznívá pro Hranicko velmi pozitivně – v kraji je podíl obyvatel ve věku do 15 let pouze 14,4 % a podíl nejstarší složky obyvatel ho převyšuje (14,5 %), takže už dochází k demografickému stárnutí. Podíl předproduktivní složky obyvatelstva ve správních obvodech Olomouckého kraje se výrazně různí a kolísá od 15,7 % v SO ORP Hranice po 13,9 % v SO ORP Přerov. Rozdílné hodnoty jsou patrné i v případě podílu poproduktivní složky obyvatelstva, nejnižší na Hranicku (13,4 %) a nejvyšší na Konicku (16,2 %).

Struktura obyvatelstva podle vzdělání do určité míry reflektuje ekonomický potenciál území. Pro analýzu vzdělanosti populace Hranicka byly využity data ze Sčítání lidu, domů a bytů 2001, hodnoceno bylo obyvatelstvo ve věku 15 a více let. Za osoby se základním vzděláním byly považovány všechny osoby s nedokončeným vzděláním, s ukončenou základní školní docházkou a osoby, u nichž stupeň vzdělání nebyl zjištěn. Do osob se středním vzděláním s maturitou byly navíc zahrnuti všichni absolventi vyšších odborných škol. Pro syntetické hodnocení úrovně vzdělanosti populace regionu byl jako hlavní ukazatel zvolen podíl osob nejméně s maturitou.

Tabulka č. 3.7.8: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání obcí SO ORP Hranice k 1. 3. 2001 – absolutní údaje

Obec	Patnáctiletí a starší	Stupeň vzdělání			
		základní	střední bez maturity	střední s maturitou	vysoko-školské
Bělotín	1 289	429	569	238	53
Býškovice	306	73	151	70	12
Černotín	576	117	248	181	30
Dolní Těšice	32	13	15	4	0
Horní Těšice	138	45	54	31	8
Horní Újezd	358	95	171	84	8
Hrabůvka	273	63	127	73	10
Hranice	16 091	3 519	5 779	5 127	1 666
Hustopeče nad Bečvou	1 441	387	521	438	95
Jindřichov	397	113	163	104	17
Klokočí	208	38	93	62	15
Malhotice	266	83	126	55	2
Milenov	315	83	148	73	11
Milotice nad Bečvou	185	58	69	48	10
Olšovec	373	99	162	93	19
Opatovice	610	136	293	155	26
Paršovice	297	82	130	75	10
Partutovice	397	108	177	100	12
Polom	237	98	104	31	4
Potštát	1 028	380	442	175	31
Provodovice	112	42	50	20	0
Radíkov	121	40	46	26	9
Rakov	300	75	135	80	10
Rouské	200	62	91	43	4
Skalička	441	165	170	98	8
Střítež nad Ludinou	691	203	261	190	37
Špičky	252	86	93	58	15
Teplice nad Bečvou	265	49	98	88	30
Ústí	457	104	199	129	25
Všechovice	701	200	303	164	34
Zámrsky	168	51	73	37	7
SO ORP Hranice	**28 525**	**7 096**	**11 061**	**8 150**	**2 218**

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – okres Přerov 2001, ČSÚ, 2003.

Absolutně nejvíce zastoupenou vzdělanostní skupinou na Hranicku jsou osoby se středoškolským vzděláním bez maturity, s poměrně výrazným odstupem za nimi následují osoby s maturitním a dále se základním vzděláním. Podíl osob s maturitou nebo ukončeným vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu patnáctiletém a starším je ve sledovaném regionu nižší než celorepublikový průměr (viz následující tabulka).

Srovnávat správní obvody s celorepublikovým průměrem a vyvozovat z toho nějaké podstatnější závěry nemá smysl, neboť hodnota za ČR je výrazně ovlivněna vzdělanostní strukturou obyvatel největších měst, jako jsou Praha, Brno atd., ve kterých bydlí daleko více obyvatel s vyšším vzděláním. Daleko smysluplnější je srovnávat správní obvody mezi sebou např. v rámci Olomouckého kraje. A zde je postavení Hranicka slušné, neboť podílem osob s nejméně maturitou na obyvatelstvu ve věku 15 a více let převyšuje krajský průměr a v porovnání s ostatními správními obvody kraje se SO ORP Hranice řadí na třetí místo po Olomouci a Přerově (tedy obvody se silnými centry, kde je úroveň vzdělanosti přirozeně vyšší než v menších obvodech s výrazným venkovským zázemím). Přesto však lze rozdíl 0,9 procentního bodu v podílu osob s minimálně středním vzděláním s maturitou mezi správním obvodem Hranice a

celorepublikovým průměrem ČR považovat za velmi nízký (s přihlédnutím k výše uvedeným okolnostem) a úroveň vzdělanosti obyvatelstva Hranicka lze označit za velmi slušnou.
Poměrně vysoká vzdělanostní úroveň na Hranicku je pravděpodobně podmíněna přítomností velkého množství různorodých středních škol ve všech okolních regionálních centrech a blízkostí vysokoškolského města Olomouce.

Tabulka č. 3.7.9: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání obcí ORP Hranice k 1.3.2001 – relativní údaje (%)

Obec	Stupeň vzdělání				
	základní (%)	střední bez maturity (%)	střední s maturitou (%)	VŠ (%)	střední s matur. a VŠ (%)
Bělotín	33,3	44,1	18,5	4,1	**22,6**
Býškovice	23,9	49,3	22,9	3,9	**26,8**
Černotín	20,3	43,1	31,4	5,2	**36,6**
Dolní Těšice	40,6	46,9	12,5	0,0	**12,5**
Horní Těšice	32,6	39,1	22,5	5,8	**28,3**
Horní Újezd	26,5	47,8	23,5	2,2	**25,7**
Hrabůvka	23,1	46,5	26,7	3,7	**30,4**
Hranice	21,9	35,9	31,9	10,4	**42,2**
Hustopeče nad Bečvou	26,9	36,2	30,4	6,6	**37,0**
Jindřichov	28,5	41,1	26,2	4,3	**30,5**
Klokočí	18,3	44,7	29,8	7,2	**37,0**
Malhotice	31,2	47,4	20,7	0,8	**21,4**
Milenov	26,3	47,0	23,2	3,5	**26,7**
Milotice nad Bečvou	31,4	37,3	25,9	5,4	**31,4**
Olšovec	26,5	43,4	24,9	5,1	**30,0**
Opatovice	22,3	48,0	25,4	4,3	**29,7**
Paršovice	27,6	43,8	25,3	3,4	**28,6**
Partutovice	27,2	44,6	25,2	3,0	**28,2**
Polom	41,4	43,9	13,1	1,7	**14,8**
Potštát	37,0	43,0	17,0	3,0	**20,0**
Provodovice	37,5	44,6	17,9	0,0	**17,9**
Radíkov	33,1	38,0	21,5	7,4	**28,9**
Rakov	25,0	45,0	26,7	3,3	**30,0**
Rouské	31,0	45,5	21,5	2,0	**23,5**
Skalička	37,4	38,5	22,2	1,8	**24,0**
Střítež nad Ludinou	29,4	37,8	27,5	5,4	**32,9**
Špičky	34,1	36,9	23,0	6,0	**29,0**
Teplice nad Bečvou	18,5	37,0	33,2	11,3	**44,5**
Ústí	22,8	43,5	28,2	5,5	**33,7**
Všechovice	28,5	43,2	23,4	4,9	**28,2**
Zámrsky	30,4	43,5	22,0	4,2	**26,2**
SO ORP Hranice	**24,9**	**38,8**	**28,6**	**7,8**	**36,3**
Jádro	21,9	35,9	31,9	10,4	**42,2**
Zázemí	28,8	42,5	24,3	4,4	**28,8**
ČR	**24,8**	**38,0**	**28,3**	**8,9**	**37,2**

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – okres Přerov 2001, ČSÚ, 2003.; vlastní výpočty.

3.7.3 Sociální klima

Jako jeden z ukazatelů kvality života bývá používána naděje dožití při narození nebo-li střední délka života, která vyjadřuje průměrný věk zemřelých za sledované období. Obvykle nejde o údaj za jediný rok, ale za více let. Český statistický úřad publikuje informace o naději dožití parciálně pro muže a ženy až do úrovně okresů vždy za pětileté období (posledním byla perioda let 2001 až 2005). I když nemáme publikované hodnoty až do úrovně správních obvodů obcí s rozšířenou působností, lze i z okresních hodnot usuzovat na naději dožití v jednotlivých správních obvodech. V případě okresu Přerov, jehož součástí je SO ORP Hranice, byla v období let 2001–2005 naděje dožití při narození u mužů 72,3 let, a u žen 78,8 let. Mezi ostatními okresy Olomouckého kraje není tato hodnota nijak výrazně negativní ani pozitivní, v případě mužů se prakticky shoduje s krajským průměrem, který činil 72,36 let. V případě žen je krajský průměr naděje dožití vyšší – v daném období měl hodnotu 79,02 let, což je ještě o něco vyšší než průměr za ČR (muži 72,31 a ženy 78,72 let). Hodnoty pro Českou republiku opět poukazují na průměrnost naděje dožití v okrese Přerov.

Jedním z hlavních faktorů determinujících naději dožití obyvatel je kvalita a dostupnost zdravotnické péče. Přímo v centru regionu ve městě Hranice je poměrně široká základna zdravotnických zařízení. Nachází se zde nemocnice, která poskytuje preventivní, diagnostickou, léčebnou, operační a rehabilitační péči u ambulantních i hospitalizovaných pacientů a v průzkumu HealthCare Institutu se v roce 2007 umístila jako třetí nejlepší v Olomouckém kraji. Zdravotnické služby dále zajišťuje několik ordinací praktických lékařů, stomatologů a gynekologů. Střední délku života obyvatel velmi podstatně ovlivňuje vzdálenost od kvalitně přístrojově vybavených fakultních nemocnic. Příznivá geografická poloha studovaného regionu (blízkost Olomouce) a slušné vybavení zdravotnickými zařízeními jsou asi rozhodujícími příčinami poměrně vysoké (na české poměry) střední délky života na Hranicku.

Tabulka č. 3.7.10: Zařízení zdravotnické péče na Hranicku

Zdravotnické zařízení	**Obec**
nemocnice	Hranice
praktický lékař pro děti	Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Potštát
praktický lékař pro dospělé	Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Bělotín, Potštát
stomatolog	Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Bělotín, Potštát
gynekolog	Hranice, Hustopeče nad Bečvou

Zdroj: Městská a obecní statistika 2007, ČSÚ, 2008; Katalog zdravotnických zařízení (Seznam CZ)

Do analýzy sociálního klimatu obvodu patří i hodnocení dalších jevů, jako jsou např. příčiny úmrtí, potratovost, rozvodovost atd. Nejčastějšími příčinami smrti jsou v České republice novotvary a nemoci oběhové soustavy. Standardizovaná míra úmrtnosti na novotvary v letech 2001–2005 dosahovala v SO ORP Hranice hodnoty 2,8 ‰, což se shoduje jak s průměrem České republiky, tak i Olomouckého kraje. Vyšší hodnotu úmrtnosti na novotvary mají jen tři SO ORP v kraji. V případě standardizované míry úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy je situace podobná, rozdíly mezi krajským nebo celorepublikovým průměrem jsou minimální a pohybují se v rámci desetin procentních bodů.
Kojenecká úmrtnost se ve správním obvodu pohybuje pod celorepublikovým i krajským průměrem a dosahuje druhé nejnižší hodnoty mezi SO ORP Olomouckého kraje. Index potratovosti je na Hranicku o čtyři procentní body nižší než průměr ČR, ale v rámci Olomouckého kraje je jeho hodnota spíše nadprůměrná (viz následující tabulka). Hrubá míra rozvodovosti je zde velice nízká, což spolu s hodnotami pro potratovost vypovídá o přetrvávajícím tradičním demografickém chování obyvatel, typickém především pro venkovské oblasti Jižní a částečně Střední Moravy.

Tabulka č. 3.7.11: Vybrané ukazatelé za SO ORP Olomouckého kraje v průměru za roky 2001–2005

Správní obvody	Standardizované míry úmrtnosti na nemoci (v ‰)		Kojenecká úmrtnost (v ‰)	Potraty na 100 živě narozených	HMR[6] (v ‰)
	Novotvary	Nemoci oběhové soustavy			
Hranice	**2,8**	**5,4**	**3,0**	**40,4**	**2,4**
Jeseník	2,6	6,3	3,1	41,4	3,4
Konice	3,1	5,7	4,2	33,2	1,3
Lipník nad Bečvou	2,7	5,2	7,0	40,4	2,2
Litovel	2,6	5,6	3,8	29,6	2,3
Mohelnice	2,5	5,1	1,2	30,3	2,7
Olomouc	2,8	4,7	4,1	38,0	3,5
Prostějov	2,9	5,5	4,0	40,6	2,6
Přerov	2,8	5,6	3,5	42,9	2,9
Šternberk	3,0	5,3	4,5	46,8	3,1
Šumperk	2,7	5,7	4,4	43,7	2,9
Uničov	*2,7*	*5,0*	*4,9*	*39,6*	*2,9*
Zábřeh	*2,6*	*5,5*	*3,3*	*39,2*	*2,9*
Olomoucký kraj	***2,8***	***5,3***	***3,9***	***39,9***	***3,0***
ČR	**2,8**	**5,5**	**3,8**	**44,5**	**3,1**

Zdroj: Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Olomouckého kraje v letech 2000 až 2005, ČSÚ, 2007

Pro účely plánování rozvoje sociálních služeb si nechalo vedení města Hranice vypracovat Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Hranic na období let 2007–2010, který zpracovává analýzu využití, dostupnosti, kvality a potřeb sociálních služeb v rámci konceptu komunitního plánování sociálních služeb ve správním obvodu ORP Hranice.

Sociální služby v regionu jsou zajišťovány Domovem důchodců v Hranicích se svou pečovatelskou službou, který poskytuje i možnost přechodného pobytu (maximálně na dobu 3 měsíců). Dále v regionu působí Dům s pečovatelskou službou v Hranicích, který disponuje 31 nájemními byty zvláštního určení. Dům s pečovatelskou službou působí také v Hustopečích nad Bečvou s 21 bytovými jednotkami, Zámrscích (5 bytových jednotek) a Rouském (5 bytových jednotek). V regionu působí dva kluby seniorů – v Hranicích (zajišťuje provozování počítačových kurzů, kurzů angličtiny, zdravotní cvičení, masáže atd.) a Rouském (organizace kulturních akcí, výletů apod.).
Nepostradatelná je charita, jejíž pobočka se nachází v Hranicích. Charitní ošetřovatelská služba zajišťuje komplexní zdravotní a sociální péči seniorům a osobám se zdravotním postižením v domácnostech. Charitní pečovatelská služba zajišťuje běžné úkony osobní potřeby poskytované seniorům a osobám se zdravotním postižením. Osobní asistenční služba zajišťuje pomoc v oblasti osobní péče, používání veřejných míst, péče o domácnost, kontaktu s rodinou a širším společenstvím, podporu při aktivním životě uživatele. Služba je určena seniorům a osobám se zdravotním postižením.

Pro osoby se zdravotním postižením slouží v regionu denní centrum ARCHA zajišťující aktivizaci při získání soběstačnosti, zlepšení hrubé a jemné motoriky, vzdělávání, podporu při získávání samostatnosti s cílem připravit uživatele vhodnou formou na postupné odpoutání od rodiny a na vlastní život. Celoroční péči o osoby s mentálním a tělesným postižením poskytuje Ústav sociální péče pro děti a dospělé Skalička. Umožňuje přechodné pobyty pro tyto osoby v zařízení a plnění nařízení ústavní výchovy u osob do 18 let věku. ALFA Handicap Hranice spolupracuje s Městským úřadem Hranice a poskytuje poradenství v oblasti vyřizování žádosti ZTP, ZTP/P a jiné, pořádá kulturní akce, zájezdy, rekondiční pobyty, setkání zdravotně postižených, rehabilitační plavání, masáže atd. Dětské centrum Hranice se zabývá výchovou a vzděláváním dětí se zdravotním postižením nebo specifickými potřebami. V regionu dále působí Sdružení pro pomoc postiženým dětem Hranice. Jedná se o občanské sdružení, které vzniklo

[6] Hrubá míra rozvodovosti = počet rozvodů na 1000 obyvatel středního stavu

v roce 1993 z přirozeného zájmu rodičů dětí se zdravotním postižením vybudovat v Hranicích zařízení pro děti se zdravotním postižením.
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Hranice se zabývá problematikou starých a zdravotně postižených občanů, osob společensky nepřizpůsobivých, národnostních menšin, sociální prevence a sociálně právní ochrany dětí. Mezi sociální služby spadá také činnost Úřadu práce v Přerově - detašované pracoviště Hranice, které nabízí pomoc pro nezaměstnané, absolventy škol, a rekvalifikační kurzy.
Sociálně slabým rodinám, bezdomovcům, zraněným, kteří jsou dopraveni do nemocnice a chybí jim ošacení a boty, slouží Charitní šatník. Lidé, kteří se svým způsobem života sociálně vyloučili a v současnosti nemají jinou potřebu než nocleh a jídlo nebo jsou krátkodobě v sociální krizi, mohou využít služeb Nocležny pro muže ELIM Hranice. Klientům je poskytnut nocleh, osobní hygiena a večeře se snídaní. Kontaktní centrum Kappa Hranice slouží pro uživatele nealkoholových drog, jejich blízké a širokou veřejnost.
V regionu působí Svaz diabetiků České republiky Hranice, který organizuje přednášky, besedy s odbornými lékaři, plavání, rekondiční pobyty. Činnost je určena nejen pro diabetiky, ale i pro rodinné příslušníky a další zájemce. V oblasti zdraví dále působí Klub zdraví Hranice organizující přednášky, semináře atd.
Mateřské centrum Dráček – Hranice sdružuje převážně rodiče na mateřské dovolené. Svou činností pomáhá rodičům a jejich dětem předcházet sociální izolovanosti a tím udržovat zdravou rodinu a předcházet některým patologickým jevům jako je rozvodovost, závislost na alkoholu, poruchy chování dětí apod. Pro děti v regionu slouží Dům dětí a mládeže Hranice.

Během přípravy projektu Program rozvoje města Hranic v roce 2003 byla zpracována situační analýza sociální oblasti regionu. Z této analýzy vyvstalo několik slabých stránek v sociální oblasti regionu a to nedostatečná nebo chybějící nabídka sociálních služeb pro některé skupiny obyvatel, nedostatek finančních prostředků na udržení a rozvoj některých služeb, nízká informovanost veřejnosti o nabídce sociálních služeb ve městě a malá spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli těchto služeb.

3.7.4 Indikátory

Pro zhodnocení dlouhodobého vývoje obyvatelstva byl zvolen jako hlavní indikátor index změny počtu obyvatel 2001/1950 a pro nedávný populační vývoj byl zvolen obdobně konstruovaný index změny počtu obyvatel 2007/2001. Pro analýzu struktury obyvatelstva byl použit index stáří, který reflektuje zastoupení obyvatelstva ve věku 65 a více let ale také ve věku do 15 let; při studiu úrovně vzdělanosti byl hlavním indikátorem podíl osob s nejméně středoškolským vzděláním s maturitou na celkovém počtu osob starších 15 let.

Hodnocení indikátoru „vývoj obyvatelstva v letech 1950–2001“

-2	*méně než 75 %*
-1	*75,0 – 89,9 %*
0	*90,0 – 109,9 %*
1	*110,0 – 124,9 %*
2	*125,0 % a více*

Hodnocení indikátoru „vývoj obyvatelstva v letech 2001–2007“

-2	*méně než 95 %*
-1	*95,0 – 97,9 %*
0	*98,0 – 102,9 %*
1	*103,0 – 109,9 %*
2	*110 % a více*

Tabulka č. 3.7.12: Hodnocení vývoje obyvatelstva v letech 1950–2001 a 2001–2007

Obce	Index 2001/1950 (v %)	Hodnocení indikátoru	Index 2007/2001 (v %)	Hodnocení indikátoru
Bělotín	81,5	**-1**	102,3	**0**
Býškovice	83,5	**-1**	106,6	**1**
Černotín	95,9	**0**	101,2	**0**
Dolní Těšice	42,6	**-2**	115,0	**2**
Horní Těšice	127,7	**2**	94,4	**-2**
Horní Újezd	78,5	**-1**	98,9	**0**
Hrabůvka	92,4	**0**	97,6	**-1**
Hranice	131,2	**2**	98,5	**0**
Hustopeče nad Bečvou	103,9	**0**	103,4	**1**
Jindřichov	88,8	**-1**	99,8	**0**
Klokočí	104,2	**0**	96,0	**-1**
Malhotice	79,5	**-1**	100,0	**0**
Milenov	71,6	**-2**	103,8	**1**
Milotice nad Bečvou	61,4	**-2**	115,0	**2**
Olšovec	102,5	**0**	101,8	**0**
Opatovice	113,5	**1**	105,3	**1**
Paršovice	111,3	**1**	102,4	**0**
Partutovice	119,7	**1**	101,6	**0**
Polom	52,3	**-2**	97,9	**-1**
Potštát	89,2	**-1**	95,3	**-1**
Provodovice	55,6	**-2**	117,6	**2**
Radíkov	81,1	**-1**	100,0	**0**
Rakov	87,5	**-1**	107,5	**1**
Rouské	75,7	**-1**	94,0	**-2**
Skalička	120,8	**1**	103,0	**1**
Střítež nad Ludinou	90,8	**0**	100,6	**0**
Špičky	93,0	**0**	93,8	**-2**
Teplice nad Bečvou	56,5	**-2**	109,7	**1**
Ústí	114,1	**1**	96,1	**-1**
Všechovice	112,9	**1**	98,3	**0**
Zámrsky	50,3	**-2**	105,0	**1**
SO ORP Hranice	109,2	**0**	99,7	**0**
Kraj	113,9	**-**	99,4	**-**
ČR	114,9	**-**	101,5	**-**

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, ČSÚ, 2007; Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ, 2008; vlastní výpočty

Hodnocení indikátoru „index stáří“:

-2	*125,0 a více*
-1	*110,0 – 124,9*
0	*90,0 – 109,9*
1	*75,0 – 89,9*
2	*méně než 75,0*

Hodnocení indikátoru „podíl osob nejméně s maturitou“:

-2	*méně než 15,0 %*
-1	*15,0 – 19,9 %*
0	*20,0 – 24,9 %*
1	*25,0 – 34,9 %*
2	*35 % a více*

Tabulka č. 3.7.13: Hodnocení věkové struktury obyvatelstva (31. 12. 2006) a úrovně vzdělanosti (1. 3. 2001)

Obce	Index stáří (v %)	Hodnocení indikátoru	Osoby nejméně s maturitou (v %)	Hodnocení indikátoru
Bělotín	64,0	**2**	22,6	**0**
Býškovice	74,6	**2**	26,8	**1**
Černotín	61,4	**2**	36,6	**2**
Dolní Těšice	133,3	**-2**	12,5	**-2**
Horní Těšice	130,0	**-2**	28,3	**1**
Horní Újezd	93,9	**0**	25,7	**1**
Hrabůvka	103,7	**0**	30,4	**1**
Hranice	87,8	**1**	42,2	**2**
Hustopeče nad Bečvou	71,6	**2**	37,0	**2**
Jindřichov	112,9	**-1**	30,5	**1**
Klokočí	97,3	**0**	37,0	**2**
Malhotice	71,9	**2**	21,4	**0**
Milenov	106,0	**0**	26,7	**1**
Milotice nad Bečvou	108,3	**0**	31,4	**1**
Olšovec	84,6	**1**	30,0	**1**
Opatovice	76,1	**1**	29,7	**1**
Paršovice	83,9	**1**	28,6	**1**
Partutovice	58,8	**2**	28,2	**1**
Polom	42,2	**2**	14,8	**-2**
Potštát	85,3	**1**	20,0	**0**
Provodovice	137,5	**-2**	17,9	**-1**
Radíkov	133,3	**-2**	28,9	**1**
Rakov	73,4	**2**	30,0	**1**
Rouské	88,2	**1**	23,5	**0**
Skalička	60,6	**2**	24,0	**0**
Střítež nad Ludinou	98,5	**0**	32,9	**1**
Špičky	104,7	**0**	29,0	**1**
Teplice nad Bečvou	137,5	**-2**	44,5	**2**
Ústí	81,9	**1**	33,7	**1**
Všechovice	90,0	**0**	28,2	**1**
Zámrsky	157,7	**-2**	26,2	**1**
SO ORP Hranice	84,9	**1**	36,3	**2**
Kraj	103,9	**-**	35,6	**-**
ČR	100,2	**-**	37,2	**-**

Zdroj: Statistický průvodce obcemi Olomouckého kraje 2007, ČSÚ, 2007; Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – okres Přerov 2001, ČSÚ, 2003; vlastní výpočty

3.7.5 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Aktuální pozitivní trendy ve vývoji přirozené měny obyvatelstva, zejména nárůst počtu narozených a pokles počtu zemřelých (kladná bilance přirozeného pohybu od roku 2005).	**Výrazné poklesy počtu obyvatel v poválečném vývoji v některých obcích regionu (Polom, Zámrsky, Dolní Těšice).**
Příznivá věková skladba obyvatelstva, tj. vyšší zastoupení osob ve věku 0 až 14 let než osob ve věku 65 a více let (v roce 2005 nejmladší správní obvod Olomouckého kraje).	**Dlouhodobá migrační ztrátovost celého území, migrací roste pouze zázemí a to především ve vztahu s centrem regionu městem Hranice.**
Dlouhodobý populační růst jádra, zázemí roste až v posledním sledovaném období.	Převaha obyvatelstva se středním vzděláním bez maturity.
Vyšší míra porodnosti než úmrtnosti v jádru i zázemí.	Nízká informovanost obyvatelstva v oblasti sociálních služeb.
Suburbanizace obyvatelstva Hranic je doprovázena migračním ziskem okolních obcí.	Nedostatečná péče zaměřená pro rozvoj volnočasových aktivit mládeže.
V porovnání s ostatními správními obvody Olomouckého kraje vyšší vzdělanostní úroveň obyvatelstva.	
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Příznivá věková skladba obyvatelstva může nejen v současnosti, ale i v blízké budoucnosti pozitivně ovlivnit vývoj obyvatelstva – růst složky v produktivním věku.	**I přes zvýšení porodnosti bude docházet ke stárnutí obyvatel a na tento vývoj je potřebné reagovat i v koncepci sociální péče o obyvatelstvo v produktivním věku.**
Využít příznivou věkovou strukturu obyvatel pro přilákání nových investorů, především ze zahraničí.	**Nedostatečný rozvoj sociálních služeb v některých obcích může vést ve svém důsledku k vylučování některých skupin obyvatelstva ze společenského života.**
Investovat do rozvoje péče a služeb pro mládež a zařízení určených pro volnočasové aktivity.	**Nevytvoření dostatečného zázemí pro hospodářský rozvoj regionu povede ke snížení motivace k setrvání v regionu a k prohlubování záporné migrační bilance a odchodu obyvatel zejména v mladém produktivním věku do blízkých center – Olomouc, Přerov.**

3.7.6 Problémy k řešení

- Zřízení center pro volnočasové aktivity mládeže, spolupráce obcí a měst se soukromým sektorem
- Rozšíření ploch pro volnočasové aktivity s důrazem na mládež
- Identifikace vhodných lokalit a objektů pro rozvoj sociálních služeb orientovaných na mládež a seniory – možnost získání dotací
- Čerpání dotací z Evropského sociálního fondu na rekvalifikace a školení – zabránění odchodu obyvatelstva za prací z regionu

3.8 BYDLENÍ

Téma bydlení je zpracováno z hlediska kvality bydlení a bytové výstavby. Bydlení lze označit za velmi široké téma, je totiž významně provázáno se sociodemografickými a hospodářskými podmínkami. Na jedné straně je jeho podoba výsledkem jejich působení (rozvoj bydlení v oblastech s přírůstkem obyvatel či větším počtem podnikatelských subjektů), zatímco na druhé straně příčinou (kvalita bydlení jako činitel příchodu obyvatel a ekonomických subjektů do oblasti).

Zdrojem dat použitých v této kapitole je Český statistický úřad (ČSÚ), především poslední Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB), které proběhlo v roce 2001. Bytová výstavba je potom statistickým úřadem sledována průběžně, a proto jsou použita data za celé období 2001–2007.

3.8.1 Kvalita bydlení

Mezi ukazatele kvality bydlení patří technické vybavení domácností, reprezentované v této studii podílem domácností vybavených ústředním nebo etážovým topením. Dalšími použitými ukazateli jsou podíl bytů postavených před rokem 1919 a velikost obytné plochy na jednoho obyvatele.

Ústředním či etážovým topením je ve správním obvodu ORP Hranice vybaveno výrazně více domácností (85,4 %) než je průměr České republiky (81,7 %) i průměr Olomouckého kraje (83,3 %). V rámci kraje se dokonce jedná o druhý nejvyšší podíl ze třinácti obvodů. Nepatrně vyšší hodnotu vykazuje už jen správní obvod ORP Olomouc. Mezi jednotlivými obcemi se hodnota pohybuje v rozmezí od 65 % až do 95 %. Největší podíly domácností s ústředním nebo etážovým topením lze nalézt u několika obcí v blízkosti Hranic (Černotín, Klokočí, Ústí), ale také v širším zázemí (Horní Újezd), zatímco naopak nejmenší spíše v severozápadní části blízko Vojenského újezdu Libavá (Potštát, Radíkov).

Podíl bytů postavených před rokem 1919 představuje zhruba desetinu a je téměř totožný s celorepublikovým průměrem. V rámci Olomouckého kraje se jedná o nízkou hodnotu, což dokládá i průměrné stáří bytového fondu (44,6 let). Představuje totiž po SO ORP Zábřeh a Přerov třetí nejnižší hodnotu v kraji. Pět obcí má více než čtvrtinu bytů postavených do roku 1919. Vůbec nejvyšších hodnot dosahují Polom a Milotice nad Bečvou, které byly po dlouhou dobu postiženy stavební uzávěrou vzhledem k dříve plánované jaderné elektrárně Blahutovice. Dnes se však již s její stavbou nepočítá. Třetinový podíl má ještě obec Radíkov, kde tehdejší výstavba souvisela se sklářstvím. V osmi obcích není podíl bytů postavených před rokem 1919 ani desetinový. Nejmenší hodnotu (4,7 %) vykazují Teplice nad Bečvou z důvodu velké výstavby družstevních bytů pro zaměstnance tamějších lázní v 70. letech 20. století.

Velikost obytné plochy při přepočtu na obyvatele je ve správním obvodu nižší než činí republikový průměr i průměr Olomouckého kraje. Tuto skutečnost také dokládá šestá nejmenší průměrná velikost obytné plochy připadající na jeden byt (51,3 m^2) ze třinácti obvodů, což nasvědčuje většímu zastoupení menších bytů. Patrné jsou rozdíly mezi jednotlivými obcemi, nejnižší hodnoty velikosti obytné plochy přepočtené na počet obyvatel se blíží 17 m^2, nejvyšší hodnoty přesahují 24 m^2 na obyvatele.

Tabulka č. 3.8.1: Kvalita bydlení v obcích SO ORP Hranice v roce 2001

Obce	Ústřední nebo etážové topení (v %)	Byty postavené do roku 1919 (v %)	Obytná plocha na obyvatele (v m^2/ob.)
Bělotín	84,7	23,7	18,8
Býškovice	87,4	10,1	19,2
Černotín	91,5	12,0	20,5
Dolní Těšice	70,6	17,6	24,4
Horní Těšice	84,9	18,9	18,0
Horní Újezd	95,0	8,8	21,4
Hrabůvka	76,6	21,6	17,3
Hranice	86,6	7,1	17,1
Hustopeče nad Bečvou	90,4	12,7	18,8
Jindřichov	81,5	17,9	18,7
Klokočí	92,6	14,8	21,9
Malhotice	77,2	23,7	19,3
Milenov	85,5	23,2	22,0
Milotice nad Bečvou	85,2	33,3	22,4
Olšovec	83,9	16,8	19,7
Opatovice	87,0	12,2	20,9
Paršovice	83,5	13,9	18,1
Partutovice	88,4	9,7	17,8
Polom	71,4	36,2	19,8
Potštát	67,9	26,7	17,2
Provodovice	78,3	15,2	23,9
Radíkov	64,8	33,3	23,3
Rakov	89,7	9,4	19,0
Rouské	86,3	27,5	18,0
Skalička	76,5	11,4	16,8
Střítež nad Ludinou	76,3	21,4	19,8
Špičky	77,7	20,4	20,3
Teplice nad Bečvou	89,8	4,7	20,4
Ústí	90,2	9,3	20,4
Všechovice	90,5	6,8	20,2
Zámrsky	79,2	9,7	18,2
SO ORP Hranice	**85,4**	**11,3**	**18,1**
Jádro	*86,6*	*7,1*	*17,1*
Zázemí	*83,8*	*16,9*	*19,4*
ČR	81,7	11,2	18,6

Zdroj: Sčítání lidu domů a bytů 2001 – okres Přerov, ČSÚ, 2003; vlastní výpočty
Pozn.: jádro = sídlo SO ORP (Hranice), zázemí = ostatní obce

3.8.2 Bytová výstavba

Intenzita bytové výstavby je hodnocena absolutním počtem dokončených bytů (v rodinných a bytových domech a ostatních stavbách) a počtem dokončených bytů v obci na 1 000 obyvatel středního stavu. Nevýhodou absolutního ukazatele je, že nezohledňuje velikost obce a proto byla zvolena relativizace počtem obyvatel. Oba ukazatele jsou počítány za období 2001–2007.

V období let 2001 až 2007 bylo v SO ORP Hranice postaveno 493 bytů, z toho 326 v bytových a rodinných domech. Ve sledovaném období byla vyšší intenzita výstavby bytů v rodinných domech (224 bytů), zatímco výstavba bytů v bytových domech byla méně významná (102 bytů). Na město Hranice připadalo 166 bytů a na obce v zázemí 160 bytů, především v Teplicích nad Bečvou (23 bytů).

Tabulka č. 3.8.2: Bytová výstavba v obcích SO ORP Hranice v letech 2001-2007

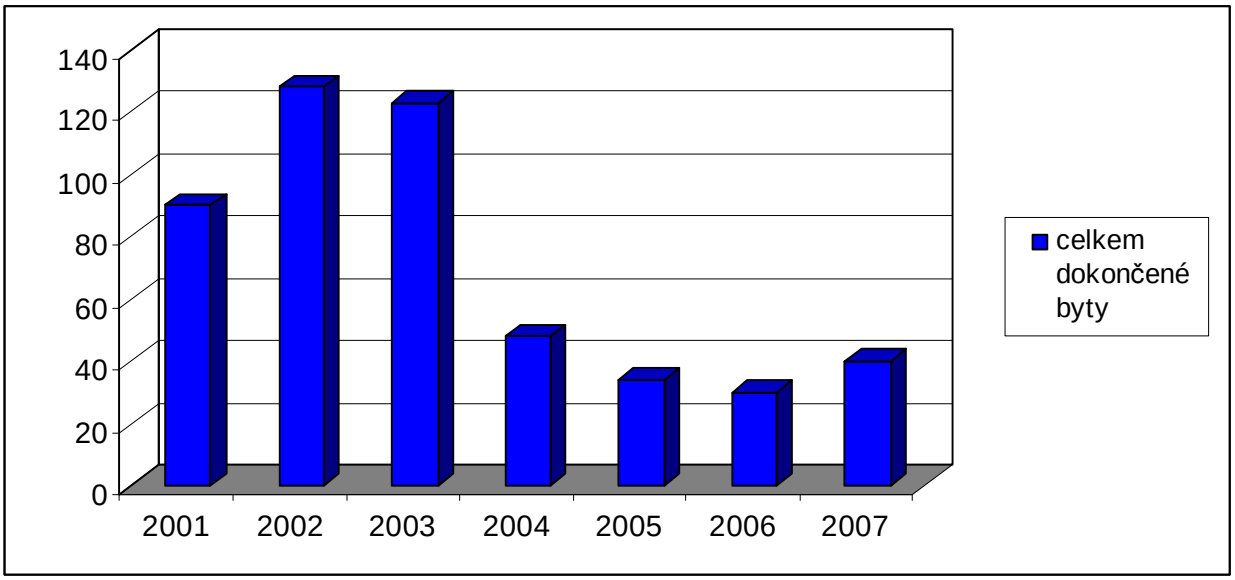
Obce	Dokončené byty			
	v rodinných domech	v bytových domech	ostatní byty[7]	celkem
Bělotín	18	0	5	23
Býškovice	2	0	11	13
Černotín	3	0	2	5
Dolní Těšice	1	0	0	1
Horní Těšice	0	0	0	0
Horní Újezd	2	0	8	10
Hrabůvka	3	0	2	5
Hranice	87	79	67	233
Hustopeče nad Bečvou	13	0	17	30
Jindřichov	1	0	3	4
Klokočí	5	0	0	5
Malhotice	5	0	4	9
Milenov	3	0	3	6
Milotice nad Bečvou	3	0	3	6
Olšovec	6	0	1	7
Opatovice	10	0	4	14
Paršovice	3	0	4	7
Partutovice	3	0	2	5
Polom	0	0	0	0
Potštát	6	0	1	7
Provodovice	2	0	2	4
Radíkov	4	0	2	6
Rakov	3	0	4	7
Rouské	3	5	7	15
Skalička	6	0	2	8
Střítež nad Ludinou	4	0	4	8
Špičky	5	0	0	5
Teplice nad Bečvou	5	18	1	24
Ústí	4	0	3	7
Všechovice	12	0	5	17
Zámrsky	2	0	0	2
SO ORP Hranice	**224**	**102**	**167**	**493**
Jádro	*87*	*79*	*67*	*233*
Zázemí	*137*	*23*	*100*	*260*
ČR	90 798	70 514	54 834	216 146

Zdroj: Databáze „Bytová výstavba 2001-2007“, ČSÚ, 2008

[7] Kategorii ostatní byty tvoří byty v nástavbách, přístavbách a vestavbách v rodinných a bytových domech, dále byty v domech s pečovatelskou službou a domovech-penziónech, a byty v budovách primárně neurčených pro bydlení.

Vysoká intenzita bytové výstavby v letech 2001–2003 oproti následujícímu období byla způsobena dokončením několika projektů bytových domů v Hranicích (roky 2002 a 2003) a v Teplicích nad Bečvou (rok 2003) a poměrně vysokou výstavbou rodinných domů v Hranicích. Následný výrazný pokles byl způsoben tím, že ustala realizace dalších bytových domů a probíhala zejména výstavba rodinných domů. Vzhledem k blížící se reformě daňového systému ve stavebnictví mírně vzrostl v roce 2007 počet vystavěných domů.

Obrázek č. 3.8.1: Bytová výstavba ve SO ORP Hranice v letech 2001-2007

Zdroj: Databáze „Bytová výstavba 2001-2007“, ČSÚ, 2008

Průměrný roční počet dokončených bytů na 1000 obyvatel středního stavu byl v SO ORP Hranice v letech 2001–2007 v porovnání s celorepublikovým průměrem o třetinu nižší. Stavební aktivita byla vyšší v zázemí než v samotném městě Hranice.

Podrobnější porovnání s ostatními obvody Olomouckého kraje je možné pouze za období let 2001–2006. Průměrný počet ročně postavených bytů na 1 000 obyvatel v SO ORP Hranice byl v letech 2001–2006 vzhledem k ostatním SO ORP Olomouckého kraje průměrný, ze 13 obvodů vykazuje SO ORP Hranice šestou nejvyšší intenzitu.

V prostorové analýze bytové výstavby lze pozorovat dílčí území s významnější intenzitou výstavby. Především se jedná o oblast jižně od Hranic tvořenou obcemi Býškovice, Dolní Těšice, Horní Újezd, Malhotice, Provodovice a Rouské. Atraktivita oblasti je dána poměrně dobrou technickou vybaveností, zachovalým přírodním prostředím, lokalizací několika měst v okolí s uspokojující nabídkou služeb (Hranice, Bystřice pod Hostýnem, Lipník nad Bečvou) a dopravní dostupností reprezentovanou silnicemi II/438 Teplice nad Bečvou - Bystřice pod Hostýnem a II/439 Teplice nad Bečvou - Kelč - Kunovice, v blízkosti se také nachází silnice I/47 Přerov - Ostrava, I/35 Hranice - Valašské Meziříčí a plánovaná dálnice D1 Brno - Ostrava. Nejvyšší intenzitu výstavby, oproti průměru více než pětkrát, však vykazuje obec Teplice nad Bečvou, především díky lázeňství (a to jak domy pro pacienty, tak i pro zaměstnance). Po zrušení stavební uzávěry narostla intenzita také v Miloticích nad Bečvou.

Ve dvou obcích, Horní Těšice a Polom, nebyla v období 2001-2007 zaznamenána žádná výstavba. U obce Polom se jedná o pozůstatek stavební uzávěry, během níž jí ubylo mladších obyvatel a ani po jejím skončení není dostatečně atraktivní pro příchod nových. Nízká intenzita bytové výstavby byla rovněž zaznamenána v obci Potštát, kde ji způsobuje nedaleký Vojenský újezd Libavá, bránící jejímu prostorovému rozvoji, malá nabídka pracovních míst a menší kvalita bydlení.

Tabulka č. 3.8.3: Průměrný roční počet postavených bytů v obcích SO ORP Hranice v letech 2001-2007

Obce	Průměrný roční počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu			
	v rodinných domech	v bytových domech	ostatní byty	celkem
Bělotín	1,6	0,0	0,4	**2,0**
Býškovice	0,8	0,0	4,2	**4,9**
Černotín	0,6	0,0	0,4	**0,9**
Dolní Těšice	3,3	0,0	0,0	**3,3**
Horní Těšice	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Horní Újezd	0,7	0,0	2,6	**3,3**
Hrabůvka	1,3	0,0	0,9	**2,2**
Hranice	0,6	0,6	0,5	**1,7**
Hustopeče nad Bečvou	1,0	0,0	1,4	**2,4**
Jindřichov	0,3	0,0	0,9	**1,2**
Klokočí	2,9	0,0	0,0	**2,9**
Malhotice	2,1	0,0	1,7	**3,8**
Milenov	1,1	0,0	1,1	**2,3**
Milotice nad Bečvou	1,8	0,0	1,8	**3,5**
Olšovec	1,9	0,0	0,3	**2,2**
Opatovice	1,8	0,0	0,7	**2,6**
Paršovice	1,1	0,0	1,5	**2,6**
Partutovice	0,9	0,0	0,6	**1,5**
Polom	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Potštát	0,7	0,0	0,1	**0,8**
Provodovice	2,1	0,0	2,1	**4,2**
Radíkov	4,0	0,0	2,0	**6,0**
Rakov	1,1	0,0	1,5	**2,6**
Rouské	1,7	2,9	4,1	**8,7**
Skalička	1,6	0,0	0,5	**2,1**
Střítež nad Ludinou	0,7	0,0	0,7	**1,3**
Špičky	2,4	0,0	0,0	**2,4**
Teplice nad Bečvou	2,3	8,2	0,5	**10,9**
Ústí	1,0	0,0	0,8	**1,8**
Všechovice	1,9	0,0	0,8	**2,7**
Zámrsky	1,4	0,0	0,0	**1,4**
SO ORP Hranice	**0,9**	**0,4**	**0,7**	**2,0**
Jádro	*0,6*	*0,6*	*0,5*	***1,7***
Zázemí	*1,3*	*0,2*	*0,9*	***2,4***
ČR	1,3	1,0	0,8	**3,0**

Zdroj: Databáze „Bytová výstavba 2001-2007“, ČSÚ, 2008; vlastní výpočty

Město Hranice se v současné době zaměřuje na podporu nové bytové výstavby a regeneraci městských sídlišť (Galašova, Na hrázi a Hromůvka). Pozitivně je hodnocena existence zařízení pro sociálně slabší občany (zejména seniory), naopak za negativní lze označit malé čerpání dotací na národní i evropské úrovni a pomalý postup rekonstrukce některých částí města.

3.8.3 Indikátory

Za hlavní indikátory kvality bydlení byly zvoleny – podíl trvale obydlených bytů vybavených ústředním nebo etážovým topením k 1. 3. 2001, podíl bytů postavených do roku 1919, průměrná velikost obytné plochy bytů na obyvatele k 1. 3. 2001; z hlediska bytové výstavby potom průměrný roční počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu v letech 2001-2007.

Výraznější rozdíly mezi jednotlivými obcemi z hlediska zařízení domácností vykazuje vybavenost ústředním nebo etážovým topením. Obecně lze konstatovat, že vyšší hodnota tohoto ukazatele značí vyšší kvalitu bydlení. Naopak vyšší hodnota podílu bytů postavených do roku 1919 dokládá malou intenzitu výstavby především v 70. a 80. let minulého století, kdy byla podporována výstavba jen v obcích na vyšším hierarchickém stupni (střediskové obce). Nestřediskové obce nebyly pracovními centry, nebyly zde lokalizovány výrobní podniky, nebyl tak podporován jejich růst. Lze říci, že čím nižší podíl bytů postavených do roku 1919, tím významnější bylo postavení obce především v období socialismu, kdy byla bytová výstavba plánovaná a řízená, nicméně nemusí to býti vždy pravidlem.

Hodnocení celkové kvality bydlení dotváří třetí hlavní ukazatel, obytná plocha v přepočtu na obyvatele, která udává kolik metrů čtverečních obytné plochy v průměru připadá na 1 obyvatele obce/regionu. Tento ukazatel může být interpretován současně s hodnocením stáří bytového fondu, přičemž pomůže snáze identifikovat zástavbu bytových domů s malometrážními byty anebo s průměrnou velikostí bytů, kdy pomáhá zhodnotit kvalitu bydlení. Počet dokončených bytů v rodinných nebo bytových domech reflektuje atraktivitu pro bydlení v dané obci. Vyšší intenzita výstavby představuje příliv nového obyvatelstva především v produktivním věku, rozvoj a zkvalitnění služeb v obci i větší daňové příjmy.

Hodnocení indikátoru „Ústřední nebo etážové topení“:

-2	*méně než 75 %*	*velmi nízká vybavenost bytů*
-1	*75,0 - 79,9 %*	*podprůměrná vybavenost bytů*
0	*80,0 - 84,9 %*	*průměrná vybavenost bytů*
1	*85,0 - 89,9 %*	*nadprůměrná vybavenost bytů*
2	*90 % a více*	*vysoká vybavenost bytů*

Hodnocení indikátoru „Byty postavené do roku 1919“:

-2	*25 % a více*	*vysoké stáří bytového fondu*
-1	*20,0 - 24,9 %*	*nadprůměrné stáří bytového fondu*
0	*15,0 - 19,9 %*	*průměrné stáří bytového fondu*
1	*10,0 - 14,9 %*	*podprůměrné stáří bytového fondu*
2	*méně než 10 %*	*nízké stáří bytového fondu*

Hodnocení indikátoru „Obytná plocha na obyvatele“:

-2	*méně než 18*	*nízká kvalita bydlení*
-1	*18,0 - 18,9*	*podprůměrná kvalita bydlení*
0	*19,0 - 20,3*	*průměrná kvalita bydlení*
1	*20,4 - 21,9*	*nadprůměrná kvalita bydlení*
2	*22 a více*	*vysoká kvalita bydlení*

Hodnocení indikátoru „Průměrný roční počet dokončených bytů“:

-2	*méně než 1*	*nízká intenzita bytové výstavby*
-1	*1,0 - 1,9*	*podprůměrná intenzita bytové výstavby*
0	*2,0 - 2,4*	*průměrná intenzita bytové výstavby*
1	*2,5 - 3,9*	*nadprůměrná intenzita bytové výstavby*
2	*4 a více*	*vysoká intenzita bytové výstavby*

Tabulka č. 3.8.4: Podíl trvale obydlených bytů vybavených ústředním nebo etážovým topením v roce 2001 a podíl bytů postavených do roku 1919

Obce	Ústřední nebo etážové topení (v %)	Hodnocení indikátoru	Byty postavené do roku 1919 (v %)	Hodnocení indikátoru
Bělotín	84,7	**0**	23,7	**-1**
Býškovice	87,4	**1**	10,1	**1**
Černotín	91,5	**2**	12,0	**1**
Dolní Těšice	70,6	**-2**	17,6	**0**
Horní Těšice	84,9	**0**	18,9	**0**
Horní Újezd	95,0	**2**	8,8	**2**
Hrabůvka	76,6	**-1**	21,6	**-1**
Hranice	86,6	**1**	7,1	**2**
Hustopeče nad Bečvou	90,4	**2**	12,7	**1**
Jindřichov	81,5	**0**	17,9	**0**
Klokočí	92,6	**2**	14,8	**1**
Malhotice	77,2	**-1**	23,7	**-1**
Milenov	85,5	**1**	23,2	**-1**
Milotice nad Bečvou	85,2	**1**	33,3	**-2**
Olšovec	83,9	**0**	16,8	**0**
Opatovice	87,0	**1**	12,2	**1**
Paršovice	83,5	**0**	13,9	**1**
Partutovice	88,4	**1**	9,7	**2**
Polom	71,4	**-2**	36,2	**-2**
Potštát	67,9	**-2**	26,7	**-2**
Provodovice	78,3	**-1**	15,2	**0**
Radíkov	64,8	**-2**	33,3	**-2**
Rakov	89,7	**1**	9,4	**2**
Rouské	86,3	**1**	27,5	**-2**
Skalička	76,5	**-1**	11,4	**1**
Střítež nad Ludinou	76,3	**-1**	21,4	**-1**
Špičky	77,7	**-1**	20,4	**-1**
Teplice nad Bečvou	89,8	**1**	4,7	**2**
Ústí	90,2	**2**	9,3	**2**
Všechovice	90,5	**2**	6,8	**2**
Zámrsky	79,2	**-1**	9,7	**2**
SO ORP Hranice	**85,4**	**1**	**11,3**	**1**
Kraj	**83,3**	**-**	**13,4**	**-**
ČR	**81,7**	**-**	**11,2**	**-**

Zdroj: Sčítání lidu domů a bytů 2001 – okres Přerov, ČSÚ, 2003; vlastní výpočty

Tabulka č. 3.8.5: Průměrná velikost obytné plochy bytů na obyvatele v roce 2001 a bytová výstavba v letech 2001-2007

Obce	Obytná plocha na obyvatele (v m^2/ob.)	Hodnocení indikátoru	Průměrný roční počet dokončených bytů[8]	Hodnocení indikátoru
Bělotín	18,8	**-1**	2,0	**0**
Býškovice	19,2	**0**	4,9	**2**
Černotín	20,5	**1**	0,9	**-2**
Dolní Těšice	24,4	**2**	3,3	**1**
Horní Těšice	18,0	**-1**	0,0	**-2**
Horní Újezd	21,4	**1**	3,3	**1**
Hrabůvka	17,3	**-2**	2,2	**0**
Hranice	17,1	**-2**	1,7	**-1**
Hustopeče nad Bečvou	18,8	**-1**	2,4	**0**
Jindřichov	18,7	**-1**	1,2	**-1**
Klokočí	21,9	**1**	2,9	**1**
Malhotice	19,3	**0**	3,8	**1**
Milenov	22,0	**2**	2,3	**0**
Milotice nad Bečvou	22,4	**2**	3,5	**1**
Olšovec	19,7	**0**	2,2	**0**
Opatovice	20,9	**1**	2,6	**1**
Paršovice	18,1	**-1**	2,6	**1**
Partutovice	17,8	**-2**	1,5	**-1**
Polom	19,8	**0**	0,0	**-2**
Potštát	17,2	**-2**	0,8	**-2**
Provodovice	23,9	**2**	4,2	**2**
Radíkov	23,3	**2**	6,0	**2**
Rakov	19,0	**0**	2,6	**1**
Rouské	18,0	**-1**	8,7	**2**
Skalička	16,8	**-2**	2,1	**0**
Střítež nad Ludinou	19,8	**0**	1,3	**-1**
Špičky	20,3	**0**	2,4	**0**
Teplice nad Bečvou	20,4	**1**	10,9	**2**
Ústí	20,4	**1**	1,8	**-1**
Všechovice	20,2	**0**	2,7	**1**
Zámrsky	18,2	**-1**	1,4	**-1**
SO ORP Hranice	**18,1**	**-1**	**2,0**	**0**
Kraj	**18,3**	**-**	**2,3**	**-**
ČR	**18,6**	**-**	**3,0**	**-**

Zdroj: Sčítání lidu domů a bytů 2001 – okres Přerov, ČSÚ, 2003; vlastní výpočty
Databáze „Bytová výstavba 2001-2007“, ČSÚ, 2008; vlastní výpočty

[8] na 1 000 obyvatel středního stavu

3.8.4 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Výrazně nadprůměrná vybavenost trvale obydlených bytů ústředním nebo etážovým topením (nejvíce v obcích Černotín, Horní Újezd, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí, Ústí, Všechovice), druhý nejvyšší podíl v Olomouckém kraji.	**Patrný vliv stavební uzávěry v některých obcích kvůli dříve plánované elektrárně (obce Polom, Milotice nad Bečvou).**
Třetí nejmladší bytový fond v Olomouckém kraji.	**Podprůměrná velikost obytné plochy (nejmenší v obcích Hrabůvka, Hranice, Partutovice, Potštát, Skalička), vyšší podíl menších bytů.**
Území jižně od Hranic - rozvíjející se oblast z hlediska bytové výstavby a kvality bytového fondu (hlavně obce Teplice nad Bečvou, Býškovice, Dolní Těšice, Horní Újezd, Malhotice, Provodovice, Rouské, Milotice nad Bečvou).	**Nízká intenzita bytové výstavby, o třetinu menší než celorepublikový průměr (nejmenší v obcích Černotín, Horní Těšice, Polom, Potštát).**
Převažující význam individuální výstavby rodinných domů, podpora tohoto typu výstavby zejména v Hranicích.	**Malá nabídka pracovních míst v SO ORP Hranice snižuje atraktivitu oblasti pro přistěhování.**
Dobrá dopravní dostupnost a atraktivní krajina zvyšující přitažlivost oblasti.	Vojenský újezd Libavá negativně působící na rozvoj obcí v jeho blízkosti, tedy i bydlení.
Rozvoj lázeňství v Teplicích nad Bečvou iniciuje zvýšení intenzity bytové výstavby.	
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Využití evropských i národních dotací a programů rozvoje k obnově, revitalizaci a regeneraci bytového fondu.	**Zhoršení stavu ovzduší a hluku v důsledku vyšší dopravní zatíženosti území může snižovat atraktivitu oblasti pro bydlení.**
Spolupráce s Vojenským újezdem Libavá vedoucí k vyčlenění ploch pro bytovou výstavbu a rozvoj obcí v jeho blízkosti.	**Vystěhování se především mladšího a vzdělaného obyvatelstva za vyšším životním standardem, a zejména pracovními příležitostmi.**
Navázání spolupráce s ekonomickými subjekty a vytvoření pracovních míst jako významných faktorů zvyšujících atraktivitu oblasti.	**Malé povědomí o fondech a dotacích spojené s malým využíváním těchto prostředků.**
Dostavení dálnice Brno-Ostrava povede ke zmírnění tranzitu a ke zvýšení atraktivity pro bydlení v regionu – jednak uklidnění dopravní situace, jednak zvýšení dopravní dostupnosti.	Malá provázanost obcí, špatná komunikace mezi nimi snižující možnost realizace společných projektů vedoucích ke zlepšení kvality bydlení.

3.8.5 Problémy k řešení

- Revitalizace staršího bytového fondu (malometrážní byty) především v Hranicích a obcích postižených stavební uzávěrou kvůli dříve plánované elektrárně.
- Zasíťování vhodných stavebních parcel povede k nárůstu individuální výstavby.
- Vytvoření vhodných podmínek k bydlení pro sociálně slabší obyvatele, výstavba takovýchto zařízení – jednání s developery o výstavbě bytových domů.
- Vytvořit koncept rozvoje bydlení pro Teplice nad Bečvou – nutnost vytvoření vhodné strategie aby nedošlo k devalvaci historického centra.

3.9 REKREACE

Z geomorfologického hlediska lze SO ORP Hranice rozdělit do tří částí – centrální část (Moravská brána) lze charakterizovat poměrně rovinatým reliéfem, na rozvodí povodí řek Bečva a Odra je terén pahorkatinný. Tato část správního SO je zemědělsky poměrně intenzivně obdělávanou krajinou, pohledově tedy není příliš atraktivní. Vyšší estetickou hodnotu určitě mají zbývající dvě části území, které se strmě zvedají z Moravské brány – na severozápadě to je Nízký Jeseník (Vítkovská vrchovina), v jihovýchodní části území pak Podbeskydská pahorkatina. Svahy přechodu Nízkého Jeseníku do Moravské brány jsou zalesněny velice hustě a jsou prořezány hlubokými údolími, vrcholové náhorní plošiny jsou zalesněny méně. Podobný charakter má i krajina Podbeskydské pahorkatiny, zde se však nevyskytují hluboce zařezaná údolí.

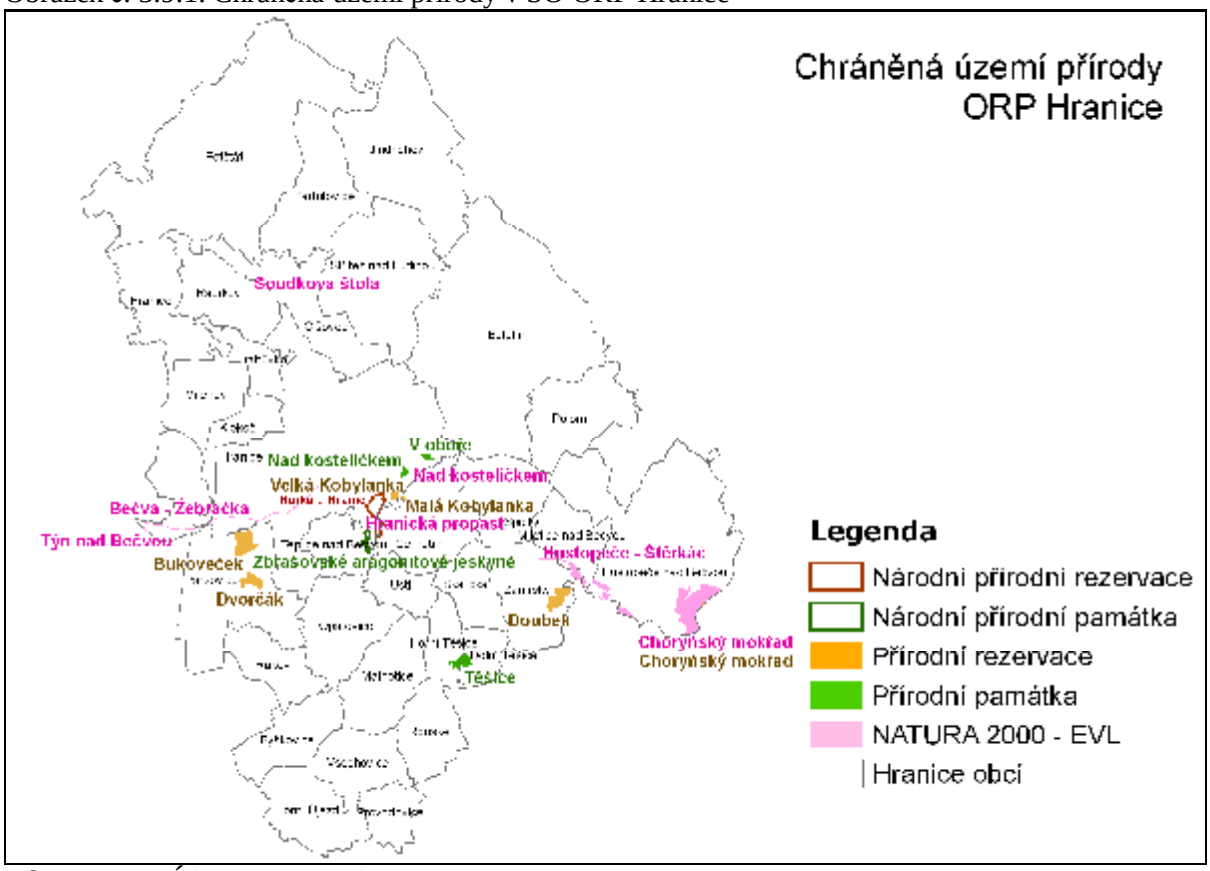
3.9.1 Turistická atraktivita

Území správního obvodu je v porovnání s celorepublikovým průměrem podprůměrně zalesněno, plochy lesů zde dosahují o něco více než pětiny celkové výměry SO (20,8 %). Lesní plochy jsou zastoupeny především na svazích Oderských vrchů či Podbeskydské pahorkatiny, o něco méně pak na náhorních plošinách těchto geomorfologických jednotek. Rekreační využití lesů Vítkovské vrchoviny je z menší části omezeno existencí vojenského újezdu Město Libavá (který částečně zasahuje do katastru obcí Hranice a Potštát), kam je zakázán vstup nepovolaným osobám. Lesy Podbeskydské pahorkatiny jsou samozřejmě přístupné kterýkoli den v týdnu.

Lesy ve sledované oblasti jsou často chráněny zákonem ať už pod soustavou Natura 2000, či pod obecnou ochranou maloplošně chráněných územích. Evropsky významnými lokalitami chránícími lesní porosty jsou lokalita Štěrkáč (Milotice nad Bečvou, Hustopeče nad Bečvou a Zámrsky) s původními lužními listnatými lesy v nivě řeky Bečva – podobně i EVL a PR Choryňský mokřad (chránící mokřadní společenstva s výskytem zvláště chráněných druhů fauny a flóry). Lužní porosty se zachovaly v nivě řeky Bečvy i dále po proudu, předmětem ochrany je tok řeky a jeho niva za Hranicemi až po Lipník nad Bečvou. Na krasovém kuželu v lokalitě Nad kostelíčkem se nachází zbytky původního dubohabrového lesu. Evropsky významnou lokalitou je také Hranická propast – nejhlubší propast v České republice (významné stanoviště netopýra velkého a minimálně deset dalších druhů letounů lokalitu využívá zejména jako loviště). Lokalita vrápence malého je pro změnu chráněna pod EVL Soudkova štola v obci Olšovec.

Maloplošně chráněná území také nejčastěji chrání zbytky původních lesů – Přírodní rezervace Bukoveček, Dvorčák (Paršovice), Velká a Malá Kobylanka a Doubek (Zámrsky). Zbytky původních lesů chrání také PP V oboře v katastru obce Hranice. Bažinatá louka s vlhkomilnou květenou je chráněna v PP Těšice (mezi obcemi Horní a Dolní Těšice). Tím nejvýznamnějším přírodním prvkem pro Hranicko však je přítomnost krasových jevů. Národní přírodní rezervace Hůrka u Hranic zahrnuje malé, ale významné krasové území v devonských vápencích včetně Hranické propasti, na jejímž dně je jezírko s minerální vodou. Velice známá a turisticky oblíbená je Národní přírodní památka Zbrašovské aragonitové jeskyně. Jeskyně se nacházejí u Teplic nad Bečvou a vznikly v Evropě zcela ojedinělým procesem - korozí a hydrotermálním způsobem, proto zde můžeme nalézt zvláštní formy gejzírových stalagmitů. Z celkové délky chodeb dosahující téměř jednoho kilometru je přístupných asi 300 metrů.

Obrázek č. 3.9.1: Chráněná území přírody v SO ORP Hranice

Zdroj: vrstvy ÚAP, EKOTOXA s.r.o., 2008

Co se týče kulturně-historických památek, naprosto v tomto směru dominuje město Hranice (celkem 102 nemovitých kulturních památek z celkového počtu 165 památek ve SO ORP Hranice). Většina jeho památek je koncentrována do městské památkové zóny, jako např. měšťanské domy na Masarykově náměstí, pozdně renesanční zámek, městské hradby, radnice, Farní kostel a synagoga. Mimo památkovou zónu pak leží mj. židovský hřbitov. Z technických památek města stojí za zmínku především železniční viadukty. Dalším velice významným turistickým centrem jsou lázně Teplice nad Bečvou s lázeňskými domy, pavilóny a parkem, obec je také vyhledávaným východiskem za výlety k Hranické propasti či do Zbrašovských aragonitových jeskyní. Poslední obcí, která nabízí více nemovitých kulturních památek je město Potštát, zde je hodnotné především náměstí s několika měšťanskými domy, veřejnosti nepřístupným zámkem a hodinovou věží. V Hustopečích nad Bečvou se nachází cenný renesanční zámek přístupný veřejnosti, v Partutovicích a Skaličce pak dřevěný větrný mlýn s malou muzejní expozicí.

Pěší turistické značení v SO ORP Hranice je velice chudé – poměrně mnoho tras je vyznačených ve směru Potštát – Hranice – Teplice nad Bečvou a odtud pak směrem na Helfštýn resp. Lipník nad Bečvou, ve zbytku území pak pěší turistické značení neexistuje. Podobná situace panuje i se značením cyklotras a cyklostezek – opět je patrný dominantní směr Potštát – Hranice – Teplice nad Bečvou, speciálně však lze zmínit nadregionální trasy Greenways Krakov – Morava – Vídeň a Jantarovou cyklotrasu. Východně od města Hranice prochází cyklostezka pouze obcemi Teplice nad Bečvou, Ústí, Skalička a Hustopečemi nad Bečvou (když pomineme Jantarovou cyklotrasu). V turistickém značení tedy v SO ORP Hranice existují určité rezervy.

Celková turistická atraktivita byla hodnocena na základě devíti ukazatelů rozdělených do tří skupin: přírodní turistické atraktivity (maloplošné zvlášť chráněné území, přírodní park, Natura 2000), kulturně-historické turistické atraktivity (nemovité kulturní památky, zámek či hrad, archeologické naleziště) a sportovně-turistické atraktivity (cyklostezky, turistické stezky, koupaliště). Těmto ukazatelům byl přidělen příslušný počet bodů podle tabulky níže. Jejich výsledný počet je uveden v další tabulce. Celkový součet bodů za jednotlivé ukazatele představuje celkovou turistickou atraktivitu jednotlivých obcí.

Tabulka č. 3.9.1: Bodování jednotlivých ukazatelů pro vyhodnocení turistické atraktivity

Kategorie ukazatelů	Počet bodů	Kritérium
Přírodní atraktivity	0	Nevyskytuje se
	1	Plocha menší než polovina katastru obce
	2	Plocha větší než polovina katastru obce
Kulturně-historické atraktivity	0	Nevyskytuje se
	1	Počet objektů nižší než 3
	2	Počet objektů 3 a více
Sportovně-turistické atraktivity	0	Nevyskytuje se
	1	Prochází, popř. leží na okraji obce
	2	Prochází, popř. leží v intravilánu obce

Zdroj: Data ÚAP, Ekotoxa s.r.o., 2008, vlastní výpočty

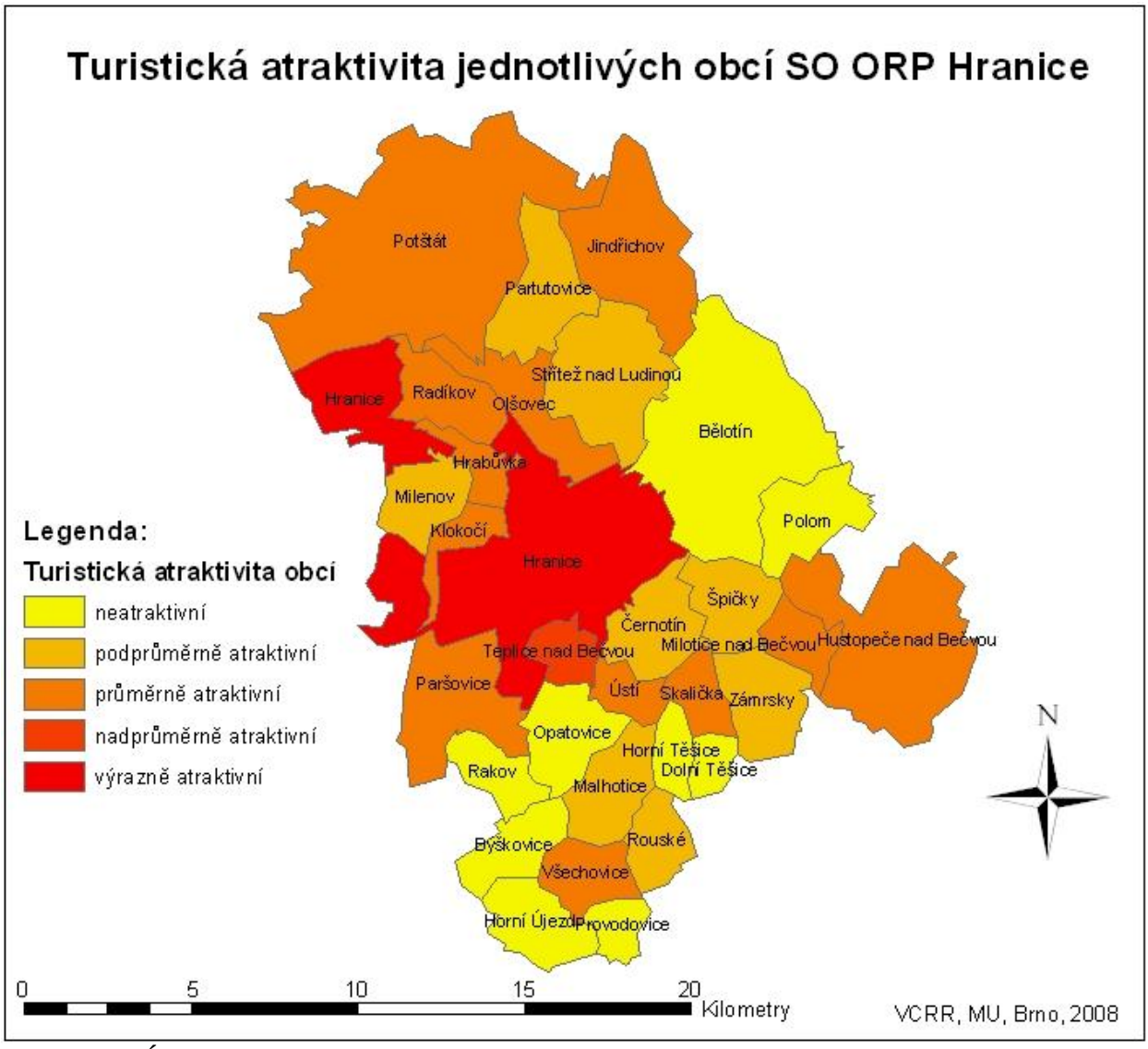
Tabulka č. 3.9.2: Průběžné hodnocení turistické atraktivity jednotlivých obcí SO ORP Hranice

Obec	Podíl potenciálních rekreačních ploch [%]	Přírodní atraktivita	Kulturně-historická atraktivita	Sportovně-turistická atraktivita	Celková turistická atraktivita
Bělotín	23,36	0	1	0	1
Býškovice	15,73	0	0	0	0
Černotín	24,36	0	1	1	2
Dolní Těšice	41,88	1	0	0	1
Horní Těšice	60,17	1	0	0	1
Horní Újezd	9,80	0	0	1	1
Hrabůvka	59,41	0	1	4	5
Hranice	34,37	1	4	6	11
Hustopeče nad Bečvou	34,41	1	3	2	6
Jindřichov	53,11	0	1	3	4
Klokočí	12,01	0	0	4	4
Malhotice	26,31	0	2	0	2
Milenov	30,12	0	0	2	2
Milotice nad Bečvou	52,05	1	0	3	4
Olšovec	52,94	1	2	3	6
Opatovice	39,95	0	0	0	0
Paršovice	81,04	1	1	2	4
Partutovice	42,95	0	1	1	2
Polom	18,46	0	0	1	1
Potštát	50,12	0	3	4	7
Provodovice	36,73	0	0	0	0
Radíkov	76,59	0	2	4	6
Rakov	13,14	0	1	0	1
Rouské	26,92	0	1	1	2
Skalička	33,90	0	2	2	4
Střítež nad Ludinou	48,63	0	0	2	2
Špičky	42,69	0	1	2	3
Teplice nad Bečvou	73,88	1	2	6	9
Ústí	28,66	0	2	2	4
Všechovice	14,46	0	3	2	5
Zámrsky	39,70	1	0	2	3

Zdroj: Data ÚAP, Ekotoxa s.r.o., 2008, vlastní výpočty

Z hodnocení jasně vyplývá, že nejvíce atraktivní z pohledu rekreace a cestovního ruchu je město Hranice. S velkým odstupem za ním následují obce Teplice nad Bečvou a Potštát, za nimi pak Hustopeče nad Bečvou a Radíkov.

Obrázek č. 3.9.2: Turistická atraktivita obcí SO ORP Hranice

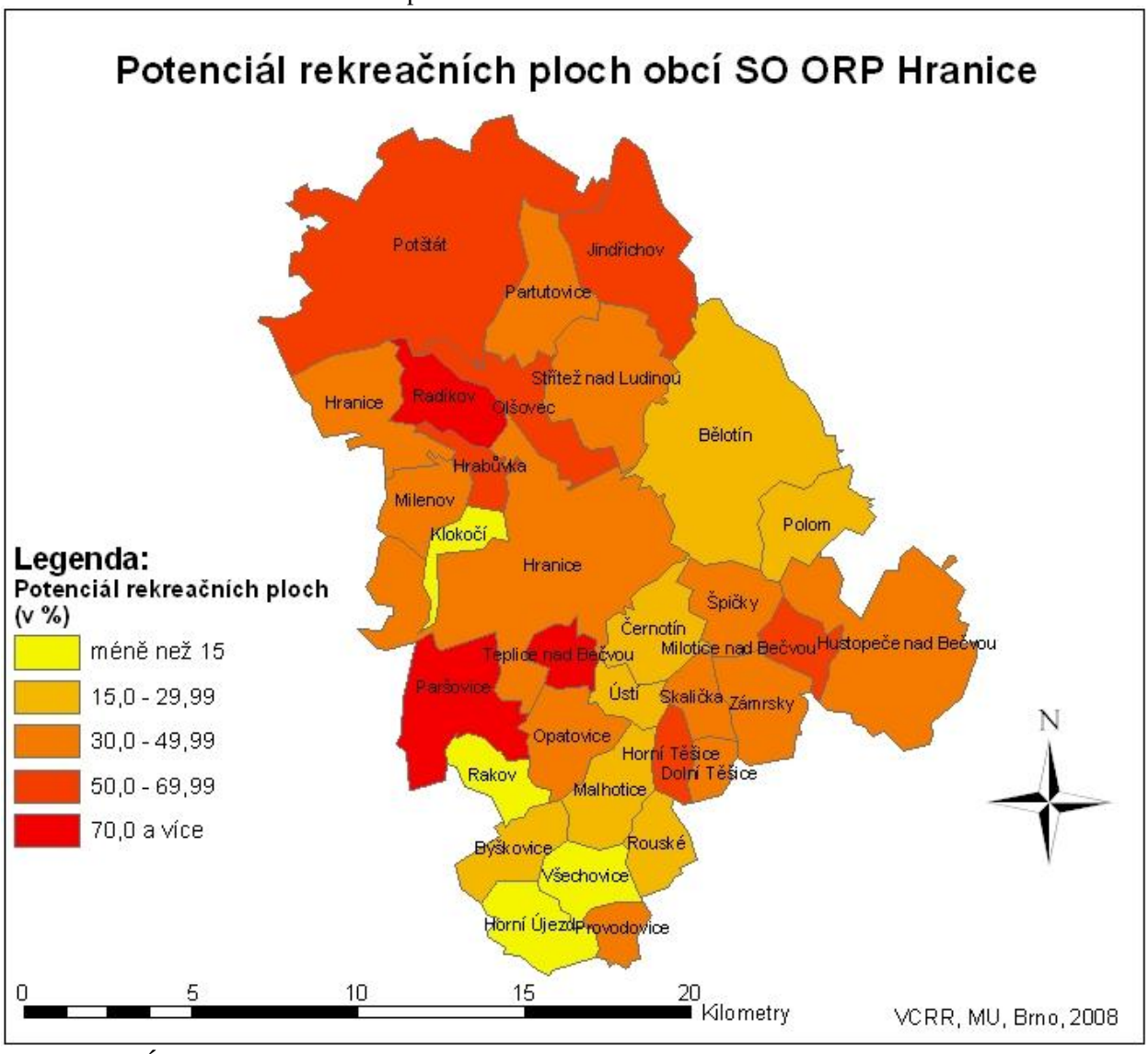

Zdroj: Data ÚAP, Ekotoxa s.r.o., 2008

K hodnocení rekreace a cestovního ruchu je dále potřeba zhodnotit potenciální rekreační plochy. Tento ukazatel zobecňuje vliv celkových přírodních podmínek na současný stav a intenzitu funkčně prostorového využití území a podává pohled na souhrnný přírodní potenciál území pro jeho rekreační využití. Hodnota ukazatele vzniká součtem ploch rekreačně využitelných v katastrálních územích jednotlivých obcí, který je poté vydělen celkovou rozlohou obce (jeho hodnota se na území ČR pohybuje od 0,8 do 98,6 %). Za rekreačně využitelné plochy jsou v našem pojetí považovány plochy lesní půdy, luk a pastvin, zahrad, sadů, dále vodní plochy (tekoucí a stojaté vody). Z tabulky výše je pak patrné, že mezi všemi obcemi dominuje obec Paršovice, za ní pak obce Radíkov a Teplice nad Bečvou, tedy obce, jejichž katastr se rozkládá na svazích Vítkovské vrchoviny či Podbeskydské pahorkatiny. Nejnižších hodnot potenciálu rekreačních ploch dosahují obce Horní Újezd, Klokočí a Rakov, kde jsou především plochy lesních porostů velice zanedbatelné.

Podle Atlasu cestovního ruchu České republiky se dají obce na Hranicku rozdělit na základě rajonizace cestovního ruchu na obce spadající do venkovské krajiny s minimálními předpoklady pro cestovní ruch (do 19,9 % podílu potenciálních rekreačních ploch): to jsou především obce v jižním cípu SO ORP – Býškovice, Horní Újezd, Rakov a Všechovice, a také některé obce Moravské brány – Polom a Klokočí. Venkovskou krajinu s příznivými předpoklady pro cestovní ruch (podíl potenciálních rekreačních ploch nad 50 %) má šest obcí – Horní Těšice, Hrabůvka, Jindřichov, Milotice nad Bečvou, Olšovec, Paršovice, Potštát, Radíkov a Teplice nad Bečvou. Venkovskou krajinou s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch pak disponují zbylé obce.

Obrázek 3.9.3: Potenciál rekreačních ploch SO ORP Hranice

Zdroj: Data ÚAP, Ekotoxa s.r.o., 2008

3.9.2 Ubytovací infrastruktura

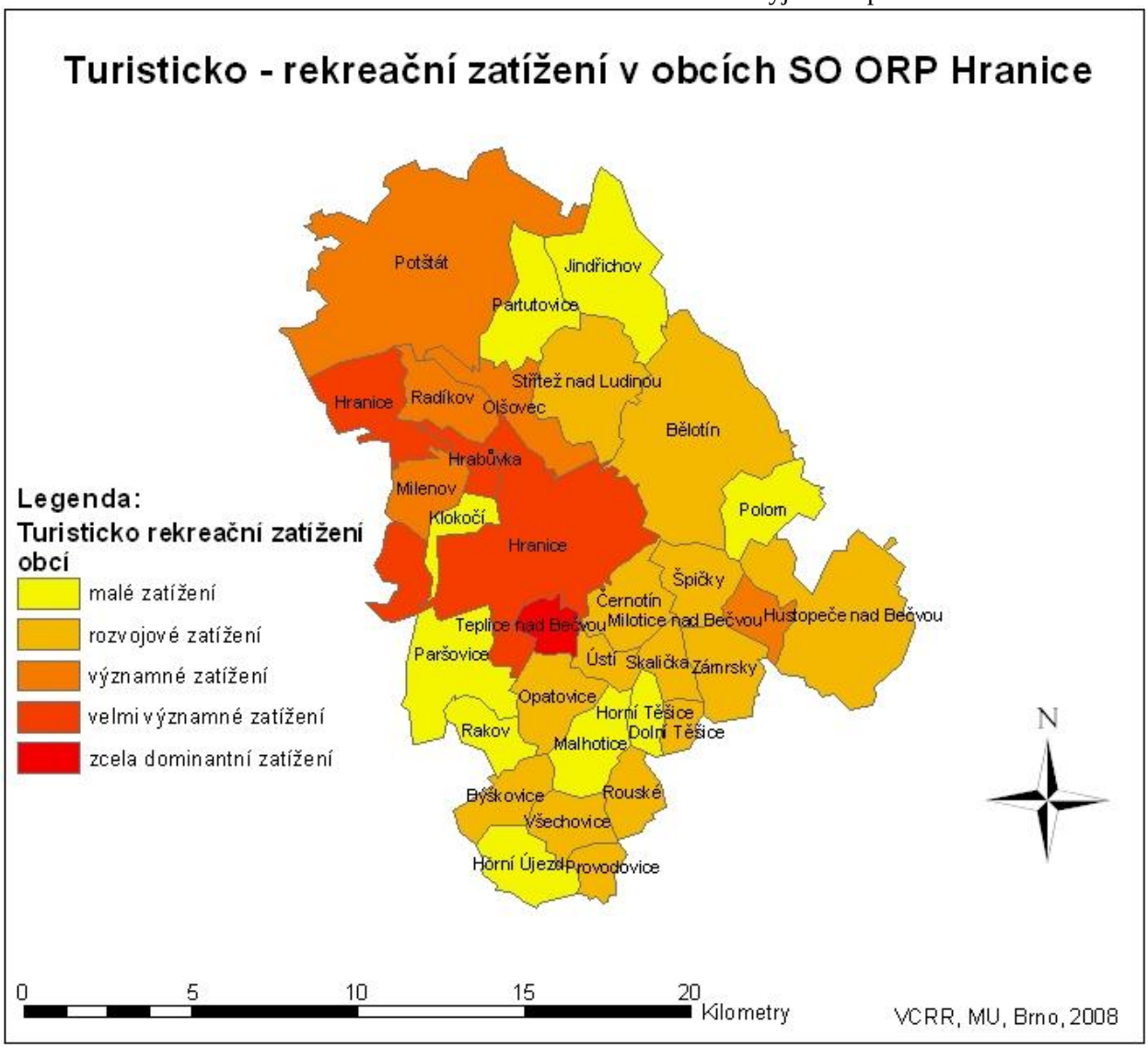
Dalším podstatným ukazatelem rekreace je turisticko-rekreační zatížení území, které vyjadřuje počet rekreačních a turistických lůžek na km^2. Zcela dominantní zatížení vykazují pouze lázeňská obec Teplice nad Bečvou, s velkým odstupem pak následují obce Hrabůvka a Hranice. Velká většina obcí se řadí pod tímto ukazatelem mezi obce s nižšími hodnotami turisticko-rekreačního zatížení (tj. rozvojové nebo malé).

Tabulka č. 3.9.3: Turisticko-rekreační zatížení obcí v SO ORP Hranice

Obec	Počet rekreačních a turistických lůžek na km^2	Turisticko-rekreační zatížení
Bělotín	5,3	rozvojové zatížení
Býškovice	2,0	rozvojové zatížení
Černotín	8,4	rozvojové zatížení
Dolní Těšice	7,8	rozvojové zatížení
Horní Těšice	0,0	malé zatížení
Horní Újezd	0,6	malé zatížení
Hrabůvka	57,5	velmi významné zatížení
Hranice	31,1	velmi významné zatížení
Hustopeče nad Bečvou	6,4	rozvojové zatížení
Jindřichov	1,0	malé zatížení
Klokočí	0,0	malé zatížení
Malhotice	1,0	malé zatížení
Milenov	14,8	významné zatížení
Milotice nad Bečvou	15,8	významné zatížení
Olšovec	12,5	významné zatížení
Opatovice	4,5	rozvojové zatížení
Paršovice	0,0	malé zatížení
Partutovice	0,4	malé zatížení
Polom	0,5	malé zatížení
Potštát	18,4	významné zatížení
Provodovice	1,2	rozvojové zatížení
Radíkov	19,3	významné zatížení
Rakov	0,8	malé zatížení
Rouské	6,0	rozvojové zatížení
Skalička	6,8	rozvojové zatížení
Střítež nad Ludinou	2,2	rozvojové zatížení
Špičky	2,3	rozvojové zatížení
Teplice nad Bečvou	204,6	zcela dominantní zatížení
Ústí	6,0	rozvojové zatížení
Všechovice	1,4	rozvojové zatížení
Zámrsky	6,0	rozvojové zatížení

Zdroj: Atlas cestovního ruchu České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006

Obrázek č. 3.9.4: Turisticko rekreační zatížení obcí SO ORP Hranice vyjádřené počtem lůžek na km^2

Zdroj: Data ÚAP, 2008

3.9.3 Individuální rekreace

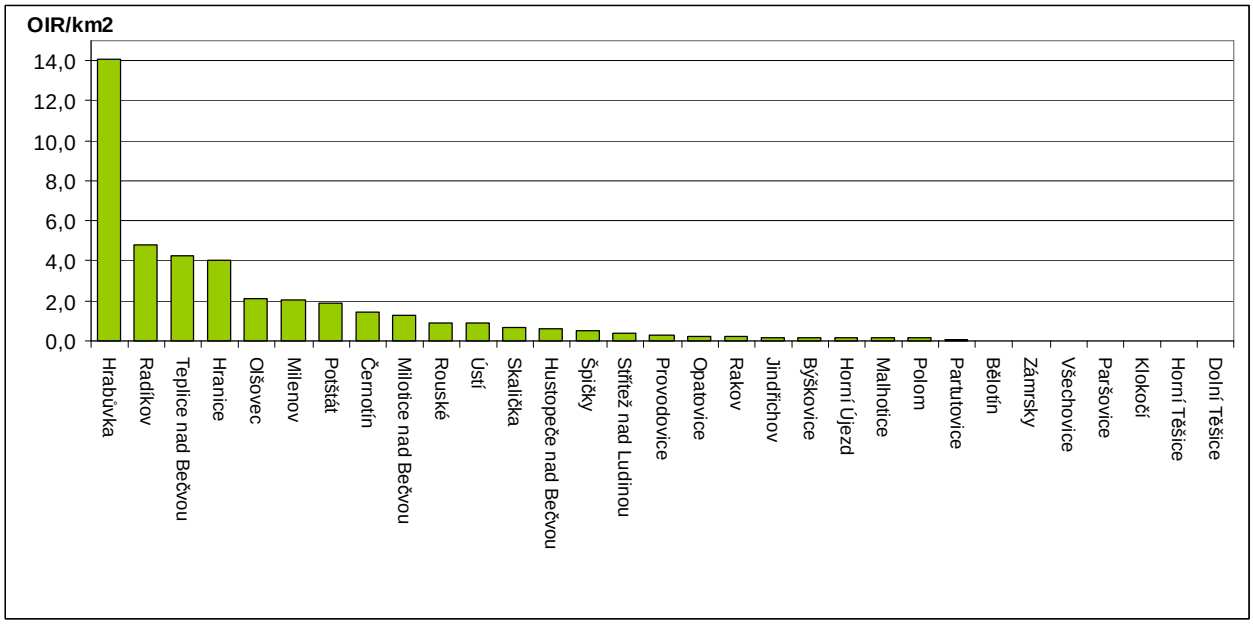
V obcích SO ORP Hranice se nachází určitý počet chat, chalup a zahrádek, které se označují jednotně jako objekty individuální rekreace (dále jen OIR). Jejich počty jsou uvedeny v následující tabulce. Největšího počtu objektů dosahuje město Hranice, za nimi pak Potštát a Hrabůvka. Pro zhodnocení jejich koncentrace jsou OIR vyjádřeny v přepočtu na plochu příslušné obce.

Tabulka č. 3.9.4: Počet objektů individuální rekreace (OIR) ve SO ORP Hranice

Obec	Rozloha (km^2)	Počet objektů individuální rekreace	Počet OIR na km^2
Bělotín	33,38	1	0,0
Býškovice	6,00	1	0,2
Černotín	8,32	12	1,4
Dolní Těšice	2,55	0	0,0
Horní Těšice	3,22	0	0,0
Horní Újezd	6,87	1	0,1
Hrabůvka	3,06	43	14,1
Hranice	52,56	212	4,0
Hustopeče nad Bečvou	23,91	15	0,6
Jindřichov	16,45	3	0,2
Klokočí	3,70	0	0,0
Malhotice	7,67	1	0,1
Milenov	6,22	13	2,1
Milotice nad Bečvou	4,55	6	1,3
Olšovec	8,31	18	2,2
Opatovice	7,97	2	0,3
Paršovice	13,56	0	0,0
Partutovice	10,05	1	0,1
Polom	8,24	1	0,1
Potštát	48,6	91	1,9
Provodovice	3,27	1	0,3
Radíkov	7,05	34	4,8
Rakov	4,96	1	0,2
Rouské	5,30	5	0,9
Skalička	4,18	3	0,7
Střítež nad Ludinou	14,81	6	0,4
Špičky	7,03	4	0,6
Teplice nad Bečvou	3,75	16	4,3
Ústí	3,33	3	0,9
Všechovice	5,79	0	0,0
Zámrsky	8,01	0	0,0
SO ORP Hranice	**342,67**	**494**	**1,4**

Zdroj: Ekotoxa s.r.o, 2008; vlastní výpočty

Obrázek č. 3.9.5: Počet objektů individuální rekreace na km^2 ve SO ORP Hranice

Zdroj: Ekotoxa s.r.o., 2008; vlastní výpočty

Z obrázku výše jednoznačně vyplývá, že obcí s nejvyšší koncentrací OIR je jednoznačně obec Hrabůvka (dáno malou rozlohou obce a poměrně vysokým počtem OIR). Vyšší koncentraci OIR mají ještě obce Radíkov, Teplice nad Bečvou a Hranice, v ostatních obcích je počet OIR v přepočtu na plochu dané obce zanedbatelný.

Fenoménem druhé poloviny 20. století se stalo zahrádkaření a chataření. Rozsáhlé zahrádkářské kolonie vznikaly především v blízkosti velkých měst (proto jejich počet není v SO ORP Hranice příliš vysoký) jako jedna z mála možností rekreace v době omezeného pohybu osob za hranice republiky. Zahrádky často výstavbou chat ztrácely charakter čistého zahrádkářství a staly se spíše lokalitami chatařskými, uvedené počty zahrádek a chat tak lze spíše chápat kumulativně.

3.9.4 Indikátory

Jedním z hlavních indikátorů hodnotící celkový turisticko-rekreační potenciál zkoumaného území byla zvolena celková turistická atraktivita, syntetizující v sobě atraktivity přírodní, kulturně-historické a sportovně-turistické. Indikátor reflektuje rozličné atraktivity a spolu s ukazatelem podílu potenciálních rekreačních ploch, který uvádí zastoupení ploch využitelných k rekreaci na celkové výměře katastru obce, hodnotí souhrnně rekreační potenciál správního obvodu. Kvalitu turistické infrastruktury vystihuje počet lůžek v turistických a rekreačních zařízeních v přepočtu na jednotku plochy.

Hodnocení indikátoru turistické atraktivity:

-2	*1 a méně*
-1	*2 - 3*
0	*4 - 7*
1	*8 - 9*
2	*10 a více*

Hodnocení indikátoru podílu PRP:

-2	*méně než 15,0 %*
-1	*15,0 – 29,99 %*
0	*30,0 – 49,99 %*
1	*50,0 – 69,99 %*
2	*70,0 % a více*

Hodnocení indikátoru turisticko-rekreačního zatížení:
-2 1,0 a méně
-1 1,1 – 10,0
0 10,1 – 30,0
1 30,1 – 60,0
2 60,1 a více

Tabulka č. 3.9.5: Hodnocení indikátorů turistické atraktivity, podílu potenciálních rekreačních ploch a turisticko-rekreačních zatížení obcí.

Obec	Turistická atraktivita	Hodnocení indikátoru	PRP[9] (v %)	Hodnocení indikátoru	Počet lůžek na km^2	Hodnocení indikátoru
Bělotín	1	**-2**	23,36	**-1**	5,3	**-1**
Býškovice	0	**-2**	15,73	**-1**	2,0	**-1**
Černotín	2	**-1**	24,36	**-1**	8,4	**-1**
Dolní Těšice	1	**-2**	41,88	**0**	7,8	**-1**
Horní Těšice	1	**-2**	60,17	**1**	0,0	**-2**
Horní Újezd	1	**-2**	9,80	**-2**	0,6	**-2**
Hrabůvka	5	**0**	59,41	**1**	57,5	**1**
Hranice	11	**2**	34,37	**0**	31,1	**1**
Hustopeče nad Bečvou	6	**0**	34,41	**0**	6,4	**-1**
Jindřichov	4	**0**	53,11	**1**	1,0	**-2**
Klokočí	4	**0**	12,01	**-2**	0,0	**-2**
Malhotice	2	**-1**	26,31	**-1**	1,0	**-2**
Milenov	2	**-1**	30,12	**0**	14,8	**0**
Milotice nad Bečvou	4	**0**	52,05	**1**	15,8	**0**
Olšovec	6	**0**	52,94	**1**	12,5	**0**
Opatovice	0	**-2**	39,95	**0**	4,5	**-1**
Paršovice	4	**0**	81,04	**2**	0,0	**-2**
Partutovice	2	**-1**	42,95	**0**	0,4	**-2**
Polom	1	**-2**	18,46	**-1**	0,5	**-2**
Potštát	7	**0**	50,12	**1**	18,4	**0**
Provodovice	0	**-2**	36,73	**0**	1,2	**-1**
Radíkov	6	**0**	76,59	**2**	19,3	**0**
Rakov	1	**-2**	13,14	**-2**	0,8	**-2**
Rouské	2	**-1**	26,92	**-1**	6,0	**-1**
Skalička	4	**0**	33,90	**0**	6,8	**-1**
Střítež nad Ludinou	2	**-1**	48,63	**0**	2,2	**-1**
Špičky	3	**-1**	42,69	**0**	2,3	**-1**
Teplice nad Bečvou	9	**1**	73,88	**2**	204,6	**2**
Ústí	4	**0**	28,66	**-1**	6,0	**-1**
Všechovice	5	**0**	14,46	**-2**	1,4	**-1**
Zámrsky	3	**-1**	39,70	**0**	6,0	**-1**

Zdroj: Atlas cestovního ruchu České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006; Data ÚAP, Ekotoxa s.r.o., 2008

[9] Potenciál rekreačních ploch

3.9.5 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Různorodá krajina a kvalitní přírodní hodnoty území vytvářejí potřebný potenciál rozvoje cestovního ruchu.	**Nerovnoměrné rozmístění turistických atraktivit (soustředění významnějších turistických atraktivit do okolí města Hranice).**
Poloha SO ORP Hranice na rozvojové ose.	Nízký podíl turistických a rekreačních ploch v jižní části SO (Býškovice, Horní Újezd, Rakov a Všechovice) a v Moravské bráně (Polom a Klokočí).
Výborná dostupnost různými druhy dopravy umožňuje široké využití potenciálu cestovního ruchu především z hlediska jednodenních aktivit.	**Zchátralost některých kulturně-historických památek (zámky Potštát a Všechovice) – odráží se na vzhledu obcí.**
Blízkost velkých měst – Nový Jičín, Valašské Meziříčí, Ostrava - zdrojů rekreantů a turistů.	Kvalitativně i kvantitativně nedostatečná nabídka turistických služeb (ubytování, služby pro cykloturisty a návazné podnikatelské aktivity, špatný stav cyklostezek) ve venkovských obcích.
Především Vítkovská vrchovina nabízí rekreační využití po celý rok, což pozitivně ovlivňuje možnosti místního obyvatelstva ekonomicky se uplatnit v oblasti cestovního ruchu.	Chybějící pěší turistické trasy a nízká hustota cyklostezek ve východní části území a jejich špatný technický stav.
Správním obvodem prochází nadregionálně významné cyklotrasy (Greenways, Jantarová stezka).	**Nedostatečný kapitál venkovských obcí a podnikatelských subjektů potřebný pro zkvalitňování služeb v rámci turismu.**
Únosná kapacita území pro rekreaci a turismus není v oblasti dosud překročena, čímž vzniká prostor pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu.	Neexistence tzv. produktových balíčků rekreačních nabídek a nízký stupeň koordinace rekreačních aktivit nepříznivě ovlivňuje intenzitu návštěvnosti.
	Nedostatečná propagace potenciálu cestovního ruchu nepříznivě ovlivňuje intenzitu návštěvnosti.
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Rozvojové programy a projekty financované z různých zdrojů mohou výrazně napomoci rozvoji cestovního ruchu.	**Okolní turistická konkurence (Moravskoslezské Beskydy, Nový Jičín, Olomouc) může znesnadnit využití potenciálu cestovního ruchu v území.**
Dobudování a především zkvalitnění turistické infrastruktury může přilákat větší návštěvnost, případně i movitější klientelu.	Neefektivní využívání veškerého potenciálu pro rekreaci a cestovní ruch.
V okolí správního obvodu se nachází další turistické atraktivity (např. Lipník nad Bečvou, Helfštýn).	Izolovaná nabídka různých služeb cestovního ruchu může nepříznivě ovlivnit návštěvnost.
Prodloužení sezónnosti především v souvislosti se zimními sporty (běžkování) může částečně vynahradit nepříznivé ekonomické efekty související s výrazně odlišným průběhem návštěvnosti v průběhu roku.	**Pokračující izolace správního obvodu ze severozápadní strany (existence vojenského újezdu Město Libavá).**
	Přehlcení SO ORP Hranice dopravou a navazující infrastrukturou – SO ORP leží na významné dálniční i železniční trase.

3.9.6 Problémy k řešení

- Zkvalitnění a rozšíření sítě cyklotras (v návaznosti na nadregionální cyklotrasy, např. směrem na Vsetín) a pěších tras (především v jihovýchodní části SO ORP Hranice), zvýšení propagace a vytvoření konceptu rozvoje cyklotras pro celé území správního obvodu.
- Zlepšení image regionu jako turistické destinace třeba i ve spolupráci s městem Lipník nad Bečvou, vytvoření produktových balíčků rekreačních služeb.
- Vymezení ploch vhodných pro rozvoj rekreační a turistické infrastruktury.

3.10 HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

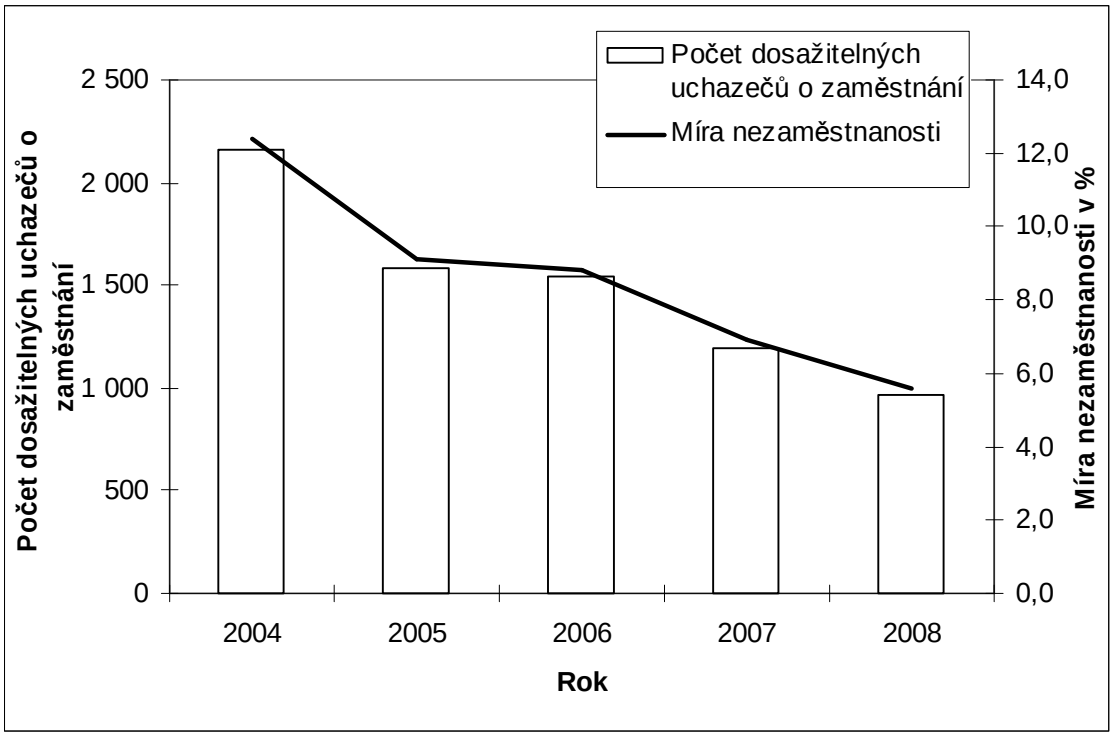
Hospodářské podmínky územních celků lze vyjádřit řadou různorodých charakteristik, pomocí nichž jej lze komplexně popsat a analyzovat. Pro účely této práce bylo nutno z mnoha zdrojů dat a ukazatelů vybrat takové, které mají vysokou vypovídací hodnotu ve vztahu k trvale udržitelnému rozvoji území, jsou jeho významným určujícím a vypovídajícím prvkem a zároveň se vztahují k jednotkám obcí.

Hospodářské podmínky studovaného územního celku jsou popsány na základě analýzy situace na trhu práce v regionu, určení pracovního významu jednotlivých obcí i s ohledem na nejvýznamnější zaměstnavatele v regionu, analýzy podnikatelské aktivity a zvláštní pozornost je věnována hodnocení hospodaření jednotlivých obcí. Pro monitoring a zhodnocení územní diferenciace studovaného regionu byly v tomto tématu vybrány 4 indikátory a to: míra nezaměstnanosti, pracovní význam obcí (poměr počtu pracovních míst v obci k počtu zaměstnaných bydlících ve stejné obci), podnikatelská aktivita (počet registrovaných ekonomických subjektů v obci na 1 000 obyvatel) a příjem obcí z daní (daňová výtěžnost v Kč na 1 obyvatele).

3.10.1 Trh práce

Situace na trhu práce v SO ORP Hranice vykazuje od konce roku 2004 neustále se zlepšující tendence, neboť míra nezaměstnanosti klesla od tohoto data o 6,8 desetin procentního bodu na 5,6 % (srpen 2008) a naopak, počet volných pracovních míst se zvýšil o 282 %, přičemž na konci srpna 2008 si mohlo 972 dosažitelných uchazečů vybrat z nabídky 371 volných pracovních míst (2,62 uchazeče na 1 VPM). V porovnání s ukazateli Olomouckého kraje a okresu Přerov, v nichž správní obvod ORP Hranice leží, lze identifikovat příznivější situaci na trhu práce v tomto správním obvodě. Hodnoty míry nezaměstnanosti a počtu uchazečů na 1 VPM v kraji (5,9 % a 3,79 uchazeče na 1 VPM) i okresu (7,5 % a 3,43 uchazečů na 1 VPM) jsou vyšší. Pro úplnost, v ČR byla míra nezaměstnanosti (5,3 %) i počet uchazečů na 1 VPM (2,01) nižší než ve sledovaném regionu.
Provedená analýza situace na trhu práce (níže) se však opírá především o data ke konci loňského roku.

Obrázek č. 3.10.1: Vývoj nezaměstnanosti v SO ORP Hranice v letech 2004–2008

Zdroj: Zaměstnanost na integrovaném portálu MPSV, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2008
Pozn.: Data v letech 2004–2007 jsou k 31. 12., údaj v roce 2008 je vztažen k 31. srpnu.

Z celkových 1 258 uchazečů o zaměstnání správního obvodu mělo 698 uchazečů (což je 55,5 %) trvalé bydliště v jádru sledovaného území – městu Hranice (data k prosinci 2007). V žádné z dalších obcí nepřekročil počet uchazečů o zaměstnání 100 osob, více než 50 osob ucházejících se o zaměstnání bylo evidováno v obci Bělotín (75) a druhém městu obvodu, Potštátu (52).
Déle než 1 rok bylo na místních úřadech práce evidováno 515 osob (40,9 % nezaměstnaných), což představovalo vyšší podíl v porovnání s ČR (38,6 %), nicméně výrazně nižší podíl ve srovnání s okresem Přerov (46,2 %).
U dalších problémových skupin na trhu práce, tj. u pracovníků ve věku 50 let a starších a uchazečů se změněnou pracovní schopností (ZPS) byla zjištěna příznivější situace. Podíl uchazečů starších 50-ti let tvořil 31,7 % (399 uchazečů) všech evidovaných uchazečů, což představovalo nepatrně vyšší podíl v porovnání s podílem ČR (30,6 %) i s podílem, jaký byl zaznamenán v okrese Přerov (29,8 %). Vyšší míra nezaměstnanosti této skupiny byla zaznamenána i v případě, vztáhneme-li počet uchazečů ve věku 50 let a starších k pracovní síle, přičemž na území sledovaného obvodu činila tato míra 2,29 %, zatímco v ČR (1,96 %) byla nižší, nicméně v okresu Přerov již činila 2,63 %.
Nejpříznivější situace na trhu práce byla zjištěna u uchazečů se změněnou pracovní schopností (ZPS), kterých bylo ve správním obvodu evidováno 198, tj. 15,7 % všech uchazečů o zaměstnání. Tato skupina se na celkovém počtu nezaměstnaných podílela v ČR 18,3 % a Olomouckém kraji 18,6 %, avšak v okrese Přerov pouze 13,8 %. Vyjádříme-li počet uchazečů s ZPS na pracovní síle resp. ekonomicky aktivním obyvatelstvu (v SO ORP Hranice činí 1,14 %), příznivější situaci lze v SO ORP Hranice spatřovat nejen vůči ČR, kde je podíl této skupiny na pracovní síle 1,18 %, ale také ku Olomouckému kraji (1,34 %) i okresu Přerov (1,22 %).
Na konci roku 2007 si mohli uchazeči o zaměstnání vybrat z nabídky 258 míst, jež byly lokalizovány především v centru regionu, městu Hranice (74,8 %), nicméně dalších 13 obcí disponovalo volnými pracovními místy. Na 1 volné místo připadalo 4,64 dosažitelných uchazečů, přičemž v okrese Přerov byl počet uchazečů na 1 VPM nepatrně nižší (4,44) a v ČR výrazně nižší (2,39).

Tabulka č. 3.10.1: Základní charakteristika trhu práce v obcích SO ORP Hranice v roce 2007 (31.12.)

Obce	Počet uchazečů o zaměstnání	z toho:			VPM
		více než 1 rok	50 let a starší	ZPS	
Bělotín	75	39	19	11	30
Býškovice	15	3	4	1	0
Černotín	26	9	11	6	4
Dolní Těšice	4	3	0	1	0
Horní Těšice	8	3	1	3	0
Horní Újezd	10	3	2	2	1
Hrabůvka	16	3	5	1	1
Hranice	698	313	216	98	193
Hustopeče nad Bečvou	44	20	15	13	2
Jindřichov	19	2	5	3	0
Klokočí	8	4	4	3	2
Malhotice	15	4	5	4	0
Milenov	12	5	10	4	2
Milotice nad Bečvou	3	2	1	1	0
Olšovec	19	3	6	3	3
Opatovice	26	3	6	2	9
Paršovice	22	2	6	2	0
Partutovice	16	6	4	3	0
Polom	26	11	3	3	0
Potštát	52	27	23	7	3
Provodovice	6	2	2	1	0
Radíkov	5	1	1	1	0

Obce	Počet uchazečů o zaměstnání	z toho:			VPM
		více než 1 rok	50 let a starší	ZPS	
Rakov	12	3	5	0	0
Rouské	13	6	5	4	0
Skalička	13	5	3	2	0
Střítež nad Ludinou	24	4	11	4	1
Špičky	7	2	2	1	0
Teplice nad Bečvou	4	2	1	0	3
Ústí	24	7	8	5	0
Všechovice	29	15	12	8	4
Zámrsky	7	3	3	1	0
SO ORP Hranice	**1 258**	**515**	**399**	**198**	**258**
Jádro	698	313	216	98	193
Zázemí	560	202	183	100	65
ČR	**354 878**	**136 915**	**108 733**	**65 216**	**138 504**

Zdroj: GIS 0 - Prostorová analýza, prosinec 2007 (1. 12. 2007 - 31. 12. 2007); Statistická ročenka trhu práce v České republice 2007, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2008; vlastní výpočty

Míra nezaměstnanosti v SO ORP Hranice (6,9 %) převyšovala na konci roku 2007 o 0,9 desetin procentního bodu celorepublikovou hodnotu 6,0 %, přičemž v jádru regionu, městu Hranice, činila 6,6 %, zatímco v jeho zázemí dosahovala míry 7,2 %. Ve správních obvodech okresu Přerov byla míra nezaměstnanosti vyšší než ve sledovaném obvodě Hranice, a to v SO ORP Přerov 8,3 % a v SO ORP Lipník nad Bečvou 11,7 %.

Diferenciace míry nezaměstnanosti obcí byla ve sledovaném území velmi vysoká, neboť se pohybovala v rozmezí hodnot 2,6–33,3 % a směrodatná odchylka činila 5,4 %. Míra nezaměstnanosti 15 obcí převyšovala průměrnou míru nezaměstnanosti sledovaného obvodu a u 7 obcí byla vyšší než 10,0 %. Nejvyšší míra nezaměstnanosti (33,3 %) byla evidována v populačně malé venkovské obci Dolní Těšice, kde z 12 ekonomicky aktivních obyvatel nepracovaly 4 osoby. Obec se vyznačovala se velmi nízkou mírou ekonomické aktivity. Naopak nízkou mírou nezaměstnanosti (pod 5,0 %) se mohly „pochlubit" pouze 4 obce, přičemž nejpříznivější situace na trhu práce byla v lázeňské obci Teplice nad Bečvou, v níž byla evidována míra nezaměstnanosti 2,6 %. V severní části správního obvodu byla míra nezaměstnanosti obcí relativně koncentrována v intervalu 6,0–8,9 %, v jižní části regionu lze vysledovat velkou variabilitu míry nezaměstnanosti jednotlivých obcí.

Během období let 2006–2007 se míra nezaměstnanosti snížila o 1,9 procentního bodu a vyšší tempo poklesu bylo zaznamenáno mezi obcemi zázemí regionu (pokles o 2,2 procentního bodu), což bylo nepatrně rychlejší tempo poklesu v porovnání s celou ČR (pokles o 1,7 desetin procentního bodu). Přesto nebyl pokles zaznamenán ve všech obcích, celkem 8 obcí (25,8 % obcí) vykázalo v prosinci 2007 stejnou nebo vyšší hodnotu míry nezaměstnanosti než v prosinci 2006.

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce déle než 12 měsíců vztažený k pracovní síle resp. počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva) byla na území studovaného SO ORP Hranice (3,0 %) mírně vyšší než na území ČR (2,5 %) i Olomouckého kraje (2,7 %). I přes tento fakt vykazovalo pouze 41,9 % obcí SO ORP Hranice míru dlouhodobé nezaměstnanosti nad celorepublikovou hodnotou (vyšší než 2,5 %). V samotném jádru regionu, městu Hranice, byla tato hodnota 3,1 % a významně se podílela na vysoké hodnotě celého správního obvodu.

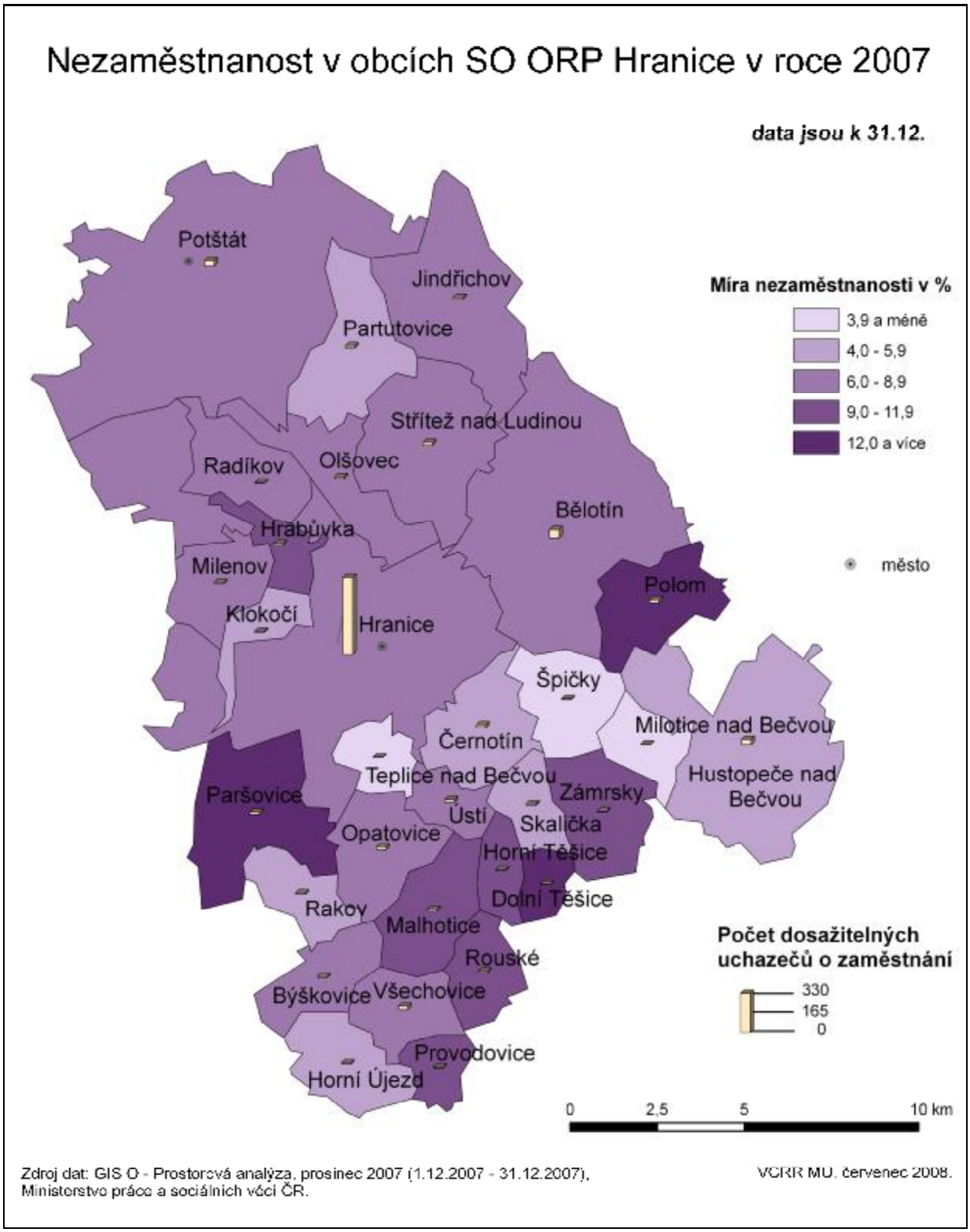
K srpnu 2008 poklesla míra nezaměstnanosti v porovnání s koncem roku 2007 u 83,9 % obcí (26 obcí z 31), u 2 obcí zůstala na stejné hodnotě a pouze u tří obcí došlo k nárůstu míry nezaměstnanosti. Pouze 3 obce evidovaly k tomuto datu míru nezaměstnanosti vyšší než 8,0 %, přičemž nejvyšší míra zůstala stále u obce Dolní Těšice (25,0 %), kde však nebyly zaměstnány pouze 3 ekonomicky aktivní osoby.

Tabulka č. 3.10.2: Základní ukazatele trhu práce v obcích SO ORP Hranice v letech 2006–2007

Obec	Míra nezaměstnanosti			Míra dlouhodobé nezaměstnanosti
	k 31. 12. 2006	**k 31. 12. 2007**	rozdíl měr	
Bělotín	14,2	**8,8**	-5,4	4,9
Býškovice	4,5	**7,1**	2,6	1,5
Černotín	8,0	**5,9**	-2,1	2,4
Dolní Těšice	50,0	**33,3**	-16,7	25,0
Horní Těšice	12,5	**11,1**	-1,4	4,2
Horní Újezd	7,4	**4,6**	-2,8	1,4
Hrabůvka	7,4	**10,1**	2,7	2,0
Hranice	8,4	**6,6**	-1,8	3,1
Hustopeče nad Bečvou	8,7	**5,1**	-3,7	2,3
Jindřichov	5,2	**6,9**	1,7	0,9
Klokočí	9,6	**5,9**	-3,7	2,9
Malhotice	10,8	**10,1**	-0,7	2,7
Milenov	8,7	**6,5**	-2,2	2,7
Milotice nad Bečvou	6,0	**3,0**	-3,0	2,0
Olšovec	8,3	**6,6**	-1,7	1,3
Opatovice	5,5	**7,1**	1,6	0,8
Paršovice	7,1	**12,4**	5,3	1,2
Partutovice	9,1	**5,9**	-3,2	2,4
Polom	17,5	**16,2**	-1,3	7,1
Potštát	12,5	**8,2**	-4,4	4,3
Provodovice	16,9	**9,2**	-7,7	3,1
Radíkov	7,2	**7,3**	0,0	1,4
Rakov	8,9	**5,3**	-3,6	1,8
Rouské	14,9	**10,5**	-4,4	5,3
Skalička	9,4	**5,5**	-3,9	2,1
Střítež nad Ludinou	7,1	**6,1**	-1,0	1,0
Špičky	2,9	**3,6**	0,7	1,4
Teplice nad Bečvou	8,4	**2,6**	-5,8	1,3
Ústí	7,4	**7,8**	0,4	2,5
Všechovice	8,9	**6,9**	-2,0	3,7
Zámrsky	11,8	**9,2**	-2,6	3,9
SO ORP Hranice	**8,8**	**6,9**	**-1,9**	**3,0**
Jádro	8,4	**6,6**	-1,8	3,1
Zázemí	9,4	**7,2**	-2,2	2,7
ČR	**7,7**	**6,0**	**-1,7**	**2,5**

Zdroj: GIS 0 - Prostorová analýza, prosinec 2007 (1.12.2007 - 31.12.2007); Zaměstnanost na integrovaném portálu MPSV, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2008; vlastní výpočty

Obrázek č. 3.10.2: Nezaměstnanost v obcích SO ORP Hranice k 31. 12. 2007

Zdroj: GIS 0 - Prostorová analýza, prosinec 2007 (1.12.2007 - 31.12.2007), Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2008 ; vlastní výpočty

3.10.2 Pracovní význam obcí

Ukazatel pracovního významu obcí (PV) se konstruuje jako podíl počtu obsazených pracovních míst (celková suma zaměstnaných osob v obci bydlících a osob dojíždějících za prací do dané obce, od nichž se odečte počet vyjíždějících za prací z obce) ku celkovému počtu zaměstnaných, jež v obci bydlí. Porovnání ukazatelů pracovního významu jednotlivých obcí studovaného regionu umožňuje určit v území obce, které nabízejí pracovní příležitosti nejen pro své obyvatele, ale také pro obyvatele mimo území obce. Tímto způsobem lze tedy identifikovat obce, které mají pro obyvatelstvo spíše pracovní než obytný význam (hodnota ukazatele je větší než 1). Je-li hodnota ukazatele rovna 1, znamená to, že v daném sídle se nachází tolik pracovních míst jako zde žije zaměstnaných osob (dle Sčítání lidu, domů a bytů 2001), nebo-li daná obec vytváří dostatek pracovních příležitostí pro své obyvatele. V případě, že hodnota PV je nižší než 1, hovoříme, že obytný význam obce má převahu nad pracovním významem, či obytná funkce obce je významnější než funkce pracovní. Když hodnota PV konverguje k 0, vyplývá z toho, že obytná funkce obce dominuje, jedná se tedy o obce obytné, popř. výrazně obytné.

Před samotnou analýzou pracovního významu obcí SO ORP Hranice, budou rozvedeny některé základní informace o zaměstnanosti, její struktuře, roli vyjížďky a dojížďky za prací dle dat, jež poskytlo poslední sčítání lidu z roku 2001.
K 1. 3. 2001 bylo na území SO ORP Hranice evidováno 17 441 ekonomicky aktivních obyvatel, z nichž 15 443 osob (88,5 %) bylo klasifikováno jako osoby zaměstnané a 1998 osob nebylo k danému datu zaměstnáno. Struktura zaměstnaných podle hlavních ekonomických sektorů byla následující: v primáru nebo-li v zemědělství, lesnictví a rybolovu působilo 7,2 % zaměstnaných, v sekundéru (v průmyslu a stavebnictví) 43,2 % a v terciéru (službách) 49,6 % zaměstnaných osob. Tato struktura je dosti podobná struktuře Olomouckého kraje, kde pracuje nejvíce zaměstnaných taktéž v terciéru (50,5 %).
Výše uvedená data se týkají struktury zaměstnaných s trvalým bydlištěm v obcích správního obvodu Hranice. Řada z nich však za prací vyjíždí mimo sledovaný region a do SO ORP Hranice dojíždějí za prací také osoby odjinud. Zohlednění dojížďky a vyjížďky za prací poněkud upřesňuje pohled na strukturu zaměstnanosti v regionu i jeho jednotlivých obcích.
Z celkového počtu 15 443 zaměstnaných osob SO ORP Hranice vyjíždělo za prací celkem 6 578 osob, tj. 42,6 % všech zaměstnaných. V rámci obcí studovaného území vyjíždělo 3 762 osob tj. 57,2 % vyjíždějících SO ORP Hranice do obcí v tomto území a pouze 18,2 % zaměstnaných osob bylo zaměstnáno mimo území studovaného regionu. Celkem 2 529 osob dojíždělo do správního obvodu ORP Hranice z obcí mimo toto území. Z toho vyplývá, že region vytváří takřka dostatek pracovních příležitostí pro všechny své obyvatele (absence 287 pracovních příležitostí), nicméně řada obyvatel správního obvodu i přesto pracovala mimo studované území. Největšími centry dojížďky obvodu byly Hranice (4 109 dojíždějících), Milotice nad Bečvou (470) a Teplice nad Bečvou (405).
V SO ORP Hranice bylo lokalizováno 15 156 obsazených pracovních míst, přičemž nejvíce se jich nacházelo v městu Hranice (10 689 OPM, tj. 70,5 % všech OPM správního obvodu) a v dalších 14 obcích bylo zaznamenáno více než 100 obsazených pracovních míst. Významnými obcemi nabízejícími pracovní příležitosti dále byly obce: Hustopeče nad Bečvou (536 OPM), Milotice nad Bečvou (518), Bělotín (495) a Teplice nad Bečvou (470 OPM). V regionu se nacházely 4 obce, jež nabízely více pracovních příležitostí, než kolik v nich žilo zaměstnaného obyvatelstva a představovaly pro ostatní zaměstnané obyvatele regionu centra pracovních příležitostí.
Podle typologie V. Touška (B. Nováková a kol., 1991) jsou nyní obce Milotice nad Bečvou a Teplice nad Bečvou řazeny mezi obce s výraznou pracovní funkcí (pracovní význam větší než 1,75), obce Hranice, Milenov, Olšovec a Polom mezi obytně-pracovní (PV větší než 0,75 a menší než 1,25), 8 obcí je zařazeno mezi obce převážně obytné (PV v intervalu 0,50 až 0,75), 7 obcí do skupiny obcí obytných (PV v intervalu 0,33 – 0,49) a ostatní obce studovaného regionu (celkem 10) mezi obce výrazně obytné (PV menší než 0,33). To znamená, že v těchto obcích není vytvořena ani třetina pracovních příležitostí pro místní pracující obyvatelstvo.

Tabulka č. 3.10.3: Pracovní význam obcí SO ORP Hranice k 1. 3. 2001

Obce	Zaměstnaní	Vyjíždějící z obce	Dojíždějící do obce	Obsazená pracovní místa	Pracovní význam obce
Bělotín	663	368	200	495	**0,75**
Býškovice	179	134	26	71	**0,40**
Černotín	348	247	67	168	**0,48**
Dolní Těšice	12	10	1	3	**0,25**
Horní Těšice	66	51	5	20	**0,30**
Horní Újezd	205	149	45	101	**0,49**
Hrabůvka	135	98	32	69	**0,51**
Hranice	8 863	2 283	4 109	10 689	**1,21**
Hustopeče nad Bečvou	813	473	196	536	**0,66**
Jindřichov	208	127	13	94	**0,45**
Klokočí	130	122	9	17	**0,13**
Malhotice	138	96	15	57	**0,41**
Milenov	164	116	89	137	**0,84**
Milotice nad Bečvou	98	50	470	518	**5,29**
Olšovec	200	125	143	218	**1,09**
Opatovice	329	221	77	185	**0,56**
Paršovice	152	123	19	48	**0,32**
Partutovice	230	125	17	122	**0,53**
Polom	98	61	54	91	**0,93**
Potštát	528	258	55	325	**0,62**
Provodovice	59	57	1	3	**0,05**
Radíkov	58	50	2	10	**0,17**
Rakov	152	121	4	35	**0,23**
Rouské	96	71	16	41	**0,43**
Skalička	208	132	75	151	**0,73**
Střítež nad Ludinou	336	215	37	158	**0,47**
Špičky	127	107	4	24	**0,19**
Teplice nad Bečvou	143	78	405	470	**3,29**
Ústí	261	200	12	73	**0,28**
Všechovice	373	252	90	211	**0,57**
Zámrsky	71	58	3	16	**0,23**
SO ORP Hranice	**15 443**	**6 578**	**6 291**	15 156	**0,98**
Jádro	8 863	2 283	4 109	10 689	**1,21**
Zázemí	6 580	4 295	2 182	4 467	**0,68**

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001. Dojížďka do zaměstnání a škol – okres Přerov, ČSÚ, 2003; vlastní výpočty

Data o struktuře zaměstnaných a o vyjížďce a dojížďce za prací umožňují rozpoznat strukturu pracovních míst v SO ORP Hranice. Nejvíce pracovních příležitostí (47,3 %) nabízel v roce 2001 terciér (služby), těsně následován sekundérem (průmysl a stavebnictví, 45,8 %) a 6,8 % obsazených pracovních míst vytvářel primér (zemědělství, lesnictví a rybolov). Srovnáme-li tyto údaje se strukturou zaměstnaných osob, zjistíme, že region vytváří méně pracovních míst v priméru a terciéru, než v nich pracuje zaměstnanců SO ORP Hranice. Naopak, v průmyslu a stavebnictví pracovalo méně zaměstnaných regionu, než kolik pracovních míst v tomto sektoru SO ORP Hranice vytvářel[10].

[10] Srovnání je vztáhnuto k podílům jednotlivých sektorů na počtu OPM resp. počtu zaměstnanců.

Při posledním sčítání lidu dle výše zmiňované typologie (B. Nováková a kol., 1991) již žádná obec nepatřila do souboru obcí zemědělských (více než 75 % OPM v daném sektoru), nicméně 1 obec lze zařadit do obcí zemědělsko-obslužných (jak v priméru, tak v terciéru je vytvořeno více než 20 % OPM, přičemž vyšší podíl je zaznamenán v priméru) a 8 do obcí obslužně-zemědělských (jak v priméru, tak v terciéru je vytvořeno více než 20 % OPM, přičemž vyšší podíl je zaznamenán v terciéru). Do souboru obcí smíšených nebo-li polyfunkčních (obce, v nichž počet OPM každého sektoru převyšuje 20 %) náleželo 5 obcí. V 55 % obcí bylo zastoupení priméru nižší než 20 %, čímž lze v území analyzovat 6 obcí průmyslově-obslužných, mezi nimiž je zařazeno jádro území (Hranice) a 3 obce obslužně-průmyslové. V zbývajících 8 obcích má významný podíl pouze jeden ekonomický sektor, a to terciér (služby), proto lze obce typologizovat, jako obce obslužné.

Tabulka č. 3.10.4: Struktura obsazených pracovních míst v obcích SO ORP Hranice podle hlavních národohospodářských sektorů (1. 3. 2001)

Obce	Obsazená pracovní místa			
	celkem	1. sektor	2. sektor	3. sektor
Bělotín	495	59	272	164
Býškovice	71	30	4	37
Černotín	168	67	19	83
Dolní Těšice	3	0	0	3
Horní Těšice	20	0	2	18
Horní Újezd	101	8	60	34
Hrabůvka	69	0	49	20
Hranice	10 689	165	5 314	5 210
Hustopeče nad Bečvou	536	101	211	224
Jindřichov	94	62	0	32
Klokočí	17	0	0	17
Malhotice	57	19	17	21
Milenov	137	49	58	30
Milotice nad Bečvou	518	13	464	40
Olšovec	218	48	126	44
Opatovice	185	7	93	85
Paršovice	48	9	6	32
Partutovice	122	56	31	35
Polom	91	4	22	66
Potštát	325	104	70	151
Provodovice	3	1	0	2
Radíkov	10	1	0	9
Rakov	35	2	2	31
Rouské	41	8	12	21
Skalička	151	62	10	79
Střítež nad Ludinou	158	66	11	81
Špičky	24	5	4	14
Teplice nad Bečvou	470	9	55	406
Ústí	73	9	7	57
Všechovice	211	64	29	118
Zámrsky	16	6	0	10
SO ORP Hranice	**15 156**	**1 033**	**6 947**	**7 175**
Jádro	10 689	165	5 314	5 210
Zázemí	4 467	869	1 633	1 965

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů k 1.3.2001. Dojížďka do zaměstnání a škol – okres Přerov, ČSÚ, 2003. Sčítání lidu, domů a bytů .2001. Okres Přerov, ČSÚ, 2003; vlastní výpočty

V SO ORP Hranice převažují podniky se 100–500 zaměstnanci, kterých se nacházelo v tomto sledovaném území 15, přičemž pouze 3 nebyly lokalizovány v městě Hranice. Největšími zaměstnavateli byly k 31. 12. 2006 subjekty činné v sektoru služeb: Nemocnice Hranice a.s. (437 zaměstnanců) a Lázně Teplice nad Bečvou s 379 zaměstnanci. Nemocnice Hranice poskytuje zdravotní péči pro 60 000 obyvatel (ve spádové oblasti), což má za následek trvalou poptávku po jejich službách. Spádové území překračuje obor plastické chirurgie a infekčního lékařství, které pokrývají oblast cca 400 000 obyvatel. Lázně Teplice nad Bečvou představují v současnosti v České republice svým personálním i přístrojovým vybavením špičkové zařízení, které se specializuje na moderní rehabilitaci klientů s počínajícími srdečně-cévními potížemi s důrazem na prevenci vzniku srdečních a mozkových příhod a klientů po kardiochirurgických a invazivních výkonech. Dalšími významnými zaměstnavateli v sektoru služeb jsou radnice města Hranice (157 zaměstnanců), maloobchodní síť Jednota, v jejichž prodejnách je v regionu zaměstnáno 137 osob, domov důchodců v Hranicích a SOŠP a SOU Strojírenské v Hranicích.
Před rokem 1989 byly největšími zaměstnavateli především strojírenské subjekty a podniky zabývající se výrobou stavebních hmot. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patřily strojírenský podnik Sigma Hranice s 2 540 zaměstnanci, elektrotechnický podnik Elektro-Praga Hlinsko (pobočka v Miloticích nad Bečvou s 538 zaměstnanci) a výrobci stavebních hmot (SM Cihelny Hranice, K.P. Ceva Hranice a SM Pískovny a šterkovny Olomouc), které měly pobočky v mnoha obcích sledovaného SO ORP Hranice. Největším současným zaměstnavatelem je výrobce displejů a obrazovek Multidisplay spol. s r.o. patřící nizozemské investiční skupině CTP Invest, jež v únoru 2007 odkoupila původně zbankrotovaný subjekt LG.Philips Displays Hranice i přilehlý areál. CTP Invest se při koupi areálu rovněž stala garantem plateb v rámci vyrovnání a zavázala se nejen k zachování zaměstnanosti a současné produkce, ale také k dalším investicím, díky nimž vznikne v Hranicích velký průmyslový park zaměstnávající až na 3000 lidí. V současnosti (září 2008) pracuje v továrně 1 200 zaměstnanců. Nejvýznamnějším strojírenským podnikem obvodu je společnost s r.o. Sigma pumpy Hranice zaměstnávající 282 osob a její dceřiná společnost Sigma 1868, jejichž předmětem výroby jsou především čerpadla a řada dalších strojírenských výrobků, jež jsou exportovány téměř do celého světa. 158 zaměstnanců pracovalo v strojírenské firmě AVL Moravia spol. s r.o. Hranice, která je součástí rakouského koncernu AVL zabývající se výrobou hnacích soustav a spalovacích motorů. Subjektem navazujícím na tradici výroby domácích spotřebičů je E-Technik Milotice nad Bečvou, který v roce 2006 zaměstnával 255 zaměstnanců. Mezi výrobce stavebních hmot zaměstnávající v regionu Hranicko více než 100 zaměstnanců patří Cidem Hranice a.s., nástupnická společnost státního podniku SM cihelny Hranice (190 zaměstnanců), Cement Hranice a.s. (167), která patří do německého koncernu Dyckerhoff a Tondach Česká republika spol. s r.o. (161), jež je součástí rakouského koncernu Tondach Gleinstätten AG. V Hustopečích nad Bečvou působí firma Váhala spol. s r.o. zabývající se masnou výrobou, která zaměstnávala 152 zaměstnanců a textilní průmysl je reprezentován českou firmou Krok CZ v.o.s. Hranice (137 pracovníků).

Tabulka č. 3.10.5: Subjekty s více než 100 zaměstnanci na území SO ORP Hranice (31. 12. 2006)

Subjekt	Sídlo	Počet zaměstnanců
Nemocnice Hranice, a.s.	Hranice	437
Lázně Teplice nad Bečvou a.s.	Teplice nad Bečvou	379
Sigma pumpy Hranice s.r.o.	Hranice	282
E-Technik a.s., Milotice nad Bečvou	Milotice nad Bečvou	255
CIDEM Hranice, a.s.	Hranice	190
Cement Hranice, a.s.	Hranice	167
Tondach Česká republika spol. s r.o.	Hranice	161
AVL Moravia s.r.o., Hranice	Hranice	158
Městský úřad Hranice	Hranice	157
SIGMA 1868 spol. s r.o. Lutín	Hranice	155
Váhala spol. s r.o.	Hustopeče nad Bečvou	152
Krok cz, v.o.s.	Hranice	137
Jednota, spotřební družstvo v Hranicích	Hranice (městská část Drahotuše)	137
Domov důchodců	Hranice	126
SOŠP a SOU strojírenské	Hranice	104

Zdroj: Databáze ekonomických subjektů, Centrum pro regionální rozvoj MU, 2007

3.10.3 Podnikatelská aktivita

Vyjádřením ukazatele podnikatelské aktivity (počet registrovaných ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel území) lze částečně odhalit a charakterizovat intenzitu malého a středního podnikání, které je obecně považováno za akcelerátor rozvoje území.
V obcích SO ORP Hranice bylo registrováno 6 982 ekonomických subjektů, z nichž 58 % bylo registrováno v městě Hranice. Počet RES se od roku 2000 zvýšil o 11 % a podnikatelská aktivita se zvýšila z 179 na 200 ekonomických subjektů na 1 000 místních obyvatel, přičemž mezi správními obvody Olomouckého kraje ji dle hodnoty podnikatelské aktivity v roce 2007 náležela 5. pozice. Hodnota podnikatelské aktivity SO ORP Hranice je mírně pod průměrem Olomouckého kraje (205,9) a výrazně pod průměrem v celé ČR (239,0 ES na 1 000 obyvatel regionu).

Tabulka č. 3.10.6: Počet RES v obcích SO ORP Hranice na konci roku 2007

Obce	Počet subjektů	Subjekty na 1000 obyvatel
Bělotín	306	**182,1**
Býškovice	71	**183,0**
Černotín	123	**161,8**
Dolní Těšice	11	**239,1**
Horní Těšice	45	**296,1**
Horní Újezd	83	**189,9**
Hrabůvka	51	**159,9**
Hranice	4 076	**209,9**
Hustopeče nad Bečvou	319	**176,7**
Jindřichov	105	**222,9**
Klokočí	47	**197,5**
Malhotice	51	**150,4**
Milenov	83	**214,5**
Milotice nad Bečvou	56	**215,4**
Olšovec	126	**273,9**
Opatovice	177	**224,3**
Paršovice	58	**151,0**
Partutovice	101	**204,5**
Polom	39	**136,8**
Potštát	241	**203,0**
Provodovice	21	**142,9**
Radíkov	27	**190,1**
Rakov	55	**137,8**
Rouské	37	**156,1**
Skalička	88	**160,0**
Střítež nad Ludinou	144	**169,6**
Špičky	46	**160,3**
Teplice nad Bečvou	81	**246,2**
Ústí	112	**208,2**
Všechovice	167	**190,4**
Zámrsky	35	**167,5**
SO ORP Hranice	**6 982**	**200,3**
Jádro	4 076	**209,9**
Zázemí	2 906	**188,2**
ČR	**2 481 463**	**239,0**

Zdroj: ČSÚ, Registr ekonomických subjektů (11/2007), [CD - ROM]; ČSÚ, Olomouc (data za jednotlivé správní obvody s rozšířenou působností), 2008; Statistická ročenka České republiky 2007, ČSÚ, 2008

Zatímco v jádru regionu, městě Hranice, činila hodnota podnikatelské aktivity 209,9 ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel, v zázemí správního obvodu byla nižší (188,2). V 12 obcích byla zaznamenána hodnota vyšší než průměr správního obvodu, přičemž nejvyšší hodnota byla zjištěna v obci Horní Těšice (296,1). Podnikatelská aktivita obcí se v roce 2007 pohybovala v širokém intervalu, kdy minimum bylo v obci Polom (136,8) a výše zmíněná hodnota obce Horní Těšice tvořila maximum. Takřka 36 % obcí zázemí vykazovalo velmi nízkou hodnotu podnikatelské aktivity, pod úrovní 160 ekonomických subjektů na tisíc obyvatel sledovaného regionu.

3.10.4 Hospodaření obcí

Veřejné rozpočty na regionální úrovni jsou tvořeny rozpočty krajského úřadu, rozpočty obcí a rozpočty dobrovolných svazků obcí. Z celkového objemu prostředků na výdaje v Olomouckém kraji v roce 2005 připadalo nejvíce na výdaje obcí (56,0 %), pak na výdaje kraje (43,6 %) a nejméně prostředků měly k dispozici dobrovolné svazky obcí (0,5 %).
Rozpočty obcí, jak příjmy tak výdaje či saldo, lze sumarizovat za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností. V roce 2005 se oproti rokům 2004 i 2003 snížily v SO ORP Olomouckého kraje příjmy i výdaje v obecních rozpočtech, přičemž obce SO ORP Hranice získaly mírně nadprůměrné (v porovnání s krajskou hodnotou) množství finančních prostředků na 1 obyvatele (17 470 Kč), zatímco množství vydaných financí představovalo 96,5 % průměrných výdajů v Olomouckém kraji. I vlivem této skutečnosti hospodařily obce SO ORP Hranice s výrazným přebytkem finančních prostředků (1 248 Kč na 1 obyvatele), což představovalo po SO ORP Zábřeh druhou nejvyšší hodnotu v rámci správních obvodů ORP Olomouckého kraje. Příjmy, výdaje i saldo obecních rozpočtů ostatních SO ORP okresu Přerov bylo v roce 2005 nižší než v sledovaném regionu.

Tabulka č. 3.10.7: Průměrné příjmy a výdaje obecních rozpočtů na obyvatele v roce 2005 za správní obvody ORP okresu Přerov (v Kč)

SO ORP	Příjmy obecních rozpočtů na 1 obyvatele	Výdaje obecních rozpočtů na 1 obyvatele	Saldo obecních rozpočtů na 1 obyvatele
Hranice	17 470	16 222	1 248
Lipník nad Bečvou	14 358	13 334	1 024
Přerov	16 071	15 225	846
Kraj	**17 305**	**16 814**	**491**

Zdroj: Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Olomouckého kraje v letech 2000 až 2005, ČSÚ, 2007

Většina finančních příjmů obcí (zejména u populačně menších obcí) je získávána z daňových příjmů. Daňové příjmy obcí lze rozdělit do tří kategorií. Výlučné daně (daň spotřební, daň z příjmů právnických osob, jejímž poplatníkem je obec, silniční daň, daň z nemovitostí a daň darovací) tvoří obvykle 12,5 % daňových příjmů obcí (přímo do obecních rozpočtů jde daň z příjmu právnických osob a daň z nemovitostí), 81,0 % plyne z tzv. sdílených daní (daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, daň z příjmů fyzických osob vybírána srážkou podle zvláštní sazby, daň z příjmu právnických osob (kromě případu, kdy je poplatníkem sama obec), daň ze samostatné výdělečné činnosti). Z motivačních daní (daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti podle trvalého bydliště – obcím patří přímo z této daně 30 %) obce zpravidla získávají 6,5 % příjmů z daní. Z hrubého výnosu sdílených daní obcím přísluší 20,59 %.
Každá obec se v tomto objemu podílí stanoveným procentem daným vyhláškou Ministerstva financí České republiky, které je odvozeno z podílu počtu obyvatel dané obce na počtu obyvatel upraveného přepočítacím koeficientem podle velikostní kategorie obce. Významným ukazatelem objemu disponibilních prostředků a kriteriem pro čerpání případných dotací na podporou rozvoje obcí jsou daňové příjmy (struktura – daňová výtěžnost) přepočítány na 1 obyvatele sledovaného území. Z tohoto důvodu je stav daňové výtěžnosti obcí částečně odrazem velikostní struktury obcí v daném území, neboť značná část daňových příjmů obcí je odvislá od počtu jejich obyvatel. Daňový příjem obcí i výtěžnost na jednoho obyvatele v obcích SO Hranice v letech 2006 a 2007 prezentuje následující tabulka.

Příjem z daní činil v roce 2007 v rámci celého obvodu 346 557 tis. Kč, přičemž nejvyšší podíl (62,8 %) náležel centru regionu, městu Hranice, a to 217 695 tis. Kč. Nad 10 mil. se pohybovaly daňové příjmy populačně třetí největší obce Bělotín (19 947 tis. Kč) a populačně druhé největší obce Hustopeče nad Bečvou (12 922 tis. Kč). Celkem 71 % obcí vykázalo daňový příjem nižší než 5 mil. Kč. Daňová výtěžnost obcí správního obvodu se drží na vysoké hodnotě, neboť v roce 2007 bylo průměrně na 1 obyvatele získáno 9,94 tis. Kč, přičemž v jádru území byla tato hodnota ještě vyšší (11,21 tis. Kč), zatímco v zázemí vykázaly obce průměrnou daňovou výtěžnost 8,34 tis. Kč na 1 obyvatele. Spolu s Hranicemi se vysokou daňovou výtěžností převyšující územní průměr mohly pochlubit 3 obce – Bělotín (11,87 tis. Kč), Olšovec (11,58 tis. Kč) a Teplice nad Bečvou (11,51 tis. Kč). Naopak 87,1 % obcí obvodu registrovalo daňovou výtěžnost nižší než uvedený obvodní průměr, což je do vysoké míry ovlivněno městem Hranice. Daňová výtěžnost těchto obcí se pohybovala v rozmezí 6,5–9,0 tis. Kč na 1 obyvatele.

Tabulka č. 3.10.8: Daňové příjmy a daňová výtěžnost na 1 obyvatele v letech 2006 a 2007 (v tis. Kč)

Obce	2006		2007		Index 2007/2006 Daňová výtěžnost
	Daňový příjem celkem	Daňová výtěžnost na 1 obyvatele	Daňový příjem celkem	Daňová výtěžnost na 1 obyvatele	
Bělotín	16 888,9	10,11	19 947,5	**11,87**	117,5
Býškovice	2 858,4	7,52	2 957,3	**7,62**	101,3
Černotín	5 526,1	7,33	5 859,6	**7,71**	105,2
Dolní Těšice	298,2	6,48	298,3	**6,48**	100,0
Horní Těšice	925,0	6,09	1 014,4	**6,67**	109,7
Horní Újezd	3 096,0	7,05	3 251,4	**7,44**	105,5
Hrabůvka	2 285,3	7,12	2 567,6	**8,05**	113,1
Hranice	195 478,5	10,03	217 695,0	**11,21**	111,7
Hustopeče nad Bečvou	12 297,4	7,04	12 922,0	**7,16**	101,7
Jindřichov	3 157,8	6,62	3 429,5	**7,28**	110,0
Klokočí	1 743,3	7,42	1 855,0	**7,79**	105,1
Malhotice	2 752,9	8,29	3 047,8	**8,99**	108,4
Milenov	2 714,2	7,07	3 192,6	**8,25**	116,7
Milotice nad Bečvou	2 103,1	8,62	2 122,8	**8,16**	94,7
Olšovec	4 142,9	9,23	5 324,9	**11,58**	125,5
Opatovice	6 326,7	7,98	6 978,8	**8,85**	110,9
Paršovice	2 506,8	6,78	2 807,2	**7,31**	107,9
Partutovice	3 253,3	6,63	3 567,1	**7,22**	109,0
Polom	2 018,0	7,26	2 160,3	**7,58**	104,4
Potštát	9 036,2	7,49	9 413,1	**7,93**	105,8
Provodovice	983,0	6,60	957,1	**6,51**	98,7
Radíkov	887,6	6,39	957,7	**6,74**	105,6
Rakov	2 648,7	6,77	2 844,2	**7,13**	105,2
Rouské	1 617,5	6,97	1 851,1	**7,81**	112,0
Skalička	3 715,8	6,70	4 041,7	**7,35**	109,8
Střítež nad Ludinou	6 496,3	7,65	7 547,1	**8,89**	116,2
Špičky	2 067,2	7,30	2 123,6	**7,40**	101,3
Teplice nad Bečvou	3 800,5	11,18	3 788,4	**11,51**	103,0
Ústí	3 779,9	7,04	4 048,7	**7,53**	106,9
Všechovice	6 017,5	7,01	6 468,4	**7,38**	105,3
Zámrsky	1 420,4	7,00	1 517,4	**7,26**	103,8
SO ORP Hranice	**312 843,0**	**8,99**	**346 557,7**	**9,94**	**110,5**
Jádro	195 478,5	10,03	217 695,0	**11,21**	111,7
Zázemí	117 364,5	7,67	128 862,7	**8,34**	108,8

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, ARISweb – prezentace ÚSC, 2008; ČSÚ, Olomouc (data SO ORP), 2008

Pozitivním faktem je skutečnost, že v 90,0 % obcích došlo v roce 2007 v porovnání s rokem předchozím k nárůstu finančních prostředků získaných z daní v přepočtu na 1 obyvatele obce, přestože se počet obyvatel obcí příliš nezměnil. Daňová výtěžnost narostla za sledované období průměrně o 10,5 %, přičemž tempo růstu příjmu z daní v jádru regionu (11,7 %) bylo nepatrně vyšší než v zázemí (8,8 %). U 8 obcí bylo tempo vyšší než 10,0 %.

Úspěšnost v plnění rozpočtů obcí dle získaných daňových příjmu lze zhodnotit pomocí následující tabulky, která zobrazuje procentuální zisk daňových příjmů na konci sledovaného roku k předpokládanému zisku daňových příjmů v tzv. schváleném rozpočtu po změnách. Je-li hodnota tohoto procentuálního vyjádření vetší než 100 %, znamená to, že daňové příjmy na konci roku byly větší než předpokládané daňové příjmy uvedené ve schváleném rozpočtu po změnách.

Tabulka č. 3.10.9: Hodnocení plnění rozpočtů v obcích SO ORP Hranice v letech 2006 a 2007 (v %)[11]

Obce	Plnění v %		Vývoj plnění rozpočtů obcí v letech 2006–2007 (rozdíl v procentních bodech)
	2006	2007	
Bělotín	95,2	99,4	4,2
Býškovice	100,0	100,0	0,0
Černotín	98,7	100,0	1,3
Dolní Těšice	100,0	92,3	-7,7
Horní Těšice	99,9	99,9	0,0
Horní Újezd	99,9	100,0	0,1
Hrabůvka	109,8	109,6	-0,2
Hranice	104,4	105,7	1,3
Hustopeče nad Bečvou	93,4	100,0	6,6
Jindřichov	107,3	97,6	-9,7
Klokočí	100,0	100,0	0,0
Malhotice	110,4	100,8	-9,6
Milenov	90,5	115,2	24,7
Milotice nad Bečvou	98,4	102,1	3,7
Olšovec	101,8	107,3	5,5
Opatovice	100,0	100,0	0,0
Paršovice	91,4	104,2	12,8
Partutovice	111,5	103,6	-7,9
Polom	91,2	100,0	8,8
Potštát	94,6	99,8	5,2
Provodovice	100,6	100,0	-0,6
Radíkov	93,4	90,1	-3,3
Rakov	99,1	105,1	6,0
Rouské	100,1	100,0	-0,1
Skalička	101,8	94,5	-7,3
Střítež nad Ludinou	100,0	99,9	-0,1
Špičky	98,6	99,4	0,8
Teplice nad Bečvou	101,5	95,5	-6,0
Ústí	99,9	99,8	-0,1
Všechovice	98,5	101,9	3,4
Zámrsky	107,3	106,7	-0,6
SO ORP Hranice	**100,0**	**101,0**	1,0
Jádro	104,4	105,7	1,3
Zázemí	100,0	101,0	1,0

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, ARISweb – prezentace ÚSC, 2008

[11] Pro „SO ORP“ a „zázemí“ jsou uvedeny průměry pro dané celky

V 64,5 % obcí SO ORP Hranice kalkulovali na konci kalendářního roku 2007 s rovným nebo vyšším obecním rozpočtem, než jak bylo předpokládáno na začátku rozpočtového období, přičemž „plnění rozpočtů“ se pohybovalo v intervalu 100,0 – 115,2 %. Naopak 11 obcí správního obvodu získalo daňové příjmy nižší než byl jejich předpokládaný příjem a „plnění rozpočtů“ vykazovalo nižší variační rozpětí. V období let 2006–2007 se „plnění rozpočtů“ zvýšilo o 1 procentní bod na 101,0 % za existence výrazných rozdílů mezi obcemi studovaného regionu.

3.10.5 Indikátory

V tématu Hospodářské podmínky byly využity k hodnocení čtyři indikátory, a to míra nezaměstnanosti, pracovní význam obcí, podnikatelská aktivita obyvatel a daňová výtěžnost obcí na 1 obyvatele. Míra nezaměstnanosti je základní charakteristikou situace na trhu práce a spolu s počtem ekonomických subjektů na 1000 obyvatel hodnotí souhrnně ekonomickou situaci v regionu. Význam obcí jako pracovních center hodnotí indikátor pracovní funkce, jedná se o poměr obsazených pracovních míst k počtu zaměstnaných v obci bydlících. Nižší hodnoty než 1 indikují nízký počet pracovních příležitostí v obci a vysokou vyjížďku ekonomicky aktivních obyvatel do zaměstnání mimo obec. Neznamená to však, že obce s nízkou pracovní funkcí mají současně vysokou míru nezaměstnanosti. V zázemí velkých měst je zcela přirozené, že obyvatelé dojíždějí do zaměstnání do centra, zatímco v samotné obci je minimum obsazených pracovních míst. S nízkou pracovní funkcí obcí souvisí i podprůměrný počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel. Pro zhodnocení hospodaření obcí byla zvolena daňová výtěžnost, tedy výše daňových příjmů obce v přepočtu na jednoho obyvatele. Tento indikátor zahrnuje veškeré daňové příjmy obcí, tedy i daně příjmů vlastních i jiných fyzických osob a charakterizuje tak opět úroveň podnikatelské aktivity a její přínos do obecních rozpočtů.
Hodnotící stupnice indikátorů byla určena tak, aby výsledná klasifikace měla četnostní rozdělení co nejvíce podobné normálnímu rozdělení.

Hodnocení indikátoru „míra nezaměstnanosti“:	
-2	*12,0 a více*
-1	*9,0 – 11,9*
0	*6,0 – 8,9*
1	*4,0 – 5,9*
2	*3,9 a méně*

Hodnocení indikátoru „pracovní význam obce“:	
-2	*0,19 a méně*
-1	*0,20 – 0,39*
0	*0,40 – 0,59*
1	*0,60 – 0,89*
2	*0,90 a více*

Hodnocení indikátoru „podnikatelská aktivita“:	
-2	*149,9 a méně*
-1	*150,0 – 164,9*
0	*165,0 – 204,9*
1	*205,0 – 229,9*
2	*230,0 a více*

Hodnocení indikátoru „daňová výtěžnost“:	
-2	*6,99 a méně*
-1	*7,00 – 7,39*
0	*7,40 – 7,99*
1	*8,00 – 8,99*
2	*9,00 a více*

Tabulka č. 3.10.10: Hodnocení míry nezaměstnanosti a pracovního významu obcí v SO ORP Hranice

Obce	Míra nezaměstnanosti v roce 2007 (v %)	Hodnocení indikátoru	Pracovní význam obce (k 1. 3. 2001)	Hodnocení indikátoru
Bělotín	8,8	**0**	0,75	**1**
Býškovice	7,1	**0**	0,40	**0**
Černotín	5,9	**1**	0,48	**0**
Dolní Těšice	33,3	**-2**	0,25	**-1**
Horní Těšice	11,1	**-1**	0,30	**-1**
Horní Újezd	4,6	**1**	0,49	**0**
Hrabůvka	10,1	**-1**	0,51	**0**
Hranice	6,6	**0**	1,21	**2**
Hustopeče nad Bečvou	5,1	**1**	0,66	**1**
Jindřichov	6,9	**0**	0,45	**0**
Klokočí	5,9	**1**	0,13	**-2**
Malhotice	10,1	**-1**	0,41	**0**
Milenov	6,5	**0**	0,84	**1**
Milotice nad Bečvou	3,0	**2**	5,29	**2**
Olšovec	6,6	**0**	1,09	**2**
Opatovice	7,1	**0**	0,56	**0**
Paršovice	12,4	**-2**	0,32	**-1**
Partutovice	5,9	**1**	0,53	**0**
Polom	16,2	**-2**	0,93	**2**
Potštát	8,2	**0**	0,62	**1**
Provodovice	9,2	**-1**	0,05	**-2**
Radíkov	7,3	**0**	0,17	**-2**
Rakov	5,3	**1**	0,23	**-1**
Rouské	10,5	**-1**	0,43	**0**
Skalička	5,5	**1**	0,73	**1**
Střítež nad Ludinou	6,1	**0**	0,47	**0**
Špičky	3,6	**2**	0,19	**-2**
Teplice nad Bečvou	2,6	**2**	3,29	**2**
Ústí	7,8	**0**	0,28	**-1**
Všechovice	6,9	**0**	0,57	**0**
Zámrsky	9,2	**-1**	0,23	**-1**
SO ORP Hranice	6,9	**-**	0,98	**-**
Jádro	6,6	**-**	1,21	**-**
Zázemí	7,2	**-**	0,68	**-**
ČR	6,0	**-**	**-**	**-**

Zdroj: GIS 0 - Prostorová analýza, prosinec 2007 (1. 12. 2007 - 31. 12. 2007); Statistická ročenka trhu práce v České republice 2007, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR; Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001, Dojížďka do zaměstnání a škol – okres Přerov ,ČSÚ, 2003; vlastní výpočty

Tabulka č. 3.10.11: Hodnocení podnikatelské aktivity a daňové výtěžnosti v obcích SO ORP Hranice

Obce	Počet RES na 1000 obyvatel	Hodnocení indikátoru	Daňová výtěžnost v tis. Kč na 1 obyvatele	Hodnocení indikátoru
Bělotín	182,1	**0**	11,87	**2**
Býškovice	183,0	**0**	7,62	**0**
Černotín	161,8	**-1**	7,71	**0**
Dolní Těšice	239,1	**2**	6,48	**-2**
Horní Těšice	296,1	**2**	6,67	**-2**
Horní Újezd	189,9	**0**	7,44	**0**
Hrabůvka	159,9	**-1**	8,05	**1**
Hranice	209,9	**1**	11,21	**2**
Hustopeče nad Bečvou	176,7	**0**	7,16	**-1**
Jindřichov	222,9	**1**	7,28	**-1**
Klokočí	197,5	**0**	7,79	**0**
Malhotice	150,4	**-1**	8,99	**1**
Milenov	214,5	**1**	8,25	**1**
Milotice nad Bečvou	215,4	**1**	8,16	**1**
Olšovec	273,9	**2**	11,58	**2**
Opatovice	224,3	**1**	8,85	**1**
Paršovice	151,0	**-1**	7,31	**-1**
Partutovice	204,5	**0**	7,22	**-1**
Polom	136,8	**-2**	7,58	**0**
Potštát	203,0	**0**	7,93	**0**
Provodovice	142,9	**-2**	6,51	**-2**
Radíkov	190,1	**0**	6,74	**-2**
Rakov	137,8	**-2**	7,13	**-1**
Rouské	156,1	**-1**	7,81	**0**
Skalička	160,0	**-1**	7,35	**-1**
Střítež nad Ludinou	169,6	**0**	8,89	**1**
Špičky	160,3	**-1**	7,40	**0**
Teplice nad Bečvou	246,2	**2**	11,51	**2**
Ústí	208,2	**1**	7,53	**0**
Všechovice	190,4	**0**	7,38	**-1**
Zámrsky	167,5	**0**	7,26	**-1**
SO ORP Hranice	200,3	**-**	9,94	**-**
Jádro	209,9	**-**	11,21	**-**
Zázemí	188,2	**-**	8,34	**-**
ČR	239,0	**-**	**-**	**-**

Zdroj: Registr ekonomických subjektů (11/2007), [CD - ROM]; ČSÚ – Olomouc (data za jednotlivé správní obvody s rozšířenou působností), 2008; Ministerstvo financí ČR, ARISweb – prezentace ÚSC, 2008; vlastní výpočty

3.10.6 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Nízká míra nezaměstnanosti v rámci Olomouckého kraje a okresu Přerov, v nichž region leží (nejnižší v obcích Milotice nad Bečvou, Špičky a Teplice nad Bečvou – pod 4,0 %).	**Vyšší podíl uchazečů registrovaných na úřadech práce déle než 12 měsíců (z celkového počtu nezaměstnaných). Nejvyšší v obcích Milotice nad Bečvou a Dolní Těšice (nad 60 %).**
Vysoká nabídka pracovních příležitostí v rámci kraje a okresu (srpen 2008).	**Meziroční pokles příjmů obecních rozpočtů na 1 obyvatele.**
Příznivá dopravní dostupnost SO ORP Hranice i jeho poloha.	**Malý nárůst počtu nových ekonomických subjektů od roku 2000.**
Příznivá situace na trhu práce pro uchazeče se změněnou pracovní schopností.	Omezené investice obcí omezují a snižují rozvoj území.
Pracovní příležitosti takřka pro všechny své obyvatele.	
Více obcí sloužící jako pracovní centra pro obyvatele blízkého okolí.	
Příkladné propojení soukromé a veřejné sféry v jednom celku - Region Hranicko a zkušenosti s čerpáním peněz z EU a vytváření životaschopných projektů, jež zastřešuje Hranická rozvojová agentura.	
Spolupráce „Mirkoregionu Hranicko“ s vysokými školami (a jejich studenty).	
Vhodná velikostní struktura zaměstnavatelů.	
Vysoký přebytek finančních prostředků obecních rozpočtů na 1 obyvatele.	
Vysoká daňová výtěžnost obcí regionu (obce Bělotín, Hranice, Olšovec a Teplice nad Bečvou vykázaly daňovou výtěžnost vyšší než 11,0 tis. Kč na 1 obyvatele).	
Meziroční růst (2006-2007) daňové výtěžnosti u 90 % obcí.	
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Využití dokončeného programu INNOREF (a jeho subprogramů) založeného na spolupráci regionů s cílem nastartování udržitelného rozvoje regionů prostřednictvím zavádění inovací, systémových nástrojů pro efektivní využívání místních zdrojů.	**Výrazná diferenciace v míře nezaměstnanosti a podnikatelské aktivitě mezi jednotlivými obcemi může mít za následek zvyšující se marginalizaci nejvíce postižených obcí.**
Dobudování dálničního spojení mezi Olomoucí a Ostravou by mělo ještě zvýšit dobrou dopravní dostupnost Hranicka.	**Opakování výrobních a odbytových problémů u největšího zaměstnavatele - Multidisplay s.r.o.**
Rozšíření spolupráce s firmami, podnikateli, neziskovými organizacemi a dalšími objekty mimo obecní správu, jež by výrazně podpořila rozvoj regionu a činnost obcí.	
Využití potenciálu a rozšiřování aktivit "Regionu Hranicko".	
Možnosti získání finančních prostředků z programu LEADER, projektu "měníme Hranicko".	
Rozšíření CTP parku na předpokládanou kapacitu a vytvoření nových 1 800 pracovních míst.	

3.10.7 Problémy k řešení

- Rozvoj průmyslové zóny ve vlastnictví CTP Invest a jeho dopravní obslužnost.
- Nalezení brownfieldů, zpracování možností revitalizace a čerpání dotační podpory např. z Operačního programu Podnikání a inovace.
- Navržení konceptu rozvoje marginálních oblastí správního obvodu při hranicích s Vojenským újezdem Libavá – soustředění na podporu malého a středního podnikání.
- Vytvoření průmyslových ploch pro některé subdodavatele vázané na nově vybudovanou automobilku Hunday v Nošovicích.
- Rozvoj oblastí při dostavovaném dálničním spojení Olomouc – Ostrava procházející územím SO ORP Hranice.
- Příprava místního dotačního programu Leader pro region Hranicko, který by měl být novým nástrojem rozvoje venkova založeným na širokém zapojení obci, spolků, podnikatelů a zemědělců.

4 VYHODNOCENÍ ROZBORU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

4.1 VYHODNOCENÍ VYVÁŽENOSTI PILÍŘŮ

Podstatou udržitelného rozvoje je naplnění tří základních cílů:

1. **Sociální rozvoj**, který respektuje potřeby občanů;
2. Účinná **ochrana životního prostředí** a **šetrné využívání přírodních zdrojů**;
3. Udržení vysoké a stabilní úrovně **ekonomického růstu** a zaměstnanosti.

Autoři rozboru udržitelného rozvoje území (RURÚ) pro vlastní vyhodnocení kvality území použili metody stanovení indikátorů, které indikují stav/vývoj daných skutečností v jednotlivých oblastech (v rámci zákonem stanovených témat). Tyto indikátory sice nemohou a ani se nesnaží popsat reálný stav/vývoj území v celém jeho rozsahu, ale jde spíše o popsání „vrcholu ledovce“, vybrání těch hlavních oblastí, které charakterizují stav/vývoj v jednotlivých pilířích udržitelného rozvoje území.

Pro vyhodnocení vyváženosti jednotlivých pilířů bylo využito 5-bodového systému, kdy každý vyhodnocený indikátor pro dané území obce obdržel buď záporný bod (–2 nebo –1) (hodnocený jev/proces je negativní), 0 bodů (neutrální) nebo kladný bod (1 nebo 2) (pozitivní). Sečtením všech bodů za všechny indikátory daného pilíře v hodnocené oblasti byl získán součet, jenž však ještě nereprezentuje sílu a stav daného pilíře, neboť v každém pilíři bylo pro vyhodnocení použito různého počtu indikátorů.

Aby bylo možné správně posoudit vyváženost pilířů, bylo nutné nejprve eliminovat rozdíly v počtu použitých indikátorů v jednotlivých pilířích, a to pomocí přepočtového koeficientu. Každému pilíři byla nejprve určena hodnota 100 bodů, které byly použity jako základní hodnota pro výpočet daného koeficientu. Poté byl stanoven maximální počet bodů, který může daný pilíř získat. Přepočtový koeficient pro každý pilíř byl následně vytvořen vydělením 100 bodů, stanovených jako základní hodnota pro výpočet koeficientu, maximálním počtem bodů, které může daný pilíř získat. Tímto přístupem se autoři přiklonili k takovému hodnocení, kdy váhy všech indikátorů v rámci jednotlivých pilířů jsou shodné. A váha všech indikátorů jednoho pilíře je různá od vah indikátorů ostatních pilířů, pokud má daný pilíř jiný celkový počet indikátorů. Autoři tímto způsobem neupřednostnili žádný pilíř jako důležitější než další dva pilíře udržitelného rozvoje.

Vynásobením přepočtového koeficientu a součtu bodů dosažených v jednotlivých pilířích vznikla bodová hodnota, kterou již bylo možné použít pro posouzení vyváženosti pilířů v jednotlivých obcích. Ve všech pilířích se podařilo nashromáždit dostatečný počet dat, z nich zpracovat a vyhodnotit patřičný požadovaný počet indikátorů, jejichž váha se projevila ve vyhodnocení území jednotlivých obcí. Zvlášť se vyhodnotily jednotlivé pilíře udržitelného rozvoje a dále se rozlišily jednotlivé obce podle celkového bodového zisku na pořadí od nejvýše hodnoceného území po území s největšími problémy a nedostatky.

Poznámka: Vlastní vyváženost jednotlivých pilířů může být dána vyrovnaným počtem získaných bodů v jednotlivých pilířích (jako lepší jsou brána hodnocení v kladných číslech). Lze také konstatovat, že u některých obcí byla nepříznivá situace v jednom pilíři vyvážena získanými body v jiném pilíři.

Následující tabulka nám ukazuje dosažený počet bodů v jednotlivých pilířích, přepočtový koeficient a přepočtenou bodovou hodnotu v jednotlivých obcích.

Tabulka č. 4.1.1: Přehled získaných bodů v jednotlivých obcích a SO ORP Hranice

Obce	Počet dosažených bodů			Přepočtená bodová hodnota			Celkem
	ENV	EKO	SOC	ENV	EKO	SOC	
Polom	-9	-4	-14	-45,0	-28,6	-63,6	**-137,2**
Potštát	-4	-2	-8	-20,0	-14,3	-36,4	**-70,6**
Špičky	-5	-2	-5	-25,0	-14,3	-22,7	**-62,0**
Zámrsky	-6	-1	-5	-30,0	-7,1	-22,7	**-59,9**
Provodovice	1	-5	-3	5,0	-35,7	-13,6	**-44,4**
Jindřichov	0	-3	-4	0,0	-21,4	-18,2	**-39,6**
Horní Těšice	0	-1	-7	0,0	-7,1	-31,8	**-39,0**
Dolní Těšice	1	-1	-6	5,0	-7,1	-27,3	**-29,4**
Rouské	-1	0	-5	-5,0	0,0	-22,7	**-27,7**
Rakov	-6	0	1	-30,0	0,0	4,5	**-25,5**
Bělotín	-6	4	-5	-30,0	28,6	-22,7	**-24,2**
Klokočí	-7	1	2	-35,0	7,1	9,1	**-18,8**
Malhotice	-4	3	-4	-20,0	21,4	-18,2	**-16,8**
Ústí	-8	1	4	-40,0	7,1	18,2	**-14,7**
Černotín	-10	4	3	-50,0	28,6	13,6	**-7,8**
Radíkov	8	-6	0	40,0	-42,9	0,0	**-2,9**
Střítež nad Ludinou	2	1	-4	10,0	7,1	-18,2	**-1,0**
Partutovice	0	0	1	0,0	0,0	4,5	**4,5**
Horní Újezd	-4	4	0	-20,0	28,6	0,0	**8,6**
Býškovice	-8	5	3	-40,0	35,7	13,6	**9,4**
Hrabůvka	4	0	-2	20,0	0,0	-9,1	**10,9**
Skalička	-1	3	1	-5,0	21,4	4,5	**21,0**
Paršovice	2	-1	4	10,0	-7,1	18,2	**21,0**
Hustopeče nad Bečvou	-3	5	6	-15,0	35,7	27,3	**48,0**
Olšovec	0	5	3	0,0	35,7	13,6	**49,4**
Milenov	0	8	1	0,0	57,1	4,5	**61,7**
Všechovice	2	5	4	10,0	35,7	18,2	**63,9**
Hranice	-8	11	8	-40,0	78,6	36,4	**74,9**
Milotice nad Bečvou	-4	11	4	-20,0	78,6	18,2	**76,8**
Opatovice	0	8	5	0,0	57,1	22,7	**79,9**
Teplice nad Bečvou	0	13	10	0,0	92,9	45,5	**138,3**
Přepočtový koeficient	**5,0**	**7,1**	**4,5**				
SO ORP Hranice celkem				**-370,0**	**471,4**	**-54,5**	

Pozn.: ENV = environmentální pilíř, EKN = ekonomický pilíř, SOC = sociodemografický pilíř

Za každý pilíř mohla každá obec získat body v rozmezí –100 až +100, v součtu všech tří pilířů tedy v rozmezí od -300 až +300 bodů.

Vyhodnocení environmentálního pilíře

V environmentálním pilíři získaly obce bodové ohodnocení v rozpětí od -50 po 40 bodů. Nejlépe je hodnocena obec Radíkov se 40-ti body. Za ní následují obce Hrabůvka (20 bodů), Paršovice, Střítež nad Ludinou a Všechovice (všechny mají shodně 10 bodů). Jenom další dvě obce dosáhly kladného výsledku. Hned 7 obcí je hodnoceno bez bodového zisku. A jako nejhorší se v environmentálním pilíři ukázaly být obce Černotín (-50 bodů), Polom (-45), Býškovice, Hranice, Ústí (shodně -40) a Klokočí (-35). Také některé další záporně hodnocené obce mají poměrně vysokou bodovou ztrátu, která se pohybuje v rozmezí od -30 po -5 bodů.
Z hodnocených 31 obcí jich 7 dosáhlo kladného hodnocení, 7 neutrálního a 17 obcí získalo záporné hodnocení.
Obce Černotín, Polom, Býškovice, Hranice a Ústí zaujaly poslední místa žebříčku především kvůli nulovému popř. téměř nulovému zastoupení zvláště chráněných území (nízké zastoupení ZCHÚ je však charakteristické pro všechny obce správního obvodu), špatné kvalitě ovzduší, velmi nízkému koeficientu ekologické stability krajiny s hodnotou mezi 0,2 a 0,53 a nízké lesnatosti, která se v těchto obcích pohybuje od 3,9 do 13,2 %. V hodnocení zmíněných indikátorů dosáhly obce záporného hodnocení.
Nicméně je nutno upozornit na velmi pěkný bodový zisk správní obce Hranice v ekonomickém i sociodemografickém pilíři. Rovněž obce Býškovice a Černotín dosáhly v ekonomickém pilíři pěkného výsledku. Ztráta v jednom pilíři je tak u těchto tří obcí vyvážena bodovým ziskem v jiném pilíři, což je v celkovém hodnocení posunolo z posledních míst.

Obrázek č. 4.1.1: Vyhodnocení vyváženosti pilířů – environmentální pilíř

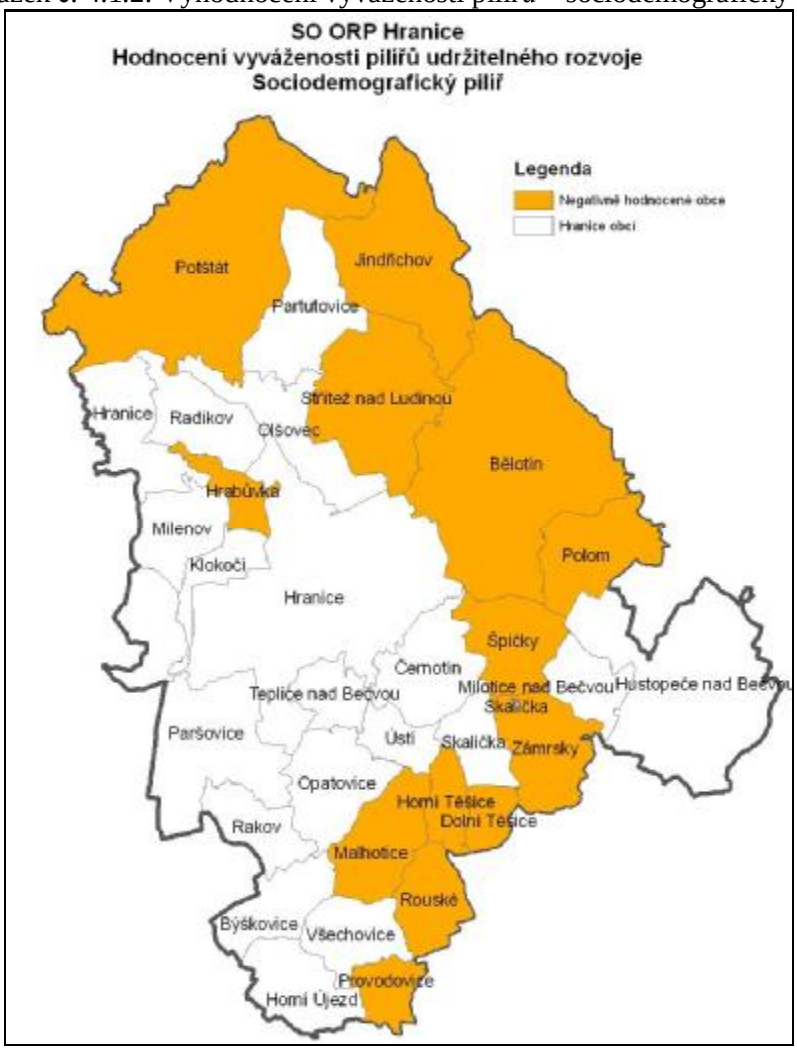

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., vlastní zpracování, 2008

Vyhodnocení sociodemografického pilíře

Vlastní rozpětí bodových hodnocení sociodemografického pilíře se pohybuje v rozmezí hodnot od -63,6 po 45,5 bodů. Nejvyšších bodových hodnot dosáhly obce Teplice nad Bečvou (45,5 bodů), Hranice (36,4), Hustopeče nad Bečvou (27,3) a Opatovice (22,7). Také dalších 7 obcí získalo pěkný bodový zisk (10–20 bodů) – Všechovice, Ústí, Paršovice, Milotice nad Bečvou, Olšovec, Černotín a Býškovice. Naopak s velmi výraznou ztrátou -63,6 body se na poslením místě umístila Polom. S trochu lepším výsledkem dopadly obce Potštát (-36,4 bodů), Horní Těšice (-31,8) a Dolní Těšice (-27,3). Více než 20 bodů ztratily také obce Bělotín, Rouské, Špičky a Zámrsky.
Z hodnocených 31 obcí se 16 obcí umístilo v kladných číslech, 2 obce jsou hodnoceny neutrálně (0 bodů) a 13 obcí záporně.
Na špatném hodnocení obcí Polom, Potštát, Horní Těšice a Dolní Těšice se projevil zejména malý podíl trvale obydlených bytů vybavených ústředním nebo etážovým topením (v obcích Polom, Potštát a Dolní Těšice je menší než 72 %). Nicméně je nutno upozornit na to, že se vycházelo z dat platných k roku 2001 a od té doby se už mohla situace změnit. Obce patří mezi slabší také kvůli nízké turistické atraktivitě (málo přírodního bohatství, kulturních a historických památek a sportovního vyžití). Mezi jejich další problémy patří nízký počet dokončených bytů v letech 2001–2007 (v obcích Polom a Horní Těšice nebyl v tomto období dokončen ani jeden byt) a malý počet lůžek na km^2, který se v těchto obcích pohybuje mezi 0 a 18,4. Nejhůře hodnocené obce Polom a Potštát získaly -2 body také v hodnocení indikátoru podíl bytů postavených do roku 1919 (v Polomi je těchto bytů 36 %, což je vůbec nejvyšší hodnota v rámci celého správního obvodu. U žádné z těchto čtyř obcí se nevyskytuje výraznější pozitivní hodnocení ani v jiných pilířích.

Obrázek č. 4.1.2: Vyhodnocení vyváženosti pilířů – sociodemografický pilíř

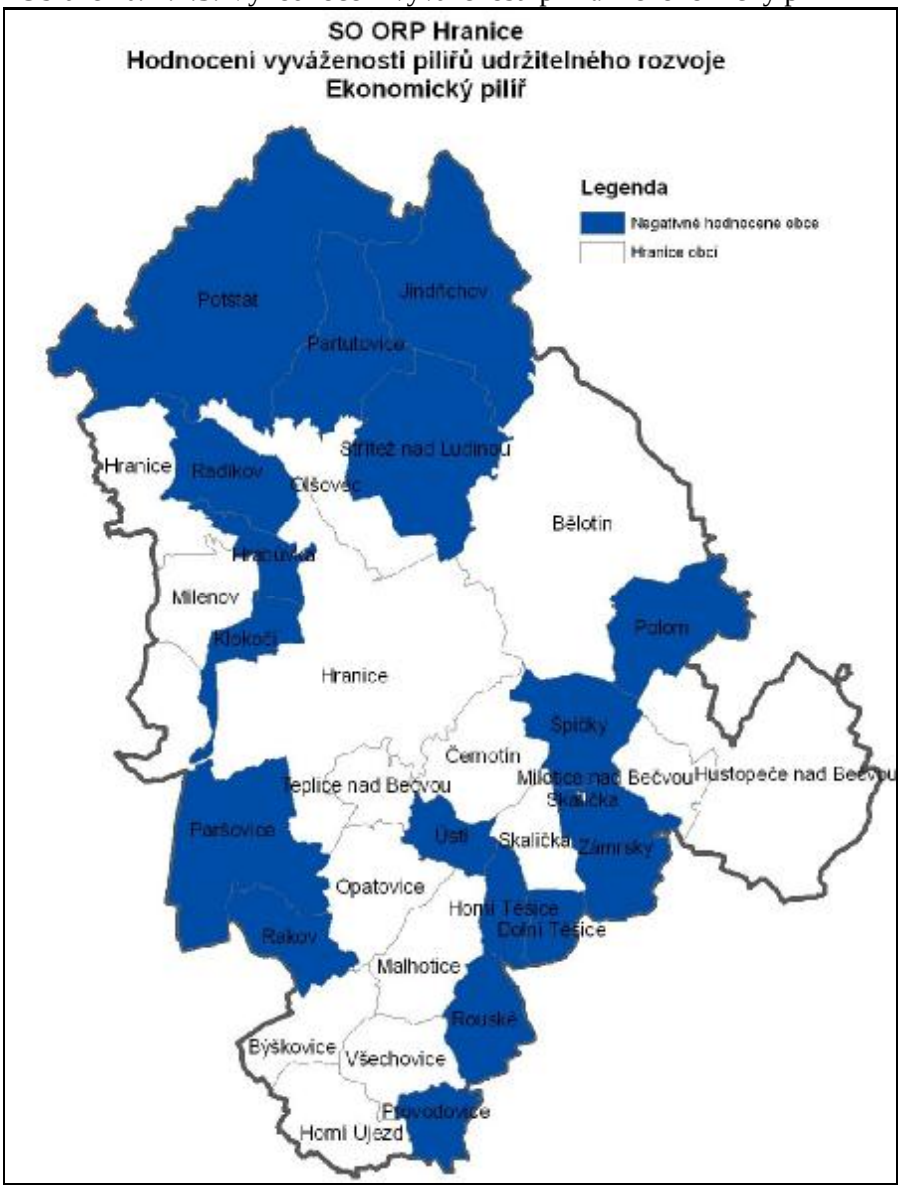

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., vlastní zpracování, 2008

Vyhodnocení ekonomického pilíře

Vlastní rozpětí bodových hodnocení ekonomického pilíře se pohybuje v rozmezí hodnot od -42,9 po 92,9 bodů. Suverenně nejsilnější obcí jsou Teplice nad Bečvou s 92,9 body. Tato hodnota představuje vůbec nejlepší bodový zisk ve všech pilířích. Další výborně hodnocené obce jsou Milotice nad Bečvou, Hranice (obě 78,6 bodů), Milenov a Opatovice (obě 57,1 bodů). Na dalších místech se s 35,7 body umístily obce Býškovice, Hustopeče nad Bečvou, Olšovec a Všechovice. Nejhoršího výsledku v tomto pilíři dosáhly obce Radíkov (-42,9 bodů), Provodovice (-35,7), Polom (-28,6) a Jindřichov (-21,4). Další negativně hodnocené obce získaly body v rozmezí od -14,3 po -7,1.
Z hodnocených 31 obcí se v ekonomickém pilíři většina obcí (17) umístila v kladných číslech, 4 obce jsou hodnoceny neutrálně a 10 obce záporně.
Největším problémem obcí Radíkov, Provodovice a Polom je nízká podnikatelská aktivita obyvatel (v obcích Polom a Provodovice je nižší než 150 ekonomických subjektů na 1000 obyvatel) a rovněž nízká daňová výtěžnost obcí na 1 obyvatele (méně než 8 tis. Kč/obyv.). Radíkovov posunul na poslední místo také jeho nízký pracovní význam, nenapojení bytů na přípojku kanalizace (jedná se ale o údaj z roku 2001) a špatná dopravní obslužnost území veřejnou dopravou – zejména o víkendu, při které se hodnotil počet spojů z obce do správního a krajského města. Radíkov má ale velmi pěkné hodnocení v environmentálním pilíři, kde se umístil na prvním místě

Obrázek č. 4.1.3: Vyhodnocení vyváženosti pilířů – ekonomický pilíř

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., vlastní zpracování, 2008

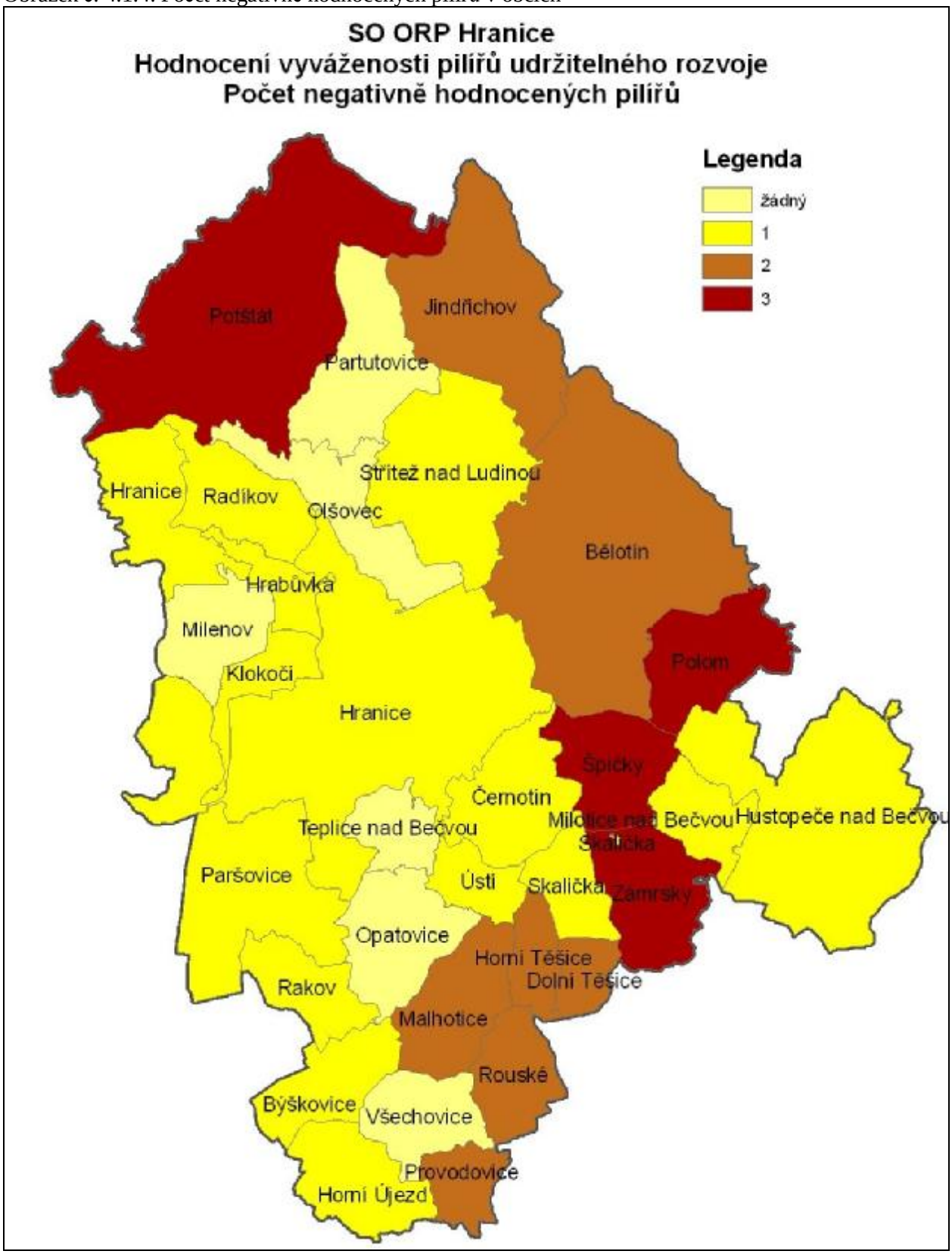
Celkové hodnocení obcí

Sečtením dosažených přepočtených bodů v jednotlivých pilířích (viz tabulka uvedená na začátku této kapitoly) lze vyhodnotit celkové umístění jednotlivých obcí v rámci SO ORP Hranice. Na první místo se v tomto hodnocení zařadila obec Teplice nad Bečvou, která získala 138,3 bodů. Tímto bodovým ziskem výrazně převyšuje druhou nejlepší obec Opatovice, která dosáhla 79,9 bodů. Dalšími obcemi s velkým bodovým ziskem jsou Milotice nad Bečvou (76,8), Hranice (74,9), Všechovice (63,9) a Milenov (61,7). Na opačném konci se jako nejhůře hodnocená umístila obec Polom s výraznou bodovou ztrátou -137,2 bodů. Za ní následují obce Potštát (-70,6), Špičky (-62) a Zámrsky (-59,9).
Obce Polom, Potštát, Špičky, Zámrsky jsou jediné obce, které mají záporné hodnocení ve všech třech pilířích. To také ovlivnilo jejich celkové umístění za všechny tři pilíře na posledních místech. Naopak Obce Teplice nad Bečvou, Opatovice, Všechovice, Milenov, Olšovec, Partutovice získaly kladné, popř. neutrální ohodnocení ve všech třech pilířích.

Každá obec mohla získat bodové ohodnocení v rozmezí od -300 až po +300 bodů. V nejhorším případě je v SO ORP Hranice dosaženo záporného hodnocení -137,2 bodů, v nejlepším případě 138,3 bodů. Téměř polovina obcí (14) získala v celkovém hodnocení kladné body.

Za celý SO ORP Hranice, se jako nejslabší, při daném způsobu hodnocení, jeví pilíř environmentální (-370 bodů). Uprostřed hodnocení se nachází sociodemografický pilíř (také se záporným hodnocením -54,5 bodů). Jako nejlepší se ukazuje být ekonomický pilíř, který je jako jediný hodnocen kladně (471,4 bodů). Zvoleným způsobem hodnocení udržitelnosti je možné celkově konstatovat, že pilíře nejsou příliš v rovnováze (celkově dosaženo různého bodového hodnocení). Nicméně je třeba znovu připomenout, že uvedeného hodnocení dosáhly pilíře při dané volbě indikátorů, která nepostihuje všechny oblasti jednotlivých pilířů a při dané škále hodnocení indikátorů.

Obrázek č. 4.1.4: Počet negativně hodnocených pilířů v obcích

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., vlastní zpracování, 2008

Tabulka č. 4.1.2: Přehled indikátorů použitých pro vyhodnocení vyváženosti pilířů

Pilíř	Téma	Indikátor	Obec																
			Bělotín	Býškovice	Černotín	Dolní Těšice	Horní Těšice	Horní Újezd	Hrabůvka	Hranice	Hustopeče nad Bečvou	Jindřichov	Klokočí	Malhotice	Milenov	Milotice nad Bečvou	Olšovec	Opatovice
environmentální	1	Podíl plochy poddolovaných a sesuvných území na celkové výměře území obce	1	-2	-1	2	0	2	0	-1	0	2	1	0	0	1	0	-1
	2	Plocha sklonité orné půdy	1	2	0	2	0	0	2	1	1	0	2	2	2	-1	2	2
		Stav povrchových a podzemních vod	-2	1	-2	0	0	1	0	-1	-2	-1	0	0	0	-2	0	0
	3	Kvalita ovzduší	-2	-1	-2	-1	-1	-1	-1	-2	-2	-1	-2	-1	-1	-1	-2	-2
		Průměrná produkce komunálního odpadu	2	1	2	0	1	2	2	0	2	2	0	0	2	0	0	1
		Míra separace komunálního odpadu	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	0	-1	-2	-1	0	0	-1	0
	4	Podíl plochy zvláště chráněných území na celkové ploše území	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
		Koeficient ekologické stability	-2	-2	-2	-1	0	-2	0	-1	-1	0	-2	-2	-1	0	0	-1
	5	Změna výměry zemědělské půdy mezi lety 2001 a 2007	-2	-2	-1	2	2	-1	2	-1	1	0	0	1	1	0	1	2
		Lesnatost	0	-2	-1	0	1	-2	2	-1	0	1	-2	-1	-1	1	2	1
ENV celkem			**-6**	**-8**	**-10**	**1**	**0**	**-4**	**4**	**-8**	**-3**	**0**	**-7**	**-4**	**0**	**-4**	**0**	**0**
ekonomický	6	Dopravní obslužnost území veřejnou dopravou	2	2	2	0	-1	1	-1	2	2	0	1	1	1	2	1	2
		Podíl obyvatel žijících v TOB napojených na přípojku plynovodu	0	2	1	1	1	2	1	2	2	-1	2	2	2	2	0	2
		Podíl obyvatel žijících v TOB napojených na přípojku kanalizace	-1	1	1	1	1	0	1	2	0	-2	-1	1	2	1	-2	2
	10	Míra nezaměstnanosti v roce 2007	0	0	1	-2	-1	1	-1	0	1	0	1	-1	0	2	0	0
		Pracovní význam obcí k 1. 3. 2001	1	0	0	-1	-1	0	0	2	1	0	-2	0	1	2	2	0
		Podnikatelská aktivita obyvatel	0	0	-1	2	2	0	-1	1	0	1	0	-1	1	1	2	1
		Daňová výtěžnost obcí na 1 obyvatele	2	0	0	-2	-2	0	1	2	-1	-1	0	1	1	1	2	1
EKO celkem			**4**	**5**	**4**	**-1**	**-1**	**4**	**0**	**11**	**5**	**-3**	**1**	**3**	**8**	**11**	**5**	**8**
sociodemografický	7	Index změny počtu obvatel 2001/1950	-1	-1	0	-2	2	-1	0	2	0	-1	0	-1	-2	-2	0	1
		Index změny počtu obyvatel 2007/2001	0	1	0	2	-2	0	-1	0	1	0	-1	0	1	2	0	1
		Index stáří	2	2	2	-2	-2	0	0	1	2	-1	0	2	0	0	1	1
		Podíl osob nejméně se středoškolským vzděláním s maturitou na celk. počtu osob starších 15 let	0	1	2	-2	1	1	1	2	2	1	2	0	1	1	1	1
	8	Podíl trvale obydlených bytů vybavených ústředním nebo etážovým topením k 1. 3. 2001	0	1	2	-2	0	2	-1	1	2	0	2	-1	1	1	0	1
		Podíl bytů postavených do roku 1919	-1	1	1	0	0	2	-1	2	1	0	1	-1	-1	-2	0	1
		Průměrná velikost obytné plochy bytů na obyvatele k 1. 3. 2001	-1	0	1	2	-1	1	-2	-2	-1	-1	1	0	2	2	0	1
		Průměrný roční počet dokončených bytů na 1000 obyvatel středního stavu v letech 2001-2007	0	2	-2	1	-2	1	0	-1	0	-1	1	1	0	1	0	1
	9	Turistická atraktivita	-2	-2	-1	-2	-2	-2	0	2	0	0	0	-1	-1	0	0	-2
		Podíl potenciálních rekreačních ploch	-1	-1	-1	0	1	-2	1	0	0	1	-2	-1	0	1	1	0
		Turisticko-rekreační zatížení	-1	-1	-1	-1	-2	-2	1	1	-1	-2	-2	-2	0	0	0	-1
SOC celkem			**-5**	**3**	**3**	**-6**	**-7**	**0**	**-2**	**8**	**6**	**-4**	**2**	**-4**	**1**	**4**	**3**	**5**

Pilíř	Téma	Indikátor	Obec														
			Paršovice	Partutovice	Polom	Potštát	Provodovice	Radíkov	Rakov	Rouské	Skalička	Střítež nad Ludinou	Špičky	Teplice nad Bečvou	Ústí	Všechovice	Zámrsky
environmentální	1	Podíl plochy poddolovaných a sesuvných území na celkové výměře území obce	-1	2	0	2	2	2	0	2	2	2	-2	2	-2	2	0
	2	Plocha sklonité orné půdy	2	-1	0	0	2	1	2	2	2	0	1	1	1	2	-1
		Stav povrchových a podzemních vod	0	1	-2	-1	2	1	0	0	-2	-2	-2	0	-1	2	-2
	3	Kvalita ovzduší	-1	-1	-2	-1	-2	1	-1	-1	-1	-1	-1	-2	-2	-2	-1
		Průměrná produkce komunálního odpadu	2	2	1	1	1	1	2	1	2	2	1	0	1	1	2
		Míra separace komunálního odpadu	-1	-1	-1	-1	-2	0	-1	-2	-1	0	-1	0	-1	0	-2
	4	Podíl plochy zvláště chráněných území na celkové ploše území	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
		Koeficient ekologické stability	1	-1	-2	0	-1	1	-2	-2	-1	0	-1	0	-1	-2	-1
	5	Změna výměry zemědělské půdy mezi lety 2001 a 2007	0	1	1	-2	1	1	-2	1	1	2	2	-1	0	2	1
		Lesnatost	2	0	-2	0	0	2	-2	0	-1	1	0	2	-1	-1	0
ENV celkem			**2**	**0**	**-9**	**-4**	**1**	**8**	**-6**	**-1**	**-1**	**2**	**-5**	**0**	**-8**	**2**	**-6**
ekonomický	6	Dopravní obslužnost území veřejnou dopravou	2	1	2	1	-2	-1	2	-1	1	0	-1	2	1	2	0
		Podíl obyvatel žijících v TOB napojených na přípojku plynovodu	2	1	-2	-2	2	1	1	2	0	2	0	1	1	2	1
		Podíl obyvatel žijících v TOB napojených na přípojku kanalizace	0	-2	-2	-2	2	-2	0	1	2	-2	0	2	-1	2	1
	10	Míra nezaměstnanosti v roce 2007	-2	1	-2	0	-1	0	1	-1	1	0	2	2	0	0	-1
		Pracovní význam obcí k 1. 3. 2001	-1	0	2	1	-2	-2	-1	0	1	0	-2	2	-1	0	-1
		Podnikatelská aktivita obyvatel	-1	0	-2	0	-2	0	-2	-1	-1	0	-1	2	1	0	0
		Daňová výtěžnost obcí na 1 obyvatele	-1	-1	0	0	-2	-2	-1	0	-1	1	0	2	0	-1	-1
EKO celkem			**-1**	**0**	**-4**	**-2**	**-5**	**-6**	**0**	**0**	**3**	**1**	**-2**	**13**	**1**	**5**	**-1**
sociodemografický	7	Index změny počtu obvatel 2001/1950	1	1	-2	-1	-2	-1	-1	-1	1	0	0	-2	1	1	-2
		Index změny počtu obyvatel 2007/2001	0	0	-1	-1	2	0	1	-2	1	0	-2	1	-1	0	1
		Index stáří	1	2	2	1	-2	-2	2	1	2	0	0	-2	1	0	-2
		Podíl osob nejméně se středoškolským vzděláním s maturitou na celk. počtu osob starších 15 let	1	1	-2	0	-1	1	1	0	0	1	1	2	1	1	1
	8	Podíl trvale obydlených bytů vybavených ústředním nebo etážovým topením k 1. 3. 2001	0	1	-2	-2	-1	-2	1	1	-1	-1	-1	1	2	2	-1
		Podíl bytů postavených do roku 1919	1	2	-2	-2	0	-2	2	-2	1	-1	-1	2	2	2	2
		Průměrná velikost obytné plochy bytů na obyvatele k 1. 3. 2001	-1	-2	0	-2	2	2	0	-1	-2	0	0	1	1	0	-1
		Průměrný roční počet dokončených bytů na 1000 obyvatel středního stavu v letech 2001-2007	1	-1	-2	-2	2	2	1	2	0	-1	0	2	-1	1	-1
	9	Turistická atraktivita	0	-1	-2	0	-2	0	-2	-1	0	-1	-1	1	0	0	-1
		Podíl potenciálních rekreačních ploch	2	0	-1	1	0	2	-2	-1	0	0	0	2	-1	-2	0
		Turisticko-rekreační zatížení	-2	-2	-2	0	-1	0	-2	-1	-1	-1	-1	2	-1	-1	-1
SOC celkem			**4**	**1**	**-14**	**-8**	**-3**	**0**	**1**	**-5**	**1**	**-4**	**-5**	**10**	**4**	**4**	**-5**

Pozn.: ENV = environmentální pilíř, EKN = ekonomický pilíř, SOC = sociodemografický pilíř

4.2 VYHODNOCENÍ HORIZONTÁLNÍCH VAZEB MEZI PILÍŘI

Metodou pro zpracování RURÚ je SWOT analýza. Silné a slabé stránky se stanovují na základě posouzení stavu hodnoceného území, příležitosti a hrozby představují vnější vlivy.

K vypracování objektivní SWOT analýzy byl zvolen následující metodický postup:

1. fáze – dílčí tématické analýzy (na základě vypracování témat)
Cílem této fáze je monitoring konkrétního dílčího problému.
Výsledkem rozboru jsou výroky dílčí SWOT analýzy silných, slabých stránek a příležitostí a ohrožení pro daný jev či proces v území. Dílčí analýzy jsou součástí tématických rozborů v této zprávě.

2. fáze – zapojení horizontálních vlivů a vazeb mezi pilíři a mezi jevy (procesy)
Pro vyhodnocení horizontálních vazeb mezi pilíři byla zvolena metoda, kdy je porovnáván vliv a průmět všech zjištěných příležitostí z dílčích analýz do dalších pilířů (environmentálního, sociodemografického a ekonomického).
Tam kde dochází k ovlivnění, je stanoveno, zda jde o kladný vliv – příležitost (P), záporný vliv – hrozba (H) nebo neutrální vliv (N) (viz následující tabulka).

Tabulka č. 4.2.1: Vyhodnocení horizontálních vazeb mezi pilíři

Pilíř	Téma	Seznam příležitostí ze všech SWOT analýz	ENV	EKO	SOC
Environmentální	1	Zajištění poptávky po nerostných surovinách z místních zdrojů.	P	P	N
		Využití ploch po těžbě nerostných surovin – rekreační plochy, zalesnění, prvky zeleně...	P	P	P
		Vhodné využití ploch na sesuvných lokalitách.	P	P	P
	2	Podpora modernizace a rekonstrukce stávající kanalizační sítě a rozvoje napojení obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou v ČOV.	P	P	P
		Realizace komplexního systému protipovodňových opatření, jak v krajině, tak i na tocích k ochraně zastavěného území obcí.	P	P	P
		Finanční zdroje ze státního rozpočtu a fondů EU pro zajištění čištění odpadních vod a zásobování pitnou vodou, na realizaci projektů protipovodňové ochrany v krajině.	P	N	P
		Dodržování zásad správné zemědělské praxe pro snížení obsahu dusičnanů a dalších znečišťujících látek v podzemních a povrchových vodách.	P	N	N
		Nastartování procesu KPÚ v oblastech se zvýšenou erozní ohrožeností (vysoký podíl sklonité orné půdy).	P	P	P
	3	Využívání nejlepších dostupných technologií v průmyslu, při vytápění domácností, důsledné uplatňování zásad správné zemědělské praxe v zemědělství a využívání obnovitelných zdrojů energie.	P	P, H	P
		Dostavba dálnice D47 může znamenat odlehčení tranzitní dopravy v Hranicích a Bělotíně.	P	P	P
		Zvýšení míry separace komunálního odpadu. Výstavba kompostáren a ve vhodných lokalitách i bioplynových stanic. Spolupráce se zemědělskými podniky.	P	P	P
		Sanace starých ekologických zátěží, identifikace a odstranění černých skládek (zamezení opětovnému vzniku). Zajištění prostor pro likvidaci stavebního odpadu.	P	P	P
		Výsadba ochranné zeleně okolo průmyslových areálů pro zachytávání prašného znečištění.	P	P	P
	4	Kvalitní péče o chráněná území - kvalitní evidence, nájemní smlouvy o péči, systém monitoringu a databáze ochrany přírody.	P	P	P

Pilíř	Téma	Seznam příležitostí ze všech SWOT analýz	ENV	EKO	SOC
		Možnosti čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie z MŽP, MZe, MMR a SFŽP pro realizaci krajinotvorných programů a ÚSES.	P	P	P
		Využití územního plánování a komplexních pozemkových úprav k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot území.	P	P	P
	5	Rekultivace půdy a navrácení do ZPF.	P	P	P
		Zvyšovat podíl listnatých dřevin.	P	P, H	P
		Zvyšovat podíl lesa v obcích s nízkou lesnatostí v souladu s ÚSES a využitím krajinného plánování.	P	P	P
Ekonomický	6	Rozvoj silniční sítě – R48 Bělotín – Rybí a silnice I/35 Palačov – Lešná u Val. Meziříčí.	H	P	P
		Integrace železniční dopravy do IDSOK, zvýšení stupně organizace IDSOK.	P	P	P
		Zvýšení provozu MHD Hranice v nepracovních dnech, zavedení taktových jízdních řádů na linkách.	P	P	P
		Zvyšování propojení železniční a autobusové dopravy zřizováním multimodálních terminálů.	P	P	P
		Dostavba celé „Cyklostezky Bečva“, vybudování návazné infrastruktury v Hranicích a dalších turisticky atraktivních lokalitách.	P	P	P
		Propojení Hranic a přilehlých místních částí sítí cyklostezek.	P	P	P
		Inteznivní investice do výstavby kanalizačních systémů a ČOV v obcích do 2000 EO.	P	P	P
		Zavádění alter. zdrojů energie, zejména biomasy.	P	P	P
		Realizace opatření pro zachování průchodnosti regionu pro volně žijící živočichy i přes výrazný nárůst liniových bariér.	P	P	P
	10	Využití dokončeného programu INNOREF (a jeho subprogramů) založeného na spolupráci regionů s cílem nastartování udržitelného rozvoje regionů prostřednictvím zavádění inovací, systémových nástrojů pro efektivní využívání místních zdrojů.	P	P	P
		Dobudování dálničního spojení mezi Olomoucí a Ostravou by mělo ještě zvýšit dobrou dopravní dostupnost Hranicka.	H, P	P	P
		Rozšíření spolupráce s firmami, podnikateli, neziskovými organizacemi a dalšími objekty mimo obecní správu, jež by výrazně podpořila rozvoj regionu a činnost obcí.	P	P	P
		Využití potenciálu a rozšiřování aktivit "Regionu Hranicko".	P	P	P
		Možnosti získání finančních prostředků z programu LEADER, projektu "měníme Hranicko".	P	P	P
		Rozšíření CTP parku na předpokládanou kapacitu a vytvoření nových 1 800 pracovních míst.	H	P	P
Sociodemografický	7	Příznivá věková skladba obyvatelstva může nejen v současnosti, ale i v blízké budoucnosti pozitivně ovlivnit vývoj obyvatelstva – růst složky v produktivním věku.	N	P	P
		Využít příznivou věkovou strukturu obyvatel pro přilákání nových investorů, především ze zahraničí.	H	P	P
		Investovat do rozvoje péče a služeb pro mládež a zařízení určených pro volnočasové aktivity.	P, H	P	P
	8	Využití evropských i národních dotací a programů rozvoje k obnově, revitalizaci a regeneraci bytového fondu.	P	P	P
		Spolupráce s Vojenským újezdem Libavá vedoucí k vyčlenění ploch pro bytovou výstavbu a rozvoj obcí v jeho blízkosti.	H	P	P

Pilíř	Téma	Seznam příležitostí ze všech SWOT analýz	ENV	EKO	SOC
		Navázání spolupráce s ekonomickými subjekty a vytvoření pracovních míst jako významných faktorů zvyšujících atraktivitu oblasti.	P, H	P	P
		Dostavení dálnice Brno-Ostrava povede ke zmírnění tranzitu a ke zvýšení atraktivity pro bydlení v regionu – jednak uklidnění dopravní situace, jednak zvýšení dopravní dostupnosti.	H, P	P	P
	9	Rozvojové programy a projekty financované z různých zdrojů mohou výrazně napomoci rozvoji cestovního ruchu.	P, H	P	P
		Dobudování a především zkvalitnění turistické infrastruktury může přilákat větší návštěvnost, případně i movitější klientelu.	P, H	P	P
		V okolí správního obvodu se nachází další turistické atraktivity (např. Lipník nad Bečvou, Helfštýn).	P	P	P
		Prodloužení sezónnosti především v souvislosti se zimními sporty (běžkování) může částečně vynahradit nepříznivé ekonomické efekty související s výrazně odlišným průběhem návštěvnosti v průběhu roku.	N	P	P

Pozn.: ENV – environmentální pilíř, EKO – ekonomický pilíř, SOC – sociodemografický pilíř
V některých případech nebylo možno jednoznačně určit, zda se jedná o jednoznačnou hrozbu nebo příležitost .

3. fáze – závěrečná SWOT analýza za všechny pilíře

Údaje o příležitostech a ohrožením – horizontálně napříč pilíři, spolu se souhrnnými hodnoceními slabých a silných stránek pilířů, jsou podkladem pro závěrečnou SWOT analýzu pro dané území a každý pilíř – environmentální, sociodemografický a ekonomický (tato celková SWOT se nachází v příloze č. 1).

5 ZÁVĚR

Byla zpracována požadovaná témata včetně SWOT analýz, které shrnují pro dané území její silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby.

Součástí vlastních témat je i zpracování problémových oblastí, z nichž některé jsou určeny pro řešení v územně plánovací dokumentaci, jiné problémy jsou definovány obecněji.

5.1 SOUHRN Z TÉMAT

Horninové prostředí a geologie

Na území SO ORP Hranice a v blízkém okolí je evidována řada ložisek nerostných surovin, zejména se jedná o štěrkopísky, stavební kámen, cihlářskou surovinu, vápenec apod. Do obce Hustopeče nad Bečvou zasahuje těžené ložisko zemního plynu. Na většině z těchto lokalit těžba v současné době probíhá. Polovina ložisek nerostných surovin má pro svou ochranu vymezeno chráněné ložiskové území. Těžba cementu v Hranicích představuje významný plošný zdroj prachového znečištění.
Poddolované území může představovat omezení pro rozvoj obcí, například výstavby. Na území SO ORP Hranice se nachází pouze několik území, která jsou evidována jako poddolovaná. Nacházejí se v obcích Bělotín, Hrabůvka a Hranice a Olšovec.
Mnohem více se zde vyskytuje sesuvných území. Ta také představují omezení pro rozvoj obcí, zejména stavební činnosti. Nacházejí se zejména v jižní části území a to především v obcích Černotín, Hranice, Býškovice, Hustopeče nad Bečvou, Malhotice, Opatovice, Paršovice, Polom, Špičky a Ústí. Plocha sesuvných území v obci Ústí přesahuje 11 % plochy obce.
Součástí kry Maleníku je Hranický kras, jehož největší turistickou atrakcí jsou Zbrašovské aragonitové jeskyně s mnoha neobvyklými krasovými jevy a Hranická propast, která je nejhlubší propastí v České republice.

Vodní režim

Na území SO ORP není vyhlášena žádná chráněná oblast přirozené akumulace vod.
V obcích Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky je potřeba lokalizovat sklonité pozemky s obdělávanou ornou půdou a eliminovat jejich nepříznivý vliv na vodní režim realizací vhodných opatření. Ideálním stavem by bylo veškeré tyto pozemky alespoň zatravnit a tím přispět ke zlepšení stavu vodního režimu v krajině.
Na území SO ORP Hranice zasahuje záplavové území Q_{100} řeky Bečvy. Záplavové území zasahuje do území 11ti obcí plochou 1817 ha. Nejvíce zasahuje na území obce Hranice a to plochou 675 ha. V těchto územích (záplavové území Q_{100}) by neměly být povolovány nové stavby zhoršující průběh povodňové vlny. V již zastavěných částech obcí, kde zasahuje plocha záplavového území Q_{100} je potřeba navrhnout a realizovat opatření chránící toto území.
Stav povrchových vod byl hodnocen pomocí indikátoru „Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska splnění environmentálních cílů“. Základní jednotkou pro hodnocení stavu povrchových vod jsou jednotlivé útvary povrchových vod tekoucích (řeky). Útvary povrchových vod tekoucích jsou klasifikovány do tříd rizikovosti (rizikový, nejistý, nerizikový) z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu a chemického stavu.
Stav podzemních vod byl hodnocen pomocí indikátoru „Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska splnění environmentálních cílů“. Základní jednotkou pro hodnocení stavu podzemních vod jsou jednotlivé útvary podzemních vod, které jsou klasifikovány do tříd rizikovosti (rizikový, nerizikový) z hlediska kvantitativního a chemického stavu.
Hodnocené útvary podzemních a povrchových vod jsou zařazeny do tříd rizikovosti podle výsledků hodnocení HEIS VÚV T.G.M. Třídy rizikovosti identifikují tzv.: rizikové vodní útvary, tj. útvary vod, které pravděpodobně nedosáhnou v roce 2015 dobrého stavu, pokud nebudou přijata příslušná opatření.

Na území SO ORP nejsou plněny cíle environmentální kvality povrchových vod z hlediska chemického a ekologického stavu/ekologického potenciálu a nejsou plněny cíle environmentální kvality podzemních vod z hlediska chemického a místně i kvantitativního stavu.
Na území SO ORP je 19 % délky útvarů povrchových vod tekoucích klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu a 44 % délky útvarů povrchových vod tekoucích je klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska chemického stavu. Z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu na území SO ORP není žádný útvar povrchových vod tekoucích klasifikován jako „nerizikový“, ostatní útvary povrchových vod tekoucích jsou z tohoto hlediska klasifikovány jako „nejisté“. Z hlediska chemického stavu na území SO ORP jsou 2 % délky útvarů povrchových vod tekoucích klasifikována jako „nerizikový“, ostatní útvary povrchových vod tekoucích jsou z tohoto hlediska klasifikovány jako „nejisté“.
Na celém území SO ORP je 12 % plochy útvarů podzemních vod klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska kvantitativního stavu a 40 % plochy útvarů podzemních vod klasifikováno jako „rizikový“ z hlediska chemického stavu.
Stav povrchových a podzemních vod, hodnocený s využitím navržených indikátorů, je přijatelný na území obcí Provodovice a Všechovice, částečně přijatelný na území obcí Býškovice, Horní Újezd, Partutovice a Radíkov. Naopak nepřijatelný stav je na území obcí Bělotín, Černotín, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Jindřichov, Milotice nad Bečvou, Polom, Potštát, Skalička, Střítež nad Ludinou, Špičky, Ústí a Zámrsky.

Hygiena životního prostředí

Kvalita ovzduší je na regionální úrovni (ČR, kraj, regiony) určena především množstvím emisí látek znečišťujících ovzduší z velkých a zvláště velkých stacionárních zdrojů (energetika, průmysl). Místně a sezoně negativně ovlivňují situaci v některých oblastech emise z dopravy, emise z vytápění domácností a emise ze zemědělských zdrojů. Významný vliv na kvalitu ovzduší mají rovněž aktuální meteorologické podmínky.
Největším problémem ochrany ovzduší jsou v mnohých oblastech imisní koncentrace suspendovaných částic (prach) velikostní frakce PM_{10}. Jde o látku s velmi nepříznivými účinky na lidské zdraví, suspendované částice jsou typickou imisní zátěží městských aglomerací, kde jsou emitovány stacionárními i mobilními zdroji. Kromě primárních částic přímo emitovaných ze zdrojů vznikají rovněž částice sekundární v důsledku kondenzace plynných emisí a chemických transformací znečišťujících látek během transportu. Významný podíl má rovněž resuspenze částic ze zemského povrchu, způsobovaná větrem nebo projíždějícími vozidly. 24h imisní limit pro PM_{10} pro ochranu zdraví byl v roce 2006 překročen téměř na třetině území České republiky. V roce 2006 byl překročen 24h imisní limit pro PM_{10} na 75 % území SO ORP.
Dalším problémem je překračování limitu pro imisní koncentrace benzo(a)pyrenu. Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH), jejichž je benzo(a)pyren typickým představitelem, vznikají především ze spalování fosilních paliv. Typicky se tyto látky uvolňují při nedokonalém spalovacím procesu. Do prostředí se tedy dostávají zejména při výrobě energie, spalování odpadů, ze silniční dopravy, při krakování ropy, při výrobě hliníku, z metalurgických procesů, při výrobě koksu, asfaltu, při výrobě cementu, z rafinerií, krematorií, z požárů a v neposlední řadě při kouření. PAH jsou zde přítomny ve formě velmi jemných částic, které pronikají při vdechnutí až do plicních sklípků, kde se zachycují. Toxické, karcinogenní a mutagenní vlastnosti PAH jsou hlavní příčinou zdravotních rizik (např. vznik rakoviny plic, snížení plodnosti, vývojové vady atd.). Cílový imisní limit pro BaP byl překročen především na území obcí Hranice, Teplice nad Bečvou, Černotín, Klokočí, Opatovice, Ústí, Všechovice, v menší míře také na území obcí Bělotín, Hustopeče nad Bečvou, Olšovec a Provodovice. Překročení imisního limitu je z hlediska poslání lázeňské lokality obtížně akceptovatelné na téměř polovině území obce Teplice nad Bečvou.
Specifickým problémem jsou plošně zvýšené imisní koncentrace přízemního ozonu. Na celém území SO ORP došlo v roce 2006 k překročení cílového imisního limitu pro ochranu zdraví pro ozon a k překročení hodnot cílového imisního limitu pro ozon pro ochranu ekosystémů a vegetace (expoziční index AOT40). Zvýšené imisní koncentrace přízemního ozonu však nejsou výjimečné, k překračování imisních limitů dochází na většině území České republiky. Na 6 % území SO ORP byla překročena hodnota imisního

limitu na ochranu ekosystémů a vegetace pro oxidy dusíku (NO_x), které jsou významným prekurzorem tvorby přízemního ozonu. Platné imisní limity pro SO_2 nebyly v roce 2006 na území SO ORP překročeny. Z hlediska navrženého cílového stavu indikátorů (nulové překročení imisních limitů pro ochranu lidského zdraví a ekosystémů a vegetace je situace na území SO ORP hodnocena negativně z důvodu plošného překročení imisních limitů současně pro více látek znečišťujících ovzduší.
Některé části území obcí spadají do vysoké kategorie radonového indexu z geologického podloží. Pro snížení zdravotního rizika plynoucího z pronikání radonu z podloží je vhodné věnovat zvýšenou pozornost ochraně objektů pro bydlení na základě detailní znalosti hodnot objemové aktivity radonu zjištěné přímým měřením na stavebních pozemcích.
Problematika nakládání s odpadem má zlepšující se charakter. Obecně v rámci ČR dlouhodobě produkce komunálního odpadu klesá, v SO ORP Hranice je nižší než na většině území ČR. Na druhou stranu je míra separace komunálního odpadu nízká oproti požadavkům Strategie udržitelného rozvoje ČR. Vyšší je také množství biologicky rozložitelného odpadu ukládaného na skládky.
Kromě systémů samotného sběru je vhodné zajistit plochy pro možné umístění zařízení pro nakládání s odpady, jako jsou např. sběrné dvory, kompostárny lokálního charakteru apod. V průběhu roku 2008 by měla být v Hranicích – dle sdělení MÚ Hranice - nově vybudována kompostárna.

Ochrana přírody a krajiny

Z hlediska plošného zastoupení CHÚ se SO ORP Hranice jeví jako území s nízkým zastoupením chráněných území. Je to způsobeno mimo jiné absencí všech velkoplošných chráněných území. Z celkem 31 obcí SO ORP Hranice se v 22 obcích nenachází žádné zvláště chráněné území přírody.
Valná většina chráněných území se nachází v oblasti jižně od řeky Bečvy, nejvýznamnější z nich v obcích Hranice, Paršovice, Zámrsky a Hustopeče nad Bečvou. Plošně největší je EVL Choryňský mokřad (v něm leží i přírodní rezervace téhož jména) v katastru obce Hustopeče nad Bečvou. V obci Hranice se nachází významná národní přírodní rezervace Hůrka u Hranic, zahrnující v sobě i EVL Hranická propast.
Z hlediska ekologické stability území většina obcí spadá do území ekologicky málo stabilního. Celkově lze z hlediska ekologické stability považovat rozvoj území za neudržitelný. Mezi obce s výrazně nízkým koeficientem (hodnota indikátoru -2 a -1) patří Bělotín, Býškovice, Černotín, Horní Újezd, Klokočí, Malhotice, Polom, Rakov, Rouské, Všechovice, Dolní Těšice, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Milenov, Opatovice, Partutovice, Provodovice, Skalička, Špičky, Ústí a Zámrsky.
Mezi území mírně stabilní (hodnota indikátoru 0) patří obce Horní Těšice, Hrabůvka, Jindřichov, Milotice nad Bečvou, Olšovec, Potštát, Střítež nad Ludinou a Teplice nad Bečvou.
V rámci SO ORP mají nejvyšší stupeň ekologické stability obce Radíkov a Paršovice. V Radíkově je malý podíl orné půdy (42,3 % na zemědělské půdě) a vcelku velký podíl lesů (49,2 %), v Paršovicích je to pak hlavně velký podíl lesů (78 %).

Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

Z hodnocení změny výměry zemědělské půdy ve sledovaném období 2001 až 2007 vyplývá, že došlo k úbytku zemědělské půdy výrazně převyšujícímu průměr ČR (v %). Celkový relativní pokles výměry ZPF za SO ORP Hranice (3,8 %) je ovlivněn především vysokými úbytky v obcích Potštát, Rakov, Býškovice a Bělotín. Nejvíce půdy zařazené do 1. nebo 2. třídy ochrany leží především v centrální části SO ORP.
Lesy na území SO ORP jsou velni různorodé, je to dáno množstvím PLO, které se zde střetávají. Jde o území s poměrně nízkou lesnatostí (20,8 %), vzhledem k celkové lesnatosti olomouckého kraje (34,8 %). Dřevinná skladba je poměrně pestrá, lesy však trpí biotickými škůdci. Zvyšování lesnatosti je zde vhodné, zejména v oblastech s nízkou lesnatostí např. obce Klokočí (0,3 %) nacházející se ve středu SO ORP, Horní Újezd (0,8 %) a Rakov (1,9 %) – nacházející se na jihozápadě SO ORP. Je zde poměrně vysoký podíl LZU (15,6 %), bez podrobnějšího rozdělení do subkategorií nelze však z toho vyvodit další závěry.

Veřejná dopravní a technická infrastruktura

Z hlediska dopravy patří území SO ORP Hranice k nejvýznamnějším lokalitám ČR. Leží v dopravně exponovaném území Moravské brány na historické dopravní trase mezi severem a jihem Evropy. Význam Hranic jako dopravní křižovatky pak podtrhuje spojení na jih proti toku Bečvy na Valašské Meziříčí a Vsetín. V roce 2008 se otevírá úsek dálnice D1 mezi Lipníkem n/B a Bělotínem, který sníží dopravní zátěž na exponovaném průtahu silnice I/47 Hranicemi. Další snížení zátěže pak přinese v budoucnu novostavba silnice I/35 mezi Palačovem a Lešnou u Val. Meziříčí. Hranice jsou také významnou železniční křižovatkou. S výjimku spojů SuperCity zde zastavují skoro všechny vlaky, včetně dálkových kategorie EC a IC. Město tak má výborné spojení i v dálkové dopravě, včetně zahraničí (SLovensko, Polsko).
V sektoru veřejné dopravy je kladem začlenění území do IDSOK, avšak chybí integrace železniční dopravy. Stávající stupeň organizace celého IDS tak neumožňuje využít základní výhody jako je multimodalita, taktový jízdní řád a vzájemná návaznost linek. Poloha Hranic v centru správního území a konfigurace dopravních sítí dávají dobrý základ pro zjednodušení linkového vedení do hvězdicovité podoby.
Pahorkatinný reliéf Moravské brány a údolí Bečvy vytvářejí vhodné podmínky pro rozvoj cyklistické dopravy. Postupně je budována „Cyklostezka Bečva“, chybí však její pokračování mezi Týnem n/B a Rybáři a trasa z Teplic nad Bečvou k jihu proti toku Bečvy. Není zbudována také návazná síť cyklostezek v Hranicích a její event. pokračování do blízkých okolních sídel jako jsou Drahotuše, Slavíč, Klokočí nebo Olšovec. Rozvoj cyklistiky by měla doprovázet také snaha o rozšíření možností pro bezpečné uložení kol v místech nejčastějších cílů cest (úřady, zaměstnavatelé, apod.) a zavedení systému Bike and Ride v rámci vybraných žst.
Poměrně příznivá je situace v oblasti vybavení obcí technickou infrastrukturou. Většina obcí je napojena na systém plynovodů, v některých již byla také vybudována kanalizace s ukončením na ČOV. Ovšem obvykle platí, že je-li kanalizace zbudována, jedná se obvykle pouze o dešťovou kanalizaci (navíc v různém technickém stavu) s vybudovanými přepady ze septiků jednotlivých domů a vyústěnou přímo do některé z místních vodotečí. Lze tedy však konstatovat, že region v oblasti kanalizací sice základní požadavky evropské směrnice č. 91/271 EHS o čištění městských odpadních vod plní, ale není dostatečně zajištěn obecný požadavek na dostatečné čištění odpadních vod v obcích do 2000 EO. Nejhůře vybavenou obcí z hlediska technické infrastruktury je (spolu s malou vsí Polom) město Potštát, které ač 4. největší obec správního obvodu nemá vbudovánu ani kanalizaci, ani plynovod.

Sociodemografické podmínky

Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Hranice žilo k 31. 12. 2007 celkem 34 860 obyvatel, přičemž 59 % obyvatel žilo ve dvou městech obvodu, a to v Hranicích a Potštátě.
Počet obyvatel se mezi roky 1950 a 2001 zvýšil o téměř 3000 obyvatel (o 9,2 %). Tento nárůst byl soustředěn do jádra regionu. V letech 2001 až 2007 se populace na Hranicku snížila a to vlivem záporné bilanci mechanického pohybu obyvatel, která byla zaznamenána ve všech letech s výjimkou roku 2003 a 2007.
Věková struktura obyvatel je příznivá, region měl na konci roku 2006 nižší průměrný věk (39,1 let) v porovnání s republikovým průměrem (40,2 let). Stále zde převyšuje počet obyvatel do 15 let obyvatele starší 65 let. Hrozbou může být přechod osob v pozdním produktivním věku do věku poproduktivního, které může v budoucnu zvýšit poptávku po službách pro seniory.
Vzdělanostní úroveň obyvatelstva SO ORP Hranice má mezi ostatními správními obvody v Olomouckém kraji velmi dobré postavení – má třetí největší podíl osob nejméně s maturitou.
Pro obyvatelstvo regionu je dostupná kvalitní zdravotnická péče. Správní obvod má vypracovaný střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, který byl vypracován v rámci komunitního plánování sociálních služeb. Sociální oblast regionu je charakteristická nedostačující nabídkou služeb.

Bydlení

Správní obvod ORP Hranice nabízí ve srovnání s Českou republikou a ostatními SO ORP Olomouckého kraje vyšší úroveň technické vybavenosti, což se projevuje zejména vyšším podílem domácností vybavených ústředním nebo etážovým topením (85,4 %, druhý nejvyšší podíl v Olomouckém kraji). Podílem bytů postavených před rokem 1919 (11,3 %) a stářím bytového fondu se řadí k oblastem s mladším bytovým fondem (třetí nejmladší v Olomouckém kraji), i když na celorepublikové úrovni se jedná o průměrnou hodnotu. Velikost obytné plochy je při porovnání s údaji za Českou republiku i za Olomoucký kraj menší, což poukazuje na větší počet menších bytů.
Bytovou výstavbu v SO ORP Hranice lze označit za nízkou vzhledem k celorepublikové úrovni (asi o třetinu nižší), avšak v rámci Olomouckého kraje se jedná o průměrnou hodnotu. Za posledních sedm let bylo dokončeno téměř pět set nových bytů. Ke stavbě bytových domů dochází především ve městě Hranice a v nedaleké lázeňské obci Teplice nad Bečvou. Jižně od Hranic se nachází oblast s nejvyšší intenzitou výstavby rodinných domů v zkoumaném regionu. Dochází v ní ke zvyšování kvality bydlení, reprezentované zejména rostoucí technickou vybaveností. V blízkosti některých obcí se rovněž nachází Vojenský újezd Libavá, většinou pro ně představuje překážku rozvoje. Další brzdou rozvoje byla v minulosti stavební uzávěra kvůli dříve plánované jaderné elektrárně Blahutovice. Jeden z hlavních faktorů zvyšující atraktivitu oblasti, dobrá dopravní dostupnost, nemusí působit jen pozitivně, například v ohledu na kvalitu ovzduší a množství hluku.
Velkou příležitostí celé oblasti je větší využívání evropských i národních dotací a programů rozvoje ke zlepšení stavu bytového fondu po všech stránkách. Ve městě Hranice je realizována regenerace několika sídlišť.
Na území správního obvodu existují rozdíly v úrovni bydlení i intenzitě bytové výstavby. Preferovány jsou, jak již bylo zmíněno, obce jižně od Hranic, zatímco zbytek území je spíše průměrný až podprůměrný. V dohledné době by změnu trendu mohly přinést dokončení dálnice D1 a větší spolupráce s ekonomickými subjekty a vojenským újezdem. I proto by měla politika bytové výstavby formulovat budoucí vizi bydlení v regionu a jeho prostorové diferenciace.

Rekreace

SO ORP Hranice má pro rekreaci a turismus poměrně příhodné podmínky. Nachází se v esteticky poměrně příznivé krajině, jejíž potenciál je ještě zvýrazněn přítomností Hranického krasu s jeskyněmi a nejhlubší propastí v ČR. SO ORP Hranice má strategicky velice významné postavení, jejím územím prochází nejen železniční koridor Bohumín – Břeclav, ale v nejbližší době bude zprovozněna také dálnice D47, která ještě více zlepší dopravní dostupnost správního obvodu. Významné postavení správního obvodu na cyklotrasách tak je zvýrazněno ještě tímto faktem.
Každodenně SO ORP Hranice tedy tranzituje mnoho potenciálních turistů, úkolem pro SO ORP Hranice je tedy tohoto potenciálu využít tak, aby turisté a rekreanti v území trávili co nejvíce času. Proto je třeba tuto nabídku rozšířit z centrální oblasti SO ORP (město Hranice, Teplice nad Bečvou a Hranický kras) do celého zájmového území a dále tuto nabídku diverzifikovat a podpořit ji zkvalitňováním služeb cestovního ruchu (především ubytovacích služeb). Hlavním úkolem samozřejmě bude zlepšení technického stavu cyklostezek, v prvé řadě především těch nadregionálního významu.
Co se týče stavu individuální rekreace – v SO ORP Hranice se nachází poměrně málo objektů individuální rekreace, což nijak nesnižuje potenciál cestovního ruchu, neboť jsou využívány pouze zanedbatelným populačním segmentem. Tento fakt naopak má pozitivní vliv na vzhled krajiny, která není zahlcena stereotypními zahrádkářskými a chatovými koloniemi.
V současné době není rozvoj cestovního ruchu v rozporu s potřebami ochrany přírody, krajiny či kvality života místního obyvatelstva. Tento fakt je velice důležitý především z hlediska čerpání finančních příspěvků od různých institucí i z hlediska tvorby rozvojových plánů i představení podnikatelských záměrů.

Hospodářské podmínky

Míra nezaměstnanosti SO ORP Hranice klesala od konce roku 2004 rychlejším tempem než jakým klesala v celé ČR, přičemž v srpnu 2008 činila 5,6 % a byla nepatrně vyšší než v ČR. Vyšší míru ke konci roku 2007 vykazovaly obce zázemí (7,2 %), v jádru regionu (městu Hranicích) byla míra nezaměstnanosti 6,6 %. Mezi obcemi SO ORP Hranice existovaly výrazné diferenciace a míra nezaměstnanosti se pohybovala v rozmezí 2,6–33,3 %. Nejpříznivější situace na trhu práce panovala pro uchazeče se změněnou pracovní schopností, jejichž podíl na celkovém počtu nezaměstnaných i pracovní síle byl pod úrovní ČR i Olomouckého kraje. Naopak, podíly dlouhodobě nezaměstnaných (uchazeči registrovaní na úřadech práce déle než 12 měsíců) a uchazečů starších 50-ti let byly vyšší než v celé ČR a především míra dlouhodobé nezaměstnanosti byla v některých obcích sledovaného obvodu výrazně vyšší. Přestože byla nabídka volných pracovních míst v rámci Olomouckého kraje i Přerovského okresu na velmi dobré úrovní, stále nedosahovala hodnot vykazujících ČR. Počet dosažitelných uchazečů na jedno volné pracovní místo činil 4,64 uchazečů (prosinec 2007), zatímco v ČR to bylo 2,39 uchazečů na 1 VPM, nicméně v okrese Přerov připadalo 4,44 uchazečů na 1 VPM a v Olomouckém kraji 4,20 uchazečů na 1 VPM. Většina volných pracovních míst byla lokalizována do města Hranice, přesto však byla VPM nabízena v dalších 13 obcích SO ORP Hranice.
Většina zaměstnaných obyvatel správního obvodu je zaměstnána v obcích tohoto území a pouze necelá 1/5 zaměstnaných pracovala mimo území studovaného regionu, neboť region vytváří takřka dostatek pracovních příležitostí pro své ekonomicky aktivní obyvatele (absence 287 pracovních příležitostí). Největšími centry pracovních příležitostí a zároveň centry dojížďky za prací byly obce Hranice (10 689 OPM) a dále Hustopeče nad Bečvou (536), Milotice nad Bečvou (518), Bělotín (495) a lázeňské Teplice nad Bečvou (470 OPM). Pomineme-li obec Bělotín a Hustopeče nad Bečvou, vyjmenované tři obce vytvářely dostatek pracovních příležitostí nejen pro své obyvatele, ale také pro obyvatele okolních obcí. Struktura obcí dle převažující funkce je v regionu velmi variabilní, nicméně řada především menších obcí je zařazena do skupiny obcí s obytnou či výrazně obytnou funkcí tj. obce, jež nevytváří ani 50 % pracovních příležitostí pro své obyvatele. Nejvíce obsazených pracovních míst bylo k 1. 3. 2001 registrováno v terciérním sektoru národního hospodářství (služby) – 47,3 %, následoval sekundér (průmysl a služby), jež vytvářel 45,8 % obsazených pracovních míst. Ve struktuře největších zaměstnavatelů převažují subjekty se 100–200 zaměstnanci, přičemž největší zaměstnavatelé jsou elektronická firma Multidisplay spol. s r.o. s 1 200 zaměstnanci sídlící v Hranicích (září 2008) a v sektoru služeb, Nemocnice Hranice a.s. (437 zaměstnanců v prosinci 2006) a Lázně Teplice nad Bečvou (379 zaměstnanců v prosinci 2006). Další významné zaměstnavatele lze nalézt v strojírenství a v průmyslu stavebních hmot.
Přestože se počet registrovaných ekonomických subjektů od roku 2000 ve správním obvodě ORP Hranice příliš nezvýšil (pouze o 11 %), hodnota podnikatelské aktivity tj. počet registrovaných ekonomických subjektů (200,0) byla takřka na úrovni Olomouckého kraje (205,9), nicméně vůči ČR (239,0) byla výrazně nižší. Takřka 60 % ekonomických subjektů bylo lokalizováno v městě Hranice. Hodnota podnikatelské aktivity obcí SO ORP Hranice vykazovala k sledovanému roku 2007 výraznou variabilitu v intervalu 136,8–296,1 ekonomických subjektů na tisíc obyvatel regionu.
SO ORP Hranice se v rámci Olomouckého kraje vyznačoval kvalitním hospodařením obcí, neboť v období let 2003–2005 hospodařily obce s výrazným přebytkem finančních prostředků na 1 obyvatele, nicméně za stálého snižování celkových příjmu obecních rozpočtů na 1 obyvatele. Daňová výtěžnost obcí dosahovala v roce 2007 vysokých hodnot, přičemž v 4 obcích přesahovala 11 tis. Kč na 1 obyvatele a tedy i obvodní průměr, který činil 9,94 Kč na 1 obyvatele. Mezi tyto obce patřilo i jádro regionu, město Hranice, které získalo takřka 63 % všech příjmů z daní v sledovaném regionu. Pozitivním faktem je skutečnost, že v 28 z 31 obcí došlo k nárůstu daňové výtěžnosti v období let 2006–2007. Daňová výtěžnost narostla za sledované období průměrně o 10,5 %. Výše obecních rozpočtů na konci roku takřka odpovídala jejich předpokládanému stavu, neboť „plnění rozpočtů“ bylo nepatrně vyšší než 100 %. Přesto se však 11 obcí muselo v roce 2007 vypořádat s menšími finančními prostředky, než s jakými kalkulovali ve schváleném rozpočtu (po změnách).

5.2 DOPRAVNÍ A HYGIENICKÉ ZÁVADY V ÚZEMÍ, OHROŽENÍ V ÚZEMÍ

Okruh problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci je dán vyhláškou č. 500/2006 Sb. V rámci řešení RURÚ SO ORP Hranice je takto členěn i problémový výkres. Podkladem pro problémový výkres jsou údaje a informace o jevech v území, které vstupují jako předmět nebo součást závad nebo střetů v území do vyhodnocení nebo popisu problémového výkresu. Jejich součástí jsou i záměry, které vstupují a zasahují do stávající struktury limitů a hodnot.

Příklady GIS vrstev použitých v problémovém výkrese SO ORP Hranice:

- skládka
- stará zátěž území nebo kontaminovaná plocha
- silnice 1. a 2. třídy
- navrhované komunikace
- železnice
- ÚSES
- chráněné ložiskové území
- poddolované území
- sesuvné území
- záplavové území Q_{100}

Problémy zobrazené v problémovém výkresu jsou dále doplněny dalšími problémy (závadami, omezeními apod.), které vyplývají z rozboru udržitelného rozvoje území.

5.2.1 Urbanistické, dopravní a hygienické závady v území

Plochy bývalé průmyslové nebo zemědělské výroby (event. další plochy) jsou v některých obcích nevyužívané a mají charakter tzv. brownfields – řadí se mezi urbanistické závady v území. Tyto plochy vyžadují další doplnění. V územních plánech je vždy nutné posuzovat jejich další možné využití.
Mezi hlavní dopravní závady patří množství silnic 1. a 2. tř. v území, které procházejí zastavěnými územími obcí, intenzita a dostupnost veřejné dopravy atd.
Hlavním zdrojem hygienických závad je zatíženost území dopravou (emise a hluk). Hygienické závady dále spočívají především v absenci kanalizační sítě a čistírny odpadních vod a znečištění vodních toků v území.
Níže je uveden přehled hlavních problémů a závad vyplývajících z rozboru udržitelného rozvoje území.

5.2.1.1 Překračování imisních limitů v ochraně ovzduší

- Na 75 % území SO ORP došlo v roce 2006 k překročení hodnot 24h imisního limitu pro suspendované částice velikostní frakce PM_{10}. Plošně významné překročení imisního limitu pro PM_{10} bylo zaznamenáno na území obcí Bělotín, Býškovice, Černotín, Dolní Těšice, Horní Těšice, Horní Újezd, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí, Jindřichov, Malhotice, Milotice nad Bečvou, Opatovice, Polom, Provodovice, Rakov, Rouské, Skalička, Střítež nad Ludinou, Špičky, Ústí, Všechovice a Zámrsky. Roční imisní limit pro PM_{10} byl překročen na 3 % území SO ORP (31 % území obce Polom, okrajově Hranice, Bělotín a Hustopeče nad Bečvou).
- Na 12 % území SO ORP došlo k překročení cílových imisních limitů pro ochranu zdraví pro polycyklické aromatické uhlovodíky vyjádřené jako benzo(a)pyren (BaP). Nejvyšší překročení imisního limitu pro BaP bylo zaznamenáno na území obce Hranice (55 % území obce), Teplice nad Bečvou (47 %) a na území obcí Černotín, Klokočí, Opatovice, Ústí, Všechovice, v menší míře také na území obcí Bělotín, Hustopeče nad Bečvou, Olšovec a Provodovice.
- Na 6 % území SO ORP byl překročen imisní limit pro NO_x (obce Bělotín, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí a Polom).
- Na celém území byl v roce 2006 překročen cílový imisní limit pro ochranu ekosystémů a vegetace pro přízemní ozon (AOT40).

Pro snížení prašnosti a hluku je vhodné zajistit dostatečné plochy pro zvýšení lesnatosti a výsadbu účelové zeleně, například pásů zeleně podél průmyslových areálů, podél komunikací a na návětrných stranách obcí. Citlivě vyhodnocovat vznik nových průmyslových zón a zvážit, zda povolit výstavbu nebo rozšíření kapacity stávajících velkých a zvláště velkých zdrojů znečišťování.
Podporovat územní potřeby výstavby obchvatů obcí a měst za účelem snížení imisní zátěže obyvatel především tranzitní nákladní dopravou. Minimalizovat negativní vlivy (emise, hluk) vyplývající z výstavby a provozu dopravní infrastruktury.
Zajistit plochy a koridory technické infrastruktury (plynofikace) apod.

5.2.1.2 Hluková a emisní zátěž z dopravy

- Území v dosahu významných liniových zdrojů (dálnice, rychlostní komunikace a silnice I. třídy) mohou být ovlivněna zvýšenými hodnotami emisí látek znečišťujících ovzduší a zvýšenou hladinou hluku. Míra ovlivnění území je závislá na intenzitě dopravy a složení dopravního proudu (podíl těžké nákladní dopravy). V dosahu existujících významných komunikací (silnice č. 47, 48 a R48) s vyšší pravděpodobností působení emisí a hluku na obyvatelstvo, se nachází obce Hranice, Bělotín a Polom a také části obcí v blízkosti silnice č. 35 Teplice nad Bečvou, Černotín, Milotice nad Bečvou a Hustopeče nad Bečvou.

Při zpracování ÚP proto podporovat územní potřeby výstavby obchvatů obcí a měst za účelem snížení imisní zátěže obyvatel především tranzitní nákladní dopravou.

5.2.1.3 Problematika nakládání s odpady

- Míra separace komunálního odpadu je v rámci celého SO ORP přibližně 18,5 %, je tedy vyšší než na většině území ČR (11 %), ale přesto je podstatně nižší než je požadavek vycházející ze Strategie udržitelného rozvoje ČR, kde je jako cíl udávána míra separace komunálního odpadu (respektive materiálového využití odpadu, které jsou na sobě přímo závislé) 50 %. V žádné z obcí není dosaženo 50% míry recyklace. Produkce odpadu a míra separace se liší v rámci jednotlivých obcí (viz tabulka). Pozitivem je, že systém sběru je zajištěn ve všech obcích. Chybí kapacity pro likvidaci stavebního odpadu.

5.2.1.4 Stav vodních útvarů

- Jako „rizikový“ je klasifikováno 98 % délky útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska ekologického stavu/potenciálu i z hlediska chemického stavu.
- Jako „rizikový“ je klasifikováno 12 % plochy útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního stavu a 40 % plochy útvarů podzemních vod z hlediska chemického stavu.
- Stav povrchových a podzemních vod, hodnocený s využitím navržených indikátorů je nepřijatelný na území obcí Bělotín, Černotín, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Jindřichov, Milotice nad Bečvou, Polom, Potštát, Skalička, Střítež nad Ludinou, Špičky, Ústí a Zámrsky.

V rámci územního plánování podporovat vybudování a modernizace infrastruktury pro čištění odpadních vod, modernizace stávajících ČOV a dokončení výstavby čistíren odpadních vod, realizace místních kanalizací a ČOV v menších sídlech. Přispívat k prevenci a snižování znečišťování povrchových a podzemních vod v důsledku zemědělské a průmyslové činnosti.

5.2.1.5 Vypouštění odpadních vod

- V mnoha obcích chybí čištění odpadních vod v ČOV (mimo Hranice, Teplice n/B, Opatovice, Všechovice, Černotín, Skaličku, Malhotice, Býškovice, Zámrsky).
- Nejhůře vybavenou obcí z hlediska technické infrastruktury je (spolu s malou vsí Polom) město Potštát, které ač je čtvrtou největší obcí správního obvodu nemá vybudovánu ani kanalizaci, ani plynovod.

Lze tedy však konstatovat, že region v oblasti kanalizací sice základní požadavky evropské směrnice č. 91/271 EHS o čištění městských odpadních vod plní, ale není dostatečně zajištěn obecný požadavek na dostatečné čištění odpadních vod v obcích do 2000 EO.Při zpracování ÚP postupovat v souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje.

5.2.1.6 Technická infrastruktura

- Je nutno dořešit vzájemné propojení izolovaných skupinových vodovodů, na existující SV Hranice, aby bylo možno zajistit vzájemné dodávky vody mezi nimi v případě potřeby.
- Dále je nezbytné uplatnit preventivní ochranu pro výhledové zdroje podzemní i povrchové vody a zabezpečit tak jejich pozdější bezproblémovou využitelnost, vč. zajištění jejich možnosti budoucího napojení na již existující vodovod. Ochrana budoucích zdrojů má také za úkol zajistit řešení lokálních problémů se zabezpečováním dostatečných zdrojů pitné vody v období sucha nebo v případě katastrof a krizových stavů.
- Oblast Potštátska není vybavena rozvody plynovodů.
- V mnoha menších obcích není dostatečné čištění odpadních vod, je proto potřebné zajistit jejich čištění pomocí ČOV, ať už výstavbou malých místních ČOV nebo formou napojení obce na stávající nebo plánovanou skupinovou ČOV.
- Stávající systémy odkanalizování nejsou ve většině lokalit v souladu s právním řádem – existují-li v obci vůbec, jsou tvořeny pouze dešťovou kanalizací, do které jsou zaústěny přepady se septiků jednotlivých obytných objektů.
- V odlehlých lokalitách je výhodnějším řešením zajištění individuálního odkanalizování objektů (domovní ČOV).

5.2.2 Dopravní závady v území

Správní území ORP Hranice se nachází v ústí Moravské brány, dopravně exponované lokalitě, propojující údolí Bečvy s povodím Odry, kterou již odpradávna procházela významná obchodní trasa vedoucí ze severu Evropy na jih. I současné dopravní sítě tuto trasu kopírují a proto byla tato oblast zařazena také do prioritní evropské sítě panevropských multimodálních koridorů jako jedna z větví VI. koridoru (Gdaňsk – Katowice – Žilina / Wien / Bratislava).
Bouřlivý rozvoj dopravních sítí také ale znamená, že do poměrně úzkého údolí Moravské brány bude soustředěno hned několik významných liniových staveb. Ty se negativně projeví na možnosti volně žijících živočichů migrovat přes tyto bariéry. Přitom právě úsek mezi Lipníkem nad Bečvou a Bělotínem patří z hlediska migračního významu k nejdůležitějším úsekům v ČR. Tudy vede koridor pro migrace (nejen) velkých savců mezi přírodními komplexy Moravskoslezských Beskyd a Oderských vrchů (a odtud dále na Nízký a Hrubý Jeseník). Při plánování a výstavbě dopravní infrastruktury je nezbytné aplikovat celý soubor opatření k zachování průchodnosti komunikace i pro velké savce a posoudit průchodnost již existujících komunikací. Jako návod může sloužit např. „Evropská příručka fragmentace lokalit dopravní infrastrukturou“ (Iuell,B. et al., 2003). Nedílnou součástí posouzení regionálních dokumentů ÚPD by v tomto regionu měla být migrační studie, která analyzuje všechny existující a plánované stavby jako jeden celek z hlediska jejich bariérového efektu pro volně žijící živočichy.

Níže jsou uvedeny dopravní závady a zároveň předpokládané záměry na jejich řešení:

- Po vybudování dálnice D1 Lipník n/B - Bělotín a očekávaném zprovoznění návazného úseku v roce 2009 zbývá dobudovat rychlostní silnici R48 Bělotín – Rybí a silnici I/35 Palačov – Lešná u Val. Meziříčí.
- Pro všechny navrhované objekty a aktivity je potřebné vyhradit dostatečného množství parkovacích stání a u již existujících objektů hledat další možnosti, jak řešit problém parkování a odstavování vozidel, zejména v místech která jsou zdroji nebo cíli individuální automobilové dopravy (sídliště, obchody, atd.)
- Systém vjezdu do centra města Hranic – zřízení pěší zóny s přístupem cyklistů v okolí náměstí, zpoplatnění vjezdu do ostatních částí centra a vybudování záchytných parkovišť s mírnou sazbou parkovného v docházkové vzdálenosti pěší zóny
- Dobudování „Cyklostezky Bečva“, a vybudování návazné sítě cyklostezek v intravilánu města Hranic a napojení okolních sídel. Návazný systém bude sloužit nejen pro zvýšení turistického ruchu, ale zejména pro každodenní využití v rámci pravidelné dojížďky za prací, do škol, apod.
- V místech významných cílů dopravy (střed velkých obcí, místa zaměstnání, obchodní aktivity) je nezbytné vyčlenit plochy pro zařízení, která umožní bezpečné odložení jízdních kol. V návaznosti na železnici je dobré zajistit také možnost systému Bike and Ride.
- Územím je ve vzdálené budoucnosti plánována výstavba VRT a kanálu D-O-L. Je požadována územní ochrana koridorů pro obě stavby, avšak zároveň je nutné minimalizovat negativní dopady na rozvoj celého území i jednotlivých obcí.
- Území je zahrnuto do IDSOK, chybí však integrace železniční dopravy. Ve vhodných lokalitách je vhodné navrhnou multimodální terminály, aby se zvýšila provázanost mezi autobusy a vlaky. Hlavní konečnou MHD Hranice přenést z autobusového nádraží k budově železniční stanice.

5.2.3 Ohrožení v území

Jde o výčet jevů, které působí svojí existencí jako možné ohrožení v území především ve vztahu k jeho dalšímu možnému využití. V rozsahu správního obvodu jsou takto vymezena území nad určitý rozsah.

5.2.4 Omezení pro rozvoj území a ohrožení v území

Uvádíme výčet jevů, které působí svojí existencí jako možné ohrožení v území především ve vztahu k jeho dalšímu možnému využití, např. ohrožení území povodněmi a jinými rizikovými přírodními jevy. Uvedeny jsou také jevy, které mohou být omezující pro další rozvoj obcí.

- **Sesuvná a poddolovaná území**– Sesuvná území se nacházejí zejména v jižní části území a to především v obcích Černotín, Hranice, Býškovice, Hustopeče nad Bečvou, Malhotice, Opatovice, Paršovice, Polom, Špičky a Ústí. Plocha sesuvných území je nejvyšší v obci Ústí, přesahuje 11 % plochy obce. Na území SO ORP Hranice se nachází pouze několik území, která jsou evidována jako poddolované. Nacházejí se v obcích Bělotín, Hrabůvka a Hranice a Olšovec Sesuvná a poddolovaná území představují omezení pro rozvoj obcí, zejména stavební činnosti.

- **Nízká ekologická stabilita území** – nízká ekologická stabilita území (dle metodiky I. Míchala) je identifikována v obcích Bělotín, Býškovice, Černotín, Horní Újezd, Klokočí, Malhotice, Polom, Rakov, Rouské, Všechovice, Dolní Těšice, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Milenov, Opatovice, Partutovice, Provodovice, Skalička, Špičky, Ústí a Zámrsky. Především v těchto obcích umísťovat záměry mimo ekologicky nejstabilnější plochy, zajistit ochranu VKP, lesních porostů a rozvoj ÚSES. Využit ÚP a KPÚ k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot území.

- **Nízká výměra lesních porostů** – v obcích Klokočí, Horní Újezd a Rakov je velmi nízká výměra lesních porostů (pod 2 %). V rámci ÚP především zde dbát na ochranu těchto lesních porostů a záměry plánovat mimo PUPFL.

- **Orná půda na svažitých pozemcích** (sklonitost více jak 7 stupňů) – údaj, který souvisí s potencionálním nebezpečím půdních erozí v intenzivně obdělávaných oblastech. Absolutně největší množství ploch se svažitou ornou půdou se nachází na území obcích Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky, kde se vyskytuje větší množství těchto „rizikových pozemků“ a je potřeba tuto situace řešit návrhem a realizací vhodných opatření.V oblastech s vyšším výskytem sklonité orné půdy je potřeba identifikovat tyto pozemky a navrhnout opatření vedoucí k eliminaci negativních vlivů

- **Orná půda se sklonitostí min. 7 stupňů –** údaj, který souvisí s potencionálním nebezpečím půdních erozí v intenzivně obdělávaných oblastech. Absolutně největší množství ploch se svažitou ornou půdou se nachází na území obce Partutovice a to téměř 36 ha. Toto množství činí 6,7 % z veškeré orné půdy na území obce. Obdobně nepříznivá situace je na území obce Milotice nad Bečvou (32,2 ha) a Zámrsky (31,6 ha). V těchto obcích by mělo být prioritou identifikovat tyto pozemky a navrhnout potřebná opatření (možno využít KPÚ, změna hospodaření, zatravnění, protierozní opatření, retenční nádrž ...). a zabránit tím nebezpečí vzniku zrychleného odtoku vody při přívalové srážce a omezit tím nebezpečí vzniku lokální povodně(změna hospodaření, zatravnění, protierozní opatření, retenční nádrž ...).

- **Zastavěné území v zátopové zóně Q100** – Na území SO ORP Hranice zasahuje záplavové území Q100 řeky Bečvy. Záplavové území zasahuje do území obcí Černotín, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí, Milotice nad Bečvou, Paršovice, Skalička, Špičky, Teplice nad Bečvou, Ústí a Zámrsky.V rámci zpracování ÚP je nutno respektovat tato území především jako limit pro výstavbu objektů pro bydlení a průmysl a určit odpovídající využití (zemědělství apod.).V obcích, kde hladina Q100 zasahuje do zastavěného území, navrhnout opatření na ochranu majetku státu, obcí a obyvatel a nerozšiřovat zastavitelné území do těchto ploch, což by vedlo k dalším nákladům na nové nákladné protipovodňové opatření (často pouze lokálního charakteru, kdy se problém přenese níže po toku).

- **Stav povrchových a podzemních vod** je nepřijatelný na území obcí Bělotín, Černotín, Hranice, Hustopeče nad Bečvou, Jindřichov, Milotice nad Bečvou, Polom, Potštát, Skalička, Střítež nad Ludinou, Špičky, Ústí a Zámrsky. V těchto obcích přispívat k prevenci a snižování znečišťování povrchových a podzemních vod v důsledku zemědělské a průmyslové činnosti.

5.3 POROVNÁNÍ ROZBORU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ S PUBLIKACÍ HRANICKO ATLAS ROZVOJE MIKROREGIONU

Obě publikace – *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Hranice* i *HRANICKO atlas rozvoje mikroregionu* – popisují v daném území přírodní, ekonomické a sociální prostředí. Oblasti, na které se tyto publikace zaměřují jsou obdobné. V knize *HRANICKO atlas rozvoje mikroregionu* jsou následující:

Přírodní prostředí
Neživá příroda
- Podloží
- Reliéf
- Vodstvo
- Podnebí
- Půdy

Živá příroda
- Bioregiony
- Rostlinstvo
- Živočišstvo
- Krajina

Ekonomické prostředí
- Obyvatelstvo
- Zemědělství a lesnictví
- Průmysl
- Doprava
- Inženýrské sítě
- Služby
- Cestovní ruch
- Odpadové hospodářství

Sociální prostředí
- Obyvatelstvo
- Zdravotnictví
- Školství
- Kultura a sport
- Ochrana obyvatel
- Domovní fond

V obou publikacích jsou pro každý pilíř (prostředí) stanoveny indikátory (viz následující tabulka) a ty následně popsány. V Rozboru udržitelného rozvoje jsou však tyto indikátory navíc také vyhodnoceny pomocí pětibodové škály, a to na úroveň obcí. Tímto je možné zjistit, jak si obce vedou v rámci některého pilíře a také jak si vedou celkově za všechny tři pilíře. Kromě vyhodnocení obcí je v RURÚ provedeno také vyhodnocení vyváženosti pilířů. V publikaci *HRANICKO atlas rozvoje mikrokregionu* vyhodnocení indikátorů a pilířů chybí, ale na druhou stranu je zde zahrnuta část věnovaná konfliktům v území, které jsou velmi pěkně a názorně zakresleny v několika mapách.

Tabulka č. 5.3.1: Srovnání indikátorů v publikaci HRANICKO atlas rozvoje mikroregionu a Rozboru udržitelného rozvoje území pro SO ORP Hranice

HRANICKO atlas rozvoje mikroregionu	Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod ORP Hranice
Environmentální indikátory	
Počet bytů v obci napojených na veřejnou kanalizaci	Podíl plochy poddolovaných a sesuvných území na celkové výměře území obce
Podíl ploch obnovitelných zdrojů energie (OZE) a OZE, vyjádřený za obec	Plocha sklonité orné půdy
Podíl chráněných území, vyjádřený podílem plochy obcí	Stav povrchových a podzemních vod
Podíl zastavěných ploch na rozloze obce	Kvalita ovzduší
Podíl ploch ohrožených povodní na celkové rozloze obce	Průměrná produkce komunálního odpadu
Množství vyprodukovaného odpadu na jednoho obyvatele	Míra separace komunálního odpadu
	Podíl plochy zvláště chráněných území na celkové ploše území
	Koeficient ekologické stability
	Změna výměry zemědělské půdy mezi lety 2001 a 2007
	Lesnatost
Ekonomické indikátory	
Míra nezaměstnanosti, vyjádřená na obec	Dopravní obslužnost území veřejnou dopravou
Počet podnikatelských subjektů, vyjdřený počtem podnikatelů na obec	Podíl obyvatel žijících v trvale obydlených bytech napojených na přípojku plynovodu
Podíl podnikatelů v oblasti cestovního ruchu, vyjádřený podílem podnikatelů na obec	Podíl obyvatel žijících v trvale obydlených bytech napojených na přípojku kanalizace
Počet kilometrů cyklostezek a turistických tras, vyjádřený v km na plochu obce	Míra nezaměstnanosti
Počet certifikovaných produktů, vyjádřený v počtu na obec	Pracovní význam obcí
Počet turistických cílů, vyjádřený v počtu na obec	Podnikatelská aktivita obyvatel
	Daňová výtěžnost obcí na 1 obyvatele
Sociální indikátory	
Počet obyvatel obce na zařízení sociální péče	Index změny počtu obvatel 2001/1950
Počet mateřských a základních škol, vyjádřený na obec	Index změny počtu obyvatel 2007/2001
Počet obyvatel na jednu knihovnu v obci a její potenciální využitelnost	Index stáří
Počet obyvatel obce na jeden veřejný přístup k internetu	Podíl osob nejméně se SŠ vzděláním s maturitou na celk. počtu osob starších 15 let
	Podíl trvale obydlených bytů vybavených ústředním nebo etážovým topením
	Podíl bytů postavených do roku 1919
	Průměrná velikost obytné plochy bytů na obyvatele
	Prům. roční počet dokonč. bytů na 1000 obyvatel středního stavu v letech 2001-2007
	Turistická atraktivita
	Podíl potenciálních rekreačních ploch
	Turisticko-rekreační zatížení

6 POUŽITÁ LITERATURA A JINÉ ZDROJE

Horninové prostředí a geologie

1. www.geoportal.cenia.cz
2. http://encyklopedie.seznam.cz
3. www.enviweb.cz
4. http://www.ok-tourism.cz/strednimorava/cil/421/
5. http://pruvodce.geol.morava.sci.muni.cz
6. http://geologie.vsb.cz

Vodní režim

1. Kolektiv autorů: Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami v oblasti povodí Odry včetně výchozího vymezení silně ovlivněných; Povodí Odry, s.p.; říjen 2007
2. Kolektiv autorů: Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami v oblasti povodí Moravy; Povodí Moravy, s.p.; prosinec 2007
3. www.mesto-hranice.cz
4. http://mesta.obce.cz
5. www.pmo.cz
6. http://heis.vuv.cz
7. www.vuv.cz
8. www.cuzk.cz

Hygiena životního prostředí

1. Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO). Mapy se zhoršenou kvalitou ovzduší v síti 1x1 km. Mapové vrstvy ve formátu shapefile (shp, ESRI). Úsek ochrany čistoty ovzduší. Český hydrometeorologický ústav, 2006.
2. Mapa radonového indexu geologického podloží 1:50 000. Česká geologická služba, 1999 – 2005. Radonový program České republiky. http://nts2.cgu.cz/aps/CD_RADON50/index/default1.htm
3. Seznam letišť a heliportů ČR, 2008. Ministerstvo dopravy České republiky. http://www.mdcr.cz/cs/Letecka_doprava/letiste/seznam_letist/default.htm
4. Strategická hluková mapa silnic a železnic. Portál veřejné správy České republiky, http://geoportal.cenia.cz/.
5. Data z evidence o nakládání s odpadem poskytnutá MÚ Hranice a KÚ Olomouckého kraje
6. Údaje z evidence zařízení pro nakládání s odpadem v Olomouckém kraji
7. Kotoulová: Metodika výpočtu postupného snižování množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO)
8. Strategie rozvoje regionu Hranicko
9. www.kr-olomoucky.cz
10. www.sez.cenia.cz
11. http://geoportal.cenia.cz
12. www.isoh.vuv.cz
13. www.chmi.cz
14. www.cgu.cz
15. www.mdcr.cz
16. http://www.olomouc.eu/magistrat/odbory/ziv_prostr/2007/seznam_zarizeni/sberny_sberne_dvory_a_sklady.rtf

Ochrana přírody a krajiny

1. www.ochranaprirody.cz – stránky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR
2. http://drusop.nature.cz – ÚSOP (ústřední seznam ochrany přírody)
3. www.vdb.czso.cz – veřejná databáze ČSÚ
4. http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparamzdr.jsp?vo=tabulka&kapitola_id=1&cislotab=StavZ_11b+ORP.49&verze=2 - Územně analytické podklady 1b v obcích vybraného SO ORP Hranice.

Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

1. www.czso.cz
2. www.cuzk.cz
3. Statistická ročenka půdního fondu České republiky – Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2002 a 2008
4. ZÚR Olomouckého kraje, 2008
5. www.uhul.cz
6. Oblastní plány rozvoje lesů – přírodní lesní oblasti, 2001, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

Veřejná dopravní a technická infrastruktura

1. Atlas zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie – http://calla.ecn.cz/atlas/
2. Adamec, V. a kol.: Doprava, zdraví a životní prostředí. Praha: Grada, 2008.
3. Harmonogram rozvoje dopravních sítí. Praha: MD, březen 2008.
4. Internetový jízdní řád IDOS - http://jizdnirady.idnes.cz.
5. Jízdní řád 2007/2008: úřední vydání ČD. Praha: ČD, 2007.
6. Hlaváč, V., Anděl, P.: Metodická příručka k zajišťování průchodnosti dálničních komunikací pro volně žijící živočichy. Praha: AOPK, 2001.
7. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje. Hranice: Voding, 2004 (aktualizace 2006).
8. Program rozvoje města Hranic pro období 2004-2010. Praha: CpKP, 2004.
9. Přehled údajů o licencích udělených ERÚ – http://licence.eru.cz
10. Roční zpráva o provozu ES ČR 2007. Jihlava: ERÚ, 2008.
11. Sčítání dopravy 2005 - http://www.scitani2005.rsd.cz/start.htm
12. Směrnice č. 91/271 EHS, o čištění městských odpadních vod.
13. Statistický lexikon obcí České republiky, Praha. ČSÚ a MV ČR, 2005, 1358 s. ISBN 80-7360-287-3.
14. Územní plán VÚC Olomoucké aglomerace - http://www.iri.cz/vuc/olomouc/
15. Větrné elektrárny na území Olomouckého kraje – územní studie. Olomouc: Ecological Consulting, 2008.
16. Iuell, B., Bekker, H., Dufek, J., Fry, G., Hicks, C., Hlaváč, V., Keller, V., Rosell, C., Sangwine, T., Torslov, N., Waldall, B.: Wildlife and Traffic - An European Habdbook for Identifying Conflicts and Designing Solutions. COST 341 - Habitat Fragmentation due to Transport Infrastructure. KNNV Publishers, 2003, ISBN 90 5011 186 6.
17. Zákon o pozemních komunikacích 13/1997 Sb.

Sociodemografické podmínky

1. Statistický průvodce obcemi Olomouckého kraje 2007, ČSÚ, 2007
2. Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – okres Přerov 2001, ČSÚ, 2003
3. Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, ČSÚ, 2007
4. Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ, 2008
5. Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Olomouckého kraje v letech 2000 až 2005, ČSÚ, 2007
6. Městská a obecní statistika 2007, ČSÚ, 2008
7. Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ, 2008

Bydlení

1. Sčítání lidu domů a bytů 2001 – okres Přerov, ČSÚ, 2003
2. Databáze „Bytová výstavba 2001-2007“, ČSÚ, 2008
3. Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Olomouckého kraje v
4. letech 2000 až 2005, ČSÚ, 2007

Rekreace

1. Atlas cestovního ruchu České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006
2. Data ÚAP, Ekotoxa s.r.o., 2008
3. Přílohy nařízení vlády č. 301/2007 Sb.
4. Statistický lexikon obcí České republiky 1992, ČSÚ, 1994

Hospodářské podmínky

1. GIS 0 - Prostorová analýza, prosinec 2007 (1.12.2007 - 31.12.2007)
2. Statistická ročenka trhu práce v České republice 2007, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
3. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2008
4. Sčítání lidu, domů a bytů k 1.3.2001, Dojížďka do zaměstnání a škol – okres Přerov ,ČSÚ, 2003.
5. Databáze ekonomických subjektů, Centrum pro regionální rozvoj MU, 2007
6. Registr ekonomických subjektů (11/2007), [CD - ROM]
7. Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Olomouckého kraje v letech 2000 až 2005, ČSÚ, 2007
8. Ministerstvo financí ČR, ARISweb – prezentace ÚSC, 2008

PŘÍLOHA Č. 1: KOMPLETNÍ SEZNAM VÝROKŮ ZE SWOT ANALÝZ PRO VŠECHNY TŘI PILÍŘE

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Environmentální	Horninové prostředí a geologie	Výskyt ložisek nerostných surovin – štěrkopísků (Milotice nad Bečvou, Zámrsky, Hustopeče nad Bečvou), stavebního kamene (Hrabůvka, Hranice, Střítež nad Ludinou, Bělotín, Jindřichov), vápence (Černotín, Hranice) – využití místních zdrojů nerostných surovin.	Vysoký výskyt sesuvných území v obcích Býškovice, Černotín, Hranice, Opatovice, Paršovice, Špičky a Ústí.	Zajištění poptávky po nerostných surovinách z místních zdrojů.	Výstavba na lokalitách nevhodných z hlediska nestability horninového prostředí.
		Malý výskyt poddolovaných území (nacházejí se v obcích Bělotín, Hrabůvka a Hranice a Olšovec).	Cementárna Hranice je významným zdrojem prašného znečištění.	Využití ploch po těžbě nerostných surovin – rekreační plochy, zalesnění, prvky zeleně...	
		Hranický kras – Zbrašovské aragonitové jeskyně a Hranická propast jsou významnými lokalitami z hlediska cestovního ruchu.		Vhodné využití ploch na sesuvných lokalitách.	
	Vodní režim	Nerizikový kvantitativní stav 88 % plochy útvarů podzemních vod a nerizikový chemický stav 60 % plochy útvarů podzemních vod.	Nejsou plněny cíle environmentální kvality povrchových vod z hlediska chemického a ekologického stavu/ekologického potenciálu a nejsou plněny cíle environmentální kvality podzemních vod z hlediska chemického a kvantitativního stavu.	Podpora modernizace a rekonstrukce stávající kanalizační sítě a rozvoje napojení obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou v ČOV.	Masivní rozšiřování vrtů pro geotermální vytápění objektů, kterým se zpřístupňují podzemní vody možnému znečištění.
		Minimalizace zrychleného odtoku a snížení půdní eroze na minimum v územích s nulovým výskytem sklonité orné půdy v 8 obcích.	Zhoršení přirozeného vodního režimu v krajině v důsledku nevhodného hospodaření na sklonitých pozemcích => velké množství orné půdy na sklonitých pozemcích především na území obcí Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky.	Realizace komplexního systému protipovodňových opatření, jak v krajině, tak i na tocích k ochraně zastavěného území obcí.	Nárůst návalového množství dešťových vod v často poddimenzovaných kanalizačních soustavách v důsledku rozrůstajících se zpevněných ploch v sídelních oblastech.
				Finanční zdroje ze státního rozpočtu a fondů EU pro zajištění čištění odpadních vod a zásobování pitnou vodou, na realizaci projektů protipovodňové ochrany v krajině.	Staré ekologické zátěže (skládky), které mohou ovlivnit kvalitu povrchových a podzemních vod.
				Dodržování zásad správné zemědělské praxe pro snížení obsahu dusičnanů a dalších znečišťujících látek v podzemních a povrchových vodách.	Ohrožení zdrojů podzemních vod těžbou štěrkopísků.
				Nastartování procesu KPÚ v oblastech se zvýšenou erozní ohrožeností (vysoký podíl sklonité orné půdy).	Špičkování vodních elektráren a příčné překážky ve vodních tocích.
					Rizika lokálních povodní doprovázené zvýšenou erozí půdy v územích s velkým podílem sklonité orné půdy – především na území obce Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky.

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
	Hygiena životního prostředí	V roce 2006 nebyly překročeny hodnoty 24h imisního limitu pro SO_2, ročního imisního limitu pro NO_2, ani imisní limit pro benzen, stanovené na ochranu lidského zdraví.	Na území SO ORP byly vyhlášeny oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší pro ochranu lidského zdraví vzhledem k překročeným imisním limitům pro PM_{10} (75 % území), ozonu (100% území) a BaP (12 % území).	Využívání nejlepších dostupných technologií v průmyslu, při vytápění domácností, důsledné uplatňování zásad správné zemědělské praxe v zemědělství a využívání obnovitelných zdrojů energie.	Zvyšování intenzity dopravy může vést ke zvýšení emisní a hlukové zátěže ve městech, obcích a v blízkosti významných dopravních komunikací, negativní vlivy dopravy je možno očekávat na území obcí Hranice, Bělotín nebo Polom.
		V obcích jsou zavedeny systémy separovaného sběru pro základní druhy odpadů.	Na celém území byl v roce 2006 překročen cílový imisní limit pro ochranu ekosystémů a vegetace pro přízemní ozon (AOT40) a na 6 % území imisní limit pro NO_x.	Dostavba dálnice D47 může znamenat odlehčení tranzitní dopravy v Hranicích a Bělotíně.	Soustředění průmyslu na výrobu stavebních hmot, nárůst emisí z plošných zdrojů (vytápění domácností) v důsledku používání nešetrných technologií spalování a spoluspalování komunálního odpadu.
		Produkce komunálního odpadu ve většině obcí je oproti republikovému průměru nízká (zejména v obcích Hustopeče nad Bečvou, Partutovice a Jindřichov).	Míra separace a následného využití komunálního odpadu je nízká (avšak vyšší než v ČR). Chybějící kapacity pro likvidaci stavebního odpadu.	Zvýšení míry separace komunálního odpadu. Výstavba kompostáren a ve vhodných lokalitách i bioplynových stanic. Spolupráce se zemědělskými podniky.	Neochota občanů spolupracovat při separaci komunálního odpadu – zvyšování produkce odpadu a vznik černých skládek.
		Na území SO ORP se nachází zařízení pro likvidaci BRO (kompostování v Bělotíně).	Je využíváno pouze malé množství biologicky rozložitelného odpadu a velké množství je ukládáno na skládky (platí pro celý SO ORP).	Sanace starých ekologických zátěží, identifikace a odstranění černých skládek (zamezení opětovnému vzniku). Zajištění prostor pro likvidaci stavebního odpadu.	Omezení využití území vlivem neřešení problematiky starých ekologických zátěží.
				Výsadba ochranné zeleně okolo průmyslových areálů pro zachytávání prašného znečištění.	
	Ochrana přírody a krajiny	Dobré pokrytí SO ORP prvky ÚSES.	Nízké zastoupení chráněných ploch (z celkem 31 obcí SO ORP Hranice se v 22 obcích nenachází žádné zvláště chráněné území přírody).	Kvalitní péče o chráněná území - kvalitní evidence, nájemní smlouvy o péči, systém monitoringu a databáze ochrany přírody.	Urbanizace volné krajiny, fragmentace krajiny především liniovými dopravními stavbami.
		Vysoký stupeň ekologické stability mají obce Radíkov a Paršovice.	Většina obcí spadá do území ekologicky málo stabilního. Celkově lze z hlediska ekologické stability považovat rozvoj území za neudržitelný.	Možnosti čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie z MŽP, MZe, MMR a SFŽP pro realizaci krajinotvorných programů a ÚSES.	Nevhodně nastavená dotační politika, zejména v oblasti zemědělství.
				Využití územního plánování a komplexních pozemkových úprav k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot území.	Nedostatek pozemků ve vlastnictví státu, kraje nebo obcí pro směnu za pozemky nezbytné pro realizaci prvků ÚSES a dalších krajinotvorných opatření.
	ZPF a PUPFL	Příznivé půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.	Významný úbytek zemědělské půdy v rámci SO ORP (zejména v obcích Potštát, Rakov, Býškovice a Bělotín).	Rekultivace půdy a navrácení do ZPF.	Znehodnocování půdy zvyšováním intenzity hospodaření, erozí a chemickými látkami.
		Pestrá dřevinná skladba.	Tlak na půdu v 1. a 2. třídě ochrany zejména kolem velkých měst (Hranice).	Zvyšovat podíl listnatých dřevin.	Pokračující zábor zemědělské půdy.
		Vysoký podíl LZU.	Nízká lesnatost celého SO ORP, v některých obcích nedosahuje ani 1 % (Klokočí, Horní Újezd).	Zvyšovat podíl lesa v obcích s nízkou lesnatostí v souladu s ÚSES a využitím krajinného plánování.	Ohrožení biotickými činiteli zejména v severní části území.
			Nelze rozlišit do kterých subkategorií LZU jsou lesy zařazeny.		

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Ekonomický	Veřejná dopravní a technická infrastruktura	Poloha v dopravně významné lokalitě – Moravská brána na spojení Ostravska a Střední Moravy a při údolí Bečvy na Valašsko.	Konfigurace terénu způsobující zaplnění úzkého údolí Bečvy souborem liniových staveb v těsné blízkosti mezi sebou.	Rozvoj silniční sítě – R48 Bělotín – Rybí a silnice I/35 Palačov – Lešná u Val. Meziříčí.	Snižování počtu spojů veřejné dopravy z důvodu snižování dotací.
		Vysoký počet spojů veřejné dopravy v pracovní dny ze všech obcí správního obvodu do sídla SO ORP – Hranice a do krajského města – Olomouc (výjimka Provodovice).	Železniční doprava není integrována do IDSOK. Špatná návaznost mezi autobusovou a železniční osobní dopravou.	Integrace železniční dopravy do IDSOK, zvýšení stupně organizace IDSOK.	Zanedbávání údržby silniční sítě.
		Integrace autobusové linkové dopravy a MHD Hranice do IDSOK.	Nízký počet spojů MHD Hranice v nepracovních dnech.	Zvýšení provozu MHD Hranice v nepracovních dnech, zavedení taktových jízdních řádů na linkách.	Územní ochrana koridorů pro velké liniové stavby jejíž realizace není v současnosti jistá (kanál D-O-L, VRT).
		Přímé napojení na nově budovanou dálniční síť ČR – D1, R48.	Silnice I/35 a její průtah centrem Hranic.	Zvyšování propojení železniční a autobusové dopravy zřizováním multimodálních terminálů.	Nízké tempo výstavby a rekonstrukcí kanalizačních sítí a výstavby ČOV.
		Významný železniční uzel ležící na II. tranzitním železničním koridoru.	Přístup individuální automobilové dopravy do centra Hranic.	Dostavba celé „Cyklostezky Bečva“, vybudování návazné infrastruktury v Hranicích a dalších turisticky atraktivních lokalitách.	Neschopnost připravit kvalitní projekty, které by mohly být využity pro čerpání dotačních podpor z národních i evropských zdrojů.
		Vysoké procento vybavení domácností plynem (celý správní obvod skoro 80 %; nad 90 % u obcí Hranice, Klokočí, Milotice nad Bečvou, Opatovice, Provodovice, Rouské).	Chybí cyklistická infrastruktura ve městě Hranicích a propojení cyklostezkami s okolními sídly (výjimka Rybáře).	Propojení Hranic a přilehlých místních částí sítí cyklostezek.	
		Již 7 obcí dosáhlo v rámci budování kanalizačních systémů pokrytí více než 80 % obyvatelstva (Hranice, Milenov, Opatovice, Provodovice, Skalička, Teplice nad Bečvou, Všechovice).	Území není příliš vhodné pro využívání větrné a geotermální energie.	Inteznívní investice do výstavby kanalizačních systémů a ČOV v obcích do 2000 EO.	
		Systém zásobování vodou umožňující napojení rozhodující části obyvatel jak na vodárenskou soustavu Pomoraví, tak i na OOV.	V mnoha obcích chybí čištění odpadních vod v ČOV (mimo Hranice, Teplice n/B, Opatovice, Všechovice, Černotín, Skaličku, Malhotice, Býškovice, Zámrsky).	Zavádění alter. zdrojů energie, zejména biomasy.	
		Příhodné podmínky pro cyklistiku v Hranicích a jejím bezprostředním okolí.		Realizace opatření pro zachování průchodnosti regionu pro volně žijící živočichy i přes výrazný nárůst liniových bariér.	
	Hospodářské podmínky	Nízká míra nezaměstnanosti v rámci Olomouckého kraje a okresu Přerov, v nichž region leží (nejnižší v obcích Milotice nad Bečvou, Špičky a Teplice nad Bečvou – pod 4,0 %).	Vyšší podíl uchazečů registrovaných na úřadech práce déle než 12 měsíců (z celkového počtu nezaměstnaných). Nejvyšší v obcích Milotice nad Bečvou a Dolní Těšice (nad 60 %).	Využití dokončeného programu INNOREF (a jeho subprogramů) založeného na spolupráci regionů s cílem nastartování udržitelného rozvoje regionů prostřednictvím zavádění inovací, systémových nástrojů pro efektivní využívání místních zdrojů.	Výrazná diferenciace v míře nezaměstnanosti a podnikatelské aktivitě mezi jednotlivými obcemi může mít za následek zvyšující se marginalizaci nejvíce postižených obcí.

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
		Vysoká nabídka pracovních příležitostí v rámci kraje a okresu (srpen 2008).	Meziroční pokles příjmů obecních rozpočtů na 1 obyvatele.	Dobudování dálničního spojení mezi Olomoucí a Ostravou by mělo ještě zvýšit dobrou dopravní dostupnost Hranicka.	Opakování výrobních a odbytových problémů u největšího zaměstnavatele - Multidisplay s.r.o.
		Příznivá dopravní dostupnost SO ORP Hranice i jeho poloha.	Malý nárůst počtu nových ekonomických subjektů od roku 2000.	Rozšíření spolupráce s firmami, podnikateli, neziskovými organizacemi a dalšími objekty mimo obecní správu, jež by výrazně podpořila rozvoj regionu a činnost obcí.	
		Příznivá situace na trhu práce pro uchazeče se změněnou pracovní schopností.	Omezené investice obcí omezují a snižují rozvoj území.	Využití potenciálu a rozšiřování aktivit "Regionu Hranicko".	
		Pracovní příležitosti takřka pro všechny své obyvatele.		Možnosti získání finančních prostředků z programu LEADER, projektu "měníme Hranicko".	
		Více obcí sloužící jako pracovní centra pro obyvatele blízkého okolí.		Rozšíření CTP parku na předpokládanou kapacitu a vytvoření nových 1 800 pracovních míst.	
		Příkladné propojení soukromé a veřejné sféry v jednom celku - Region Hranicko a zkušenosti s čerpáním peněz z EU a vytváření životaschopných projektů, jež zastřešuje Hranická rozvojová agentura.			
		Spolupráce „Mirkoregionu Hranicko“ s vysokými školami (a jejich studenty).			
		Vhodná velikostní struktura zaměstnavatelů.			
		Vysoký přebytek finančních prostředků obecních rozpočtů na 1 obyvatele.			
		Vysoká daňová výtěžnost obcí regionu (obce Bělotín, Hranice, Olšovec a Teplice nad Bečvou vykázaly daňovou výtěžnost vyšší než 11,0 tis. Kč na 1 obyvatele).			
		Meziroční růst (2006-2007) daňové výtěžnosti u 90 % obcí.			
Sociodemografický	Sociodemografické podmínky	Aktuální pozitivní trendy ve vývoji přirozené měny obyvatelstva, zejména nárůst počtu narozených a pokles počtu zemřelých (kladná bilance přirozeného pohybu od roku 2005).	Výrazné poklesy počtu obyvatel v poválečném vývoji v některých obcích regionu (Polom, Zámrsky, Dolní Těšice).	Příznivá věková skladba obyvatelstva může nejen v současnosti, ale i v blízké budoucnosti pozitivně ovlivnit vývoj obyvatelstva – růst složky v produktivním věku.	I přes zvýšení porodnosti bude docházet ke stárnutí obyvatel a na tento vývoj je potřebné reagovat i v koncepci sociální péče o obyvatelstvo v produktivním věku.
		Příznivá věková skladba obyvatelstva, tj. vyšší zastoupení osob ve věku 0 až 14 let než osob ve věku 65 a více let (v roce 2005 nejmladší správní obvod Olomouckého kraje).	Dlouhodobá migrační ztrátovost celého území, migrací roste pouze zázemí a to především ve vztahu s centrem regionu městem Hranice.	Využít příznivou věkovou strukturu obyvatel pro přilákání nových investorů, především ze zahraničí.	Nedostatečný rozvoj sociálních služeb v některých obcích může vést ve svém důsledku k vylučování některých skupin obyvatelstva ze společenského života.

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
		Dlouhodobý populační růst jádra, zázemí roste až v posledním sledovaném období.	Převaha obyvatelstva se středním vzděláním bez maturity.	Investovat do rozvoje péče a služeb pro mládež a zařízení určených pro volnočasové aktivity.	Nevytvoření dostatečného zázemí pro hospodářský rozvoj regionu povede ke snížení motivace k setrvání v regionu a k prohlubování záporné migrační bilance a odchodu obyvatel zejména v mladém produktivním věku do blízkých center – Olomouc, Přerov.
		Vyšší míra porodnosti než úmrtnosti v jádru i zázemí.	Nízká informovanost obyvatelstva v oblasti sociálních služeb.		
		Suburbanizace obyvatelstva Hranic je doprovázena migračním ziskem okolních obcí.	Nedostatečná péče zaměřená pro rozvoj volnočasových aktivit mládeže.		
		V porovnání s ostatními správními obvody Olomouckého kraje vyšší vzdělanostní úroveň obyvatelstva.			
	Bydlení	Výrazně nadprůměrná vybavenost trvale obydlených bytů ústředním nebo etážovým topením (nejvíce v obcích Černotín, Horní Újezd, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí, Ústí, Všechovice), druhý nejvyšší podíl v Olomouckém kraji.	Patrný vliv stavební uzávěry v některých obcích kvůli dříve plánované elektrárně (obce Polom, Milotice nad Bečvou).	Využití evropských i národních dotací a programů rozvoje k obnově, revitalizaci a regeneraci bytového fondu.	Zhoršení stavu ovzduší a hluku v důsledku vyšší dopravní zatíženosti území může snižovat atraktivitu oblasti pro bydlení.
		Třetí nejmladší bytový fond v Olomouckém kraji.	Podprůměrná velikost obytné plochy (nejmenší v obcích Hrabůvka, Hranice, Partutovice, Potštát, Skalička), vyšší podíl menších bytů.	Spolupráce s Vojenským újezdem Libavá vedoucí k vyčlenění ploch pro bytovou výstavbu a rozvoj obcí v jeho blízkosti.	Vystěhování se především mladšího a vzdělaného obyvatelstva za vyšším životním standardem, a zejména pracovními příležitostmi.
		Území jižně od Hranic - rozvíjející se oblast z hlediska bytové výstavby a kvality bytového fondu (hlavně obce Teplice nad Bečvou, Býškovice, Dolní Těšice, Horní Újezd, Malhotice, Provodovice, Rouské, Milotice nad Bečvou).	Nízká intenzita bytové výstavby, o třetinu menší než celorepublikový průměr (nejmenší v obcích Černotín, Horní Těšice, Polom, Potštát).	Navázání spolupráce s ekonomickými subjekty a vytvoření pracovních míst jako významných faktorů zvyšujících atraktivitu oblasti.	Malé povědomí o fondech a dotacích spojené s malým využíváním těchto prostředků.
		Převažující význam individuální výstavby rodinných domů, podpora tohoto typu výstavby zejména v Hranicích.	Malá nabídka pracovních míst v SO ORP Hranice snižuje atraktivitu oblasti pro přistěhování.	Dostavení dálnice Brno-Ostrava povede ke zmírnění tranzitu a ke zvýšení atraktivity pro bydlení v regionu – jednak uklidnění dopravní situace, jednak zvýšení dopravní dostupnosti.	Malá provázanost obcí, špatná komunikace mezi nimi snižující možnost realizace společných projektů vedoucích ke zlepšení kvality bydlení.
		Dobrá dopravní dostupnost a atraktivní krajina zvyšující přitažlivost oblasti.	Vojenský újezd Libavá negativně působící na rozvoj obcí v jeho blízkosti, tedy i bydlení.		
		Rozvoj lázeňství v Teplicích nad Bečvou iniciuje zvýšení intenzity bytové výstavby.			

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
	Rekreace	Různorodá krajina a kvalitní přírodní hodnoty území vytvářejí potřebný potenciál rozvoje cestovního ruchu.	Nerovnoměrné rozmístění turistických atraktivit (soustředění významnějších turistických atraktivit do okolí města Hranice).	Rozvojové programy a projekty financované z různých zdrojů mohou výrazně napomoci rozvoji cestovního ruchu.	Okolní turistická konkurence (Moravskoslezské Beskydy, Nový Jičín, Olomouc) může znesnadnit využití potenciálu cestovního ruchu v území.
		Poloha SO ORP Hranice na rozvojové ose.	Nízký podíl turistických a rekreačních ploch v jižní části SO (Býškovice, Horní Újezd, Rakov a Všechovice) a v Moravské bráně (Polom a Klokočí).	Dobudování a především zkvalitnění turistické infrastruktury může přilákat větší návštěvnost, případně i movitější klientelu.	Neefektivní využívání veškerého potenciálu pro rekreaci a cestovní ruch.
		Výborná dostupnost různými druhy dopravy umožňuje široké využití potenciálu cestovního ruchu především z hlediska jednodenních aktivit.	Zchátralost některých kulturně-historických památek (zámky Potštát a Všechovice) – odráží se na vzhledu obcí.	V okolí správního obvodu se nachází další turistické atraktivity (např. Lipník nad Bečvou, Helfštýn).	Izolovaná nabídka různých služeb cestovního ruchu může nepříznivě ovlivnit návštěvnost.
		Blízkost velkých měst – Nový Jičín, Valašské Meziříčí, Ostrava - zdrojů rekreantů a turistů.	Kvalitativně i kvantitativně nedostatečná nabídka turistických služeb (ubytování, služby pro cykloturisty a návazné podnikatelské aktivity, špatný stav cyklostezek) ve venkovských obcích.	Prodloužení sezónnosti především v souvislosti se zimními sporty (běžkování) může částečně vynahradit nepříznivé ekonomické efekty související s výrazně odlišným průběhem návštěvnosti v průběhu roku.	Pokračující izolace správního obvodu ze severozápadní strany (existence vojenského újezdu Město Libavá).
		Především Vítkovská vrchovina nabízí rekreační využití po celý rok, což pozitivně ovlivňuje možnosti místního obyvatelstva ekonomicky se uplatnit v oblasti cestovního ruchu.	Chybějící pěší turistické trasy a nízká hustota cyklostezek ve východní části území a jejich špatný technický stav.		Přehlcení SO ORP Hranice dopravou a navazující infrastrukturou – SO ORP leží na významné dálniční i železniční trase.
		Správním obvodem prochází nadregionálně významné cyklotrasy (Greenways, Jantarová stezka).	Nedostatečný kapitál venkovských obcí a podnikatelských subjektů potřebný pro zkvalitňování služeb v rámci turismu.		
		Únosná kapacita území pro rekreaci a turismus není v oblasti dosud překročena, čímž vzniká prostor pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu.	Neexistence tzv. produktových balíčků rekreačních nabídek a nízký stupeň koordinace rekreačních aktivit nepříznivě ovlivňuje intenzitu návštěvnosti.		
			Nedostatečná propagace potenciálu cestovního ruchu nepříznivě ovlivňuje intenzitu návštěvnosti.		

PŘÍLOHA Č. 2: SEZNAM NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH VÝROKŮ ZE SWOT ANALÝZ PRO VŠECHNY TŘI PILÍŘE

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
Environmentální	Horninové prostředí a geologie	Výskyt ložisek nerostných surovin – štěrkopísků (Milotice nad Bečvou, Zámrsky, Hustopeče nad Bečvou), stavebního kamene (Hrabůvka, Hranice, Střítež nad Ludinou, Bělotín, Jindřichov), vápence (Černotín, Hranice) – využití místních zdrojů nerostných surovin.	Vysoký výskyt sesuvných území v obcích Býškovice, Černotín, Hranice, Opatovice, Paršovice, Špičky a Ústí.	Zajištění poptávky po nerostných surovinách z místních zdrojů.	Výstavba na lokalitách nevhodných z hlediska nestability horninového prostředí.
		Malý výskyt poddolovaných území (nacházejí se v obcích Bělotín, Hrabůvka a Hranice a Olšovec).	Cementárna Hranice je významným zdrojem prašného znečištění.	Využití ploch po těžbě nerostných surovin – rekreační plochy, zalesnění, prvky zeleně...	
		Hranický kras – Zbrašovské aragonitové jeskyně a Hranická propast jsou významnými lokalitami z hlediska cestovního ruchu.		Vhodné využití ploch na sesuvných lokalitách.	
	Vodní režim	Nerizikový kvantitativní stav 88 % plochy útvarů podzemních vod a nerizikový chemický stav 60 % plochy útvarů podzemních vod.	Nejsou plněny cíle environmentální kvality povrchových vod z hlediska chemického a ekologického stavu/ekologického potenciálu a nejsou plněny cíle environmentální kvality podzemních vod z hlediska chemického a kvantitativního stavu.	Realizace komplexního systému protipovodňových opatření, jak v krajině, tak i na tocích k ochraně zastavěného území obcí.	Nárůst návalového množství dešťových vod v často poddimenzovaných kanalizačních soustavách v důsledku rozrůstajících se zpevněných ploch v sídelních oblastech.
		Minimalizace zrychleného odtoku a snížení půdní eroze na minimum v územích s nulovým výskytem sklonité orné půdy v 8 obcích.	Zhoršení přirozeného vodního režimu v krajině v důsledku nevhodného hospodaření na sklonitých pozemcích => velké množství orné půdy na sklonitých pozemcích především na území obcí Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky.	Dodržování zásad správné zemědělské praxe pro snížení obsahu dusičnanů a dalších znečišťujících látek v podzemních a povrchových vodách.	Rizika lokálních povodní doprovázené zvýšenou erozí půdy v územích s velkým podílem sklonité orné půdy – především na území obce Partutovice, Milotice nad Bečvou a Zámrsky.
				Nastartování procesu KPÚ v oblastech se zvýšenou erozní ohrožeností (vysoký podíl sklonité orné půdy).	Staré ekologické zátěže (skládky), které mohou ovlivnit kvalitu povrchových a podzemních vod.
					Ohrožení zdrojů podzemních vod těžbou štěrkopísků.
	Hygiena životního prostředí	V roce 2006 nebyly překročeny hodnoty 24h imisního limitu pro SO_2, ročního imisního limitu pro NO_2, ani imisní limit pro benzen, stanovené na ochranu lidského zdraví.	Na území SO ORP byly vyhlášeny oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší pro ochranu lidského zdraví vzhledem k překročeným imisním limitům pro PM_{10} (75 % území), ozonu (100% území) a BaP (12 % území).	Využívání nejlepších dostupných technologií v průmyslu, při vytápění domácností, důsledné uplatňování zásad správné zemědělské praxe v zemědělství a využívání obnovitelných zdrojů energie.	Zvyšování intenzity dopravy může vést ke zvýšení emisní a hlukové zátěže ve městech, obcích a v blízkosti významných dopravních komunikací, negativní vlivy dopravy je možno očekávat na území obcí Hranice, Bělotín nebo Polom.
		Produkce komunálního odpadu ve většině obcí je oproti republikovému průměru nízká (zejména v obcích Hustopeče nad Bečvou, Partutovice a Jindřichov).	Na celém území byl v roce 2006 překročen cílový imisní limit pro ochranu ekosystémů a vegetace pro přízemní ozon (AOT40) a na 6 % území imisní limit pro NO_x.	Sanace starých ekologických zátěží, identifikace a odstranění černých skládek (zamezení opětovnému vzniku). Zajištění prostor pro likvidaci stavebního odpadu.	Soustředění průmyslu na výrobu stavebních hmot, nárůst emisí z plošných zdrojů (vytápění domácností) v důsledku používání nešetrných technologií spalování a spoluspalování komunálního odpadu.

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
			Míra separace a následného využití komunálního odpadu je nízká (avšak vyšší než v ČR). Chybějící kapacity pro likvidaci stavebního odpadu.		Neochota občanů spolupracovat při separaci komunálního odpadu – zvyšování produkce odpadu a vznik černých skládek.
	Ochrana přírody a krajiny	Dobré pokrytí SO ORP prvky ÚSES.	Nízké zastoupení chráněných ploch (z celkem 31 obcí SO ORP Hranice se v 22 obcích nenachází žádné zvláště chráněné území přírody).	Kvalitní péče o chráněná území - kvalitní evidence, nájemní smlouvy o péči, systém monitoringu a databáze ochrany přírody.	Urbanizace volné krajiny, fragmentace krajiny především liniovými dopravními stavbami.
		Vysoký stupeň ekologické stability mají obce Radíkov a Paršovice.	Většina obcí spadá do území ekologicky málo stabilního. Celkově lze z hlediska ekologické stability považovat rozvoj území za neudržitelný.	Možnosti čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie z MŽP, MZe, MMR a SFŽP pro realizaci krajinotvorných programů a ÚSES.	Nevhodně nastavená dotační politika, zejména v oblasti zemědělství.
				Využití územního plánování a komplexních pozemkových úprav k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot území.	Nedostatek pozemků ve vlastnictví státu, kraje nebo obcí pro směnu za pozemky nezbytné pro realizaci prvků ÚSES a dalších krajinotvorných opatření.
	ZPF a PUPFL	Příznivé půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.	Významný úbytek zemědělské půdy v rámci SO ORP (zejména v obcích Potštát, Rakov, Býškovice a Bělotín).	Rekultivace půdy a navrácení do ZPF.	Znehodnocování půdy zvyšováním intenzity hospodaření, erozí a chemickými látkami.
		Pestrá dřevinná skladba.	Tlak na půdu v 1. a 2. třídě ochrany zejména kolem velkých měst (Hranice).	Zvyšovat podíl listnatých dřevin.	Pokračující zábor zemědělské půdy.
		Vysoký podíl LZU.	Nízká lesnatost celého SO ORP, v některých obcích nedosahuje ani 1 % (Klokočí, Horní Újezd).	Zvyšovat podíl lesa v obcích s nízkou lesnatostí v souladu s ÚSES a využitím krajinného plánování.	Ohrožení biotickými činiteli zejména v severní části území.
			Nelze rozlišit do kterých subkategorií LZU jsou lesy zařazeny.		
Ekonomický	Veřejná dopravní a technická infrastruktura	Poloha v dopravně významné lokalitě – Moravská brána na spojení Ostravska a Střední Moravy a při údolí Bečvy na Valašsko.	Železniční doprava není integrována do IDSOK. Špatná návaznost mezi autobusovou a železniční osobní dopravou.	Rozvoj silniční sítě – R48 Bělotín – Rybí a silnice I/35 Palačov – Lešná u Val. Meziříčí.	Snižování počtu spojů veřejné dopravy z důvodu snižování dotací.
		Přímé napojení na nově budovanou dálniční síť ČR – D1, R48.	Silnice I/35 a její průtah centrem Hranic.	Integrace železniční dopravy do IDSOK, zvýšení stupně organizace IDSOK.	Územní ochrana koridorů pro velké liniové stavby jejíž realizace není v současnosti jistá (kanál D-O-L, VRT).
		Významný železniční uzel ležící na II. tranzitním železničním koridoru.	V mnoha obcích chybí čištění odpadních vod v ČOV (mimo Hranice, Teplice n/B, Opatovice, Všechovice, Černotín, Skaličku, Malhotice, Býškovice, Zámrsky).	Zvýšení provozu MHD Hranice v nepracovních dnech, zavedení taktových jízdních řádů na linkách.	
		Systém zásobování vodou umožňující napojení rozhodující části obyvatel jak na vodárenskou soustavu Pomoraví, tak i na OOV.			

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
	Hospodářské podmínky	Příznivá dopravní dostupnost SO ORP Hranice i jeho poloha.	Vyšší podíl uchazečů registrovaných na úřadech práce déle než 12 měsíců (z celkového počtu nezaměstnaných). Nejvyšší v obcích Milotice nad Bečvou a Dolní Těšice (nad 60 %).	Využití dokončeného programu INNOREF (a jeho subprogramů) založeného na spolupráci regionů s cílem nastartování udržitelného rozvoje regionů prostřednictvím zavádění inovací, systémových nástrojů pro efektivní využívání místních zdrojů.	Výrazná diferenciace v míře nezaměstnanosti a podnikatelské aktivitě mezi jednotlivými obcemi může mít za následek zvyšující se marginalizaci nejvíce postižených obcí.
		Příkladné propojení soukromé a veřejné sféry v jednom celku - Region Hranicko a zkušenosti s čerpáním peněz z EU a vytváření životaschopných projektů, jež zastřešuje Hranická rozvojová agentura.	Meziroční pokles příjmů obecních rozpočtů na 1 obyvatele.	Dobudování dálničního spojení mezi Olomoucí a Ostravou by mělo ještě zvýšit dobrou dopravní dostupnost Hranicka.	Opakování výrobních a odbytových problémů u největšího zaměstnavatele - Multidisplay s.r.o.
		Vysoká daňová výtěžnost obcí regionu (obce Bělotín, Hranice, Olšovec a Teplice nad Bečvou vykázaly daňovou výtěžnost vyšší než 11,0 tis. Kč na 1 obyvatele).	Malý nárůst počtu nových ekonomických subjektů od roku 2000.	Využití potenciálu a rozšiřování aktivit "Regionu Hranicko".	
Sociodemografický	Sociodemografické podmínky	Aktuální pozitivní trendy ve vývoji přirozené měny obyvatelstva, zejména nárůst počtu narozených a pokles počtu zemřelých (kladná bilance přirozeného pohybu od roku 2005).	Výrazné poklesy počtu obyvatel v poválečném vývoji v některých obcích regionu (Polom, Zámrsky, Dolní Těšice).	Příznivá věková skladba obyvatelstva může nejen v současnosti, ale i v blízké budoucnosti pozitivně ovlivnit vývoj obyvatelstva – růst složky v produktivním věku.	I přes zvýšení porodnosti bude docházet ke stárnutí obyvatel a na tento vývoj je potřebné reagovat i v koncepci sociální péče o obyvatelstvo v produktivním věku.
		Příznivá věková skladba obyvatelstva, tj. vyšší zastoupení osob ve věku 0 až 14 let než osob ve věku 65 a více let (v roce 2005 nejmladší správní obvod Olomouckého kraje).	Dlouhodobá migrační ztrátovost celého území, migrací roste pouze zázemí a to především ve vztahu s centrem regionu městem Hranice.	Využít příznivou věkovou strukturu obyvatel pro přilákání nových investorů, především ze zahraničí.	Nedostatečný rozvoj sociálních služeb v některých obcích může vést ve svém důsledku k vylučování některých skupin obyvatelstva ze společenského života.
		Vyšší míra porodnosti než úmrtnosti v jádru i zázemí.		Investovat do rozvoje péče a služeb pro mládež a zařízení určených pro volnočasové aktivity.	Nevytvoření dostatečného zázemí pro hospodářský rozvoj regionu povede ke snížení motivace k setrvání v regionu a k prohlubování záporné migrační bilance a odchodu obyvatel zejména v mladém produktivním věku do blízkých center – Olomouc, Přerov.
	Bydlení	Výrazně nadprůměrná vybavenost trvale obydlených bytů ústředním nebo etážovým topením (nejvíce v obcích Černotín, Horní Újezd, Hustopeče nad Bečvou, Klokočí, Ústí, Všechovice), druhý nejvyšší podíl v Olomouckém kraji.	Patrný vliv stavební uzávěry v některých obcích kvůli dříve plánované elektrárně (obce Polom, Milotice nad Bečvou).	Využití evropských i národních dotací a programů rozvoje k obnově, revitalizaci a regeneraci bytového fondu.	Zhoršení stavu ovzduší a hluku v důsledku vyšší dopravní zatíženosti území může snižovat atraktivitu oblasti pro bydlení.
		Třetí nejmladší bytový fond v Olomouckém kraji.	Podprůměrná velikost obytné plochy (nejmenší v obcích Hrabůvka, Hranice, Partutovice, Potštát, Skalička), vyšší podíl menších bytů.	Spolupráce s Vojenským újezdem Libavá vedoucí k vyčlenění ploch pro bytovou výstavbu a rozvoj obcí v jeho blízkosti.	Vystěhování se především mladšího a vzdělaného obyvatelstva za vyšším životním standardem, a zejména pracovními příležitostmi.

Pilíř	Téma	Silné stránky	Slabé stránky	Příležitosti	Hrozby
		Území jižně od Hranic - rozvíjející se oblast z hlediska bytové výstavby a kvality bytového fondu (hlavně obce Teplice nad Bečvou, Býškovice, Dolní Těšice, Horní Újezd, Malhotice, Provodovice, Rouské, Milotice nad Bečvou).	Nízká intenzita bytové výstavby, o třetinu menší než celorepublikový průměr (nejmenší v obcích Černotín, Horní Těšice, Polom, Potštát).	Navázání spolupráce s ekonomickými subjekty a vytvoření pracovních míst jako významných faktorů zvyšujících atraktivitu oblasti.	Malé povědomí o fondech a dotacích spojené s malým využíváním těchto prostředků.
		Převažující význam individuální výstavby rodinných domů, podpora tohoto typu výstavby zejména v Hranicích.	Malá nabídka pracovních míst v SO ORP Hranice snižuje atraktivitu oblasti pro přistěhování.		
	Rekreace	Různorodá krajina a kvalitní přírodní hodnoty území vytvářejí potřebný potenciál rozvoje cestovního ruchu.	Nerovnoměrné rozmístění turistických atraktivit (soustředění významnějších turistických atraktivit do okolí města Hranice).	Rozvojové programy a projekty financované z různých zdrojů mohou výrazně napomoci rozvoji cestovního ruchu.	Okolní turistická konkurence (Moravskoslezské Beskydy, Nový Jičín, Olomouc) může znesnadnit využití potenciálu cestovního ruchu v území.
		Poloha SO ORP Hranice na rozvojové ose.	Zchátralost některých kulturně-historických památek (zámky Potštát a Všechovice) – odráží se na vzhledu obcí.	Dobudování a především zkvalitnění turistické infrastruktury může přilákat větší návštěvnost, případně i movitější klientelu.	Pokračující izolace správního obvodu ze severozápadní strany (existence vojenského újezdu Město Libavá).
		Výborná dostupnost různými druhy dopravy umožňuje široké využití potenciálu cestovního ruchu především z hlediska jednodenních aktivit.	Nedostatečný kapitál venkovských obcí a podnikatelských subjektů potřebný pro zkvalitňování služeb v rámci turismu.	V okolí správního obvodu se nachází další turistické atraktivity (např. Lipník nad Bečvou, Helfštýn).	Přehlcení SO ORP Hranice dopravou a navazující infrastrukturou – SO ORP leží na významné dálniční i železniční trase.

PŘÍLOHA Č. 3: PŘEHLED ZPRACOVANÝCH KARET

1. Horninové prostředí a geologie
- 1.1 Sesuvná a poddolovaná území

2. Vodní režim
- 2.1 Vodní režim v krajině
- 2.2 Povrchové a podzemní vody

3. Hygiena životního prostředí
- 3.1 Ovzduší
- 3.2 Nakládání s odpady

4. Ochrana přírody a krajiny
- 4.1 Chráněná území
- 4.2 Ekologická stabilita

5. ZPF a PUPFL
- 5.1 Zemědělská půda
- 5.2 Pozemky určené k plnění funkcí lesa

6. Veřejná dopravní a technická infrastruktura
- 6.1 Veřejná doprava
- 6.2 Zpracování odpadních vod
- 6.3 Plynofikace obcí

7. Sociodemografické podmínky
- 7.1 Populační vývoj
- 7.2 Struktura obyvatelstva

8. Bydlení
- 8.1 Kvalita bydlení
- 8.2 Intenzita výstavby

9. Rekreace
- 9.1 Turistický potenciál

10. Hospodářské podmínky
- 10.1 Hospodářské podmínky

PŘÍLOHA Č. 4: PŘEHLED POUŽITÝCH VRSTEV ÚAP

ORP/ Kraj	Řádek číslo	Sledované jevy	Sledované jevy v tématech									
			1 - Horninové prostředí a geologie	2 - Vodní režim	3 - Hygiena životního prostředí	4 - Ochrana přírody a krajiny	5 - ZPF a PUPFL	6 - Veřejná dopr. a tech. infrastruktura	7 – Sociodemogr. podmínky	8 - Bydlení	9 - Rekreace	10 - Hospodářské podmínky
ORP	1	zastavěné území		Nebyly použity žádné vrstvy ÚAP								
	2	plochy výroby										
	3	plochy občanského vybavení										
	4	plochy k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území										
	5	památková rezervace včetně ochranného pásma									x	
	6	památková zóna včetně ochranného pásma									x	
	7	krajinná památková zóna									x	
	8	nemovitá kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma									x	
	9	nemovitá národní kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma									x	
	10	památka UNESCO včetně ochranného pásma									x	
	11	urbanistické hodnoty										
	12	region lidové architektury										
	13	historicky významná stavba, soubor										
	14	architektonicky cenná stavba, soubor										
	15	významná stavební dominanta										
	16	území s archeologickými nálezy										
	17	oblast krajinného rázu a její charakteristika										
	18	místo krajinného rázu a jeho charakteristika										
	19	místo významné události										
	20	významný vyhlídkový bod										
	21	územní systém ekologické stability				x						
	22	významný krajinný prvek registrovaný, pokud není vyjádřen jinou položkou									x	
	23	významný krajinný prvek ze zákona, pokud není vyjádřen jinou položkou									x	
	24	přechodně chráněná plocha									x	
	25	národní park včetně zón a ochranného pásma									x	
	26	chráněná krajinná oblast včetně zón									x	

ORP/ Kraj	Řádek číslo	Sledované jevy	Sledované jevy v tématech									
			1 - Horninové prostředí a geologie	2 - Vodní režim	3 - Hygiena životního prostředí	4 - Ochrana přírody a krajiny	5 - ZPF a PUPFL	6 - Veřejná dopr. a tech. infrastruktura	7 – Sociodemogr. podmínky	8 - Bydlení	9 - Rekreace	10 - Hospodářské podmínky
	27	národní přírodní rezervace včetně ochranné pásma				x					x	
	28	přírodní rezervace včetně ochranného pásma				x					x	
	29	národní přírodní památka včetně ochranného pásma									x	
	30	přírodní park									x	
	31	přírodní památka včetně ochranného pásma				x					x	
	32	památný strom včetně ochranného pásma									x	
	33	biosérická rezervace UNESCO, geopark UNESCO									x	
	34	NATURA 2000 - evropsky významná lokalita				x					x	
	35	NATURA 2000 - ptačí oblast									x	
	36	lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem									x	
	37	lesy ochranné					x				x	
	38	les zvláštního určení					x				x	
	39	lesy hospodářské					x				x	
	40	vzdálenost 50 m od okraje lesa										
	41	bonitovaná půdně ekologická jednotka										
	42	hranice biochor										
	43	investice do půdy za účelem zlepšení půdní úrodnosti										
	44	vodní zdroj povrchové, podzemní vody včetně ochranných pásem						x				
	45	chráněná oblast přirozené akumulace vod						x				
	46	zranitelná oblast						x				
	47	vodní útvar povrchových, podzemních vod						x				
	48	vodní nádrž						x				
	49	povodí vodního toku, rozvodnice										
	50	záplavové území										
	51	aktivní zóna záplavového území										
	52	území určené k rozlivům podovní										
	53	území zvláštní povodně pod vodním dílem										

ORP/ Kraj	Řádek číslo	Sledované jevy	Sledované jevy v tématech									
			1 - Horninové prostředí a geologie	2 - Vodní režim	3 - Hygiena životního prostředí	4 - Ochrana přírody a krajiny	5 - ZPF a PUPFL	6 - Veřejná dopr. a tech. infrastruktura	7 – Sociodemogr. podmínky	8 - Bydlení	9 - Rekreace	10 - Hospodářské podmínky
	54	objekt/zařízení protipovodňové ochrany										
	55	přírodní léčivý zdroj, zdroj přírodní minerální vody včetně ochranných pásem						x				
	56	lázeňské místo, vnitřní a vnější území lázeňského místa						x				
	57	dobývací prostor	x									
	58	chráněné ložiskové území	x									
	59	chráněné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry										
	60	ložisko nerostných surovin	x									
	61	poddoované území	x									
	62	sesuvné území a území jiných geologických rizik										
	63	staré důlní dílo	x									
	64	staré zátěže území a kontaminované plochy			x							
	65	oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší										
	66	odval, výsypka, odkaliště, halda										
	67	technologický objekt zásobování vodou včetně ochranného pásma						x				
	68	vodovodní síť včetně ochranného pásma						x				
	69	technologický objekt odvádění a čištění odpadních vod včetně ochranného pásma						x				
	70	síť kanalizačních stok včetně ochranného pásma						x				
	71	výrobna elektřiny včetně ochranného pásma						x				
	72	elektrická stanice včetně ochranného pásma						x				
	73	nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy včetně ochranného pásma						x				
	74	technologký objekt zásobování plynem včetně ochranného a bezpečnostního pásma						x				
	75	vedení plynovodu včetně ochranného a bezpečnostního pásma						x				
	76	technologický objekt zásobování jinými produkty včetně ochranného pásma						x				
	77	ropovod včetně ochranného pásma						x				
	78	produktovod včetně ochranného pásma						x				
	79	technologický objekt zásobování teplem včetně ochranného pásma						x				
	80	teplovod včetně ochranného pásma						x				

ORP/ Kraj	Řádek číslo	Sledované jevy	Sledované jevy v tématech									
			1 - Horninové prostředí a geologie	2 - Vodní režim	3 - Hygiena životního prostředí	4 - Ochrana přírody a krajiny	5 - ZPF a PUPFL	6 - Veřejná dopr. a tech. infrastruktura	7 – Sociodemogr. podmínky	8 - Bydlení	9 - Rekreace	10 - Hospodářské podmínky
	81	eletronické komunikační zařízení včetně ochranného pásma						x				
	82	komunikační vedení včetně ochranného pásma						x				
	83	jaderné zařízení						x				
	84	objekty nebo zařízení zařazené do skupiny A nebo B s umístěnými nebezpečnými látkami						x				
	85	skládka včetně ochranné pásma						x				
	86	spalovna včetně ochranného pásma						x				
	87	zařízení na odstraňování nebezpečné odpadu včetně ochranného pásma						x				
	88	dálnice včetně ochranného pásma						x				
	89	rychlostní silnice včetně ochranného pásma						x				
	90	silnice I. třídy včetně ochranného pásma						x				
	91	silnice II. třídy včetně ochranného pásma						x				
	92	silnice III. třídy včetně ochranného pásma						x				
	93	místní a účelové komunikace						x				
	94	železniční dráha celostátní včetně ochranného pásma						x				
	95	železniční dráha regionální včetně ochranného pásma						x				
	96	koridor vysokorychlostní železniční trati						x				
	97	vlečka včetně ochranného pásma						x				
	98	lanová dráha včetně ochranného pásma						x				
	99	speciální dráha včetně ochranného pásma						x				
	100	tramvajová dráha včetně ochranného pásma						x				
	101	trolejbusová dráha včetně ochranného pásma						x				
	102	letiště včetně ochranných pásem			x			x				
	103	letecká stavba včetně ochranných pásem			x			x				
	104	vodní cesta						x				
	105	hraniční přechod						x				
	106	cyklostezka, cyklotrasa, hipostezka a turistická stezka						x			x	
	107	objekt důležitý pro obranu státu včetně ohranného pásma										

ORP/ Kraj	Řádek číslo	Sledované jevy	Sledované jevy v tématech									
			1 - Horninové prostředí a geologie	2 - Vodní režim	3 - Hygiena životního prostředí	4 - Ochrana přírody a krajiny	5 - ZPF a PUPFL	6 - Veřejná dopr. a tech. infrastruktura	7 – Sociodemogr. podmínky	8 - Bydlení	9 - Rekreace	10 - Hospodářské podmínky
	108	vojenský újezd						x				
	109	vymezené zóny havarijního plánování										
	110	objekt civilní ochrany										
	111	objekt požární ochrany										
	112	objekt důležitý pro plnění úkolů Policie České republiky										
	113	ochranné pásmo hřbitova, krematoria										
	114	jiná ochranná pásma										
	115	ostatní veřejná infrastruktura										
	116	počet dokončených bytů k 31.12. každého roku								x		
	117	zastavitelná plocha										
	118	jiné záměry										
	119	další dostupné informace, např. průměrná cena m2 stavebního pozemku v členění podle katastrálních území, průměrná cena m2 zemědělské půdy v členění podle katastrálních území							x	x	x	x
Kraj	1	vývoj počtu obyvatel							x			
	2	podíl obyvatel ve věku 0 - 14 let na celkovém počtu obyvatel							x			
	3	podíl obyvatel ve věku 65 let a více na celkovém počtu obyvatel							x			
	4	podíl osob se základním vzděláním							x			
	5	podíl osob s vysokoškolským vzděláním							x			
	6	sídelní struktura										
	7	ekonomická aktivita podle odvětví										x
	8	míra nezaměstnanosti										x
	9	vyjíždějící do zaměstnání a škol							x			x
	10	dojíždějící do zaměstnání a škol do obce							x			x
	11	výstavba domů a bytů								x		
	12	podíl neobydlených bytů na celkovém fondu								x		
	13	struktura bytového fondu								x		
	14	místně obvyklé nájemné										

ORP/ Kraj	Řádek číslo	Sledované jevy	Sledované jevy v tématech									
			1 - Horninové prostředí a geologie	2 - Vodní režim	3 - Hygiena životního prostředí	4 - Ochrana přírody a krajiny	5 - ZPF a PUPFL	6 - Veřejná dopr. a tech. infrastruktura	7 – Sociodemogr. podmínky	8 - Bydlení	9 - Rekreace	10 - Hospodářské podmínky
	15	rekreační oblasti s celoročním a sezónním využitím										
	16	počet staveb pro rodinou rekreaci									x	
	17	kapacita a kategorie ubytovacích zařízeních									x	
	18	lázeňské místa a areály										
	19	podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z veřejného vodovodu										
	20	podíl obyvatel zásobovaných plynem								x		
	21	podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci										
	22	podíl zemědělské půdy z celkové výměry katastru					x					
	23	podíl orné půdy ze zemědělské půdy										
	24	podíl trvalých travních porostů z celkové výměry zemědělské půdy										
	25	podíl specielních zemědělských kultur z celkové výměry zemědělské půdy										
	26	poídly tříd ochrany zastoupené v jednotlivých katastrálních územích										
	27	podíl zastavěných a ostatních ploch z celkového výměry katastru										
	28	podíl vodních ploch na celkové výměře katastru										
	29	podíl lesů na celkové výměře katastru										
	30	koeficient ekologické stability KES										
	31	stupeň přirozenosti lesních porostů										
	32	hranice přírodních lesních oblastí										
	33	hranice bioregionů a biochor										
	34	hranice klimatických regionů										
	35	počet obcí a obyvatel v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší										
	36	hodnoty imisního znečištění životního prostředí a jejich vývoj										
	37	další dostupné informace, týkající se například demografie, ekonomických aktivit, bydlení, rekreace, uspokojování sociálních potřeb a životního prostředí								x	x	x